

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

MONTGOMERY WARD
CHICAGO 7, ILL.

RETURN REQUESTED

POSTMASTER: If undeliverable to addressee, be sure to state reason and return to sender at once.

If change of address to **ANOTHER POSTOFFICE**, DO **NOT FORWARD**, BUT RETURN this catalog to **SENDER**.

If there are two or more catalogs for the same family,

PRINTED IN TURKEY

ԺԱՄԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ԱՐԱՐԵԱԼ

ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳԱՆՁԱՅՆ ՄԵՐՈՑ

ՍԱՀԱԿԱՅ ԵՒ ՄԵՍՐՈՎԼԱՅ

ԵՒ

ՆՐԵՆՆԻ ՀԱՐԲԱՅՆՆԵՐ ՄԵՐՈՑ

ԳԻՒՏՈՅ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԳԱԿՈՒՆԻՈՅ

ԵՒ

ՍՐԲՈՅՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՅ

14854

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻԼՐԱՆ Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

1893

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԱՐԱՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅԲԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տ. Տ. ՄԿՐՏՁԻ Ա.

ՎԵՀԱՓԱԻ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ

Ե Ի

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ

Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՐՐԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ե Ի

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍՈՅ

Տ. Տ. ԻՈՐԵՆԱՅ

ՍՐՐԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՀԱՅՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԱՐՏՕՆՈՒԹԵԱՄԲ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ՀՐԱԺԱՐՈՒՄՆ

Հրաժարիմք 'ի սատանայէ և յամենայն խա-
բէութենէ նորա, 'ի պատրանաց նորա, 'ի
խորհրդոց նորա, 'ի գնացից նորա, 'ի չար կա-
մաց նորա, 'ի չար հրեշտակաց նորա, 'ի չար
պաշտօնէից նորա, 'ի չար կամարարաց նորա
և յամենայն չար զօրութենէ նորա՝ հրաժարե-
լով հրաժարիմք:

Ձոյ՝ երէց՝ կրկնէ՝ զերես՝ 'ի յորեմուտս և զյետս 'ի կո-
ռնէլով, և ողա Գառնայ յարեւել, և Վաննի զԳառնու-
թիւն զգլխէս հաւաքոյ, Բոցոքլուի և յեռնաձի կեր-
պիս, և ուր:

Խոստովանիմք և հաւատամք ամենակատար
սրտիւ զՀայրն Աստուած անեղ, անժին, և ա-
նըսկիզբն. այլեւ ծնող Որդւոյ և բղխող Հոգ-
ւոյն սրբոյ, Հաւատամք զբանն Աստուած անեղ՝
ծնեալ և սկսեալ 'ի Հօրէ նախ քան զյաւիտե-
հանս. ոչ յետոյ և ոչ կրտսեր. այլ որքան Հայրն
հայր՝ ընդ նմին և Որդին որդի: Հաւատամք
զսուրբ Հոգին Աստուած՝ անեղ, անժամանակ.
ոչ ծնեալ՝ այլ բղխեալ 'ի հօրէ. էակից Հօր և
փառակից Որդւոյ: Հաւատամք զԵրրորդու-
թիւնն սուրբ՝ մի բնութիւն, մի աստուածու-
թիւն. ոչ երեք աստուածք, այլ՝ մի աստուած.
մի կամք, մի թագաւորութիւն, մի իշխանու-

Թիւն. արարիչ երեւելեաց և աներեւութից, Հաւատամք յեկեղեցի սուրբ՝ զթողութիւն մեղաց՝ հաղորդութեամբ սրբոց, Հաւատամք ըզմինն յերից անձանց զբանն Աստուած՝ ծնեալ 'ի Հօրէ նախ քան զյաւիտեանս. 'ի ժամանակի իջեալ յաստուածածին կոյսն Մարիամ, առեալ յարենէ նորա՝ միաւորեաց ընդ իւրում Աստուածութեանն. իննամսեայ ժուժկալեալ յարգանդի անարատ կուսին. և եղեւ աստուածն կատարեալ՝ մարդ կատարեալ, հոգւով և մտք և մարմնով. մի անձն, մի դէմ, և միաւորեալ մի բնութիւն. Աստուածն մարդացեալ առանց փոփոխման և առանց այլայլութեան. անսերմն յղութիւն և անապական ծնունդ. որպէս ոչ է սկիզբն Աստուածութեան նորա՝ և ոչ վախճան մարդկութեան նորա. (Զի Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր՝ նոյն և յաւիտեան), Հաւատամք զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս շրջեալ 'ի վերայ երկրի. յետ երեսուն ամաց եկեալ 'ի մկրտութիւն, Հայր 'ի վերուստ վկայեալ՝ դա՛ է որդի իմ սիրելի. և Հոգին սուրբ աղաւնակերպ իջեալ 'ի վերայ նորա. փորձեալ 'ի սատանայէ և յաղթեալ նմա. Քարոզեալ մարդկան զփրկութիւն. Աշխատեալ մարմնով, վաստակեալ՝ քաղցեալ և ծարաւեալ. Յետոյ եկեալ կամաւ 'ի չարչարանս. խաչեալ և մեռեալ մարմնովն, և կենդանի Աստուածութեամբն. Մարմինն եղեալ 'ի գերեզմանի՝ միաւորեալ աստուածութեամբն, և հոգւովն իջեալ 'ի դժոխս՝ անբաժանելի Աստուածութեամբն. Քարոզեալ հոգւոցն՝ աւերեալ զդժոխս՝ և աղատեալ զհոգիս. Յետ երից ա-

ւուրց յարուցեալ 'ի մեռելոց և երեւեալ աշա-
կերտացն : Հաւատամք զՏէրն մեր Յիսուս Քրիս-
տոս՝ նովին մարմնովն համբարձեալ յերկինս և
նստեալ ընդ աջմէ Հօր : Այլեւ գալոց է նովին
մարմնովն և փառօք Հօր՝ 'ի դատել զկենդանիս
և զմեռեալս , որ և յարութիւն ամենայն մարդ-
կան : Հաւատամք և զհատուցումն գործոց . ար-
դարոցն կեանք յաւիտենական , և մեղաւորացն
տանջանք յաւիտենական :

ԶՂԶՈՒՄՆ

Մեղայ ամենասուրբ երրորդութեանն՝ Հօր և
Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ : Մեղուցեալ եմ Աս-
տուծոյ : Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ՝ և
սրբուհւոյ Աստուածածնին , և առաջի քո հայր
սուրբ՝ զամենայն մեղս զոր գործեալ եմ : Քան-
զի մեղայ խորհրդով բանիւ և գործով . կամայ
և ակամայ , գիտութեամբ և անգիտութեամբ ,
մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ հոգւովս և զօրութեամբ սորա . մտօքս
և չարժմամբ սորա , մարմնովս և զգայութեամբ
սորա : Մեղայ զօրութեամբ հոգւոյս՝ խորա-
մանկութեամբ , անզգամութեամբ , յանդգնու-
թեամբ և երկչոտութեամբ , շռայլութեամբ և
ժլատութեամբ , զեղխութեամբ և անիրաւու-
թեամբ , չարահաւանութեամբ , յուսահատու-
թեամբ և թերամտութեամբ , մեղայ Աստուծոյ :
Մեղայ չար խորհրդով մտացս՝ նենգութեամբ ,
ատելութեամբ , խեթիւ , մախանօք , յաչաղա-
նօք , թուլութեամբ , սղոռնկական խորհրդով ,

արուական, իգական, անասնական, գրաստական, գազանական, ի գիշերի և ի տուընջեան երազական գիճութեամբ, և անբջական գարշադրութեամբ, մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ ցանկութեամբ մարմնոյս՝ հեշտութեամբ, պղերգութեամբ, յօրանջմամբ քնոյ, շարժութեամբ մարմնոյս, և զաղրագործութեամբ ի պէս պէս ախտս, հեշտալրութեամբ լսելեացս, արատութեամբ աչացս, ցանկութեամբ սրտիս, իգութեամբ ունգացս, պագշտութեամբ բերանոյս. անժուժկալութեամբ, շուայտութեամբ, և արբեցութեամբ, մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ չարաբանութեամբ լեզուիս՝ ստախօսութեամբ, սուտ երդմամբ, երդմնազանցութեամբ, հակառակութեամբ, վիճաբանութեամբ, բանսարկութեամբ, շողմոգութեամբ, քսու, դատարկաբանութեամբ և ծաղու, զրախօսութեամբ, հերձախօսութեամբ և անիծաբանութեամբ. տրտնջելով, դժգոհելով, բամբասելով և հայհոյելով, մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ գողութեամբ ձեռացս՝ ագահելով, զրկելով, հարկանելով, սպանանելով, և ընդ գարշս ածելով, մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ ամենայն յօդուածովք շինուածոյս և ամենայն անդամօք մարմնոյս. հնգեակ զգայարանօքս և վեցեկի շարժմամբս. վերամբարձոտնահարութեամբ և վայրաքարշ մեղկութեամբ. յաջ և յահեակ խոտորելով, առաջնոցն մեղանշելով, և վերջնոցն չար նշառակ դրով, մեղայ Աստուծոյ :

Այլ և մեղայ եօթնիցս յանցանօք՝ մահացու
մեղօք . հպարտութեամբ՝ և մասամբք նորին .
նախանձու՝ և մասամբք նորին . բարկութեամբ՝
և մասամբք նորին . ծուլութեամբ՝ և մասամբք
նորին . ագահութեամբ՝ և մասամբք նորին .
որկրամոլութեամբ՝ և մասամբք նորին . բղջա-
խոհութեամբ՝ և մասամբք նորին , մեղայ Աս-
տուծոյ :

Այլ և մեղայ ամենայն պատուիրանացն Աստու-
ծոյ . յանձնառելեացն և հրաժարելեաց . զի ոչ
զյանձնառականն կատարեցի , և ոչ 'ի հրա-
ժարելեացն հեռացայ : Զօրէնս առի՝ և յօրի-
նացն հեղգացայ . 'ի կարգս քրիստոնէութեան
հրաւիրեցայ՝ և գործովս անարժան գտայ . գի-
տելով զչարն՝ կամաւ կորացայ , և 'ի բարեաց
գործոց ես ինձէն հեռացայ . վայ ինձ , վայ ինձ ,
վայ ինձ : Զո՞րն ասեմ , կամ զո՞րն խոստովանիմ .
զի անթիւ են յանցանք իմ . անասելի են ա-
նօրէնութիւնք իմ . աններելի են ցաւք իմ , և
անբժշկելի են վէրք իմ . մեղայ Աստուծոյ :

Հայր սուրբ՝ զքեզ ունիմ միջնորդ հաշտու-
թեան և բարեխօս առ միածին Որդին Աստու-
ծոյ . զի իշխանութեամբդ որ տուեալ է քեզ ,
արձակեսցես զիս 'ի կապից մեղաց իմոց , աղա-
չեմ զքեզ :

ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ

Ողորմեսցի քեզ մարդասէրն Աստուած , և
թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց
խոստովանացելոցն և մոռացելոց : Եւ ես կար-

դաւս քահանայական իշխանութեան , և հրա-
մանաւն Աստուածային՝ թէ « Զոր արձակիցէք
յերկրի՝ եղիցի արձակեալ յերկինս » : Նովին
բանին արձակեմ զքեզ յամենայն մասնակցու-
թենէ մեղաց քոց՝ 'ի խորհրդոց , 'ի բանից և 'ի
գործոց . յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբ-
բոյ : Եւ դարձեալ տամ զքեզ 'ի խորհուրդս
սուրբ եկեղեցւոյ . զի զոր ինչ գործիցես բա-
րիս , եղիցի քեզ 'ի բարեգործութիւն և 'ի
փառս հանդերձեալ կենացն . ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Խորոյ՝ ժամարեղէնց ըստ արեւելեան սահմանցն սկսածոց
 և ստեղծեցն ուրիշ : Զոր ինքրեւոյ սորբ լորտապետ
 Յովն Դրեւեցի՝ ի Տէր Բագրատեան Գրեկեան իսկանդարն :
 Եւ իսկանդարն ուրիշ : Որ Գրեկեան ուրիշ իսկանդարն :
 ուրիշ :

Տէր եթէ զյրթունսն, Զքէն գոհանամբն : Օրհ-
 նեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոսն : Կանոնագը-
 լուին : Կանոնի աղօթքն : Զկնի ալեւորից և
 թագաւորացն՝ Սաղմոսիք և օրհնութեամբն,
 և այլն որ լինի : Մեծացուցէի աղօթքն, այլեւ
 Ողորմի փառքն : Սուրբ Աստուածի աղօթքն :
 Արձակման աղօթքն, թէ պահոց և թէ ուտ-
 եաց : Արեւագալի Սուրբ եւ Տէրն, և արձակ-
 մանն : Ճաշու Առաջնորդեայն : Հայր գթու-
 թեանցն : Անկեալն : Ճաշու սկսուածքն : Լուր
 ձայնիցն : Համբարձին : Յոյս կենացն : Խաղաղա-
 կանին՝ Շնորհատու բարեացն :

Իսկ կողման գասուն այս է : Սկսուածք օրհ-
 նութեան և հարցին և իւր աղօթիցն : Տէր յերկ-
 նիցն և իւր փառացն : Սուրբ եւ Տէրն զկնի
 մանկանցն : Արեւագալի աղօթքն : Զառաւօտու
 զաղօթս : Ճաշու խաղաղութեամբ : Փարատեա :
 Քրիստոս որդի Աստուծոյն : Իսկ ժամամուտ և
 շարական՝ ձայնին է :

Կիւրակէից Ճաշու՝ ետային և աւետարանն՝ ձայ-
 նին է : Առաքեալն՝ կողմանն է : Իսկ լուր ա-

ւուր գիրք՝ կողմանն է : Աւետարանն ձայնին է :
 Երեկոյի խոնարհեցոն՝ ձայնին է : Ապրեցոն ,
 Հայր գթածն , Տէր բարերարն , Քրիստոս որ-
 դին՝ կողմանն է : Հայր մերն՝ ձայնին է :
 Հաւատով խոստովանիմ աղօթքն՝ Ի՛նչ տուն է՝
 ըստ Ի՛նչ ժամուցն : Իսկ տէր մեր և փրկիչ , Տէր
 Աստուած մերն՝ ի կարգէ դուրս է , ժամարա-
 րին է և հարկեւոր հիւրին : Այս է արեւելեան
 տան սահմանն ժամակարգութեան ի փառս
 Աստուծոյ : Յորժամ թուականն Հայոց կոճատ
 լինի՝ բուն ձայնքն՝ -յ . ք . է . ր . յաջակող-
 ման դասուեն լինին , ուր սուրբ աւագանն է . և
 յորժամ դար լինի՝ ձախոյն լինին :

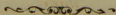
Երեքորդեան մի տերութիւն, միով բնութեամբ
աստուածութիւն :

ԿԱՐԳԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑՈՑ • ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ՄԷՋ
ԳԻՇԵՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒՄՈՅ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս .
ամէն :

ՀԱՅՐ մեր՝ որ յերկինս ես . սուրբ
Եղիցի անուն քո : Եկեացէ արքա-
յութիւն քո . եղիցին կամք քո որ-
պէս յերկինս և յերկրի : Զհաց մեր
հանապազորդ տուր մեզ այսօր : Եւ
թող մեզ զսպարտիս մեր , որպէս և
մեք թողումք մերոց սպարտասանաց :
Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն .
այլ փրկեա զմեզ 'ի չարէ : Զի քո է
արքայութիւն և զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս . ամէն :

Տէր եթէ զըրթունս իմ բանաս,
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս
քո :

Տէր եթէ զըրթունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Օրհնեալ համագոյ և միասնական
անբաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝
Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ. այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն :

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ ,
և բազումք յարեան 'ի վերայ իմ :
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ , թէ
չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած
իւր :

Այլ դու Տէր՝ օգնական իմ ես,
փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ ի-
մոյ :

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարգացի ,

և լուաւ ինձ 'ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ :
Ես ննջեցի և 'ի քուն եղէ , զարթեայ
և Տէր ընդունելի իմ է :

Ոչ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց նո-
ցա . ոյք շուրջանակի պատեալ պա-
շարեալ պահէին զիս :

Այի Տէր՝ և փրկեա զիս Աստուած
իմ . զի գուհարեր զամենեանս , ոյք
էին ընդ իս թշնամութեամբ 'ի տա-
րապարտուց , և զատամունս մեղաւո-
րաց փշրեցես :

Տեառնդ է փրկութիւն . 'ի վերայ ժո-
ղովրդեան քոյ օրհնութիւն քոյ :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ , 'ի
տուէ կարգացի և գիշերի առաջի քո :

Մտցենալ օթք իմ առաջի քո Տէր , խո-
նարհեցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ :

Զի լցաւ շարշարանօք անձն իմ , և
կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցաւ , և
համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք ի-
ջանեն 'ի դուք :

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնա-
կանի , և 'ի մեռեալս ազատ :

Որպէս զփրաւորս , որք ննջեն 'ի գե-
րեզմանս :

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա 'ի ձե-
ռանէ քումմէ մերժեցան :

Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խա-
ւարի և 'ի ստուերս մահու :

Յիս Հաստատեցաւ սրամտութիւն քո,
զամենայն զքօսանս քո ածեր 'ի վե-
րայ իմ :

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ,
և եդին զիս նշաւակ իւրեանց :

Մատնեցայ և ոչ ելանէի, աչք իմ
տկարացան յաղքատութենէ :

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ,
և Համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Միժէ մեռելոց առնիցէ՞ս զսքանչելիս
քո, կամ բժիշկք յարուցեալ՝ խոս-
տովան առնիցին առ քեզ :

Միժէ պատմեսցէ՞ զք երբէք 'ի գե-
րեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ
զճշմարտութիւնս քո 'ի կորստեան :

Միժէ ճանաչիցի՞ն 'ի խաւարի սքան-
չելիք քո, կամ արդարութիւն քո
յերկիր մոռացեալ :

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, ա-
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեցեն
առ քեզ :

Ընդէր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն :
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի ման-
կութենէ իմմէ . 'ի բարձրութենէ խո-
նարհեցայ և ափշեցայ :

Յիս Հաստատեցաւ բարկութիւն քո,
արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս :
Երջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ա-
մենայն պաշարեցին զիս 'ի միասին :
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս
իմ և զծանօթս իմ, վասն թշուա-
ռութեան իմոյ :

Օրհնես անձն իմ զՏէր, և ամենայն
ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա :

Օրհնես անձն իմ զՏէր, և մի՛ մո-
ռանար զամենայն տուրս նորա :

Ո քաւէ զմեզս քո . բժշկէ զամենայն
հիւանդութիւնս քո :

Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս
քո, պսակէ զքեզ ողորմութեամբ և
գթութեամբ :

Ո ընու 'ի բարութենէ պցանկութիւն
քո, նորոգեսցի որպէս արծուոյ ման-
կութիւն քո .

Առնէ ողորմութիւնս Տէր, և իրա-

ւունս ամենայն զրկելոց :

Երոյց տէր զճանապարհս իւր Մովսիսի, և որդւոցն իսրայելի զկամս իւր :
Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և բազումողորմ :

Ոչ խաղառ բարկանայ մեզ Տէր, և ոչ յաւիտեան պահէ ոխս :

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր, և ոչ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ :

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր 'ի վերայ երկիւղածոց իւրոց :

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնչափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր :

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս գթացի Տէր յերկիւղածս իւր :

Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր, և յիշեաց թէ հող եմք :

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի :

Շնչէ 'ի նմա հողմ , և ոչ է , և ոչ ևս
երեւի տեղի նորա :

Բայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յաւ-
ւիտեանս յաւիտենից 'ի վերայ եր-
կիւղածաց իւրոց , և արդարութիւն
նորա յորդուոց մինչեւ յորդիս :

Ոյք պահէն զուխտս նորա , յիշեն
զպատուիրանս նորա և տոնեն զնա :
Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ
իւր , արքայութիւն նորա ամենեցուն
տիրէ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք
նորա՝ հզօրք զօրութեամբ , ոյք առ-
նէք զբանն նորա 'ի լսել ձայնի պատ-
գամաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրութիւնք
նորա , սրաշտօնեայք և արարողք կա-
մաց նորա :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն դործք նո-
րա , զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրու-
թիւն նորա . օրհնեա անձն իմ՝ զտէր :
Տէր լուր աղօթից իմոց . ունկնդիր
խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ
քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով , և

մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծա-
ռայի քում. զի ոչ արդարանայ առա-
ջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և
նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռ-
եալ յաւիտենից :

Չանճրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խոր-
հեցայ յամենայն դործս քո. յարա-
րածս ձեռաց քոց խորհեցայ և համ-
բարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ
քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ, Տէր, զի
նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ :

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն. նմանիցիմ այնոցիկ, ոյք իջանեն
'ի գուբ :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր-
մութիւնս քո. զի ես 'ի քեզ տէր յու-
սացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և դնացից.
զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ.
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց, Տէր.

զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :
Ուստ ինձ առնել զկամս քո . զի գու
 ես Ստտուած իմ :
 Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
 ՚ի յերկիր ուղիղ :
Վասն անուան քո Տէր կեցուցես
 զիս . արդարութեամբ քով Հանցես
 ՚ի նեղութենէ զանձն իմ :
 Ողորմութեամբ քով սատակեալ զթըշ-
 նամիս իմ , և կորս զամենայն նեղիչս
 անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :
Փառք Հօր և՛ Որդւոյ և՛ Հոգւոյն
 սրբոց . այժմ և՛ մինչտ և՛ յաւիտե-
 եաներս յաւիտեանից . ամէն :

ԵՐԳ ՏԵՍՈՒՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՅ ԿԱԹՈՒՂՈՍՈՍԻ
 ԱՍՈՑԵՍԱԼ Ի ՊԱՇՏԱՄԱՆ ԳԻՇԵՐՈՅ

Յիշէսցո՛ւք ՚ի գիշերի՛ զանուն քո՞
 Տէր :
 Բըղխեսցէ՛ն սիրտք մեր զբան բա-
 րի . և՛ լեզուք մեր պանծմեսցէ՛ն
 ըզգործս երկնաւոր թագաւորիդ :

Ի՛ մէջ գիշերի՛ յարուցեալ խոստո՛ւ
վանեցո՛ւք ըզ քեզ Տէ՛ր :

Զաղօթս մեր տացո՛ւք քեզ Տէ՛ր . ի՛
գաւիթ ըս քո՛ ի՛ մէջ նոր Երո՛ւսա-
ղէմի՛ :

Ի՛ գիշերի՛ համբարձցո՛ւք ըզ ձեռ ըս
մեր սըրբութեամբ ան քեզ Տէ՛ր :

Ի՛ ձայն գոհութեան անմէնայն հո՛ւ
գի՛ք օրհնեցէ՛ք ըզ Տէ՛ր :

✠ Զարթի՛ք փառք ի՛մ, զարթի՛ք . և՛ ես
զարթեալց անաւօտո՛ւց . ալէ՛ լուխ՛ :
Զարթի՛ք ընդ գլխարթո՛ւնս, ման-
կոնք վերի՛ նըն Սի՛ օնի՛ . ալէ՛ :

Զարթի՛ք որդի՛ք լուսոյ՛ . ի՛ յօրհ-
նութիւն Հօրըն լուսոյ՛ . ալէ՛ :

Զարթի՛ք փրկեալք արեամբ . և՛
տո՛ւք ըզ փառ ըս փրկողի՛ն . ալէ՛ :
Զարթի՛ք նոր ժողովորդք, նոր եր-
գրս անեալ նորոգողի՛ն . ալէ՛ :

Զարթի՛ք հարսունք հոգւով, սպա-
սեալք գալոյ սուրբ փեսայի՛ն . ալէ՛ :

Զարթի՛ք վառեալք լուսով ըստ ի՛

մաստուն սուրբ կոսմոսնայն, անէ՛ :

Զարթի՛ք պատրաստեցէ՛ք ինչ լնայ-
տերանց զընթմ արտասունս, անէ՛ :

Զարթի՛ք եւ մինընջէ՛ք, նըման յի-
մար կոնսից նիրհէ՛ք, անէ՛ :

Զարթի՛ք երկկրպանգցուք եւ արտաս-
ուօք զայս անասցուք, անէ՛ :

Զարթի՛ր, ընդէր նընջես, Տէ՛ր մի՛ փ
մերթեր ըզ մեզ իսպառն :

Ա՛րի, Տէ՛ր, օգնեա՛ մեզ, տանցուք
անուանըդ քում ըզ փառս :

Ա՛յժմ եւ յաւէտ Հօ՛ր եւ Ո՞րդւոյ
եւ սուրբ Հոգւոյն, ամէն :

Զարթոնցեալքս ՚ի զբաղմանէ՛ գի՛ փ
շերային հանգըստե՛նէ՛ :

Շնորհեացէ՛ մեզ մարդասէր Տէ՛ր ՚ի
մըխիթարունթիւն եւ ՚ի սփոփանս
եկեղեցւոյն :

Ա՛հիւ եւ գո՛ղունթեամբ կացցուք ՚ի
յաղօթս :

Ե՛կեա՛լ խոստովանեցուք ըզ յան-
ցանս :

Եւ գըտցուք ՚ի Քրիստոսէ՝ զքանոն
[Թիւն և ըզ մեծ զոզորմով թիւն :

⁴⁹ Ա. Եբանժանեկի և ը համազոյ Երը
րորդ ու թեանեդ. համաձայնեալք ը նդ
ըզօրս երկը նից. փառս մատուցա՛
նեմք :

Փա՛ռըք քե՛զ : Ո՛ր յանարուէ՛ստ յան
[Թո՛ռ բարձրացեալ հա՛նգչիս. սո՛ւրբ
Ա՛ստըւած՝ հըզօ՞ր և՛ սքանչեւա՛ն
զո՛րծ :

Փա՛ռըք քե՛զ : Ո՛ր յանէ ից զոյան
ցոլցե՛ր զամենայն արարածս. սո՛ւրբ
Ա՛ստըւած՝ անձա՛ն Հօրանեղ Ո՞րդի՛:
Փա՛ռըք քե՛զ : Ո՛ր տեսչո՛ւ թեամբ՝
խնամե՛ս զամենայն արարածս. սո՛ւրբ
Ա՛ստըւած բըղխո՛ւմն անըսպա՛ռ
աղբեր :

Տէ՛ր : Ժողովըրդապետք եկեղեց-
ւոյ ՚ի քէն հայցե՞ն աներով. հո՛վիւ
բարի. ողոր ը մեա՛ բանաւոր հօտի՛:
Ա՛մէ՛ն. անէլո՛ւիա՛. անէլո՛ւիա՛. անէ՛:
Ա՛մէ՛ն. անէլո՛ւիա՛. անէլո՛ւիա՛. անէ՛:

Զարթուցեալքս ամենեքեան 'ի հան-
դըստենէ՛ք ընոյ՛, զոր շնորհեաց մեզ
մարդասէրն աստուած 'ի մխիթարու-
թիւն և 'ի սփոփանս տկարութեան
մերո՛ւմ: Եւ եկեալքս միաբան հո-
գեւոր երգով 'ի փառաբանութիւն և
'ի պատիւ ամենասուրբ անուան Տեա-
ռն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիս-
տո՛սի, ահի՛ւ և դողութեամբ կաց-
ցուք յաղօթս առաջի նորա, և դո-
հացարուք զնմանէ 'ի գիշերային ժա-
մուս յայսմիկ վասն իրաւանց և ար-
դարութեան նո՛րա: Որ ընտրեաց ըզ
մեզ ողորմութեամբն իւրով, և շնոր-
հեաց մեզ բերել զնմանութիւն երկ-
նային հրեշտակացն 'ի փառաբանիչս
Տեառ՛ն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ
լի՛նէլ: Եւ մէք այսուհետեւ սրբե-
լով զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չափ
գո՛րծոց, համբարձցուք զձեռս մեր

ի սրբութիւն առանց բարկութեան
 և երկմըտութեան: Հաւատով խընդ-
 րեսցուք ՚ի նմանէ զքաւութիւն և
 զթողութիւն յանցանաց մերոց, խոս-
 տովան լինելով զգաղտնիս սրտից
 մերոց ծածկապիտին անտուճոյ: Ո՛ր-
 պէ՛ս զի ընդունելով զպաղատանս
 մեր աղօթիւք և բարեխօսութեամբ
 ամենայն սըրբոց, շնորհեսցէ՛ մեզ
 մարդասէրն Աստուած կեալ առաքի-
 նութեամբ և անարատ վարուք ըստ
 կամաց նորա յայսմ սնշխարհիւ, և
 արժանաւոր լինելով յաւիտենական
 և երկնային խորանանցն: Զոր խոստա-
 ցաւ սիրելեաց իւրոց՝ Ճշմարիտն
 Ա՛ստուած՝ Յիսուս Քրիստոս. Տէր
 մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛: Կեցո՛ւ Տէր:

Զմնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ
 անցուցանել՝ հաւատով ՚ի Տեառնէ՛
 խնդրեցուք: Շնորհեա՛, Տէր:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
 պան անձանց մերոց. ՚ի Տեառնէ՛:

Զքաւութիւնն և զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց. ՚ի Տեառնէ՛ խնդ :

Զսրբոյ խաչին մե՛ծ և կարող զօրու-
թիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց.

՚ի Տեառնէ՛ խնդրե՞ցո՛ւք :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և
սուրբ Հաւատոյս մերոյ՝ զՏէ՛ր աղա-

չեցո՛ւք : Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Զանձինս մե՛ր և զմիմեանքս Տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յա՛նձն ա-

րանցո՛ւք :

Քեզ Տեառնդ յա՛նձն եղի՛ցո՛ւք :

Ողորմեաց մեզ, Տէր Աստուած մեր՝
ըստ մեծի ողորմութեան քում, ապառ-

ցուք ամենեքեան միաբանութեանդ :

Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. Տէ՛ր

ողորմեա :

Եւ ուի Տէր ողորմեա՛ ըստ պատշաճի ուրախ : Ի կեդեմ և
'ի արեւոյս արեւմուտն՝ երեւ Տէր ողորմեա՛. ինչ 'ի արեւ-
մուտն Տէր ողորմեա՛. և յաւաքս պահոց՝ հարկեալ Տէր ողորմեա՛ :

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻԻՒՆ ԱՆՁԻՆ ԶՂԶԱՅԵԼՈՑ ԵՒ ԲՈՂՈՔ
ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՐՈՑ ԴԻՄԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱԲԱՐ

Աշխարհ անենայն, առիս նայե-
ցեալ ախտակից լերուք: Բանամ
զըլթունս, բարբառիմ լեզուանս, բո-
ղոքեմ զանձնէս, տէր ողորմեա՛. տէր
ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛:

Գող եղէ մեղաց, զըտող կորստեան,
գուք ինձ փորեցի: Դաւեցի զանձն իմ,
դաւաճանեցի, դարան գործեցի, տէր
ողորմեա՛. տէր ողորմեա՛:

Երբեմն էի լոյս, և այժմ եմ խաւար
և ստուեր մահու: Զխաբոյ պատմե-
ցից զթիւ մեղաց խնոց, զի բազում
են յոյժ, տէր ողորմեա՛:

Երկինք և երկիր, եկայք ողբացէք
եզկեղի զանձն իմ: Ընտրեցի ըզչարն,
ընկալայ կամաւ ըզհոյրս մեղաց,
տէր ողորմեա՛:

Թօթաւիմ տըղմով, թաւալիմ 'ի
մեղս, թօթալիլ չկարեմ: Ժանտ ախ-
տիւ լըցեալ ժահահոտ եղէ ժաւ
մանակս բազումս, տէր ողորմեա՛:

Ի բաց մեկնեցայ 'ի սուրբ խորհրդոց .
'ի բարեաց գործոց : Լաւ վարկաւ ան-
ձըն իմ լուսոյն հեռանալ . լինել ընդ
խաւար . տէր ողորմեա :

Խորհուրդըք չարին խաբեն ըզհո-
գիս , խորասոյզ առնեն : Ծածկեն ան-
դընդօք . ծիծաղին գլորմամբս . ծա-
նակ գիս առնեն . տէր ողորմեա :

Կամաւ կորացայ կարկամեալ ան-
ձամբս . կանգնիլ ոչ կարեմ : Հուր
մեղաց կիզող հըրդեհեաց որ յիս .
հոգեւոր բարիս . տէր ողորմեա :

Չաղկեցայ մեղօք , ձաղեցին տեսողք .
ձանձրացաւ հոգիս : Ղեղի դառնու-
թեան զօղեալ 'ի սիրտ իմ զամպար
իմ շիջաւ . տէր ողորմեա :

Ճաշակմամբ մեղաց . ճաշեցի զմահ .
ճախս աղքատացոյ : Մեռեալ եմ
հոգւովս , մոլորեալ մտօքս , միայն
կամ մարմնովս . տէր ողորմեա :

Յորոգայթ մահու . յորսոյին անկաց .
յաղթեցայ յախտից : Նետից թըշ-
նամուոյն նըշաւակ եղէ . նոր միշտ
խոցոտիմ . տէր ողորմեա :

Շուրջ պատեալ զինեւ չունիք բա-

զումք եղեն. չաղախին արեամբս : Արա
եղէ չարին, ուռկանաւ մեղաց որ-
սացաւ զանձն իմ. տէր ողոր :

Չարաչար վըշտօք չարչարի անձն իմ.
չունիմ դադարումն : Պարտապան գը-
տայ պարտուց յանցանաց. պարտ-
եալս ՚ի մեղաց. տէր ողորմեա :

Ջանամ զըղջանալ. ջեռանիմ դարձ-
եալ. ջեռնում հրով մեղաց : Ռաբբի
կոչեցայ. ռակայ անուանիմ. ռամկա-
կան վարութս. տէր ողորմեա :

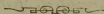
Սիրով ցանկութեան. սաստիկ բար-
կութեան սիրա իմ խոցեալ է : Վի-
րօք յանցանաց վըշտանայ հոգիս.
վարանեալ շըրջիմ. տէր ողորմեա :

Տիրեցին ինձ չարք. տարագիր հանին.
տիրական գրկացն : Բարունուց բար-
ւոյ. բախճական ձայնին. բոտինս ոչ
լուայ. տէր ողորմեա :

Յանկութիւն չարեաց. ցանկալի դի-
մօք. ցաւեցոյց զաչս իմ : Խիւրաքան-
շխրոց. լիւսմամբ խուռն ակստից. իւ-
ծեալ է հոգիս. տէր ողորմեա :

Փութացիր անձն իմ, փոխշիլ ՚ի չար-
եաց. փափագիլ բարեաց : Քեզ միշտ

մերձ ծանիր . քու՛ն մահու եկեալ .
քննող դատաւոր . տէր ողորմեա :
Աստուածածնին բարեխօսու թեամբ
յիշեա տէր և ողորմեա :

ՆՈՐԻՆ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ԵՐԳ ԱՂՕԹԱԿԱՆ Ի ԴԵՄՍ ՍՐԲՈՑ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ,
ՆԱԵԻ
ԻՐԱՔԱՆՁԻՐՈՑ ԴԻՄԻ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԵԱՆՆ ԱՌԱՆՁՆԱԿԻ

Առաւօտ լուսոյ . արեգակն ար-
դար . առ իս լոյս ծագեա : Բլղ-
խումն 'ի հօրէ՛, բլղխեա 'ի հոգւոյս .
բան քեզ 'ի հաճոյս :

Գանձդ ողորմութեան . գանձիդ
ծածկելոյ դըսող զիս արա : Գուռն
ողորմութեան , դաւանողիս բաց .
դասեցո վերնոցն :

Երբեակ միութիւն , եղելոյ խնամող ,
և ինձ ողորմեա : Զարթիր տէր յօգ-
նել . զարթո զթմրեալս . զուարթնոց
նրմանիլ :

Էդ հայր անըսկիգբն՝, եակիցճորդի . ե
միշտ սուրբ հոգի : Ընկալ զիս գթած .
ընկալ ողորմած . ընկալ մարդասէր :

Թագաւոր փառաց . Թողու թեանց
տըւող . Թող ինձ ըզ յանցանա : Ժողո-
վող բարեաց . Ժողովեա և զիս Ժո-
ղովս անդրանկաց :

Ի քէն տէր հայցեմ , 'ի մարդասիրէդ .
ինձ բըժըշկու թիւն : Լեր կեանք մե-
ռելոյս , լոյս խաւարելոյս , լուծանող
ցաւոյս :

Խորհըրդոց գիտող , խաւարիս շնոր-
հեա խորհուրդ լուսաւոր : Մնունդ
հօր ծոցոյ , ծածկելոյս ըստուերաւ .
ծագեա լոյս փառաց :

Կենարար փրկիչ . կեցո ըզմեռեալս .
կանգնեա զգլորեալս : Հաստեա հա-
ւատով . հաստատեա յուսով . հիմ-
նեցո սիրով :

Չայնիւս աղաչեմ . ձեռօքս պաղա-
տիմ . ձիր բարեաց շնորհեա : Ղամ
բարամբ լուսոյ , ղեկավար ճարտար ,
զօղեալս ամբացո :

Ճառագայթ փառաց , ճանապարհ
ինձ ցոյց ճեպել 'ի յերկինս : Միա-
ծինըդ հօր . մոյժ զիս յառագաստ
մաքուր հարսանեացդ :

Յորժամ գաս փառօք , յահագին ա-

ւուրն յիշեալ զիս քրիստոս : Նորոգող հնութեանց . նորոգեալ և զիս .

նորոգ զարդարեալ :

Շնորհատու բարեաց . շնորհեալ գթաւութիւն . շնորհեալ զթողութիւն :

Ուրախացի տէր , ոգւոյս փրկութեամբ . ոյր վասն եմ 'ի սուգ :

Ձար մշակողին . չար սերմանց նորին չորացի զպտուղն : Պարգեւիչ բարեաց . պարգեւեալ իմոց պարտեացս թողութիւն :

Ձուր շնորհեալ աչացս . ջերմ հեղուլ զարտօսք . ջնջել զյանցանս : Ռետիւնդ քաղցու . ռամ հոգւոյս արբո . ռահ ցոյց ինձ լուսոյ :

Սէր անուն յիսուս , սիրով քով ճրմելեալ սիրտ իմ քարեղէն : Վասն գրութութեան . վասն ողորմութեան . վերջստին կեցո :

Տենչալոյդ տեսլեամբ , տուր ինձ յագենալ տէր Յիսուս Քրիստոս : Բաբունդ երկնաւոր , բոտեալ զաչալ կերտս . բամից երկնայնոց :

Յօղ արեան քո Տէր . ցօղեալ 'ի հոգիս . ցնծասցէ անձն իմ : Իկեալս

մեղօք , ւիւծեալ աղաչեմ , ւիւսել
ինձ բարիս :

Փրկիչ բոլորից , փութա զիս փրկել ,
փորձութեանց մեղաց : Քաւիչ յան-
ցանաց , քաւեա զօրհնաբանս քեզ
երգել զփառս :

Աստուածածնին բարեխօսութեամբ
բըն , յիշեա տէր և ողորմեա :

ՁԿՆԻ ԱՍԻ ԱՂԹԹՔԱ :

Ձքէն գոհանամք Տէր Աստուած մեր ,
որ շնորհեցեր մեզ հանգիստ քնոյ խա-
ղաղութեամբ : Եւ զարթուցեալ ժա-
մանեցուցեր զմեզ կանխել յերկր-
պագութիւն ահաւոր և փառաւոր
եալ անուանդ քում սրբոյ : Տուր մեզ ,
Տէր , աղաչեմք զքեզ , զմնացում
գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցա-
նել , և զամենայն ժամանակս կենաց
սղանդխտութեան մերոյ , երկիւղիւղ-
քո ամբացո և սրահեա : Արպէս զի
զգուշութեամբ՝ և անարատ վարուք
կրօնաւորեալք յայտմ աշխարհիս ,
ժամանեցուք յանքոյթ և ՚ի խաղաղ
նաւահանգիստ յաւխտենական ՚ի

կեանսդ շնորհօք և մարդասիրութեամբ տեսառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի : Ընդ որում քեզ Հօր և Հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուծոյ երկիրպագեացուք :

Նայեաց Տէր բարերար ողորմութեամբ քով յերկրպագուս և 'ի փառաբանիչս անուանդ քումսրբոյ : Տէր զօրութեանց խաղաղացո զանձինս մեր յամենայն սատանայական խռովութեանց և յաշխարհական զբօսանաց : Զհրեշտակ խաղաղութեան քո առաքեա առ մեզ . որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի , յարթնութեան և ի հանգրստեան մերում : Որպէս զի բարեպաշտութեամբ և արժանաւորապէս քեզ տեսառնդ ծառայելով 'ի կեանս յայսոսիկ , ժամանեացուք յաւիտենական երկնից արքայութեան քոյ , զոր պատրաստեցեր 'ի

և ամաչեացեն՝ ոյք խորհէին ինձ չար:
Եղիցին նոքա որպէս փռչի առաջի
հողմոյ . և հրեշտակ Տեառն նեղեալ
ցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա 'ի խաւար
և 'ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ
Աստուծոյ հալածեացէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ
յապականութեան իւրեանց , և 'ի
նանիր նախատեցին զանձն իմ :

Տէ՛ր՝ յերկի՛նս է ողորմութիւն քո . Փ
ճշմարտութիւն քո մի՛նչէ՛լ յամպս,
այլէ՛ լուսնի՛ . այլէ՛ լուսնի՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք
Աստուած . իրաւունք քո որպէս
խորք բազումք , զմարդիկ և զանա-
սուն կեցուցանես զու տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողոր-
մութիւն քո Աստուած . այլ որդիք
մարդկան 'ի հովանի թեւոց քոց
յուսասցին :

Արբեացին նոքա 'ի պարարտութենէ
տան քո . և զուղիսս փափկութեան
քո տացես ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց, և լուսով երեսաց քոյ տեսանեմք զոյս :
Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն զքեզ զարդարութիւնս քո՝
ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի եկեացեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց
մի՛ գողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն, մերժեացին և
այլ մի՛ կարացեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Ամէն լուսն, ամէն լուսն :

Ասաց անողորմին ՚ի սրտի՛ իւրում
Թէ ոչ գոյ Աստուծո՛ւ, ամէն
լուսն, ապականեցան և սղծեցան
յանօրէնութեան իւրեանց, և ոչ
որ է որ անե՛զ զքանզիութիւն,
ամէն լուսն :

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ՞ որ խնայուուն՝ որ խնդրիցէ զԱստուած :

Ամենեքեան խոտորեցան 'ի միասին, և անպիտանացան :

Ոչ որ է որ առնէ զբարի, և չէ որ մինչեւ 'ի մի :

Որպէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք գործեն զանօրէնութիւն :

Ոյք ուտելին զժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի. և առ Աստուած ոչ կարգացին :

Զի՞ ոչ գոյր նոցա՜ փոխանակ. և փ ոչ երկեան յԱստուծոյ. անլէ՞հ լուխան. անլէ՞հ լուխան :

Զգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա. և նորա սղծեցին զօրէնա՛նորա. Բաժանեցան 'ի սրամտութենէ երեսաց նորա. և եհաս 'ի սիրտս նոցա : Կակուղէին բանք նոցա քան զձէ՛թ, և ինքեանք որպէս սլաք :

Ընկեա 'ի Տէր զհոգս քո՝ և նա կերակրէ զքեզ, և ոչ տայ յաւիտեան

սասանու թիւն արդարոյ :

Դու Աստուած իջուցես զնոսա 'ի
գութ ապականու թեան, արք արիւնա-
հեղք և նենգաւորք մի հասարակեա-
ցեն զաւուրս իւրեանց . այլ ես 'ի
քեզ տէր յուսացայ :

Փառք հօր և . այժմ և միշտ և . ա-
լէ՛հ խա՛ն . ալէ՛հ խա՛ն :

բժ Ի՛քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ ամա-
չեցից յաւիտեան . ալէ՛հ խա՛ն .
յարդարու թեան քում փրկեա և
անարեցո՛ զի՛ս . ալէ՛հ խա՛ն :

Խոնարհեցո առ իս զունկն քո, և կե-
ցո զիս :

Լեր իմաստուած ապաւէն, և տեղի
ամուր կեցուցանել զիս . զի հաստա-
տու թիւն իմ և ապաւէն իմ դու ես :
Աստուած իմ, փրկեա զիս 'ի ձեռաց
մեղաւորի, 'ի ձեռաց անօրինի և ա-
նիրաւի :

Դու ես համբերու թիւն իմ Տէր,
Տէր յոյս իմ 'ի մանկու թենէ իմմէ :

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարդանդէ,
յորովայնէ մօր խնոյ դու ես ապաւէն
իմ, և առ 'ի քէն է օգնու
Թիւն իմ յամենայն ժամ:

Երկիրպագցեն ննժմա ամենայն թա փ
գաւորք երկրի. և ամենայն ազգք
ծառայեսցեն ննժմա, ալէն չընիւն. աւ
Զի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հը
զօրի. զաղքատն և զտնանկն, որոյ
ոչ է իւր օգնական:

Անխայեսցէ նա յաղքատն և 'ի տը
նանկն, և զանձինս տնանկաց կեցուս
ցէ. 'ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զան
ձինս նոցա:

Պատուական է անուն նորա առաջի
նոցա. կեցցէ, և տացի նմա յօսկւոյն
արաբացւոց:

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն
ժամ. և զօրհանապաղ օրհնեսցեն
զնա:

Եղիցի հաստատու թիւն ընդ ամե
նայն երկիր. և 'ի վերայ զլիտց լերանց:
Բարձրացի քան զլիբանան պտուղ
նորա. և ծաղկեսցի 'ի քաղաքի տեառն
որպէս խոտ երկրի:

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յա-
ւիտեան . զի յառաջքան զարեւ է
անուն նորա :

Ինա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկ-
րի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :
Օրհնեալ տէր աստուած իսրայելի որ
առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ
է անուն սուրբ փառաց նորա յաւի-
տեան . լցցի փառօք նորա ամենայն
երկիր . եղիցի եղիցի :

Փառք հօր և որդւոյ . այժմ և միշտ :
Ամէն լուիսն . Ամէն խնայ :

ԲԿ Չողորմութիւնքս քո տէր յաւի-
տեանն օրհնեսցից . Ամէն լուիսն .
ազգէ յազգ պատմեցից զճշմար-
տութիւնս քո բերանով իմով . Ամ-
էն խնայ :

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմու-
թեամբ շինեսցի , յերկինս պատ-
րաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո :

Եղի ուխտ ընտրելոց իմոց . երդուայ
Դաւթի ծառայի իմոյ :

Յաւիտեան հաստատեցից զգաւակ
քո. և շինեցից ազգէյազգ զաթոռ քո:
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչել
եաց քոց Տէր, և ճշմարտութիւն քո
յեկեղեցիս սրբոց:

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ.
կամ ո՞վ նմանիցի Տեառն յորդիս
Աստուծոյ:

Դարձուցե՛ր զօգնութիւն 'ի սրոյ փ
նորա՛. և ո՛չ ընկալար զնա 'ի պատե՛
րանքմի՛. անէլ՛նիա՛. անէ՛ն ^ն ^ա ^ն ^ա լնիա՛:
Անարգեցեր զսրբութիւն նորա, և
զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր:
Նուազ արարեր զաւուրս ժամանա՛
կաց նորա. և հեղեր զնովաւ զամօթ:
Մինչև յե՞րբ դարձուցանես զերեսս
քո իսպառ. բորբոքեացի որպէս հուր
բարկութիւն քո:

Իսկ արդ յիշեա և տես՝ թէ ո՞վ է
իմ հանգիստ. միթէ 'ի զո՞ւր ինչ ըս
տեղծեր զամենայն որդիս մարդկան:
Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՛ և ոչ տեսցէ
զմահ, կամ փրկեացէ զանձն իւր 'ի
ձեռաց դժոխոց:

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո տէր առաւ

ջինք , զոր երդուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով :

Յիշեա զնախատինս ծառայի քոյ , զոր ընկալայ 'ի ծոց իմ յազգաց բազմաց :
 Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր .
 նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ :
 Օրհնեալ Տէր Աստուած յաւիտեանս
 յաւիտենից . եղիցի եղիցի :

Փառք հօր և որդւոյ . այժմ և միշտ :
 անշնորհ . անշնորհ անշնորհ :

Խոստովանեալք Տեառնն զի
 քաղցր է . անշնորհ . զի յաւիտեան
 է ողորմութիւն նորա անշնորհ :

Ո՞ խօսեսցի զողորմութիւնս Տեառն .
 լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս
 նորա :

Երանի՛ ոյք պահեն զիրաւունս , և
 առնեն զարդարութիւն յամենայն
 ժամ :

Յիշեա զմեզ տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան
 քոյ , և այց արա մեզ 'ի փրկութեան
 քում :

Տեսցուք մեք զքաղցրութիւն ընտրել
լոց քոց . ուրախ եղիցուք մեք յու
րախօսութիւն ազգի քոյ . և գովիցուք
մեք 'ի ժառանգութեան քում :

Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրի
նեցաք և յանցեաք :

Մատնեաց զնոսա 'ի ձեռս հեթանոս փ
սաց . տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց,
և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա,
և խոնարհ եղեն 'ի ներքոյ ձեռաց
նոցա . ալէլուիա ^մ ^բ . ալէլուիա :

Բազում անգամ փրկեաց զնոսա , և
նոքա դառնացուցին զնա 'ի խորհուր
դրա իւրեանց . և կորացան յանօրե
նութեան իւրեանց :

Հայեցաւ տէր 'ի նեղութիւնս նոցա,
'ի լսել ձայնի աղօթից նոցա :

Յիշեաց զուխտ իւր , և զգջացաւ ըստ
բազում ողորմութեան իւրում . և
ետ զնոսա 'ի գթութիւնս առաջի
ամենայն գերչաց նոցա :

Փրկեա զմեզ Տէր Աստուած մեր . և
ժողովեա զմեզ 'ի հեթանոսաց :

Խոստովան եղիցուք անուանքում սրբ
քոյ և սլարծեսցուք յօրհնութիւնս քո :

Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայելի .
 յաւիտեանս յաւիտենից :
 Եւ ասացէ ամենայն ժողովուրդն .
 եղիցի եղիցի :
 Փառք հօր և . այժմ և . անշէ՛ , անշէ՛ :

74 **Ա**՛րարի՛ իրաւունս և անդանձն
 թի՛ւն . անշէ՛ լուիա՛ . մի մասնե՛ր
 զիս ՚ի ձեռնս նեղչաց ի՛մոց . անշէ՛
 լուիա՛ :

Ընկալ զծառայս քո ՚ի բարի . զի մի՛
 ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս :
 Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
 Տէր , և բանից արդարութեան քո :
 Արա ընդ ծառայի քում Տէր ըստ
 ողորմութեան քում . զարդարու
 թիւնս քո ուսո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստունս արա
 զիս , և ծանեացց զիկացու թիւնս քո :
 Ժամ է սրաշտել զտէր . խափանեցին
 զօրէնս քո :

Փ **Մ**երձեցի՛ն իննգրուածք իմ անաջի
 քո Տէր . ըստ բանի քում իմ անստուն
 անրա՛ զի՛նս . անշէ՛ լուիա՛ . անշէ՛ լուիա՛ :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր .

և բանիւ քո փրկեալ զիս :

Քղիսեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւն
նրս քո , յորժամ ուսուցես ինձ

զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի
ամենայն պատուիրանք քո արդա-

րութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս .

զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր ,

և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ ,

և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ .
ինդրեալ զծառայս քո , զի ըզ-

պատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Փառք հօր և . այժմ . անլէ՛ , անլէ՛ :

Օրհնեալ անձն իմ ըզ տէ՛ր , օրհն դձ
նեցի՛ց ըզտէ՛ր 'ի կեանս ի՛մ . ան
լէ՛ճ՛ը՛ւիս . սաղմոս ասացից աստու
ծոյ իմոյ՝ մի՛նչե՛լ եմ՛ես . անլէ՛ճ՛ը՛ւիս :

Մի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդ-
կան, զի ոչ գոյ փրկու թիւն 'ի նոսա :
Եւ ցէ հոգի 'ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն 'ի հող, և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա :
Երանի ազգի՝ որոյ Տէր Աստուած
Յակոբայ օգնական է նմա, և յոյս
նորա 'ի Տէր Աստուած է :

Ո՛ր արար զերկինս և զերկիր, զծով՝
և զամենայն որ 'ի նոսա :

Ո՛ր պահէ զճշմարտութիւն յաւիտ-
եան, և առնէ իրաւունս զրկելոց :

Ք Գովեա՛ երուսաղէ՛մ ը՛ղ Տէ՛ր, ա՛յ
լէ՛ ^{ԵՄՐԱՅԻ ՅՅԿԱՆՆԻ} լի՛ւիա՛ :

Եւ օրհնեա զԱստուած քո սիօն :
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ :

Ո՛ր եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղու-
թիւն, պարարտութեամբ ցորենոյ
լցոյց զքեզ :

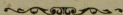
Առաքէ զքան իւր յերկիր, վաղվաղ
ընթանան պատգամք նորա :

Դնէ զծիւն որպէս զասր, և զմէգ
որպէս փռի ցանեաց :

Արկանէ զսառն որպէս պատառս,

առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ :
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա .
Հնչեացեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք :
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ , զար-
դարու թիւն և զիրաւունս խորայելի :
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
Տէր , և զդատաստանս իւր ոչ յայտ-
նեաց նոցա :

Փանօք հօր . այժմ և . անէ՛ձն՝ լուխա՛ :

Սիբեցից ըզքեզ Տէր զօրո՛ւ թիւն դ4
իմ . անէ՛ձն՝ լուխա՛ . Տէր հաս-
տատիչ իմ . ապաւէն իմ և փրկի՛չ
իմ . անէ՛ձն՝ լուխա՛ :

Աստուած օգնական իմ , և ես յու-
սամ 'ի նա . ապաւէն իմ , եղջիւր
փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է :
Օրհնելով կարգացից առ Տէր , և 'ի
թշնամեաց իմոց ապրեցայց :

Շուրջ եղեն զինեւ երկունք մահու .
և ուղիք անօրէնութեան խռովե-
ցուցին զիս :

Վիշտք գծոխոց պաշարեցին զիս , և

Ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու :
Ի նեղութեան իմում ես առ տէր
կարգացի , և առ աստուած իմ աշ
ղաղակեցի :

Փ Զգեցուցե՛ր ինձ զօրութիւն 'ի պաւ
տերազմի . և զյարուցեալսն 'ի վերայ
իմ ներքոյ իմ անձրե՛ր . ալե՛ւ լուսն .
ալե՛ւ լուսն .

Զթշնամիս իմ հալածականս արաւ
րեր . և զատելիս իմ սատակեցեր :
Աղաղակեցին , և ոչ ոք էր որ փրկէր
զնոսա . կարգացին առ Տէր , և ոչ
լուաւ նոցա :

Մանրեցից զնոսա որպէս փռչի առաջ
ի հողմոյ , և որպէս կաւ գռեհաց
կոխեցից զնոսա :

Փրկեսցէ զիս Տէր 'ի հակառակու
թե՛նէ ժողովրդոյ , և կացուսցէ զիս
գլուխ հեթանոսաց :

Ժողովուրդ՝ զոր ոչ գիտէի , ծառայե
ալ ինձ . և 'ի լուր ականջաց լուաւ
ինձ :

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ . որդիք
օտարաց մաշեցան և կաղացան 'ի

շաւղաց իւրեանց :

Կենդանի է Տէր՝ և օրհնեալ է Աստու
ուած, և բարձր եղիցի Աստուած
փրկութեան իմոյ :

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ,
և հնազանդ առնէ զժողովուրդս
ընդ ինեւ :

Փրկիչ իմ՝ ի թշնամեաց իմոց բարկա
ցողաց. յայնցանէ՝ որք յարուցեալ
են՝ ի վերայ իմ, բարձր արարեր զիս .
և յառնէ անիրաւէ փրկեցեր զիս :
Վասն այսորիկ խոստովան եղէց քեզ
՝ ի հեթանոսս, և անուան քումսաղ
մոս ասացից :

Մեծ արարեր զփրկութիւն թագա
ւորի նորա . առնել ողորմութիւն
ընդ օծելոյ նորա Դաւթի, և ընդ
զաւակի նորա ազգէ մինչեւ յազգ :
Փա՛ռք հօր և . այժմ . ա՛հլէ՛ . ա՛լէ՛ :

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԻ ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻՆ ԵՒ ՆՈՐ
ԿԻՒՐԱԿԵՒՆ :

ՈՐՀՆԵԱՊ անձն իմ զՏէր . օրհնե-
ցից զտէ՛ր 'ի կեանս ի՛մ. սաղմո՛ս
ասացից աստուծոյ իմոյ՝ մինչեւ ե՛մ
ե՛ս :

Մի՛ յուսայք յիշխանս յորդիս մարդ-
կան. զի ոչ գոյ փրկու թիւն 'ի նոսա :
Եւցէ հոգի 'ի նոցանէ՝ և դարձցին
անդրէն 'ի հող, և յայնմ աւուր կո-
րիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա :
Երանի ազգի՛ որոյ Տէր Աստուած
Յակոբայ օգնական է նմա, և յոյս
նորա 'ի տէր աստուած է :

Որ արար զերկինս և զերկիր, զծով՝
և զամենայն որ է 'ի նոսա :

Ո՛ պահէ զճշմարտութիւն յաւիտ-
եան, և առնէ իրաւունս զրկելոց :
Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ ըզ-
կասկեալս Տէր :

Տէր բանայ զաչս կուրաց, և կանգնէ
զգլորեալս Տէր :

Տէր սիրէ զարդարս . Տէր պահէ ըզ-
պանդուխտս, զորքս և զայրիս ըն-

դունի Տէր, և զճանապարհս ամ
բարըշտաց կորուսանէ :
Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան,
Աստուած քո սիօն՝ ազգէ մինչեւ
յազգ :

Օրհնեցից ըզբե՛ղ գոհո՛ւթեամբ 'ի Ք
կեանս իմ. սաղմոս ասացից քե՛զ
Քրի՛ստոն թագաւո՛ր յաղթանկան
նո՛ր երգո՞ւմ օրհնութեամբ :

Օրհնեցէք զՏէր՝ զի բարի են սաղ սղ
մոսք, Աստուծոյ մերում քաղցր
եղիցի օրհնութիւն :

Շինէ զերուսաղէմ տէր, և զցրու
եալսն իսրայելի ժողովէ :

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատէ
զամենայն մէրս նոցա :

Ոթուէ զբազմութիւն աստեղաց, և
զամենեւեան գնոսա յանուանէ կոչէ :
Մեծ է Տէր և մեծ է զօրութիւննորա.
Իմաստութեան նորա ոչ գոյ բաւ :
Ընդունի զհեզս Տէր, և խոնարհ առ
նէ զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր :
Օրհնեցէք զաստուած խոստովանու
թեամբ. սաղմոս ասացէք նմա օրհ

նութեամբ ։

Ո գգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատ-
րաստ արար զանձրեւ իւր յերկիր ։
Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս, և զգալա-
րի 'ի ծառայութիւն մարդկան ։

Ո տայ անասնոց կերակուր . ձագուց
ագռաւուց՝ ոյք կարդան առ նա ։

Ոչ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամե-
ցաւ Տէր, և ոչ ընդ իրանս առն
հսկայի հաճեցաւ ։

Այլ հաճեցաւ Տէր ընդ երկիւղածս
իւր, և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան
յողորմութիւն նորա ։

Փ Քանզրանցի՞ն քեզ Քրիստոս գո՛ւ
հոնթիւնք երկիւղածաց անուան
քո. զոր յոնսացուցէ՛ր ողորմու-
թեամբ քո՞վ. 'ի խորհո՛ւրդքս կեն-
սաբե՛ր գա՛լըստեա՛նըդ քո՛յ ։

Մ Գո՞վեա երուսաղէմ ը՛լ տէր ։
Եւ օրհնեա զաստուած քո սիօն ։
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զոբդիս քո 'ի քեզ ։
Ո եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն,
պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց

ԸՂՔԵՂ:

Առաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ
ընթանան պատգամք նորա:

Դնէ զծիւն որպէս զասր, և զմէզ
որպէս փռի ջանեաց:

Արկանէ զսառն որպէս պատառս,
առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ:

Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա.
Հնչեացեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք:

Պատմէ զբան իւր յակոբայ, զարդա-
րուծիւն և զիրաւունս իսրայելի:

Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց
տէր, և զգատաստանս իւր ոչ
յայտնեաց նոցա:

Զքե՛ղ Քրիստո՛ս գո՛վէ՛ եկեղեցի՛ ֆ
փըրկեալքո՛ սո՛ւրբ. ցընծալո՞վ տե-
սանէ ըղքե՛ղ ըզ փրկո՞ղդ ե՛կեալ
հայրանկա՛ն իշխանուծեանմբ ՚ի պսա՛-
կել ըզ սո՛ւրբըս քո՛:

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԻ ՄԵՄԻ ՈՒՐԱԹՈՒ

Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր. աղ
ալէ՛ք ը՛հիս, և ՚ի բանից քոց եր-

կեալ սիրտ իմ. անէձը՞նէ չեմ :
Յնծացայ ես 'ի բանս քո, որպէս այն՝
որ գտանէ աւար բազում :
Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ-
րէնս քո սիրեցի :
Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից ըզ-
քեզ, վասն իրաւանց և արդարու-
թեան քո :
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
ոյք սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ 'ի
նոսա գայթակղութիւն :
Սպասեցի փրկութեան քում Տէր,
և զպատուիրանս քո սիրեցի :
Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ :
Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկա-
յութիւնս քո. զի ամենայն ճանա-
պարհք իմ առաջի քո են :
Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր. ըստ բանի քում իմաս-
տուն արա զիս :
Մտցեն ազօթք իմ առաջի քո Տէր,
և բանիւ քո փրկեա զիս :
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո, յորժամ ուսուսցես ինձ

Բայց ի՞նչ հանգիստիւն ընդ ազգայն մէջ՝ յետին ժամանակն
 Դէ եւայլ ժամանակն՝ Լա մէջ : Ինչ երբ ոչ մէջ ընդ ազ-
 Դայն որդեւ եւ զգրութիւնն մեծ, զիսկ հանգիստիւն մէջ,
 Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն և փառք :
 Եւ ապա պաշտօն մեծ ըստ յայնն, և զիսկ հանգիստիւն մ-
 յետմեջն ընթերցեալ լինի : Ինչ երբ հանգիստիւն մէջ, և
 Ինչ մէջ լինի, Այսօր անճառ մէջ, և Ինչեւնութիւնն
 յետմեջն ընթերցեալ լինի : Զիսկ յետմեջն՝ Նորոգող
 տիեզերաց՝ ապա՝ Հոգւոց հանգուցեցոց :

Ինչ մէջ ընդ օրհնութեանն իջարեան ընդառն, և զիսկ
 օրհնութեանն ընթերցեալ լինի, և զիսկ՝ Հոգւոց
 հանգուցեցոց . և Գրիստոս որդի աստուծոյ :

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՒՂՈՒԿՈՍԻ
 ԱՍՏԱՅԵԱԼ ՅԱՂԱԳՍ ՄԵՆԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐԻՆ
 ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՅՆ

Ի՛շխանք ժողովեցան՝ ի մի՛ ամսի՛ն. վա-
 սըն տեառն և վաճան օծեցլոյ նորա՛ :

ՊԿ Այսօր անճառ լուսոյն ծագող մնի՛ ի
 Կիրկութեան մեր կատարող մըն .
 Խոնարհի՛ ի վերնատունն ի ստուե-
 րական տօնից լըրող մն . Նախ քան
 զընթրիսըն խորհրդոյ սփածաւ
 զէնջանկ արկօղն լուսոյ . և ջուր առ-

եալ ծանայաբանը զնորն լուանայր
զանկերտանն :

Բանին հօր փառանց լուսոյ Պետրոս
մերձիւ յոտս ոչ ներէր . այնքմ ձե-
ռաց որոյ են գործք երկնից երկինք
և երկրաւորք . որով կուրաց աչքք
բանն խուլք և համերք արձակե-
ցան . որ վերածեաց զինքն 'ի ծովէն
սանտեանց ալեացն և լըռեցին :

Գլխոյն ընտրեալ հօտին փորձ-
սանտէր զխորհուրդն ոչ գիտելոյ .
որով դառնայր և հնազանդէր զնոս
և՛ զգլուխս մաքրել մաղթէր . գըլ-
խոյս ասէ՞ չէ ինչ պիտոյ լուացու-
մբն ջրոյ զի լուանցեալ է . ստիցրդ
պետք են մաքրութեան յօգիւ 'ի
գլուխս սըրբութեամբ :

Դասուց իւրոց աշակերտաց զոր նախ
բանիւ վարդապետեաց . այսօր գոր-
ծով ըզճայրագոյնն եցոյց յինքեան
զխոնարհութիւն . սպասաւորեալ
հողեզիւնաց այն որ անտեսն է հրե-

դինանց, տարեալ պաշտօն իւր ծանա՛
 յիցն անն ո՛ր պաշտի 'ի սրո՛վբէից :
 Ե՞թէ Տէ՛րս ասէ է՛ից և վարդապե՛
 տըս բոլորից . զնշակերտացդ և՛ ըզ
 ծա՛նայից զնո՛ւնս լուացի 'ի՛ հնոյ աղ
 տից . մի՛մեանց և դո՛ւք համա՛բնու
 թեանմբ ցուցէք ըզնո՛յն խոնարհու
 թիւն . բա՛րձրացելոյն 'ի կո՛րծանո՛ւմն
 և անկելոյ բնու՛թեանդ կանգնո՛ւմն :
 Զո՛ր մաքրեցե՛ր յաւանդա՛նին մա՛քուր
 ձեռնօք զոտըս նոցի՛ն . և ուսուցեր
 խոնարհու՛թեանմբ յանթո՛ղ լինել
 չա՛ր հըպարտին . և՛ զիմ լուա՛ զտիդ
 մը՛ն մեզանց աղանձանօք սրբոյ գընդի՛ն .
 և ըզգընացս ո՛ւղղեա՛ զոտին խոնա՛ր
 հու՛թեամբ ելի՛ւք յերկի՛նս :

Օրէն : Աւետարան Եւ : ձԺԸ : ԺԴ . 16 : Ամէն ամէն ,
 վերջ . եւ աշակերտքն իւր :

Երեւոյտ — 1877 . Խ : Երանի որ խորհի : Որպէս
 փափաքի : Դատ արա :

Բան անօրէ՛նու՛թեան եղին 'ի վե՛
 ըսոյ ի՛մ . Տէ՛ր Տէ՛ր մի՛ թո՛ղո՛ւր զի՛ս :

Լից զօրէնսն Մովսէսի զոր խօսեցաւ ՚ի Սինայի. եկեր ըզգառն ծրի՛նակին և ըզբաղարջն ընդ եղեգի՛ն. ըզհինն ՚ի նօրբս փոխելով զբստուերն ՚ի լոյս ճշմարտելով. փոխան գառինն ինքըն գողով գանձն աստուծոյ նըւիրելով:

Ընդ բաղարջի՛ն հաց անխրմօր ետ ըզմարմինն իւր զերկնաւոր. ըզկուսածինն անսերմնաւոր զանապականն և զհողեւոր. ընդ ոչխարի՞ն արեանն ուխտին ետ մեզ զարիւնն իւր ուխտ կրկին. և եղեգան գանձնագունին փոխան ըզվարս աստուծայի՛ն:

Թագաւորն արարածոց զհացըն կենաց ետ քաղցելոց. և ըզբաժակն ուրախարար որք յադամայ տըրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է՞ իմոյ արեան փոխան հընոյ ուխտին արեանց. զոր յիշատակ իմ անիցէք մինչեւ եկից ես միւսանգամ:

Ժողովեալքս ՚ի քէն հայցեմք ընդ

Ժողովեալ մետասանին . որ զկենա-
բա՛րըդ քո՛ մարմին բաշխեալ ետուր
ընդ բաժակին . շնորհեա և մեզ Տէր
ընդ նոսին հաղորդ լինել քում սե-
ղանին . կենաց հացիդ յոր փափա-
գիմք և ըմպելոյդ ում ծախաւիմք .
Ի՞ յընտրելոց աշակերտացն յուդաս
մեկնեալ ՚ի սուրբ գառանցն . զբաւ-
ճող մեղաց զգանն Աստուծոյ մատ-
նէր ՚ի մահ ընդ արծաթոյ . ՚ի յընթ-
րիսըն հոգեւոր մերձի ժըպիրհն և
նենգաւորն . ուտելով ընդ վարդա-
պետըն յաճախէ զխաբէութիւն :
Լոյսըն խօսէր աղերսալի խաւարե-
լոյն վասըն դարձի . մի՛ ոմն ՚ի ձէնջ
անէ՛ եղբարք զիս մատնելոց է առ ՚ի
մահ . Պէտրոս լուեալ զայն զա՛րհու-
րէր և անկարկէր առ Յովհաննէս .
հարցանել թէ ո՛վ իցէ դաւաճանող
վարդապետի՛ն :

Օրէի՛ Աւետարան զալ : ԾԿ : ԻԲ . 1 : Մերձեցաւ տօն
բաղ : Վերջ . խօսէին ՚ի նա :

Երբեք մտնէ՞ Սէ : Փրկեա զիս 'ի : Աստուած մեր-
 ժեցեր : Լուր Աստուած աղօթից խմոց :

Փրկեա՛ զի՛ս 'ի Թշնամեաց խմոց Ա՛ս-
 տը՛ւա՛ծ . և 'ի հալածչաց խմոց ա՛սկ-
 րեցո՞՛ զի՛ս :

Խնամով սիրոյն յիւր սիրէլեանցն
 ըզտըրամով Թիւնըն փա՛րատեանց .
 Թացեալ պատառ տայ յո՛ւգայի նը-
 շաւանկեան զգողըն մատնի՛շ . զո՛ր ա-
 ռեալ և մերկանցաւ յաստուածայի՛ն
 հոգւոյն շնորհաց . մատնեցաւ նա՛ն
 խա՛չարին ընդ մատնուԹեան վա՛ր-
 դանպետի՛ն :

Ծայրագոյն լուսոյն զըրկեան խաւա-
 րանէ՛րն արտաքս ելեան . Տէ՛րըն յայտ-
 նէր լոյս եղեւոյն ըզգայԹակղիլն 'ի՛
 գիշերի . Պէտրոս խօսէ՞ր խրախո՛ւսէ՛-
 լի և կըշտամբի՛ւր հաւախօսի . զի՛ւրն
 յա՛շխարհէ ըզփոխի՛լն ասէր և ըզ-
 դալուստ Հոգւոյն պատմե՛ր :

Աեգրոնեա՛ն յայնկոյս ձո՛րոյ 'ի վեր-
 նատո՛ւնն ել խորհրդոյ . ե՛մով ապար-

տէ՛ղ ընդ պարտիզի եմո՛յծ զադամ
 յա՛դին դրախտի՛ն, մո՛ւծցես և զմե՛զ
 Տէր ընդ նըմին ուստի հանե՛ր նախ
 զանաջի՛նն, զի՛ ժառանգել ըզհայրե-
 նին անբժանասցուք մեք վերքստի՛ն ։
 Հոգայր ըզկրիցըն տըրտմաբան եր-
 իւքն եղեալ առանձնաբան . փըրկել
 զաշխարհս հոգի՛ս յօժան բայց է բը-
 նո՛ւթիւն մա՛րմնոյս տրկան . ո՛չ ոմն
 ուժե՛ղ և զօրաւոր և ոմն անգօր վը-
 տանգաւոր . այլ մի և նոյն գո՛ւ մի՛-
 աւոր կըրէր ըզկիրսըն կամաւոր ։
 Չայնիւ մաղթէր աղծթանկան վասն
 իմ ան հայր իւր էական . ծուներր դը-
 նէր խոնարհական որո՛ւմ կըրկնի
 ծունր ամենայն . եթէ փըրկի՞լ մարդ-
 կան հնա՛ր է՝ առանց մահո՛ւ իմ որ
 գրեալ է՝ բաժակ մահուս յինէ՛ն
 անցցէ ո՛չ ի՛մ կամաւ այլ քոյ՛դ եսցէ՛ ։
 Ա՛ղեալ յերկիւղ քըրտանց հոսման
 որոնաձե՛ւ կայլակ վիժման . ի՛նչ զօրա-
 նալ հրէշտանկ մերձեալ զօրինական

գի՛րըն լըցեալ. զի՛ կատարեալ էան
զբնո՛ւթի՛ւն Աստուանձըն բա՛ն ըզ
մարդկու՛թեան. պա՛րտ էր զերկիւղ
և՛ ըզ տը՛րտմու՛թի՛ւն յիւրո՛ւմըն
կրե՛լ տնօրէ՛նու՛թի՛ւն :

Օրէի՛ : Աւերարած հորիւնի՛ ձկն : ԺԴ . 27 : Եւ ասէ
ցնա Յիսուս : Վերջ. և սկսաւ լալ :

Զորորդ սաղմո՛ւ շն : Աստուած մտին հե : Որ հով
ուեսդ : Յնծացէք առ Աստուած :

Նորբա ի ձեռանէ քումմէ՛ մե՛րժեցա՛ն.
մե՛ք ժո՛ղովուրդք և խա՛շն անժոտի՛քո՛ :

Ճառագայթ փառանց էին որ ըստ
բնու՛թեանըս մարդկայի՛ն տանգ
նապեցա՛ր ՚ի՛ գիշերին աղճ՛թեցեր ան
Հայր յերկի՛ն . ծագեա ՚ի մե՛զ զյոյսդ
երկնային և փարանտեա՛ զերկիւղ չա
րի՛ն . մասունք հոգւոց մե՛ր և՛ մարմին
յերկի՛ւղ քո սուրբ բեւե՛ռեսցի՛ն :
Մերձեալ յուգամ որ մատնե՛լոց
հանդերձ դանսո՛ւն փարիսեցւոց . ան

կան նրման ստորանկելոցն որք յաւ
 ւիտեան չէ՛ն կանգնելոց . յո՛ւղաս
 նենգամ Զամբոնրելոյ առ ի թմահո՛ւ
 նշան տալոյ . փոխան սիրոյ զնա մատ
 նելոյ չար ընդ բարւոյ վրձաբելոյ :
Յայնժամ առ գո՛ւթ սիրոյն Պէտրոս
 ըզ ծանային անուն Մաղքոս . ե՛հատ
 սուսերբ զանկանջն աջոյ որ ո՛չ լրւաւ
 տեառն իւրոյ . ի՛սկ տերըն մե՛ր ա
 րագայէս յունկըն մերձեալ բրժըշ
 կապէս . առողջացոյց աստուածապէս
 զոր ո՛չ տեսին կուրացն հանդէ՛ս :
Նոր հօտի՛ն փոքոն ցըրուեալ քան
 զի զհոյժելէն քաջ հարեալ . Պէտրոս
 միայն ըզհետ երթեալ ՚ի յանդիւանե
 վիմին շարժեալ . նը՛շանակեալ հաւըն
 խօսէր առ ՚ի Պէտրոս Տէրն ակնար
 կէր . զբանըն յիշէր դառն անտաս
 ուէր ՚ի գըրմանէն դարձեալ կանգ
 նե՛ր :

Շնորհեալ վիմի՛ն եկեղեցւոյ զոր
 պահեցեր ՚ի հոսելոյ . և կանգնեցեր

ի գլորելոյ վանքն սրբաւն անտաս-
ուելոյ . կանգնեալ և զիս Տէր ընդ
նշմին ի գլորմանէ սայթաքողին .
տակով աչացս յորդ անտասնու և
ջուր նրման ծովով գլխոյս :

Ո՞վ կամաւ զանկանսելին կապեալ
ըզձեռս արձակողին . ի յապարանսն
տանէին Կայիւնիայ և Ս. ննային .
ծանայն զերեւոյն այն անպատկէր յոր-
մէ սրովքէն թեւասքողէր . թո՛ւք
արձակեալ պիղծ բերանովն յայն ո՞ր
կուրին լոյս ծագեաց թքովն :

Օրէի : Աւետարան Մատթեոսի : ՄՁԸ : ԻԶ . 31 : Յայնժամ
ասէ ցնոսա : վերջ . և փախեան :

Հինգերորդ հոգի . ձԸ : Աստուած օրհնութեան ,
Ասաց տէր ցտէր իմ : Խոստովան եղբորդ :

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենդա-
ւորաւ . և բանիւ անտելութեան
զիս պաշարեցին :

Չամբ կապանաց մարդկան ընծիչ
որ կապեցար ընդ կապելոյն . զիս

արձակեա յինքնակապէս մեղաց կապից դըժոխայնոյն . որ ընդ մեղօք պարտաւորին կացեր անմեղդ 'ի յատենի . յորժամ փառօք գաս հայրենի՝ մի գտեսցես զիս ընդ նոսի՛ն :

Պատկառանօք հինն ագամայ որ ձաղէցար վասըն նորա . ջընջեա զամօթ մեղաց լըրբին որով զերեսս իմ ծածկեցի՛ն . որ ներեցե՞ր չար ծառային ածել ձեռօք քեզ ապտակի՛ն . հա՛ր ուժգնակի զգէ՛մքս չարին որպէ՛ս և զիս եհա՛ր ուժգի՛ն :

Ջահըն լուսոյ յառաւօտին 'ի յուրբա՛թուն հընոյ զատկի՛ն . կայր առաջի գտա՛ւորին ծառայն նըստէ՛ր 'ի յատենին . 'ի հարցանե՛լ Պիղատոսի Տէրն ոչ ա՛ռնէ՛ր պատասխանի՛ . զի կանխասաց գիրը՛ն լըցցի եղէ՛ ես մա՛րդ որ ոչ խօսի՛ :

Ռամկակա՛ն դասք զինուորացն արկին հանդերձ նախատանաց . այնմ որոյ զգեստն է՛ լոյս փառաց իբրե՛

զօթոց զինքեամբ արկած . 'ի՛ ծուներ
իջեալ կատակէ՛ին , զգլուխն եղե-
գամբ հարկանէին . պըսակ 'ի փշոց
բոլորէ՛ին , ըզ փուշ մեղացըն բար-
ձողի՛ն :

Սոսկալի՛ն քերովք էից բառնայր ին-
քեամբ ըզփայտ խոչի՛ն . մինչ 'ի տե-
ղի գողգոթային՝ յորո՛ւմ եդեալ մա՛ր-
դըն առաջի՛ն . ետուն ըմպե՛լ գինի
զմը՛ռսեալ և կերակուր լեղեաւ խառ-
նեալ . ո՛րով զպըտողոյն գանձն ճաշակ
փոխեա՛ց մեզ քաղցր և անսորժա՛կ :
Վ երնակա՛նքըն զանհո՛ւրեալ տեսին
ըզՏէրըն մերկացեալ . և ըզհանդերձ
սըն բաժանեալ պանծա՛նսն Վի՛-
ճակ արկեալ . ըզձեռսն և զոտսըն
ծակեցին ըստ յայտնապէ՛ս դաւ-
թեան ձայնի՛ն . ընդ փայտ խաչին
բեւեռեցին զմատո՛ւնսն որ գրեաց
'ի տա՛խտակի՛ն :

Օրէի : Աւետարան Տառնէի՛ն ԲԶ . ԻԶ . 57 . Իսկ նոցա
կալեալ Վերջ . ելաց դառնապէս .

վէցերէրդ «աւն» ձօն : Խոստովան եղերուք տեառն,
զի բարի : Քնէն ցոյն արանն որ «է» Բացէք ինձ
զդրունս արդա : Կոչրդ :

Խոստովան եղերուք տեառնն զի
բարի է, զի յաւիտեանն է ողորմ
մո՛ւթիւն նորա :

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց . ոտք
ընդ ոտից ընթանալեաց . փայտ
ընդ փայտի դառնն պըտողոյ կեանք
ընդ մահու փոխարկելով . 'ի' մէջ եր
կուց անօրինաց կայր մերկացեալ
տուողն օրինաց . զոր ոչ տեսին անգղն
կուրաց բայց 'ի' միոյն յաւանգակաց :
Բոպէից արեգականն ըզտիւն արար
գիշերանման . զըստուերն քօղ արկ
մերկութեան՝ զի մի' տեսցէ անկն ա
նաթա՛ն . 'ի' մէջօրեայն նըսեմացաւ ,
յորժամ անոմ մեղօք մեռաւ . 'ի'
յիններորդն 'ի' լոյս դարձաւ յոր
ժամ մահուամբ մահըն լուծաւ :
Յօղէր արտօնըր ցաւագին մայր Տեա

ուրն ո՞ր կայր մերձ առ խաչի՞ն . յո՞ր
 ժամ լրսէր ըզճարաւին բարբառելոյ
 ի՛ւր միածնին. ետուն քացա՞խ խառ-
 նեալ լե՛զի այնմ՝ որ բըղխեաց գետ
 յազենի՛. և ՚ի վիմէն վըտանկ բարի
 անբըճց տոհմին գանձացողի՛ :

Ի՞նչեալ յերրորդ ժամո՛ւ ծծին ըզ-
 միտըս նախնւո՞յ մօրն եւայի՛ . ՚ի վեցն
 անկեալ մարդն անաջին հաւանական
 բանիւ նորին. ՚ի սոյն ժամո՛ւ Տէրն
 ՚ի խաչին զի քաւեցե՛զ զմեզս նոցի՛ն.
 և յորժամ ե՛լ անգամըն հին եդ զա՛-
 լազակն ՚ի մէջ դրախտի՛ն :

Փափելի՛ բարբառ ընդ իմ էլի էլի՛
 առ Հայր գոչէր . զհոգին կամաւ հօր
 անանդէր զհոգիս մարդկան նոյն ըն-
 ծայէր. երկիր հիմամբք սասանեցաւ
 և վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ .
 վէ՛մք ՚ի յինքեանց պատանուեցան և
 գերեզմանք մահո՛ւ բացա՛ն :

Քարողի՛ ՚ի սքանչելեացս աստուած
 մարմնով վասն իմ խաչեալ . մե՛րով

բնուածեամբ ըս մեռանի Աստուած
անմահ խոստովանի. կըրկնավըտակ
կողին անդերք եկեղեցի իւր հաս-
տատի. ջրովն մաքրի, զանիւնն
ըմպէ՝ զՈրդի ընդ Հօր փառանորդ:

Օրհնէ: Աւետարան յաշնանն՝ ձեռն: ԺԸ. 2: Գիտէր և
յուդա: Վերջ. հաւ խօսեցաւ:

ՆՈՐԻՆ ԵՐԳ ՄԵՅԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ՅԵՐԵԿԻՆ

ԲԿ
ԴԿ **Ն**որոգող տիեզերաց, որ զգեցու-
ցէր մեզ լոյս փառաց. անկար
ըզքեւ 'ի զինուորաց քղամիդ կան-
միր նախատանաց. մերկեա յինէն
ըզքուրձ մեղաց ըզտըրտմագինն ար-
եամբ ներկած. և ըզգեցո զնւրա-
խալին ըզպատմութեանն իմ զանաջինն:
Ներկնաւոր Թագաւորիդ 'ի ծունր ի-
ջեակ խաղ առնէին. ծածկեալ ըզ-
գլուխըդ կընդիւն և եղեգամբ հար-
կանէին. և զիմ անկեակ մինչ 'ի գե-
տին 'ի հնազանդել կամաց չարին.

մի թողուցուս խանդավ սովին, այլ
կանգնեսցես զիս վերքատին:

Բամեալ բոլորդ քո մարմին յետ
վրճընց դատաւորին. սնստիկ էառ
զհանրուած գանին վասըն գանից նաւ
խաստեղծին. զիս որ յոտից մինչեւ
ցրդլընիս ցաւօք նեղիմ անհընարին.
անողջացո դարձեալ կըրկին որպէս
շնորհօք յաւազանին:

Սըրբափայլ պըճնեալ զանդուն զոր
զգեցունցեր Ահարօնին. փոխան պը
սակ ՚ի փշոց եդին մըշակք այգւոյն
խորայելի. ըզփուշ մեղաց հանցես
յի՛նէն զոր յիս եհար իմ թշնամին.
և ողջացո զխանթուած վիրին, զի
սպիք մեղացըն ջընջեսցին:

Օտնի: Աւետարան հոգեւոր: Յօդ: Իկ. 1. Իբրեւ այդ
եղեւ, վերջ. և մայր որդւոցըն զերեթեայ:

Ետուն ըմպե՛լ քեզ ըզլեղին և ըզ բձ
քանցանին ՚ի ծարաւին. անբե՛ր կա դձ

մաւ զի քանզի ցրասցին ճաշանկք պրտ-
դոյն դանոնագունիւն . ըզդառնու-
թիւն թունաւորին զոր 'ի մանսնս
հոգւոյս արկիւն . հէբքեան 'ի բաց
հանդերձ սովին և քանզի ցրասցի սէր
քո 'ի սմիւն :

Ստեղծեալ ծառոյ մահաբերին այնմ
որ բնւսան 'ի մէջ դրախտին . փո-
խան բարձեր ըզփայտ խաչին 'ի
Գողգոթա հաներ տեղին . զիմ առ
'ի մեղս անկեալ զողի և ծանրագոյն
բարձող բեռին . բարձ 'ի յուսոյդ
լատ ոչխարին հան 'ի յերկինս
յուխտեալ տեղիւն :

Ի՞ յուրբաթո՛ւ ժամ երրորդին բե-
ւեռեցան տէր 'ի խաչին . լուծեր
ըզկապանս նախաստեղծին և կանգե-
ցեր ըզթըշնամիւն . զիս ամբացո՞ ընդ
հովանեալ կենդանա՛րա՛ր քո նըշա-
նիւն . և 'ի ծագելն յա՛րեւելից լու-
սանորեա լուսով նորիւն :

Իրանեալ աւանդակին բացեր ըզդո՛ւ-

ուրն անդին դրախտին. ըստ հաւա-
տոյ սըրտի՛ նորին կատարեցեր ըզ-
խընդրելի՛ն. տո՛ւր և ի՛նչ Տէր ընդ
նըմին լրսել ըզնոյն պատասխանի՛ն,
այսօր ընդ իս իցե՛ս յանդին ՚ի հայրե-
նիս քո անաջի՛ն :

Օրհն : Աւետարան հայկոսի՝ ճՂԸ : ԺԵ . 1 : Եւ վաղվա-
ղակի : Վերջ . եկեալ էին յերուսաղէմ :

~~~~~

Բարբառելով զէլի էլին հիմունք ակ
երկրի՛ տատանելի՛ն. և վարագոյր դի
հին օրինին վերո՛ւստ ՚ի վայր պատա-
ռելի՛ն. անդ ընդ վիմանցն որ շարժէ՛-
ին շարժեալ զանշարժ սիրտս ՚ի բան-
րին. ընդ պատառել վանդուրին
զի՛մ պատառեալ ըզգի՛ր պարտի՛ն :
Արեգակա՛ն լոյս քօղ անկեալ խա-
ւարանայր միջօրելի՛ն. և գերեզմա-
նըք բանային մանրի՛նք սրբոցն
յառնելի՛ն. ընդ խաւարե՛լ լուսաւո՛-
րանցն մաքրեալ յինէ՛ն զգործ խաւա-
րի՛ն. ընդ մեռելոցն որք յառնելին

կանգնեա՛լ զմեղօք մեռեա՛լ հոգի՛ս :
 Նօր սիրոյ պատուիրանին գործով
 լըցո՛ղ եղեր բանի՛ն . աղօթելով առ
 Հայր յերկին թողուլ ըզմեղս ո՛ր 'ի
 խաչի՛ն . ի՛նչ որ հոգւո՞վս հաւանտաւ
 ցեալ երկրպագե՛մ քեզ Միածի՛ն .
 թո՛ղ ըզլուծումըն հրամա՛նին մի
 յիշեացին մեղքն առաջի՛ն :

Սափսեցի՛ն սանդա՛րամետք 'ի յաւ
 ւանդել ա՛ռ հայր զհոգի՛դ . ո՛ր 'ի գը
 ժոխս իջե՛ր ներքին 'ի բա՛նտ մահու
 և խաւարի՛ն . կապեալ զիշխա՞նըն
 մահա՛ծին հաներ զհոգի՛սն որ 'ի
 բա՛նտի՛ն . և՛ զիս հանցես Տէր ը՛նդ
 նոսին բանտէ՛ մեղաց աղջամըղջի՛ն :

ՅԵՐԷ. Աւետարան զԵւանջ. ՄԱԼ. ԻԲ. 66. Եւ իբրեւ
 այգ եղեւ : ՎԷՐԸ. տեսանէին զայն :

~~~~~

աճ
դճ **Ս**ղբերացն անսպա՛կան որ յետ
 մահու՛ն անմահարա՛ր . բըղխեալ 'ի
 քէն վըտա՛կ կըրկին 'ի նորո՞գումըն

կողածնին. բայց ըզբերան իմ յար-
բօւցնումըն քո ամբանն կենարարին.
լլւա դարձեալ յսւտանին թէ ոչ
չնորհօք այլ ամրտասուօք:

Յանմահիդ մեռանելոյ զմեռեալ
հոգիս կենդանացո. թաղմամբ 'ի նոր
գերեզմանի զթաղեալս 'ի մեղքս վե-
րածեա. 'ի գբի ներքնօմն իջանել
լով 'ի գբոյն մեղաց վերաբերեա. 'ի
ստուեր մահու քո բնակելով լուսա-
ւորեա և զիս հոգւով:

Սիրտ իմ առ քեզ աղանղա՛ կէ բանդ
որ ընդ հօր 'ի սկզբանէ. որ կամաւոր
վասը՛ն մարդկան կրեցեր մարմնով
զայս ամենայն. ի՛նձ լեւի՞ արա՛ ըզ-
ձայն յարքայութեանըդ քո կոչման.
ընդ ժողովոցն անդ անդրանկացն
օրհնել ըզքեզ միշտ յաւիտեան:

Օրէն: Աւետարան ըստ յովհաննոս՝ ԶՂԵ. ԺԹ. 17: Եւ
նորա առեալ վերջ. յոր խոցեցինն:

Ձկնի Այսօր անճառին՝ մէկ սալման կոտորէ : Նշանեցաւ : Փռի . Ի կարգաւ իմում : Եւ ապա ընթերցեալ լինի մեղադրան իւրեւրեան ըստ յայնին , Եւ զինն մէկ շահան՝ Նորոգող : Իսկ մանկ շահեղանին շահանին մեղան . Եւ մանկ զնորոգողն համայն մեղան . Կամ + Եւ : Բայց յորժամ զաւարտան շահանան հանգստեան մեղան՝ զինն շահանանցն մէկ սալման ըստ յայնին . Եւ ընթերցեալ լինի մեղադրան ըստ յայնին . Եւ զինն մեղադրանին մէկ յԱստուածանեղէն խնդն : Եւ մանկ ըստ Աստուածանեղին երբեքն կոտորէն Արարիչ Եւ մարդասիրի զմէկ որուն . Եւ կամ Ես ասացիէն զմէկ որուն . Կամ + Եւ : Եւ ապա Հոգւոցն հանգու : Քրիստոս որդի աստուծոյ : Եւ Հայր մեր որ յերկինս :

Սալման ըստ մեկ յայնինցն նախ + Եւ շահեղանին : Ի որեւորանին մեղադրան երբեքն Եւ , Եւ զայս սալման :

Տէր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում,
կամ ո՞վ բնակեացէ 'ի լեառն
սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ , դործէ զարդարու
թիւն . խօսի զճշմարտութիւն 'ի
սրտի իւրում :

Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով,
Եւ չար ընկերի իւրում ոչ արար :
Նախատինս 'ի մերձաւորաց նա ոչ

առնու . արհամարհեալ է առաջին
րա չարագործն :

Զերկիւղածս Տեառն փառաւոր առ-
նէ , որ երդնու ընդ ընկերի իւրում
և ոչ ստէ :

Զարծաթ իւր 'ի վարձու ոչ տայ , և
կաշառս 'ի վերայ իրաւանց ոչ առնու .
որ զայս արասցէ՝ նա մի՛ սասանեացի
յաւիտեան :

Տէր մի սրտմտու թեամբ քով յան ^{ած}
դիմաներ զիս , և մի՛ բարկու թեամբ
քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեայ զանձն իմ , զի խռովեցան
ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և դու
տէր մինչեւ յերբ :

Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ . կե-
ցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում:
Զի ոչ դք է , որ 'ի մահու յիշէ զքեզ ,
կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի
առ քեզ :

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան ի

մում, լուացի զամենայն գիշեր զմա-
հիճս իմ, և արտասուօք իմովք զան-
կողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրամտութենէ ակն իմ.
և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն
թշնամեաց իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան ,
ոյք գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ
տէր աղօթից իմոց . և Տէր զխնդ-
րուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեացեն և խռովեցին յոյժ ամե-
նայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս և
ամաչեացեն յոյժ վաղվաղակի և խը-
ռովեցին :

ակ Բարձր առնեմ գբեզ Տէր՝ զի ըն-
կալար զիս . և ոչ ուրախ արարեր ըզ-
թշնամին իմ յիս :

Տէր աստուած իմ՝ կարգացի առ-
քեզ և բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ 'ի
գժոխոց զանձն իմ , և վերկեցեր զիս
յայնցանէ՝ որք իջանեն 'ի գութ :

Սաղմոս ասացէք Տեառն սուրբք նո-

րա, և խոստովան եղերուք յիշատա-
կի սրբութեան նորա :

Արամտութիւն է՝ի բարկութեանն ու-
րա, և կեանք են ՚ի կամաց նորա :

Ընդ երեկոյս Հանդիցեն լալիք, առա-
ւօտու եղիցի ուրախութիւն :

Ես ասացի ՚ի բարեկենդանութեան
իմում, թէ ոչ սասանեցայց յաւիտ-
եան :

Տէր ՚ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ
զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո
յինէն և ես եղէ խռովեալ :

Առ քեզ Տէր կարգացի, և առ աստ-
ուած իմաղաղակեցի, զի՞նչ օգուտ
է քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ
ես յապականութիւն :

Մի/թէ Հոգ խոստովան առնիցի առ-
քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտու-
թիւնս քո :

Լուաւ ինձ տէր, և ողորմեցաւ, և
Տէր եղև ինձ օգնական :

Գարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն,
էզերծ յինէն զքուրձ, և ինձ զգե-
ցոյց զուրախութիւն :

Որպէս սաղմոս աստուծոյն քեզ փառք

իմ, և այլ մի՛ եւս զղջացայց. Տէր
աստուած իմ յաւիտեան խոստովան
եղէց քեզ :

բձ Աստուած յանուան քում կեցո զիս,
և 'ի զօրութեան քում իրաւ արա
ինձ :

Աստուած լուր աղօթից խնոց, ուն
կըն գիր բանից բերանոյ իմոյ :
Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հը
զօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ հա
մարեցան զքեզ աստուած առաջի
իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և
Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :
Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քովս աստակեա
լզնոսա :

Ես կամօք իմովք սլատարագս մա
տուցից քեզ. և խոստովան եղէց
անուան քում Տէր, զի բարի է :
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե
ցեր զիս. և 'ի թշնամիսն իմ ետեւ
ակն իմ :

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա բի
զմեզ, երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ
և ողորմեա մեզ:

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո,
յազինս ամենայն զփրկութիւնս քո:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
ւութիւնք Աստուած, խոստովան եղի-
ցին առ քեզ ժողովութիւնք քո ամենայն:
Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք,
զի դու դատես զժողովութիւնքս ուղ-
ղութեամբ, և ազգաց երկրի դու
առաջնորդես:

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողո-
ւութիւնք Աստուած, գոհացին զքէն
ժողովութիւնք քո ամենայն:

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց
զմեզ աստուած աստուած մեր:

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և 'ի
նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի:

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դձ
դարձուցեր զգերութիւն յակոբայ:
Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդ
դեան քոյ, և ծածկեցեր զամենայն
մեղս նոցա:

Լեւոնացիք զամենայն սրտմտու-
թիւնս քո, և դարձար 'ի բարկու-
թենէ սրտմտութեան քո:

Դարձ առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր,
և դարձող սրտմտութիւնս քո 'ի մէնջ:
Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր,
և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ
մինչեւ յազգ:

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուս-
ցես զմեզ, և ժողովուրդ քո ուրախ
եղիցի 'ի քեզ:

Յոյց մեզ Տէր զոգորմութիւնս քո,
և զփրկութիւնս քո տուր մեզ:

Լուաք զի՛նչ խօսի Տէր աստուած
մեր, խօսեսցի զխաղաղութիւն ժո-
ղովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝
և առ այնոսիկ ոյք դարձեալ են առ
նա սրբախաբ:

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր
փրկութիւն նորա, բնակիլ փառաց
նորա յերկրի մերում:

Ոգորմութիւն և ճշմարտութիւն
պատահեսցին, արդարութիւն և
խաղաղութիւն համբուրեսցին:
Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ,

արդարու թիւն յերկնից երեւեցաւ :
Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր
մեր տացէ զպտուղ իւր . արդարու
թիւն առաջի նորա գնացէ , գիցէ
’ի ճանապարհի զգնացս իւր :

Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ ԴԷ
իմ առ քեզ եկեսցէ , և մի գարծու
ցաներ զերեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոց խոնար
հեցո առ իս զունկն քո . յորում
աւուր կարգամ առ քեզ՝ վաղվաղա
կի լուր ինձ :

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ ,
և ոսկերք իմ որպէս խռիւ չորացան :
Հարայ ես որպէս խոտ և ցամաքեցաւ
սիրտ իմ . մոռացայ ուտել զհաց իմ
’ի ձայնէ հեծութեան իմոյ :

Կցեցաւ ոսկր իմ ’ի մարմին իմ , նմա
նեցայ ես հաւալատան անապատի :
Եղէ ես որպէս բու յաւերակի . տըք
նեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղուկ
միայն ’ի տանիս :

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօր

Հանապազ , և գովիչք իմ ինեւ երդ-
նուին :

Զմոխիր որպէս զհաց կերի , և զլմ
պելին իմ արտասուօք խառնեցի :

Յերեսաց բարկութեան սրտմտու-
թեան քո , զի դու բարձրացուցեր
և խոնարհեցուցեր զիս :

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին ,
և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ :

Դու Տէր յաւիտեան կաս , և յիւ
չատակ քո ազգէ մինչեւ յազգ :

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ
Սիօնի . ժամանակ գթալոյ նորա հա-
սեալ է ժամ :

Դձ Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր . ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր .
և բանիւ քո փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո . յորժամ ուսուսցես ինձ
զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո . զի

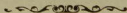
ամենայն պատուիրանք քո արդա-
րութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս,
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ եին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ.
և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորու-
սեալ. խնդրեա զճառայս քո, զի ըզ-
պատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի ԴԵՐՈՒՄԻ ԵՐԵՄԻԱՅԻ ԴԵՐՈՒՄԻ ԵՐԵՄԻԱՅԻ ԴԵՐՈՒՄԻ :

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր՝ Տէր,
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն ա-
ղօթից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր՝
Տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո.
զի 'ի քէն է քաւութիւն :

Վասն անուան քո համբերի Տէր.
համբեր անձն իմ բանի քում. յու-
սացաւ անձն իմ 'ի Տէր :

Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերե-

կոյ, 'ի պահէ առաւօտու յուսա
ցաւ խորայել 'ի Տէր :
Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում,
'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա փրկ
կեաց զխորայել յամենայն նեղու
թեանց նորա :

ԴԿ Տէր լուր աղօթից խնոց, ունկն դիր
խնդրուածաց խնոց ճշմարտութեամբ
քով :

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, և
մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծա
ռայի քում, զի ոչ արդարանայ ա
ռաջի քո ամենայն կենդանի :

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խո
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և
նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռ
եալ յաւիտենից :

Չանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս :

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խոր
հեցայ յամենայն գործս քո, յարա
րածս ձեռաց քոց խորհեցայ, և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ :

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է
առ քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ Տէր,
զի նուազեցաւ յինէն Հոգի իմ :
Մի գարձուցաներ զերեսս քո յինէն .
նմանիցիմ այնոցիկ , ոյք իջանէն 'ի
գուր :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր
մութիւնս քո . զի ես 'ի քեզ Տէր
յուսացայ :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից .
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր .
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո զի գու
եւ Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո , Տէր՝ կեցուցեա
զիս , արդարութեամբ քով հանցեա
'ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա ըզ
թըշնամիս իմ . և կորո զամենայն նե
ղիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ :

Ժամ արդարքն ծագեացեն իբրեւ զարեգակն յարքայութեան երկնից : Որունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ : Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկերոյ յագարակի, զոր գտեալ մարդոյ՝ թագոյց, և ՚ի խնդութեանէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի, և գնէ զագարակն զայն : Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի՝ որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս : Եւ գտեալ մի սպառուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր՝ և գնեաց զայն մարգարիտ : Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ : Զոր՝ իբրեւ լցաւ, հանեալ ՚ի ցամաք՝ և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն ՚ի բաց ընկեցին : Այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեացեն զչարս ՚ի միջոյ արդարոց, և արկցեն գնոսս ՚ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց :

Ասէ ցնոսա Յիսուս, իմացարո՞ւք զայս
ամենայն : Ասեն ցնա . այո՛ Տէր : Եւ
նա ասէ ցնոսա . վասն այսորիկ ամե-
նայն դպիր աշակերտեալ արքայու-
թեան երկնից՝ նման է առն տանու-
տեառն , որ հանէ 'ի գանձէ իւրմէ
զնոր և զհին :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՅՑ ԾԱՐԿՈՍԻ • Գ • 26 :

^{բձ}
^{գձ} Եւ ասէր . այսպէս է արքայու-
թիւն Աստուծոյ . որպէս զի այր
մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր , և
ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ .
և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին .
և նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին
բերէ զպտուղ . նախ զխտոն՝ և ապա
զհասկն , ապա զցորեանն ատոր ի հաս-
կին : Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն ,
վաղվազակի առաքի մանգաղ . զի հա-
սեալ են հունձք : Եւ ասէր . ո՞ւմ
նմանեցուցուք զարքայութիւնն
Աստուծոյ , կամ որով առական առա-
կեսցուք զնա : Այսպէս հասն մանան

խոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի,
 փոքրագոյն է քան զամենայն սերմա-
 նիս՝ որ են յերկրի. և յորժամ սեր-
 մանիցի, բուսանի և լինի մեծ քան
 զամենայն բանջար, և արձակէ ոսոս
 մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինել
 ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից
 բնակել: Եւ այնպիսի առաւիօք խօսէր
 ընդ նոսա զբանն, որպէս կարող լի-
 նէին լսել, և առանց առակի ոչինչ
 խօսէր ընդ նոսա, բայց առանձինն ա-
 շակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՕՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ. ԺԲ. 32:

Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հա-
 ճեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զար-
 քայու թիւնն Վաճառեցէք զինչս ձեր
 և տուք ողորմութիւն, և արարէք
 ձեզ քսակս առանց հնանալոյ, գանձ
 անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մեր-
 ձենայ, և ոչ ցեց ապականէ: Զի ուր
 գանձն ձեր է, անդ և սիրտք ձեր եղի-
 ցին: Եղիցին դօտիք ձեր պնդեալք

ընդ մէջս, և ճրագութեամբ լուցեալք :
 Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որ ակն
 ունիցին տեառն իւրեանց՝ թէ երբ
 դառնայցէ 'ի հարսանեաց . զի յոր
 ժամ գայցէ և բաղխիցէ, վաղվաղակի
 բանայցեն նմա : Երանի իցէ ծառա
 յիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ Տէրն գտցէ
 արթութեամբ . ամէն ասեմ ձեզ, զի գօ
 տի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմեցուսցէ
 զնոսա, և անցեալ պաշտիցէ զնոսա :
 Եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ
 պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս,
 երանելի են ծառայքն այնոցիկ : Բայց
 զայն գիտասցիք, եթէ գիտէր տանու
 տէրն, յորում ժամու գողգայ՝ հըս
 կէր, և չտայր թոյլ ական հատանել
 'ի տան իւրում : Եւ դուք եղերութե
 պատրաստք՝ զի յորում ժամու ոչ
 կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ : Ասէ
 Պետրոս . Տէր՝ առ մեզ ասացեր զա
 ռակդ զայդ՝ եթէ առ ամենեւեան :
 Եւ ասէ Տէր . ո՞վ իցէ հաւատարիմ
 տնտես և իմաստուն, զոր կացոյց
 Տէր իւր 'ի վերայ գերդաստանի
 իւրոյ տալ 'ի ժամու զկերակուրս :

Երանի իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ արարեալ նոյնպէս : Արդարեւ ասեմ ձեզ՝ զի ՚ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուցէ զնա : Ապա եթէ ասիցէ ծառայն այն ՚ի սրտի իւրում, յամէ տէր իմ ՚ի դալ . և սկսանիցի հարկանել զծառայսն և զաղախնայս, ուտել և ըմպել և արբենալ : Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ յաւուր՝ յորում ակն ոչ ունիցի, և ՚ի ժամու՝ յորում ոչ գիտիցէ, ընդ մէջ կարեսցէ զնա, և զմասն նորա ընդ անհաւատս դիցէ : Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւրոյ, և ոչ պատրաստեսցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ գան բազում : Եւ որ ոչն գիտիցէ, և արժանի գանի ինչ գործիցէ, արբցէ գան սակաւ : Ամենայնի՝ որում չատ տուաւ, չատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ, և որում բազում աւանդեցաւ, առաւել եւս պահանջեսցեն ՚ի նմանէ :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ
 ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ.
 ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձ-
 նէ և ոչինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ ըզ-
 հայրն զի առնէ. զի զոր նայն առնէ,
 զնոյն և որդին նմին նման գործէ: Զի
 հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ
 ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ, և
 մեծամեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ
 նմա զգործս, ընդ որ դուքդ զարմա-
 նայք: Զի որպէս հայր յարուցանէ
 զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյն-
 պէս և որդի՝ զորս կամի կենդանի առ-
 նէ: Եւ ոչ եթէ հայր դատի զոք,
 այլ զամենայն դատաստան ետ որդ-
 ւոյ իւրում. զի ամենեքեան պատ-
 ուեացեն զորդի՝ որպէս պատուեն
 զհայր: Որ ոչ պատուէ զորդին ոչ
 պատուէ զհայր՝ զառաքիչն նորա:
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ զբանն
 իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ ա-
 ռաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն

յաւխտենականս . և 'ի դատաստան
ոչ մտանէ , այլ փոխեցաւ 'ի մահ
ուանէ 'ի կեանս : Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ . զի զայ ժամանակ և արդէն
իսկ է , յորժամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի որդւոյն աստուծոյ , և որք լսի
ցենն՝ կեցցեն : Զի որպէս հայր ու
նի կեանս յանձին իւրում , նոյնպէս
ես և որդւոյ ունել կեանս յանձին
իւրում . և իշխանութիւն ես նմա
դատաստան առնել . և զի որդի մար
դոյ է : Ընդ այն զի՞ զարմանայք . զի
եկեսցէ ժամանակ յորում ամենեքին
որ 'ի գերեզմանս կայցեն՝ լուիցեն
ձայնի նորս , և եկեսցեն արտաքս .
որոց զբարիս գործեալ իցէ՝ 'ի յա
րութիւն կենաց . և որոց զչար ա
րարեալ՝ 'ի յարութիւն դատաստա
նաց : Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել
և ոչինչ . այլ որպէս լեմ՝ դատեմ ,
և դատաստանն իմ արդար է . զի
ոչ խնդրեմ զկամս իմ , այլ զկամս
այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :

ԵՐԳ՝ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ԱՍԱՑԵԱԼ ՎԱՍՆ ԱՌ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՆՆՋԵՅԵԼՈՅ

բկ
 դկ
 մատ

Ա

 օտուած անեղ անժամանակ
 հայր անբակկիցքն և անբանակ .
 որդւոյ պատճառ ծննդեամբ անճառ
 հոգւոյն բըղխամբ անբըննաբար .
 անլաչեմբ ըզբեզ գըլթած երկայնամիտ
 և ողորմած . ողորմեա քո ըստեղծու
 ածոյս յուսոյլ 'ի քեզ նընջեցելոյս :
 Բանդ որ 'ի ծոց հօր միանձին և կեր
 պարան սկըղբնատրպին . որոյ երկի
 նըք գոյացան աշխարհ լըբիւ հաս
 տատեցան . հայցեմք 'ի քէն Տէր և
 փըրկիչ ամէնողորմ և կեցուցիչ . ո՛ւ
 Գեբրագոյն շնորհաց բաշխող երկնա
 ւորաց և երկրայնոց . կեանք և կե
 նաց տըւող հոգի հօր և որդւոյ ա
 ռարչակից . խընդրեմք 'ի քէն աղ
 բիւր բարեաց արբոնցանողըդ ծա
 րաւեաց . ողոր :
 Դաւանիմք ընդ սրոյբէից զկենդա

նարարըդ համայնից . երեքսրբեան մի
տէրութիւն զՀայր և զՈրդի և
սուրբ զՀոգիդ . յոր հանգուցեալքս
մըկըրտեալ և հաւանտով խոստովանե-
լեալ . Դ՛ :

Երրակի թիւ կանտարեալ յերիսան
ձինքս բաժանեալ . երրորդ ու թեամբ
միանորեալ միով բնութեամբ հաւա-
սարեալ . յորմէ կապեալք և անձան-
կիմք և վերջստին անլոյծ կապիմք . Դ՛ :

Չէակիցըդ հօր զՈրդի փառանորեմք
անլրուելի . որ իջեր յանդանդ կու-
սին զանդամայինն աուեր մարմին . ան-
ղաչանօք Աստուածանձնին անապա-
կան քում ծընողին . Ողոր :

Երեւեցար մարմնով յերկրի որ ՚ի
հօրէ՛ անմեկնելի . ընդ հողեղէնըս
բնակեցար ՚ի հրեղինաց երկըրպա-
ղեալդ . պանդատանօք երկնանորանց
փառաբանչաց քոց հրեշտակաց . Դ՛ :

Ըստ օրինացըն Մովսէսի ընծայեցար
ի տաճարին . զի՛ ըզբնութիւնս մարդ-

կային ընծայեացես հօր 'ի յերկինս .
 խընդըրուածո՞վք սուրբ ծերունւոյն
 քեւ 'ի կապից արձակելոյն . ողոր :
 Թագաւորդ հրեղինաց որ ընդ
 մարդկան հողերինաց . չբջեցար տը
 նօրի՛նաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդ-
 կաբար . որ վասըն մե՞ր զայս ամե՛-
 նայն 'ի յանձն առե՛ր խոնարհու-
 թեամբ . ողորմեա քո ըստե՛ղծ :

բժ
 դժ
 մար

Ժողովեալքս 'ի հրաժարարումըն
 ծառայի քո յաշխարհէ . հայե-
 ցեմք 'ի քէն անտանուելո՞վ և պա-
 ղատիմք զայս ասելո՞վ . ճանապարհ
 ընդ քեզ ելից նընջեցելոյս լեր ու-
 ղեկից . 'ի յօթեւանս հօր քոյ լու-
 սոյ ըզ նընջեցեալըս մե՛ր հանգո՛ւ
 Ի՞՞ փրկութեան մերոյ սկըզբան մը
 կըրտեցա՞ր 'ի Յորդանան . զո՛ր շնոր-
 հեցեր նոր աւազան 'ի մաքրութի՛ւն
 մեզաց մարդկան . հայցմամբ կըրկի՛ն
 կարապետին մեծին 'ի ճնունդըս մը
 կըրտչին . 'ի յօթե :

Լճոսաւոր ձայնիւ յե՛րկնից գբեզ
դաւանեաց հայր էանկից . անշաւնա-
կերպ հոգին ի՛ջեալ առ համագոյդ
իւր հանգուցեալ . ըզմըկրրտեալս
նովին հոգւոյ յորդեգրու[թ]ի՛ւն
հօր հաւատով . 'ի յօ[թ] :

Խաւար մեղաց հալածեցաւ լոյս գի-
տոն[թ]եան քեւ ծագեցաւ . խա՛յ[թ]-
ուած օձին բըժ ը՛շկեցաւ , հիւան-
դու[թ]իւն մերո՞ղջացաւ . կե՛նդանա-
րա՞րդ մեռելոց և լուսատո՞ւդ խա՛-
ւարելոց . 'ի յօ[թ] :

Ծաղումն անո՞ւն առ 'ի հօ՛րէ որ ընտ-
րեցեր 'ի յաշխարհէ . լճոսաւորիչ տի-
ե՛ղէրաց ըզդ անս ընտրեալ անշակեր-
տացն . աղաչանօք առանքելոցն փող
յարոն[թ]եան մեր եղելոց . 'ի յօ[թ]ե :

Աեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լճոնոյ որ ըս-
տեղձեր զմեզ 'ի հողոյ . նորոգեցեր
դա՛րձեալ կրկին ծնընդեամբ սրբոյ
աւանգանի՛ն . զո՞ր կեցուցե՞ր շնորհիւ
քոյին 'ի մահուանէն այն առանջի՛ն 'ի :

լապտերօք մոյծ յանազանստ ընդ ի՜ն
մաստունն սուրբ կո՛ւսանանցն ։

Մե՛րով բնու[թեամբ զոր ըզգեցանք
ի՛ փայտ խաչին բե՛ւեռեցար . լո՛ւ
ճանելով զմեզ ի՛ մեղաց ի՛ նախա
հօ՛րքն կապանաց . լոյ՛ծ և բղաս ի՛
յանցանաց վանքն քո՛ սուրբ չար
չարանաց . լի՛ լապ ։

Յե՛տ կամաւո՛ր մահու խաչի եղար
ի՛նո՛ր գերեզմանի . երեքօրեայ թաղ
մամբ յերկրի նոր ըստե՛ղծեր զմեզ
կենդանի . զի՛ջեալս ընդ քեզ ի՛ հող
մահո՛ւ վերանկոչեա ձայնիւ փողոյ .
լի՛ լապ ։

Նըստեալ կանա՛նցն իւղա՛բե՛րից և
ողբոյ՛ի՛ն արտասուալից . իբր բզմե
ռեալ անյո՛ւսալից ըզկենդանիդ յա
ւի՛տենից . վանքն նոցի՛ն սուրբ ար
տա՛սուանց մաքրեա՛ բղաս ի՛ յանցա
նաց . լի՛ լապ ։

Շա՛րժեալ հիմա՛նցքն դըժո՛խոց ի՛
տեսա՛նել ըզքեզ ներքնոց . հա՛ներ

զհոգիսն ո՞ր 'ի բանտին կանպեալ զիշ-
խանքն մահածին . ընդ հանգուցեալ
հոգիս սըրբոց հանգո զհոգիս նրն
ջեցելոյս . լի՛ լապ :

Ո՞ւրախու թեամբ զօրք երկնային
յերկնից յերկիր իջանէին . յոր-
ժամ յարեալ 'ի մեռելոց լոյս ծա-
ղեցար արարածոց . սո՛ւրբ յարու-
թեամբ քո կենարալ յարո ըզսա 'ի
կեանս անմահ . լի՛ լապ :

Չըհանգուրժեալ պահապանացն 'ի
յերկիւղէ՛ երկնաւորացն . ո՞րք ա-
ւետիս տայի՛ն կանանց թէ՛ մահ
լուծաւ մահկանացուաց . սա՛ որ մա-
հո՛ւ քո տընկանկից լիցի կենացդ հա-
ղորդակից . լի՛ լապ :

Պարակցեալ անմարմնականքն առ
կենսատո՛ւ սուրբ գերեզմանն . տան
աւետիս անգգի՛ մարդկան վասը՛ն կե-
նացն յաւերժական . դա՛սաւորեա՛
պարոնց նոցին ըզնրնջեցեալս յօրն
վերջին . լի՛ լապ :

Ջահաւորեալ նըշան խաչի՛ն յարե-
ւելի՛ց փայլեալ ծագին . հաւատա-
ցեալքն ՚ի քեզ բերկրին և ուրանցող-
քն կոծեսցին . զե՛րկըրպագո՛ւս սըր-
բոյ խաչի՛ն պայծառացո լուսով նո-
րին . լի՛ լապ :

Ռահ գործեալ երկնաւորաց գան ^{աճ} ^{դձ}
անանջի քո նախընթաց . զլի՛նտ ^{յօհ}
րեալքս քո ժողովելով քեզ ընդ անանջ
բերեն ամպով . ընդ աղաւնեաց ու
դապարից խառնեա ըզսա՛ սուրբ ե-
րամից . դասաւորեա ըզսա վերնոցն
երգե՛լ ըզփառս ընդ զըւարթնոցն :
Սարսափի՛ն տաներք երկրի յորժամ
փառօք գա՛ս հայրենի . արեգական
լոյս խաւարի լուսինն աստեղքքը՛ն
նըւաղին . ըզսա յաւո՛ւրն աներեկի
լուսաւորեա՛ լուսով քոյին . դասա :
Վերնակա՛ն զօրանցը՛ն պետ փողե-
բարբա՛ռ անետան՛բեր . արիք մեռեալք
որք յա՛դամայքանդի ահա՛նկըն փեսայ :

ընդ հարսնացեալ մաքուր հոգւոց
կարգեա ըզսա՛յի թիւ սրբոց . դասա :
Տիրակա՛ն յաթոն նըստիս յարա՛ւ
րածոց երկրպագի՛ս . անդարու
թեամբ զաշխարհ դատես , վարձս
ըստ գործոց հատուցանես . յայնժամ
չնորհեա՞ ողորմո՛ւթիւն նընջեցելոյս
մեր թողու՛թիւն . դասա :

Բամեալ մարդկա՛ն ազգ ժողովին որք
յադամայ ծընեալք լինին . և հրե
դինաց դասք երկնային համանդա
մայն վայրաբերին . ի՛յ յայնմ ահե՛ղ
հրապարակին յիշեա ըզսա՛յ յօրն ա
հագին . դասա :

Յուցանի՛ն գաղտնիք մարդկա՛ն իւ
րաքա՛նչիւր որ գործեցան . բարեաց
գործողքն պըսակին , չաբեանցն ի
հուրն անշէջ մատնին . յայնժամ
յիշեա՞ զսորա՛ բարին գործք մեզա՛ւ
ցըն ջընջեսցին . դասա :

Խիւսին պըսա՛կք զանազանեալք և
պատմուճա՛նք լուսափայլեալք , սո՛ւրբ

վերկայիցն 'ի գլուխ եդեալ և անդա՛ն
բոցըն զարդաբեալ. հաղորդս արա՛ն
հայցմամբ նոցին ըզսա լուսոյ փա-
ռաց նոցին. գասա :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանա՛ն ա-
ջակողմեանքըն վերանան. յորժամ
լրսեն զերանական ձայն օրհնու-
թեան 'ի քէն կոչման. նընջեցելոյս
մեր լրսեցո զաստուածայի՛ն բար-
բառըդ քո. գասա :

Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք
'ի քէ՛ն տէր բարեգուծ. ընդ նընջե-
ցեալսըն հաւատով՝ ընկալ ըզմեդ
նովին յուսով յերուսաղէմ քաղաք
վերին, յորում արդարքըն ժողովին.
փառս վերերգել միշտ ընդ նոսին
երրորդուծեանդ երբեանկ անձի՛ն :

Ա՛ռաբի՛չ և մա՛րդայօտէ՛նք անո՛ղ դձ
խանալ և՛ բարեգուծ. ո՞ր գո՛շ
փի՛սդ 'ի սրո՛վ քէնի՛ց Տէր գանա՛ն

Լոր անդա՛րու թեա՛ն. ընդ սրբո՛ց
առա՛քելո՞հց տէ՛ր պրսակեա՛ն զմե՛ր
նը՛ նջեցեա՛նսն. ողորմա՛ծ տէ՛ր ո՛չ
ղորմեա՞հ հոգւոցը՛ն մե՛ր նը՛ նջե՛
ցելոց ։

Յորժամ գրեա՛լքըն կա՛տարի՞հն
որ զայնմ աւո՛ւր մե՛զ պա՛տմեցի՛ն.
մարգարէի՛ց բանքը՛ն յարգի՞հն,
անաքելոցը՛ն վը՛ ճարի՛ն. ողոր ։

Ի վերի՛նն երո՛ւսաղե՞հմ ի՛բնա՛ւ
կա՛րանըս հրե՛շտակաց. ուր Ենո՛վք
և Ե՛ղիա՞հն կա՛ն ծերացեա՛լ ա՛ւ
զա՛ւնակերպ ի՞ր գրա՛խտի՛ն եղե՛
մակա՞հն պայծա՛ռացեա՛լ արժա՛ւ
նապէ՛ս. ողոր ։

Թագաւո՛ր փառա՛ց քրի՛ստո՞հն.
որ ժամանեա՛լ գա՛ս ի՞նչերկնից. ի՞նչ
վերա՛յ թեւո՛ց հողմո՞հց քո՛ հայ՛
րե՛նի կե՛րպա՛ւրանօք. և ա՛ռնե՛ս
հրափո՛ր ծու՛թեա՞մք ըզքըննո՛ւ
թի՛ւն ո՛րդւո՛ց մարգկա՛ն. ողոր ։
Ի՞գնե՛լ բեմի՛ն բազմի՛ փե՛սա՞հն.

Լ անուագանտը՝ ն զան՝ ըդարի՜. գաբ-
րիէլեան՝ ն փողը՝ ն գոչէ՜հօ, սուրբք
ամենայն անդ հան՝ ւաքի՜ն. անդա-
րո՛ց դասքը՝ ն բերկրի՜հօն. իսկ մեղ-
սանէ՜րքը՝ ն թան՝ խանձի՜ն. ողոր :

Յորժամ հընչի՜ւն փողո՛յն լինի՜հօ,
Լ ղեւտակա՜ն գի՛րը՝ ն յայտնի՜.
Ճանազան՝ թ սըրբո՛յ խաչի՜հօն յա-
րեւելից փայլեան՝ ւ ծագի՜ն. հրեջ-
տակա՛ց գունդք ծան՝ ւանի՜հօն, հրեջ-
տակա՛պետք պա՛րո՛ւն անկի՜ն. ողոր :

Ահեղ խորհո՛ւ ըդքահանայի՜հօն
բանկանտարա՜ծ կայ՝ ի՛նչ բեմի՜ն. ա-
ռաջի՜ սուրբ սե՛ղանո՜հօն. հուր
շիջանի՜ խա՛ւան՝ ը մերժի՜. տըրտ-
մեալ հոգի՜քն ուրա՜ խանա՜հօն. ղի՜
թողո՛ւ թիւն մե՛ղան՝ ց լինի՜. ողոր :

Մովսէ՛ս աստուան՝ ծախսո՜հօ Լ ան-
հաբօ՜ն ղե՛ւտացի՜ն. մարգարէ՜քն
խորանէ՛լի՜հօ Լ քահանայք հի՛ն
օ՛րինի՜ն. յանաջանգո՛յն մեղ ծան՝
նուցի՜հօն Լ ըղգանը՛ւստ սուրբ

մի՞ ածնի՜դ, 'ի՞ փրկուլթի՜ւն մեզ
յա՛ յտնեցի՜հօն. յանսպա՛տի կե՛
րա՞ կրէին. ողոր :

Տըրտմահաղո՛րդ չարչա՛րանօ՜ք ի՛
յանձն ա՛ռե՛ր ը՛ղմա՞հ խաչի՜ն. և՞
փայտի՛ն բարձո՛ղ ե՛ղեհօ՜ր վասն
անգամա՛յ նա՛խա՞ստեղծի՜ն. ողոր :

Ջա՛րհուրեցա՛ն զօրք ե՛րկնայի՜հօն.
յորժամ տե՛սին զՏէրդ՝ ի՛ խաչի՜ն.
ա՛րեգակա՛ն լոյս քօղ արկեա՜հ. և՞
լոյս լուսնի՜ն նը՛ւա՞ղեցա՛ւ. յա՛հեղ
փառա՛ց աստո՛ւ ւածորդւո՜յդ խա՛
ւա՛ր եղե՛ւ ը՛նդ տի՛եղերս. ողոր :

Ո՛ւրախացա՛ն ազգը՛ք մարդկա՜հօն
յորժամ լը՛ւան զքո՛յա՛րուլթի՜ւնդ.
նորա՛փետո՛ւր զարդա՛րեցա՜հօն 'ի
յա՛րոլթեա՛ն սո՛ւրբ մի՞ ածնի՜դ. ողոր :

Ա՛ղաչանօ՜ք սրբո՛յ խաչի՜հօն և անհ
բա՛րբան բա՛րե՞խօսի՜ն. և՞ սրբո՛յ
Աստուա՛ ծանծնի՜հօն և Յո՛վհա՛նն ու
կա՛րա՛պե՛տի՜ն. և՞ սրբո՛յն Ստե՛
փա՛նն ոսի՜հօն և անա՛ջի՛ն մա՛ր

տի՛րոսի՛ն . և՞ սրբբո՛ց յ լո՛ւսա՛ւոր
 չի՞հո՛ն հա՛յաստա՛նեայց հա՛յրա՛ւպե՛
 տի՛ն . և՞ սրբբո՛ց առա՛քելո՞ց . և
 հա՛մօրե՛ն մա՛րտի՛րոսաց , ո՞ղոր :

Ե՞ս ասացի՛ս . ի վերանալ յինե՛ն
 ա՛ւուրց ի՛մոց , յո՞հա՛վ երթա՛յ
 ցեմ և ե՛ս ա՛յսօր . յա՛ռաջի՛ն օթե՛
 վանին զո՛ր ոչ գի՛տէ՛ի . օգնեա՛ս
 և ինձ Քրիստո՛ս ա՛յսօր , յա՛ռաջի՛ն
 ճանապարհին . և՞ ի միւսանգամ
 գալըստեա՛նըն քո՞ օգնեա՛ս ի՛նձ .
Եկն եհա՛ս օր վախճա՛նի ի՛մոյ .
 լա՛րս մն ողբո՛ւմն և ա՛շխարու՛մն .
 սի՛րս իմ խռովեցա՛ւ յիս . և ոս
 կե՛րք իմ ցամաքեցա՛ւ . օգ :

Ի՞մահի՛ս ճս իմ զարթո՛ւցի՛ն զիս ,
 պահանջո՛ղք հոգւո՛յ ի՛մոյ տա՛նէ
 ի՛նչ զիս ի ճա՛նապարհ հե՛ռաւ
 ւոր , զոր ո՛չ գիտէ՛ի . օգ :

Նայեցա՛յ և ոչ գի՛տէ՛ր , որ օգնե՛ր
 ինձ . ապաւինեցա՛յ յԱստուած

փրկու թեան իմոյ . ցընծասցէ՛՛
 հոգի իմ յարքայու թեան քում . օգ :
 Գրեցա՛՛ ես ՚ի գիր կե՛նդանու
 թեան . և մեկնեցա՛՛ երթալ առ
 անբարի՛ն երկնի՛ և երկրի . օգ :

Յանքստուե՛՛ք և յանեղ լուսոյն
 հեռացա՛՛ խա՛մամբ խաւան
 յին . ճաշակեցի՛՛ ըզ մահառի՛թ
 պըտողն . հողանա՛՛ պատկեր
 բարեբար ստեղծողիդ . օգ :

Յանջատմա՛՛ն հոգւոյս ՚ի մարմ
 նոյս . ՚ի քակտի՛՛ զեղեցիկ շի՛ն
 ուածոյս . զա՛հուրի՛մ ՚ի սպառ
 նալեաց թագաւորին . թէ՛ պահան
 ջե՛՛ յինէն զտաղանգ պանտուխրա՛ն
 նին . օգ :

Կոստածի՛՛ մարդացեալ Աստ
 ուած ի՛մ Յիսուս . յայնմ աւո՛՛ւր
 ահեղ ատե՛նին զգի՛նս անբա՛՛ն
 քո մի՛ դատապանութեք . օգ :

Սոսկալի՛՛ է օր վախճանին , և
 ահե՛՛ղ օր դատանստանին . յայնմ

աւո՞ր ահեղ անտե՛նին , զգի՞նս
անբեա՞ն քո մի՛ անտե՛ս անուներ .
զի՞ պատկե՞ր եմ բարեբար՛ստեղ
ծողիդ . օգ :

Ջա՞հաւո՞ր դատաստան՛ն դատաւ
ւորի՛դ տե՛սի , ե՞ զարհուրեցա՞յ .
զի անպատրանստ եգի՛տ զիս ՚ի հը
րամանա՞ց քոց թաղաւո՞ր յաւի
տե՛նից . օգ :

Ա՞ստուածանձի՞ն անարանս մայր
տեառն ե՛ կոյս ոռւրք . բարեխօս
եա՞ առ որդի՛ն քո՛ միանձին . զի՞
փրկեսցե՞ զմեզ ՚ի սպառնանքոց
գե՛հե՛նոյն . ե՞ պարգեւեսցե՞ մեզ
զերկնի՛ց զարքայո՛ւթիւնն . ե՞ հան
գուսցե՞ զհոգիս մե՛ր նընջեցե՛
լոցն . օգ :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստոս
Աստուած՝ արա հանգիստ ե ողոր
մութիւն , ե մեզ մեղաւորացս՝
չնորհեա զթողութիւն յանցանաց :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :

Քրդ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղա
չեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ . և
զմեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմու
թեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստ
ուած մեր . կեցո և ողորմեա :

Տէր ողորմեա . տէր ողոր . տէր ողոր :

մաղ Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ
և բարեգութ , գթա քա արարչական
սիրովդ 'ի հոգիս հանգուցեալ ծառա
յից քոց : Յիշեա յաւուր մեծի դա
լըստեան արքայութեան քոյ : Արա
արժանի ողորմութեան , քաւու
թեան և թողութեան մեղաց : Դա
տաւորեալ պայծառացո ընդ սուրբս
քո յաջակողման դասուն : Զի գու
եւ Տէր և արարիչ ամենեցուն . դա
տաւոր կենդանեաց և մեռելոց :
Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ . այժմ և միշտ և յա
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ այս ուրիշ օրհնութիւն ըստ պատշաճի տառարն , կամ
'ի յայտն , և զին՝ մաղթանքն , քարոզն , և աղօթքն :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻԾ

Փառք հրաշափառ ծննդեան քո Տէր,
զօրհնեալ և զփառաւորեալ, զհրաշալի և զյաղթող զծնունդ քո ուրբօրհնեմք և փառաւորեմք :

Մարդասէր Տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօր քոյ և կուսի՝ և վասն խաչի քո պատուականի ընկալ զազաչանա մեր . և կեցո զմեզ :

Սոյնպէս առ և յառնոյն քան քերանհան ըստ պաշտօնի
առնելու . ինչ յայտնութեան , ինչ գլխութեան , ինչ անձնութեան ,
ինչ մարմնութեան , ինչ խաչութեան , ինչ խաչման ,
ինչ յարմարութեան , ինչ համբարման , ինչ գլխութեան հոգեւոր
պարտք , ինչ պայծառութեան , և ինչ 'ի քան պարտք խաչ
և ինչ խաչման : Բայց 'ի գլխութեան հոգեւոր պարտք՝ զմարդասէր
քերան հայրն : Մարդասէր տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօրն և կուսի . և վասն խաչին
պատուականի՝ ընկալ զազա : Զի խաչին՝ որդի առնելու
առ հոգին առնել , ինչ մօր քոյ հոգի խաչի քո : Եւ 'ի
քան ինչ խաչման , փառք տէրութեան քո տէր .
Եւ այն պարտք 'ի մեզ :

ՄԱՂԹԱՆՔ Ի ՏՕՆՍ ՍՐԲՈՅ

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին , և Յովհաննու մկրտչին .
սրբոյն Ստեփաննոսի նախապապին և

սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին :
Յիշատակաւ և աղօթիւք սրբոյ (—
—ն—ն—) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ
վասն խաչի քոյ պատուականի , Տէր
ընկալ զաղաչանս մեր . և կեցո զմեզ :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՅ

Երև Քրիստոս է իմ Աստուած , և փա-
ղկ ռաւոր առնեմ զսա . Աստուած հօր
իմոյ , և բարձր արարից զսա : Մար-
դասէր տէր :

Երև Տուք փառս Աստուծոյ , տուք օրհ-
ած նութիւն մարդասիրին թագաւորին
յաւիտենից , որ փրկէ զծառայս իւր
և կեցուցանէ : Մարդասէր տէր :

Գր Դու ես Տէր մեր , դու ես Քրիստոս
ակ փրկիչ մեր . զքեզ օրհնեն անձինք
մեր : Մարդասէր տէր :

Բար Բարձրացաւ եղջիւր իմ յԱստուած
բձ փրկիչ իմ . հաստատեցաւ սիրտ իմ
ի տէր՝ տերամբ և հաւատով : Մար-
դասէր տէր :

Խաղ Խաղաղութեանց տուող Քրիստոս՝
բկ զխաղաղութիւն և զերկնային ողոր-
մութիւն քո պարգեւեալ յարարածս

քո : Մարդասէր տէր :

Յոյս կենդանութեան , յոյս և ապաւնեց
ւէն փրկութեան տէր Յիսուս փրկ
կիչ . փրկեալ և փարատեցո՞ղջաւս
անձին իմոյ : Մարդասէր տէր :

Եկեսցեն աղօթք մեր 'ի տաճար
սուրբ քո . խոնարհեցի ունկն քո
'ի խնդրութեամբ մեր : Մարդասէր տէր
Լուր մեզ տէր լուր մեզ , Աստուա
ծային ողորմութեամբ և գթութեամբ
քո խնայեալ յարարածս քո :

Մարդասէր տէր :

Քարոզ՝ երեւել և իբրեւ կանոնացն :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան
և փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր
աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստու
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց , զՏէր
աղաչեսցուք :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աս
տուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր
աղաչեսցուք :

Վասն թողոյ մեզ զամենայն յան

ցանս մեր զկամայ և զակամայ, զՏէր
աղաչեացուք :

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանան գտանի-
ցիմք յաւուրն պատասխանատուու-
թեան, զՏէր աղաչեացուք :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի բրիա-
տոս ննջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս՝ միաբան վասն ճշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ զտէր աղա :
Զանձինս մեր և զմիմեանս, տեսուն
աստուծոյ ամենակալին յանձն ա-
րացուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր
ըստ մեծի ողորմութեան քում, ա-
սացուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ :

Տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր ողոր :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր տուրնջեան և գոյացուցիչ գի-
շերոյ. որ արարեր զտիւ 'ի զբօսանս
բարեգործութեան՝ 'ի փրկութիւն
անձանց մերոց, և զգիշեր 'ի հան-
գիստ քնոյ՝ տկարացեալ բնութեան

մերոյ : Իսկ այժմ զարթուցեալ բա-
ցեր զքերանս մեր յօրհնաբանու-
թիւն՝ ահաւոր և փառաւորեալ ան-
ուանդ քում սրբոյ : Ընկալ և այժմ
զաղաչանս մեր , և յաջողեա մեզ ու-
ղիղ հաւատով և առաքինասէր վա-
րուք 'ի նոյն պաշտօն քո կանխել
միշտ , և նովին կանոնիւս անդադար
փառաւորել զհայր և զորդի և բզ-
սուրբ հոգիդ . այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն ,

Զքեզ , որ յամենայնի գթած և մար-
դասէր տէրդ ես , աղաչեմք հանա-
պաղ , զի զօրացուսցես զմեզ օր ըստ
օրէ կալ 'ի կարգի կրօնաւորութեան
մերոյ : Թեթեւացո՞ Տէր՝ զքաղցր
լուծ քո՝ զոր եղեր 'ի վերայ մեր . զի
կարասցուք կալ 'ի պատուիրանի քում ,
և զհաճոյսն առնել առաջի քո յա-
մենայն ժամ , 'ի տուէ և 'ի գիշերի :
Հրեշտակային երգակցութեամբ բզ-
քեզ օրհնել՝ զքեզ գովել , և քեզ դու-
հութիւն և փառս մատուցանել ա-

մենազօր տէրու թեանդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Սաղմոսիւք և օրհնութեամբ՝ և երգօք հոգեւորօք անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւի:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

~~~~~

Քարոզ՝ երկնս, Դավիթ, և Տէր Դանոնացն:

աճ դճ Վասն 'ի գիշերի և 'ի տուրնջեան
և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զքան
տեառն՝ զտէր աղաչեսցուք:

Վասն չանկանելոյ մեզ 'ի փորձու
թիւն, որում ոչ կարեմք հանդուր
ժել, զտէր աղաչեսցուք:

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ
մեզ առաջի ահեղ ատենին Քրիստոս
սի, զտէր աղաչեսցուք:

Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւա

Հանգիստն կենաց անխախճանից՝
զտէր ողաչեսցուք :

Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին
կոչմանն՝ և երկնից արքայութեանն՝
զտէր աղաչեսցուք :

Վասն Հոգւոցն : Եւ եւս : Զանձինս :
Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ի գիշերի և ՚ի տուրնջեան և յամենայն ժամու զքեզ աղաչեմք, և ՚ի քէն խնդրեմք մարդասէր տէր : Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, խոնարհեսցի ունկն քո ՚ի խնդրուածս մեր, զի մի ունայն լիցին վաստակք ծառայիցքոց, այլ համարեա զաշխատութիւնս մեր ՚ի գործ արդարութեան և ՚ի պտուղ աստուածապաշտութեան : Ընկալ Տէր՝ զաղօթս և զերկրպագութիւնս մեր, և հատո մեզ զողորմութիւն քո առատապէս, ծածկեա զմեզ ընդ հո վանեալ ամենազօր աջոյ քո, զօրացո զմեզ Տէր՝ զօրութեամբ սուրբ Հոգւոյդ, պահեա զմեզ որպէս բիբ առ կան : Եւ արա առ մեզ նշան բարի

’ի գովեստ և ’ի փառաբանութիւն
անուանդ քումսրբոյ: Զի’ի քո փառս
կատարի ամենայն արարածոց մշտն
ջենաւոր փառաբանութիւն ’ի բար
ձունս հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբ
բոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հովիւ քաջ՝ հովիւ բարի և յաւիտե
նական՝ նայեաց և այց արա բանաւոր
հօտի քո, զոր ժողովեցեր առ քեզ
գթութեամբ քով: Զի քո առաջի
կամբ տէր, և առ ’ի քէն ողորմու
թեանցդ և գթութեանցդ ակն ու
նիմք: Զամենեւեան օրհնեա, զամե
նեւեան իմաստնացո, զամենեւեան
լուսաւորեա, և ամենեցուն պար
գեւեա զերկնից արքայութիւնդ:
Վասն զի գու ես Տէր կենաց, և Աստ
ուած ողորմութեանց. և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի գիշերի և ’ի տուրնջեան և յամե
նայն ժամու անդադար փառաւորեմք

զհայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ ,
այժմ և միշտ և :

~~~~~

Քարոզ և աղօթք՝ ՄԷ՝ ՆԻՆՆԻԷ , և ԽՆԱՐԴԸ
կանոնացն :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճաւակ
նապարհս խաղաղութեան՝ զտէր ա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խոր
հուրդս չարին՝ զտէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խոր
հուրդս և առաքինի վարս՝ զտէր ա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյն իւրոյ՝ զտէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն
վազվազակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զտէր :

Վասն հոգւոցն : Եւ եւս : Զանձինս :
Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր երկնի և երկրի՝ արարիչ ամե-
նայն արարածոց երեւելեաց և անե-
րեւութից : Առ քեզ կարդամք յամե-
նայն ժամ . զի ընդ ամենայն տեղիս է
տէրութիւնքո , և արքայութիւնքս
ամենեցուն տիրէ : Շնորհեա մեզ եր-

կիւղիւ 'ի պաշտօն քո կանխել հա-
նապազ, սիրել զքեզ 'ի բոլոր սրտե
և 'ի բովանդակ մտաց և յամենայն
զօրութենէ մերմէ պահել զպատ-
ուիրանս քո : Համբառնալ առ քեզ
զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց
բարկութեան և երկմտութեան, և
գտանել 'ի քէն գշորհս և զողորմու-
թիւն, և զառաքինասէր գործոցն
յաջողութիւնս Ասան զի դու ես Տէր
կենաց և Աստուած ողորմութեանց,
և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ, այժմ և միշտ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քում ամենազօր և յաղթող տէրութեանդ կրկնի ամենայն ծունր յերկրպագութիւն, և փառաւորի յամենեցունց թագաւորութիւն քո Նայեա յերկրպագութիւնս մեր, և ուսոմեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեանս Ասան զի դու ես Աստուած խաղաղութեան, որ բարձեր զթշնամութիւն 'ի միջոյ, և արարեր զխաղաղութիւն յերկինս և յերկրի,

Հեռաւորաց և մերձաւորացաւետա-
րանեցեր զնոր պարգեւս քոյին բար-
եացդ: Որում և զմեզ մեծի շնորհացդ
արժանաւորս արասցես դասելով ընդ
ճշմարիտ երկրպագուս քո, Աստուած
մեր և տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոս: Որ ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ
սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Յերգս օրհնութեան և՛ ի ձայն սաղ-
մոսացանդ աղարփառաւորեմք զհայր
և զորդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ և:

~~~~~

Քարոզ և Աղօթք՝ Ողբի, և ի նշնան-
կանոնացն:

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զո-
ղորմութիւն ի բարերար տեառնե-
մերմէ՝ զտէր աղաչեսցուք:

Վասն փրկելոյ զմեզ ի զրպարտու-
թեանէ մարդկան և յորոգայթից սա-
տանայի՝ զտէր աղա:

Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից
և տանց հաւատացելոց՝ զտէր աղա:

Վասն որք 'ի լերինս յայրա և 'ի փա-
պարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր՝
զտէր աղա:

Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնու-
թեամբ կատարեն զամենայն ժամա-
նակս կենաց իւրեանց՝ զտէր աղա:
Վասն հոգւոցն: Եւ եւս: Զանձինս:
Ողորմեաց:

ԱՂՕԹՔ

Գոհանամք զքէն տէր Աստուած մեր,
որ զարթուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ-
քնոյ շնորհիւ ողորմութեանքո: Զար-
թո զմիտս մեր արդարութեամբ առ-
քեզ տէր Աստուած մեր, զի տեսցեն
աչք մեր զփրկութիւնքո: Եկեսցէ և
բնակեսցէ առ մեզ աստուածութիւն
քո և ողորմութիւնքո հովանի և
պահապան լիցի 'ի վերայ պաշտօնէից
քոց: Եւ զմեզ զծառայս քո արժանի
արա 'ի տուէ և 'ի գիշերի և յամե-
նայն ժամու միշտ խորհիլ 'ի սէր պատ-
ուիրանաց քոց: Եւ գոհանալով փա-
ռաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգիդ, այժմ և:

խաղաղութիւն ամենեցուն :

Կենդանաբար զօրութիւն և աղբիւր
անմահութեան, դու ես Քրիստոս
Աստուած փրկիչ մեր: Որ շնորհեցեր
մեզ 'ի մեջ գիշերի յառնել և խող-
տովան լինել առ քեզ վասն իրա-
ւանց և արդարութեան քո: Եւ այժմ
աղաչեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր,
արա զմեզ արթունա և պատրաստ
ի ժամ առաւօտու ընդ սաւրբսքո:
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառա-
ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ հոգ-
ւոյդ սրբոյ, այժմ և միշտ և:

ԱՄՂԹԱՆՔ

Գոհութեամբ և ճշմարիտ խոստո-
վանութեամբ անդադար փառու-
րեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գիդ, այժմ և միշտ և:

ԹԱԳԱՒՈՐՔ ԱՊԱՇԽԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԲԷ Թ անգամոր յամբտեան ԽԵՐԵՆ :

Լճ՝ ԼՐ մեզ Աստուած փրկ
կիչ մեր, և կեցո՛ւ ըզմեզ, ո՛ր յա՛
մե՛նայնի՛կ կա՛րօճող ես :

ԱԶ Լճ՝ ԼՐ մեզ Աստուած փրկկիչ մեր,
յոյս ամենայն ծագաց երկրի. և ո՛ր
ի՞նչ ծով հե՛ծուի :

Ո՞ պատրաստե՛լ ըզերինըս զօրու
թեամբ իւրով. և ըզգեցեալ է՛զ զօ՛ւ
րու թի՛նէն. և կեցո՛ւ ըզմեզ, ո՛ր
յամե՛նայն :

Փ Լճ՝ ԼՐ անգամայն մերոց Տե՛ր մա՛ր
դա՛սէր, և գըթա՛ն ի՛նչ մեզ :

Թ Մի՛ զի՛ս անտես անե՛ր. ա՛յլ
օ՛գնեա՛ն ի՛նչ մա՛րդա՛սէր :

ԱԶ Մի՛ ընկենճ՝ ԼՐ զիս տէր յերեսացքոց.
և զհոգի քո սուրբ մի՛ հա՛ներ
յի՛նէն :

Այլ տո՛ւր ինչ զցնծու թիւն փրկու
թեան. և հոգւով պետու թեան
քո հաստատեա՛ն զի՛ս. ա՛յլ օ՛գ :

Մի անտէս առնէր զիս տէր Աս. ✠
 տըւամ ժըրկիչ իմ. այլ շնորհեա
 ինձ թողուն թիւն բազմագուլ ժմար
 դամ տէր, և կեցցո՛ւ:

Երկինք և երկիր գոհանան ըզ Թ
 քէն տէր. արարածք ամենայն քեզ
 երկիրպահանեն. և հրեշտակք ՚ի
 բարձունս աղաղակէն և ասեն. ո
 զորմեա գու ստեղծէր, մի կորու
 սանէր:

Երկինք երկնից, ջուրք որ ՚ի վերոյ տ
 քան զերկինս. օրհնեցէ՛ք զանո՛ւ
 նը՛ն տեառն: Զի՛նա ասանց, և ե
 ղեն. հրամայեաց և հաստատեցան.
 և հրեշտակք ՚ի:

Երկինք և երկիր հանապազ ըզքէզ ✠
 գովեն, թագաւո՞ր փառաց. սե՛րով
 բէք և քերովբէք ՚ի խոնարհ ունե
 լով ըզդէ՛մս ի՞նչ և բեա՛նց. և միա
 ձայն բարբառովն աղաղակէն և ա
 սեն. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. սո՛ւրբ. տէր
 զօրո՛ւթեա՛նց:

42 **Ե**րկայնամիտ ե՞ս տէր ան ան
մե՛նե՛հ^հսեան. և գը՛ծա՛ տէր
ի՛ վերա՛յ մե՛ր. ո՛րպէ՛ս և՛ յա՛ւան
զա՛կի՛ն փըրկի՛չ. և՛ կե՛ցո՛՛:

սդ **Ե**րկայնամիտ բազում ողորմ և ճշմա-
րիտ նայեանց առ իս, և՛ ողո՛րմ
եա՞նց ինձ: Տո՛ւր զօրու՛թի՛ւն ծա-
ռայի քոյ. կեցո զորդի աղախնոյ քոյ.
և արա առ իս զնը՛շա՛ն բա՛րու-
թեա՞ն. և գը՛ծա՛:

փ **Տ**էր ո՛ր գը՛ծացա՛ր յա՛ւազակրն խա-
չակի՛ց լի՛նել քե՛զ. և մա՞քրեցի՛ր զաղ-
տե՛ղու՛թի՛ւն յանցանաց նո՛րա յաղ-
բե՛րե՛հ կո՛ղի՛ քոյ. գը՛ծա՛ և յի՛ս ի
մե՛զաւո՛րս, որ ծա՛րաւի՛ս ե՛մ առ
քե՛զ. և փա՛փագիմ ի գաւի՛թըս քո՛
ո՛րպէս ըզմի՛ ի յե՛ղջերուաց ի յա՞ղ-
բե՛հ ըլ՛ս ջո՛ւր՛ց:

թ **Մ**արտեա՛ւ ը՛նդիս թը՛շնամին. հա՛ն
նապա՞ղ զի՛ս կա՛մի՛ կորո՞ւսանե՛լ.
այլ գո՛ւ տէ՛ր ե՛մ, ա՛յց ան ա մօլոր-
եա՞լ ո՛չխարի՛ս, և կե՛հցո՛՛:

Մարտեան ընդ իս ՚ի տարապարտուց. աղ
 և փոխանակ սիրոյ իմոյ մասնէին
 զիս. այլ ե՛ս յաճօ՞ւ թս կա՞յի :

Հատուցի՞ւն ինձ չար փոխանակ բար-
 ւոյ. ատելութիւն փոխանակ սի՛րոյ
 ի՛մո՞ւ. այլ գո՛ւ տէ՛ր ի՛մ ա՛յց ա :

Ո՛ր հոգի՛ւդ ե՛ս հօտի՛ց բանա՛ւոր փ
 կե՛նդանեաց. տո՛ւր ինձ յոյս կե՛նաց
 ապա՛նչիսս ընձութեանն. և գա՛րձո՞ զմո՛ւ
 լորեա՛լս ՚ի՛ հօտ քո Քրիստո՛ս, և՛ :

Մեղայ՛ և աղա՛չե՛մ ըզբե՛զ. թողու՛ թ
 թի՞ւնն շը՛նորհեա՛ մեղա՛յց ի՛մոց.
 քաւի՛չ իմ լե՛րքո գը՛թութեամբդ.
 ո՛ր միա՛յնդ ե՛ս փըրկի՛չ, և կե՛սցո՛ւ :

Մեղայ՛ տէր մեղայ. եւ զանօրէ՛նու աղ
 թիւնս իմ ե՛ս ի՞նձէ՞սն գի՛տեմ :

Աղաչե՛մ եւ խնդրեմ ՚ի քէն, թող
 ինձ տէր, թող ինձ. եւ մի՛ կորու-
 սաներ զիս ըստ տնօրէ՛նո՛ւթեան
 իմո՞ւ. քա՛ն :

Մեղայ՛ քե՛զ տէր. մեղայ՛ քե՛զ տէր. փ
 մեղա՛յց. եւ քան զաւազ ծովու՛

բազում է՛ն յանձա՛նք իմ, պատ-
րա՛նք անխարհիս խաբեցի՛ն զիս: Եւ
է՞ղէ՞ անպրտո՛ւղ ՚ի կենաց յո՛ւ-
սոյդ. այլ դո՛ւ անօխակա՛լ եւ ան-
յիշաչա՛ր փրկի՛չ. խնայեա՛ր ՚ի մե՛-
ղուցեա՛լ ծառայս. և՛ կե՛ցցո՛ւ

42 **Տ**էր իմ, բազում է՛ն անօրէ-
նո՛ւթի՛ւնք անձի՛ն իմոյ. ոչ
յի՛շեցի՛ զանէ՛ղ ըզդա՛ն տաստանըս
քո՛ւ. իդ անկեա՛լ ըզքե՛զ անգա՛ն
չեմ. շնորհեա՛ր ինձ անանխարո՛ւ
թի՛ւն տէ՛ր. և՛ ողո՛ւրմեա՛:

43 **Ա**նօրէնո՛ւթի՛նք իմ բարձրացան
քան ըզ գլուխ իմ, և որպէս բեռըն
ծանրը ծանրացան ՚ի վերա՛յ իմ:
Նեխեցա՛ն և փտեցան վերք իմ յե-
րեսաց անըզգամո՛ւթեան իմոյ. ոչ
յի՛շեցի՛ զանէ՛ղ ըզդա՛ն

44 **Պ**ահպատ՛անս մատո՛ւցանեմք քեզ հայր
ե՛րկնայոր. մի՛ անտես առնե՛ր զաղա՛-
չանըս մե՛ր. այլ անցո՛ղ զցասո՛ւմըն

քո 'ի՛ մէջնջ. և յիշեան՝ զի՛ պատկեր
եմք բարերարուն թեան՝ նդ:

Տէ՛ր իմ գըլ՝ թուլ թիւնըք քո՛ բան թ
զո՛ւմ ե՛ն յոյժ. սու իս անքա՛ղբան
բերանութլ թիւնըս քո՛, որպէ՛ս և՛ մանք
սանո՛րի՛ն, և՛ ի՛նձ ողո՛ւմեան:

Գըլ՝ թուլ թիւնըք քո բազում են Տէր. սդ
և ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ղ զիս:
Բազում են որք հալածեն և նեղեն
զիս. 'ի վկայութեանց քոց ես ո՛չ
խոտորեցա՛յ. սու իս անքա՛ղբան:

Ա՛նոխակալ և անյիշաչար տէ՛ր ժ
որ գըլ՝ թալո՛ւլ 'ի՛ մեղաւորս՝ շնորհե-
ցե՛ր ապաշխարութլն, արդ գըլ՝
թա և յի՛ս տէ՛ր 'ի՛ մեղուցեալ
և յանօրի՛նեալ քո՛ ծառայս. և՛
փոխարկեա՛լ ըզ գործողն չար
եաճց 'ի զըղն՝ մն ապաշխարու-
թեա՛ն, և կե՛ցո՛ղ:

Ի՛ տանձարի՛ քում սը բբութեան թ
փառանո բե՛լ ըզ քեզ, գո՛ւ ու-
նի՛ս իշխանութլն, ողո՛ւմ
եա՛լ մեզ:

սղ Ա. յլ էս բառ բազմմ ողորմութեան
 քում մտից ՚ի տուն քո. և երկիրպա-
 զից ՚ի տաճար սուրբ քո երկին-
 ղի՞նք քո Տէ՛ր, առաջնորդեա՛ն ինձ
 յարդարութեան քում վասն թըշ-
 նամեաց իմոց. և ուղիղ արա առաջի
 միջոցն ապարհճքս քո՞ն. դո՛ւ ո՛ւնի՛ս:
Փ Ի՞ տաճարի՛ քում սըրբութեան ն հա-
 նապա՛ղ ըզքե՛զ գովեմք թագա՛ւո՞ր
 փա՛հ ա՛ց. ո՞ր ունի՛ս իշխանո՛ւ թի՛ւն
 կե նաց և փըրկութեան, ո՞ղոր-
 մեա՞ն մե՛զ:

Ե՛ **Ա.** պաշխարո՛ւ թեան անտա՛հս
 աւա՛ղան լի՛նի, և՛ լը՛ւանայ՝ ըզ
 բազմո՛ւ թի՛ւն մե՛զաց. սո՛վա՛ն շը-
 նորհեա յանա՛ջ քան ըզվա՛հիս
 ճան՛ն գբաւո՛ւ թի՛ւն և՛ ըզմե՛ծ քո
 զո՞ղո՞րմո՛ւ թի՛ւն :

սղ Ծ անրաւի՛ է անձն իմ առ քեզ Ասա-
 ուած հըզօր և կենդանի. ե՞րբ եկից

երեւեցայց երեւաւցդ Աստուծոյ
Եղե՛ն ինձ արտասուք իմ կերա-
կուր ի տուէ և ՚ի գիշերի. և այն
զի ասէին ցիս զօրհանապազ, [Ժէ
ո՛ւր է՝ Աստուծո՛ւ քո՞ւմ. սո՛ վա՛

չնորհեա :

Յորժամ դաս փառօք հօր յահա՛ւ փ
գի՞ն անո՛ւրն ի՛ դատե՛լ զե՞րկի՛ր.
և՛ գո՞ղան սարսափմամբ երկրա՛ծի՞ն,
քրս ամենայն ՚ի յա՛հէ՞ քո՛ւմմէ՛.
ի՛ նըստի՛լ քո յատենի, դատաւո՞ր
ահեղ, և՛ յանկարկել քո յա՛րա-
րա՛ծս, յի՛շեա և՛ զիս ըզբազմա-
մեղս. ո՞ր ընկղմեալս ե՛մ յանցանօք
բանա՛րկուի՞ն խանբմամբ. և՛ հայ-
ցե՛մ զաւանգակի՛ն, տէր և՛ զի՞ս
յի՛շեա. ո՞ր միայնդ ե՛ս փը՞րկի՛չ:
Զի՛ս ո՞ր ՚ի նաւե՛ն աշխարհի՛ ալէ՛ կո՛ւ թ
ծե՛ն մե՞հմէ՛ դք իմ, նաւահա՛ն
գի՞նստ ապանշխարու [Ժեա՛ն չնորհ-
եա՞ի ի՛նձ բազումնո՞ղորմ, և՛ կե՛ցո՞ւ
Կեցո՛ զիս Աստուած, զի հա՛նին սղ
ջո՛ւրք յա՞նձն իմ. ընկղմեալ ես ՚ի

խորըս անդնդոց ուր ոչ գոյ ինձ
հանգի՛ստ. նաւահանգի՛ստ :

Փ Նաւապետ բարեգո՛ւթ առ քեզ ա-
պաւի՛նիմ. տուր ինձ ձե՛ռն որպէս
երբեմն՝ պետրոսի՛ն 'ի վե՛րայ ա՜ն-
լեանցն. որ ծըփիմա ալե՛կոծեալ յան-
ցանօք մեղանց, և՛ կե՛րցո՛ւ :

Ք Դո՛ւ ե՛ս Քրիստո՛ս աղբիւր կենանց,
բըղխո՛ւմն ողորմո՛ւթեան. շնորհեա՛
փրկի՛չ անձանց մե՛րոց ըզթո՛ղու-
թիւն մեղանց մե՛րոց :

ՍԷ Ի քե՛ն է տէր աղբիւր կենաց. և լու-
սով երեսաց քոց տե՛սանեմք ը՛զ-
լոյս : Ծագեա՛լ զողորմութիւնս քո,
որք ճանաչեն ըզքեզ. զարդարու-
թիւնս քո որք ուղի՛ղ են սրբ-
տի՛ւնք. շնորհեա՛ փրկի՛չ անձանց :

Փ Ո՛ր աղբիւրդ ես ծարաւեանց և
հանգիստ աշխատելոց. ճանապարհ
մողորմեղոց, և հովի՛ւ հոգեւոր բա-
նաւո՛ւր հօտի՛. փափաքողանցս առ-
քեզ Քրիստո՛ս լեր նաւահանգի՛ստ.

Ե՛ւ անբո՛ւ մեզ ծարանեանցս ըզբա-
 ժանկ քո քաղցրութեան յանըն-
 պա՞ն յանդերձնէ՛դ :

Ի՞նչ տաճարի՞ն սը՛րբո՛ւթեան ուր
 քո՛ւմ լո՛ւր տէ՛ր ձայնի՛ն ի՞մո՛ւմ,
 Ե՛ւ աղա՞չա՞նք ի՛մ ժամանե՛ս
 ցե՛ն ի յականջը՛ս քո Տէ՛ր :

Լուա՛լ ի՛նձ ի տաճարէ սրբոյ իւր սը
 մէ ձայնի՞ն աղօ՛թի՞ց ի՞մոց . Եւ ա-
 ղաղանկ իմ առաջի նորա , մտցե՛ յան-
 յականջը՛ս նորա՞ն . Ե՛ւ աղա՞չա՞նք :

Ո՛ր լո՛ւսատո՛ւ Ես տի՛եզե՛րաց Քրիստ Փ
 տո՞ւ Ա՛ստը՛ւմ ծլո՛ւսանորեա՛ն զիմ աղց
 ըզխաւանդայի՛ն խո՞րհուրդս , Ե՛ւ
 կե՞նս ցո՛

Օ՞րհնեալ Ես , Տէ՛ր , Ե՛ւ փառանու Փ
 րեալ է՞ քո անբա՛ւ մարդասիրո՛ւ ննջ
 թի՛ւնդ . զանդաշանը՛ս մեր քե՛զ մա-
 տո՛ւցանեմք , ո՞ր թագաւո՞րդ Ես
 յանի՛տե՞նից . զնը՛նջեցեալսը՛ն մեր
 անթանի՛ արա՛ տէ՛ր ընդունիլ ի

զի զպատուիրանքս քո ես ո՞չ մո՛ւ
 ռանցայ. ե՛ւ մի՛ գա՛տանպա՛ն րա՛տե՛ր :
 Ո՛ր մո՛լորեցայ ի՛նչ օ՛տէ՛ քո՛ւ մմէ՛, հո՛ւ ֆ
 վի՛ժ՛ւ բարի. խընդըրեա՛ն զի՛ս ըզ՛
 մո՛լորեալս, ե՛ւ արժանան՛ւո՛րեա՛ն
 խա՛ռնիլ ՚ի հօ՛ւ քո՛ Քրի՛ստո՛ս. ե՛ւ
 կեցո՛ւ ժ :

ԹԱԿԱԻՈՐՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Թագա՛ւոր յա՛ւի՛տեա՛ն ժ :
 Բա՛րեխօ՛սն թեա՛մք սը՛րբոց (շո՛ւ աճ
 ա՛ւ) աղա՛չեմք ը՛ք զքե՛զ, թո՛ղո՛ւ
 թի՛ւն շը՛նորհեա՛ն յա՛նձա՛նա՛նց մե՛
 րոց. բա՛րեքա՛ն քո՛ Քրի՛ստո՛ս :
 Մե՛րձ է տէր առ ա՛յնոսիկ՝ որք մա՛ սղ
 շեալ են սրտիւք. ե զխոնարհըս
 հոգւով կեցո՛ւցա՛նէ : Բա՛ղո՛ւմ
 նեղու՛թիւնք են արդարոց. յամե՛
 նայնէ փրկէ զնոսա Տէր. ե պահէ
 զամենայն ոսկերըս նոցա. ե մի ՚ի
 նոցանէ ո՛չ կո՛րիցէ՛. թո՛ղո՛ւ թի՛ւն
 շը՛նոր :

Փ ՈՐ յաղթող զօրու թեանմբ ի հան
դէս ճըգնաւո՞րա՞ն կա՛ն, ա՛նա՛ն
րա՛ն ալահէ՛ցեր ըղիսոստովանող
վըկայս քո, Քրիստոս Աստը՛ւած.
տո՞՞ւր մե՛զ զօգնու թի՛ւն ի՞ն
նեղո՛ւ թեան մե՛րում. բարե՛խօսու
թեանմբ սըրբոց մարտիրոսա՛ց և՛
կե՛ցո՛ւ:

Թանգաւո՞ր յա՛ւիտեա՞ն:
աղ Զողո՞րմու թի՛ւն քո՛, Տէ՛ր, ա՛րա՛ն
ի՛մ մե՛զ, և՛ բարե՛խօսո՛ւ թեանմբ
սըրբոցն (չ. շ.), մի կորուսա՛ն
ներ ը՛զմե՛զ, ե՛րբո՞րդ ո՞ւ թի՛ւն
տո՞՞ւրբ ո՞ր ը՛մեանց մե՛զ:

աղ Փըրկո՛ւ թի՛ւն արդարոց ի Տեառնէ
է. վերակացու է նոցա ի ժամանա
կըս նեղո՛ւ թեան: Օ՛գնե՛ցէ՛ նոցա
Տէր և փրկեցէ զնոսա. ապրեցուս
ցէ ի մեղաւորաց, և՛ կեցուցէ ըզ
նոսա, զի յուսացա՛ն ի՛նա. և՛ բա՛ն

Փ ՈՐք ըզտանջա՛ն և՛ ըզմա՛հ վա՛ն
սըն քո յանձն առին. և՛ հեղի՛ն

զանձիւնս ի՞նչ անուանելու
 քոյ սրբոյ. բարեխօսու թեամբ սոցա
 մի կորուսանելը ըզմեզ. եհր
 Բարեխօսող թեամբ սըրբոցն (— բժ
 —), պարզեալեալ մեզ Տէր, ան-
 նուլ մասն և բաժին ընդ հրաւիր-
 եալսն ի՞նչ կոչումն անբանջալ
 թեամբն եհր կենից :

Աքանչելի է Աստուած ի վերայ սը
 սրբոց իւրոց Աստուած իսրայէլի
 Նա տացէ՛ զօրու թիւն հաստատու
 թեան ժողովրդեան իւրոյ. օրհն-
 եալ է Աստուած. աննուլ մասն :
 Մարտիրոսք երանեալք և փառա- փ
 լորեալք, որք բազում տանջանա-
 ցն համբերեցիք. դուք ըզլոյսըն
 կենաց ըզգեցեալ ունիք. և առ
 Քրիստոս վասըն մեր բարեխօսե-
 ցէք :

Դու ես Քրիստոս, անդիւր կենաց. բժ
 բըղխումն ողորմութեան. չնորհե-
 ցեր սրբոցն (— —) յաղթող ըզ-
 նահանգաւորութիւն. հալածել ըզ-

խաւանքն և լուսանորեւ զանձի՞ն
նը՞հմ մեք:

սղ Աստուած փառաւորեալ է 'ի խոր
հուրդս սրբոց իւրոց. մեծ և ահա
ւոր 'ի վերայ այնոցիկ՝ որք շուրջ են
ըզնո՞վաւ:

Տէ՛ր Աստուած զօրութեանց ո՞նմանի
քեզ. հզօր ես դու Տէ՛ր, և ճշմար
տութիւն քո շո՞ւրջ է՞ ըզքե՞հ. շը
նորհեցե՛ր սրբոցն (այսինքն), յաղ
թող ըզնահանձնողութիւն հա՛լա
ծե՛լ ըզխանանքն և լուսանորեւ զանձի՞ն:

փ Ա՛ր շնորհօք սուրբ հոգւո՞յն յաղ
թեցի՞ք թը՛շնամւոյն. երանեալ
սուրբ վրկայք Քրիստոսի. վասն
ձե՛ր տօնողացս հայեցեցե՛ք յԱստու
ծոյ զթողութիւն մե՞հա՛ց:

Ք Ա՛ր պըսակդ էք պարծանաց ամե
նայն առաքիներաց. նախաշաւիղ և
անաջնորդ կենացը՛ն յաւիտենից,
ո՞վ սո՛ւրբ վը՞հայք. ան պըսակի՛ւ
չը՛ն սրբո՞ց և վասն մե՛ր բարե

խօսեցէք. շնորհելով ողորմութիւն
յանսպառ անդերէն կենացըն յա՛ն
ւի՛տենից ։

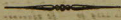
Ը՛ղճըգնութիւն սըրբոց (այսպէս) , գճ
բարեխօս զ՛նիմք ան քեզ Քրիստոս գի
տոն . և անդհեմբ սոքօ՛ք , շնորհ
հեա՛ ըզթողութիւն յանցանաց
մե՛րոց . և ՚ի կեանարդ յաւիտե՛հ
նից նորո՛գեա՛ն և՛ կե՛սեցո՛ւ :

Լ՛ոյս ծագեաց արդարոց . ուղղոց սղ
սրտից եղե՛ւ ուրախութիւն : Ու
րախ եղերուք արդարք ՚ի Տէր .
և խոստովան եղերուք յիշատակի
սըրբո՛ւթեան նորա՛ն . և անդհեմբ ։
Պատուակա՛ն է առաջի տեառն մահ գի
սրբոց իւրոց . ո՛ր տէր , ես ծառայքո
եմ . ծառայ և որդի աղանձոյ քոյ ։
Հատե՛ր ըզկապանս իմ , քեզ մատու
ցից պատարագ օրհնութեան , և զա
նուն տեառըն կարգացից . և՛ ան
Հանդիսացեալք ՚ի մարտըս պատե փ
րանմի՛ յաճութող գըտայք սո՛ւրբ
վը՛ կայք . քանզի ճանապարհ հոր

դեցիք ը մե՞զ յերկնային քաղաքն
յերոսաղէմ, ընդ անմարմնոցն
դասս փառանքեւոր յիշուի սո՛ւրբ զՆՐ
ընդ զո՞ր լիցանն :

Դձ Ո՛րք 'ի խորանքս սըրբու թեան եմք
ժողովեալ զհոգեւորքէք քրիստոս
տոս . անաչանօք սըրբոցն (շ. շ. շ.),
զպաղատանքս մեր մի անտես ան
ներ . որ միայն ինչ ես բազում ժողով
թագաւոր փառացիք ի ստո՞ւմ :

ՍԴ Մերձ է տէր ան ամենեսեան որք
կարդան առ նա . առ ամենեսեան
որք կարդան առ նա՞ ճշմարտու
թեամբ : Զկամս երկիւղածաց իւ
րոց առնէ տէր . աղօթից նոցա լսէ,
և կեցուցանէ ընծոսա՛ն . անաչանօք
սըրբոցն (շ. շ. շ.), զպաղատանքս մեր
մի անտես :

ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՅ՝ ԱՅՍ Է

Ո՛չ էն բանք և ոչ էն խօսք, որոյ սղ
 ո՛չ լըսի՛ն ձայնք նոցա՞ր: Ը՛նդ ամե-
 նայն երկիր ել բարբառ նոցա. և
 մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի էն խօսք
 նոցա՞ն. անշանօք սրբեոց առաքե-
 լոցն:

Նահատակք և՛ փրկա՞յք Քրիստոսի՞ն +
 Աստուծոյ. ընդ հանճար տիեզե-
 րանց քանո՞ղք փրկեալ թեան. որք
 զանձի՛նքս ձե՞ր մատուցիք պա-
 տանա՞յդ, և՛ զե՞նումն Աստուծո՞յ
 հօր ՚ի՛ հո՞տ անո՞ւշից. ժողովե՛լոցս
 ՚ի կատարե՞լ լղջի՛շատանկ անուան
 ձե՞րոյ, բարեխօսեցե՞ք ան տէր փա-
 սըն քաւո՞ւ թեան մեղա՞յց մե՞ջ

ըն՛ց:

Չերեքսըրբեա՞ն տէրու թիւնըդ քո՞ղի
 միաբա՞ն անշանօք, լո՞ւր տէ՛ր,
 անշանօք սրբեոցն (շ. ա. ա.), խը՛նա-
 յեա՞ն ՚ի՛ մեզ, և՛ կե՞րնցո՛ւ

Ո՛ւր՝ ախ լիցին ամենեքեան՝ որք յու- սղ

սացեալ են 'ի քեզ . յաւիտեան ցըն-
ծասցեն . և բնակեցցի՞ս դո՛ւ 'ի նո՞ւ-
սա՞մ : Պարծեսցի՛ն 'ի քեզ սիրելիք
անուան քոյ . զի օրհնեսցես դու
զարդարն տէր , որպէս զինու հա-
ճութեամբ քով պսակեցեր լնոսա՞մ .
անդամսն օք :

Փ Տօ՛նէ՛ պսօ՛ր եկեղեցի՛ սո՛ւրբ զյի՛-
շատակը՛ս ձե՛ր , սո՛ւրբ վը՛՛կայք .
ո՞րք զօրութեամբ սո՛ւրբ հոգւո՞ցն
վանեցիք ըզպատե՛րանգմ չա՛րին . և՛
'ի կամարը՛ս լուսեղէնը՛ս թա՛գա-
ւո՞րեալք . օրհնե՛լ սո՛ւրբ զԵ՛ր-
րո՞՞ս րդո՞՛ւթի՛նն .

ՍՐԲՈՅՆ ՅՏԵՓԱՆՆՈՍԻ

Ա յսօ՛ր դա՞մսք հրեշտակաց ո՛ւ-
րա՞՞ն խա՞հնա՛ն ընդ ը ճը՛՛գընու-
թի՞նս լն սըրբո՞ցն Ստեփան-
նոսի՛ նախաժըկա՛ր յի՛նս
Քանըզի՛ գո՛չե՛ եկե՛ղե-
ցի՞նս քո Քրի՞ստոս ըզյա՞դ-
թա՞հակ մա՛րտ հեղման ան

սո՞րա՛ն 'ի՞ վերայ մե՛ծի անը՛-
լանձա՛նք քո՞նք Տէ՛ր :

Բանձո՛ւմ համարձակու[թիւն է սո-
րա անաջի Աստուծոյ 'ի ձեռնն հեղ-
ման սո՛ւրբ արեա՛նն ի՛ւրոյ :

Քանզի՛ յօժարո՞ւ[թեա՛մբ մատնեաց
զանձն իւր չարաչար և՛ դառն
տանջանաց վասնն մե՛ծի՛ անըլա՛ն
նը՛ն տեա՞ն :

Քանզի՛ արհամարհե՛լով անարդ-
եաց զանցաւոր ըզկեանս անխար-
հիս, և՛ փափաքեաց յաւիտենական
կենացն. և՛ միշտ և հանապազ ու-
րախանայ ընդ տեանուն ի՛ւրոյ . յա՛-
նըսպաճ՞ու յո՛ւրախո՞ւ[թիւնսն :

Քանըզի՛ գո՛չէ՛նք և՛ կե՛ղե-
ցի՛ք քո Քրի՞ստո՛ս ըզյա՛ղթա-
նակ մա՛րտ հեղման արեան սո՞-
րա՛ն 'ի՞ վերայ մե՛ծի անըլա՛ն
քո՞նք տէ՛ր :

Փա՛ռք Հօրն էականի՛, Որդւոյն
միածնի՛, և անդատի՞չ սո՛ւրբ Հոգ-
ւոյն վա՛յեալէ :

Փայօք պատիւ և իշխանութիւն .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտեանից . ամեն յմէծութեն :

Եւ յորժամ շաբաթի՞ն երկինք և
երկիր 'ի՛ յահէ՛ փառաց բանի՛ն
Տեանն Ա՛մստո՛ւծոյ :

Յայնժամ նըստողանէ՞ ամբի՛ն ընդ
աջմէ իւրմէ ըզսիրելիս անուան իւ-
րոյ 'ի լուսեղէն խորանսն զո՛ւգա-
ւո՞յ / / րելով :

Այսօր դապ հրեշտակաց ի յերկինս ուրախանան :

ԱԼԷԼՈՒՔ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆՔ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ ԿԱՐԳԱԻ

ԱԼԷԼՈՒՅԻ ԱՐԱԳԱԼՈՒՅԻ ԾՆՆԴԵԱՆ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Առաքեաց զբան իւր , և բժշկեաց
զնոսա . և փրկեաց զնոսա յապա-
կանութենէ՝ իւրեանց : Խոստովան
եղիցին տեառն՝ ողորմութեանց նո-
րա , և ըսքանչեւեաց նորա որդի՝
մարդկան :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Իջե՛ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղ-
ման , որպէս ցօղ , զի ցօղէ՛ յերկիր :
Յանգեսցի՛ յաւուրս նորա արդա-
րութիւն . բազում խաղաղութիւն
մինչեւ կատարեսցի՛ լուսին :

Փա՛ռք և երկրպագութիւն Հօր և
Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ . այժմ
և միշտ և յաւիտեանքս յաւիտե-
նից . ամէ՛ն :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒՔ ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՆԱՌՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա :
աճ Տէ՛ր հովուեացէ զիս , և ինձ ինչ ոչ
 պակասեացի : Ի վայրի՛ դալարւոջ անդ
 բնակեցոյց զիս , և առ ջուրս հան
 գըստեան սը՛նոյց զիս :

Ք Ալէ : Ի՛ջցէ՛ որպէս անձրեւ ՚ի վե
 րայ գեղման . որպէս ցօղ զի ցօղէ՛
 յերկիր :

Ծանօցցի՛ յաւուրս նորա արդա
 րութիւն . բազում խաղաղութիւն
 մինչեւ կատարեացի՛ լու՛սի՛ն :
 Փա՛ռք և երկրպա . ա՛յժմ և միշտ և :
 Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա :

~~~~~

Ձկնի մէջն տէրւածովան Դձի ոչ աճ լինէ՛ զԴապքն --- :

Դանք հրեշտակաց օրհնեն ըզքեզ ,
 Քրիստոս , ալէ՛լուիա՛ . մարդկա՛ն
 ազգ սաղմոսեն քեզ . ալէ՛լուիա՛ :

ա Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա :
ա Դ՛ուր դուստր և տես . խոնարհե
 ցո զունկն քո . մոռա զժողովուրդ
 քո , և զտուն հօր քոյ , զի ցանկա

ցաւ թագաւոր գեղոյ քո : Սա՛
ինքն է տէր քո՝ երկիրպագցես սմա-
ւ Դուստր ծուրայ երկիրպագցէ սը-
մաւ և պատարագօք զերեսս սորա
պաշտեսցեն մեծամեծք 'ի ժողո՛ւ-
վըրդո՛ց :

Ալէ՛ : Նա՛ կարդասցէ առ իս , հայր փ
իմ ես դու . Աստուած ընդունող
փրկու[թեա]ն իմոյ :

Ե՛ս անդրանիկ արարից զնա . և բարձր
քան զամենայն թագաւո՛րս երկրի՛ :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և միշտ և :
Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա՛ :

Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա՛ :
Ի՛նչե՛ր որպէս անձրեւ ի վերայ գեղ բձ
ման . որպէս ցօղ զի ցօղէ՛ր յերկիր :
Ծագեսցի՛ր յաւուրս նորա արդա-
րու[թիւն] . բազում խաղաղու[թիւն]
մինչեւ կատարեսցի՛ր լուսի՛ն :

Ալէ՛ : Եցո՛յց տէր զփրկու[թիւն] իւր . փ
առաջ ի ազգաց յայտնեաց զարդա-
րո՛ւ[թիւն] իւր : Յիշեա՛ց ողորմու-
[թեամբ] իւրով զՅակոբ . ճշմարտու-

Թեամբ իւրով զտունն իսրայելի .
 և տեսին ամենայն ծագք երկրի
 զփրկուլթիւն Աստուծոյ մերոյ :
 Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Եւ Կարդասցէ առ իս՝ Հայրիմ ես
 դու . Աստուած ընդունող փրկուլ
 Թեան իմոյ . Ես անդրանիկ արարից
 զնա . և բարձր քան զամենայն Թա
 գաւորս երկրի :

Ք Ալէ : Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր
 զօրուլթեան . ՚ի վայելչուլթիւն սրբ
 բոց բոց յարգանդէ յառաջ քան
 զարուսեակ ծնայ գբեզ : Երդուաւ
 տէր , և ոչ եւս զղջացի . Թէ դու
 ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար
 գին Մեւքիսեդեկի . և տէր ընդ աջ
 մէքումմէ :

Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Եցոյց տէր զփրկուլթիւն իւր . ա
 ռաջի ազգաց յայտնեաց զարդա
 րուլթիւն իւր : Յիշեանց ողորմու

Թեամբ իւրով զՅակոբ . ճշմարտութեամբ իւրով զտունն իսրայէլի . և տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ :

Ալէ : Յիշեա՛ տէր զՌաւիթ, և զա՛մենայն հեղութիւնն նորա : Որպէ՛ս երդուաւ Տեառն, և ուխտս եղ
 Աստուծոյ Յակոբայ :
 Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Ընդ քեզ է սկիզբն աւուր զօրութեան . ՚ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանգէ յառաջ քան զարուսեակ ծնա՛յ զքեզ : Երդուա՛ն տէր և ոչ ևս զղջասցի . թէ գու ես քա հանայ յաւիտեան ըստ կարգին մելքիսեղեկի . և տէր ընդ աջմէ՛քումմէ :
 Ալէ : Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես
 գու . և ես այսօր ծընա՛յ զքեզ :
 Խնդրեա՛ յինէն, և տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի ժառանգութիւն . և իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն
 ծա՛ղս երկրի :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 ԳՃ Յիշեա՛ տէր զդաւիթ , և զամենայն
 հեզու թիւն նորա : Որպէ՛ս երդ-
 ուաւ տեառն , և ուխտս եդ Աս-
 տուծոյ յա՛կոբայ :

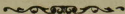
Ք Ալէ : Տէ՛ր հովուեսցէ զիս . և ինձ
 ինչ ոչ պակասեսցի : Ի վայրի՛ դաւար-
 ւոջ անդ բնակեցոյց զիս . և առ-
 ջուրս հանգստեան սը՛նոյց զի՛ս :
 Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 ԴԷ Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու . և
 ես այսօր ծընա՛յ զքեզ : Խնդրեա՛
 յինէն , և տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի
 ժառանգութիւն . և իշխանութիւն
 քեզ ընդ ամենայն ծա՛գս երկրի՛ :

Ք Ալէ : Լո՛ւր դուստր և տես , խոնար-
 հեցո զունկն քո . մոռա զժողովուրդ
 քո և զտուն հօր քոյ . զի ցանկացաւ
 թագաւոր գեղո՛յ քոյ : Սա՛ ինքն է
 տէր քո՝ երկիրպագցես սմա . և դուս-
 տրը ծուրայ երկիրպագցէ սմա . և
 պատարագօք զերեսս սորա պաշ-

տեսցեն մեծամեծք 'ի ժողովրդոց :
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ Ի ՏՕՆԻ ՔԱՌԱՍՆՕՐԵԱՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԾԵՐՈՅ Ի ՏԱՃԱՐՆ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
Օրհնեալ եկեալ յանուն տեառն .
օրհնեալ որ գալոց ես : Տէր Աստ
ուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք
տօնըս ուրախութեան կանխաւ մինչ
չեւ յանկիւնըս սեղանոյ :

Ալէ : Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում, Փ
տէր յերկինս յաթո՛ղ իւրում : Ա՛չք
նորա 'ի տնանկս հային. արտեւա
նունք նորա քննեն զորդիս մարդկան :
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
Ողորմութեամբ տեառն լիեղեւ եր. աճ
կիր. և բանիւ տեառն երկինք հաս
տատեցան : Եւ հոգւո՛վ բերանոյ
նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա :

Ք Ալէ: Յարեան Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա: Փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորան Փանք և երկր. այժմ և. արելուիա:

Ալէլուիա. արելուիա. արելուիա:
 Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք. աղաղակեցէք առ Աստուած ՚ի ձայն ցընծութեան: Տէ՛ր բարձրեալ և ահարկու. թագաւոր մեծ ՚ի վերայ աւմենայն երկրի:

Ք Ալէ: Հաճեցա՛ր տէր ընդ երկիր քո. և դարձուցեր զգերութիւն յանկուբայ: Թողե՛ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ. և ծածկեցեր զամենայն մեղը՛ս նոցա:

Փանք և երկր. այժմ և: արելուիա:

Ալէլուիա. արելուիա. արելուիա:
 Յարեան Աստուած. և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա: Փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա:

Ք Ալէ: Տէ՛ր թագաւորեաց. զվայել

չուծիւն ընդգեցաւ . զգեցաւ տէր
զօրուծիւն ընդ մէջ իւր էա՛ծ:
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա , ալէլուիա, ալէլուիա :
Հաճեցա՛ր տէր ընդ երկիրքո , և բկ
դարձուցեր զգերուծիւն յա՛կոբայ:
Թողեր զանիրաւուծիւն ժողովրդ
դեան քոյ . և ծածկեցեր զամենայն
մեղը՛ս նոցա՛ն

Ալէ . Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտէր . և փ
օրհնեցէ՛ք զանո՛ւնըն տեառն:

Եղիցի՛ անուն տեառն օրհնեալ յայ
սըմհետէ մինչեւ յա՛ւիտեան:

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա:
Տէր թագաւորեաց . զվայելչու դձ
ծիւն ընդգեցաւ . զգեցաւ Տէր զօ
րուծիւն ընդ մէջ իւր էա՛ծ:

Ալէ : Գովեա՛ն Երուսաղէմ զՏէր . և փ
օրհնեա զԱստուած քո՛ սիօն : Զի
զօրացո՛յց զնիգս դրանց քոց . և օրհն

նեաց զորդիս քո՛ն ի քեզ:
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և ալէ՛լուիա:

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա:
դ՛ Օրհնեցէ՛ք մանկունք զտէր. և օրհնեցէ՛ք զանո՛ւնըն տեառն: Եղիցի ա՛նուն տեառն օրհնեալ յայսմ հետէ մինչեւ յա՛ւիտեա՛ն:

Ք Ալէ: Կենդանի՛ է տէր և օրհնեալ է Աստուած. և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեա՛ն իմոյ: Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ը՛նդ ինե՛ւ:
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և . ալէ՛լուիա:

Ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա. ալէ՛լուիա:
դ՛ Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր. և օրհնեա զԱստուած քո՛ սիօն: Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց. և օրհնեաց զորդիս քո՛ն ի քեզ:

Ք Ալէ: Ողորմութեա՛մբ տեառն լի եղեւ երկիր. և բանիւ տեառն երկինք հաստա՛տեցան: Եւ հոգւով բերանոյ նո՛ւ

րա ամենայն զօրութիւնք նոցա՝
Փառք և երկր. այժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
Ահագանի՛ է տէր և օրհնեալ է Աստուծո՞ւ
ուած. և բարձր եղիցի Աստուած
փրկութեան իմոյ: Աստուած է՝ որ
խնդրէ զվրէժ իմ. և հնազանդ առ-
նէ զժողովուրդս ընդ ինե՛ւ:

Ալէ: Ծանփա հարէք ամենայն հեթա՞փ
նոսք. աղաղակեցէք առ Աստուած
'ի ձայն ջը՛նծութեան: Տէ՛ր բարձ-
րեալ և ահարկու թագաւոր մեծ
'ի վերայ ամենայն երկրի՛:
Փառք և երկր. այժմ և. ալէլուիա:

ԱԼԵԼՈՒԹ ՀԱՄԲԱՐՁԾԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս ձեր ա՞ծ
'ի վեր. համբարձցին դրունք յաւի-
տենից և մտցէ թագաւո՞ր փառաց:
Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց. տէր

Հզօր զօրութեամբ իւրով տէր կա-
րող 'ի պատե՛րազմի՛:

Փ Ալէ: Կա՛ռք Աստուծոյ բիւրապա-
տիկք. Հազարք ուղղիչք. և տէր ի
նոսա 'ի սինէ սրբութեա՛ն իւրոյ:
Ե՛լ 'ի բարձունս և գերեաց զգերու-
թիւն. էառ աւար, բաշխեաց պար-
գեւս և ետ որդւո՛ց մարդկա՛ն:
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ՛լուիա:
ակ Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնու-
թեամբ. և Տէր մեր ձայնի՛ւ փողոյ:
Սաղմո՛ս ասացէք Աստուծոյ մերում,
սաղմոս ասացէ՛ք թագաւորին մե-
րում. սաղմոս ա՛նացէ՛ք:

Փ Ալէ: Որ հովուե՛սդ իսրայէլի՛ նայ-
եաց. որ առաջնորդես որպէս խաշին
Յօ՛վսեփու: Որ նըստի՛սդ ի քրով
բէս՝ յայտնեաց առաջի Նփրեմի,
Բենիամինի և Մանա՛սէի՛:
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Ահա՛ք Աստուծոյ բիւրապատիկք . բձ
 հազարք ուղղիչք . և տէր 'ի նոսա 'ի
 սինէ սրբութեա՛ն իւրոյ : Ե՛ւ 'ի
 բարձունս և գերեաց զգերութիւն .
 էառ աւար , բաշխեաց պարգեւս և
 ետ որդւո՛ց մարդկա՛ն :

Ալէ : Ո՛ր գնէ յամպս զգնացս իւր . և փ
 չըջի նա 'ի վերայ թեւո՛ց հողմոց :
 Խոստովանութի՛ւն և մեծ վայելչու
 թիւն զգեցար . արկեր զլոյս որպէս
 զօթոց . ձգեցեր զերկինս որպէս խո
 րան . և արկեր ի վերայ ջուրց զվեր
 նայա՛րկս նորա՛ :

Փահ՛ք և երկր . այժմ՛ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Որ հովուե՛սդ իսրայելի՛ նայեաց , որ բկ
 առաջնորդես որպէս խաչին Յովսե
 փու : Որ նըստի՛սդ 'ի քրովքէս՝
 յայտնեաց առաջի Եփրեմի , Բենի
 ամինի և Մանա՛սէի՛ :

Ալէ : Մե՛ծ եղեւ մինչև յերկինս ու փ
 զորմութիւն քո . և մինչև յամպս

Ճշմարտութիւն քո : Բարձրեալ ես
դու յերկինս Աստուած . և յամե-
նայն երկրի ե՞ն փառք քո՝
Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

դձ Ո՛ր դնէ յամպս զգնացս իւր . և շքը
ջի նա ՚ի վերայ թեւո՞ց հողմոց :
Խոստովանութիւն և մեծ վայելչու-
թիւն զգեցար . արկեր զըյս որպէս
զօթոց . ձգեցեր զերկինս որպէս խո-
րան . և արկեր ՚ի վերայ ջուրց զվեր-
նայանրկս նորան :

փ Ալէ : Տէ՛ր , խոնարհեցո զերկինս և
էջ . մերձեա ՚ի լերինս և ծը՛խեսցին :
Փայլեա՛ զփայլատակունա քո և խռո-
վեա զնոսա . առաքեա զնետս քո , և
ցրուեա ը՛զնոսան :

Փառք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

դկ Մե՛ծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողոր-
մութիւն քո . և մինչեւ յամպս ճըջ

մարտո՛ւթիւն քո: Բարձրեա՛լ ես դու
յերկինս Աստուած . և յամենայն
երկրի ե՛ն փառք քո՛:

Ալէ: Խոնարհեցո՛յց զերկինս և էջ . և փ
մէզ 'ի ներքոյ օտի՛ց նորա: Ե՛ւ 'ի
բրովբէս և թռեաւ . սլացաւ նա 'ի
թեւը՛ս հողմո՛ց:
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա:
Յերեսաց՛ նորա ելցեն հարուածք . դձ
և զհետ շաւղաց՛ նորա երթիցեն
մեծամեծք 'ի թռչնոց: Աերինք հա-
լեսցին, և անտառք վատնեսցին, ճա-
նապարհք որք 'ի սկզբանէ՛ն էին կու-
րացցին . և 'ի նմանէ՛ դողացցի ամե-
նայն երկի՛ր:

Ալէ: Համբարձէ՛ք իշխանք զդրունս փ
ձեր 'ի վեր, համբարձցին դրունք յա-
ւիտենից և մոցէ թագաւո՛ր փառաց:
Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց տէր
հզօր զօրութեանց . սա ինքն է թա-
գաւո՛ր փառաց:

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

դ Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ . և մեզ
'ի ներքոյ ոտից նորա : Ե՛ւ 'ի բրուկ
բէս և թռեալ . սլացաւ նա 'ի թե-
ւըս հողմոց :

ժ Ալէ : Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնու-
թեամբ . և Տէր մեր ձայնի՛ւ փողոյ :
Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում .
սաղմոս ասացէք թաղաւորին մե-
րում . սաղմոս անացէք :
Փա՛ռք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒԹ ՀՈԴԻՁՅՆ ՍՐՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

ա Յանկալի՛ է նա քան զոսկի և քան
զականս պատուականս բազումս .
բազցր է նա քան զմեղո՛ւ խորիսիս :
Քանզի՛ ծառայ քո պահեսցէ զայս ,
'ի պահել նմա զհատուցումը՛ն բա-
զո՛ւմ :

ժ Ալէ : Թե՛ւք ॥ աղաւնւոյ արծաթա-
պատ , և թիկնամէջ նորա 'ի գո՛յն
ոսկւոյ : Ի գումարե՛լ երկնաւորին

զթագաւորս 'ի վերայ նորա, ձիւ-
նասցին 'ի սաղմօն :
Փաճք և երկր, աշխատ և, ալէլուիա :

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա :
Ձսիրտ սուրբ հաստատեա յիս, ակ
Աստուած, և զհոգի ուղիղ նորոգ-
եա 'ի փորի իմում : Մի՛ ընկենուր
զիս, տէր յերեսաց քոյ, և զհոգի
քո սուրբ մի՛ հաներ յինե՛ն :
Ալէ : Գտի՛ զդաւիթ ծառայ իմ, և փ
իւզով սրբով իմով օծի՛ զնա :
Ձեռն իմ ընկալցի զնա, և բազուկ
իմ զօրացուսցե՛ն զնա :
Փաճք և երկր, աշխատ և, ալէլուիա :

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա :
Թե՛ք աղաւնւոյ արծաթապատ, և բձ
թիկնամէջ նորա 'ի գոյն ոսկւոյ :
Ի գումարե՛լ երկնաւորին զթագաւ-
որս 'ի վերայ նորա, ձիւնասցին 'ի
սաղմօն :
Ալէ : Առաքե՛ս զոգի քո և ստանաս փ
զնոսա, և նորոգես զերե՛սս երկրի :
Եղիցի՛ն փառք տեառն յաւիտեան,

և տէր ուրախ եղիցի յարարա՛ծս
ի՛ւր :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
բկ **Գ**լտի՛ զդաւիթ ծառայ իմ . և իւր
զով սրբով իմով օծի՛ զնա : Ձե՛ռն
իմ ընկալցի զնա . և բազում իմ զօ-
րացուցե՛ր զնա :

Վ **Ա**լէ : Յայտնութի՛ւն բանից քոյլու-
սաւոր է , և իմաստուն առնէ զտղայս :
Ձբերա՛ն իմ բացի և առի զհոգի . 'ի
պատուիրանսքո փափաքեա՛ց անձն
ի՛մ :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
դձ **Ա**ռաքե՛ս զոգիքո և ստանաա զնոսա .
և նորոգես զերե՛սս երկրի : Եղիցի՛ն
փառք տեառն յաւիտեան . և տէր
ուրախ եղիցի յարարա՛ծս ի՛ւր :

Վ **Ա**լէ : Հոգի՛ք սուրբ և բարի առաջ
նորոգեսցէ ինձ 'ի յերկիր՛ ուղիղ :
Վասն անուա՛ն քոյ տէր կեցուսցես
զիս . արդարութեամբ քով հանցես

Ի նեղութենէ՛ զանձն ի՛մ:
Փա՛ռք և երկր, ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա:
Զբերա՛ն իմ բացի և առի զհոգի. ի գ
պատուիրանս քո փափագեա՛ց անձն
իմ:

Նայեա՛ց առ իս և ողորմեաց ինձ ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քոյ:

Ալէ: Ի սաստե՛քումմէ տէր և ՚ի փ
շնչել հոգւոյ բարկո՛ւթեան քո:

Առաքեաց ՚ի բարձանց՝ և ընկալաւ
զիս . ընկալաւ զիս ՚ի ջո՛ւրց բազմա՛ց:
Փա՛ռք և երկր, ա՛յժմ և . ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա:
Որպէս ի՛ւզ՝ զի իջանէ ի գլուխ և ՚ի դ
մօրուսն ահարօնի. և ՚ի մօրուացն ի
ջանէ ՚ի գրապանս զգեստո՛ւ նորա՛:
Որպէս ցօ՛ղ՝ զի ցօղէ ՚ի հերմոնէ ՚ի
վերայ լերին սի՛օնի:

Ալէ: Ի վայրի՛ գալարւոջ անդ բնա փ
կեցոյց զիս և առ ջուրս հանգըս
տեան սը՛նոյց զիս: Դարձո՛յց զանձն

իմ առ իս . և առաջնորդեաց ինձ 'ի
Ճանապարհս արդարութեան վասն
անուան իւրոյ :

Փանօք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Ի սաստէ՛ քումմէ տէր և 'ի շընչել
հոգւոյ բարկո՛ւթեան քոյ : Առաք-
եանց 'ի բարձանց և ընկալաւ զիս . ըն-
կալաւ զիս 'ի ջո՛ւրց բազմաց :

Սկէ : Զսի՛րտ սուրբ հաստատեա յիս
Աստուած . և զհոգի ուղիղ նորոգ-
եա 'ի փորի՛ իմում : Մի՛ ընկենուր
զիս տէր յերեսաց քոց . և զհոգի
քո սուրբ մի՛ հանե՛ր յինե՛ն :

Փանօք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

ԱԼԵԼՈՒԻ ԽԱՅԻ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

Յո՛ւպ քո և գաւազան , նոքա միսի-
թարե՛սցեն զիս : Պատրաստ արարեր
առաջի իմ զսեղան ակն յանդիման
նեղճաց իմո՛ց :

Ալէ : Ետո՛ւր երկիւղածաց քոյ նշան, փ
 զի ապրեացին յերեսաց անդէղան :
 Որպէ՛ս փրկեցան սիրելիք քո , կեցո
 աջով քո և՛ լուր մե՛զ :
 Փա՛ռք և երկր , ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
 Նե՛տք քո սրեալ են հզօր , և ժողո՛ւ ակ
 վուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին , 'ի սիր
 տըս թշնամեաց թագա՛ւորի : Աթո՛ռ
 քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտե
 նից . գաւազան ուղղութեան , գա
 ւազան արքայո՛ւթեան քո՛յ :
 Ալէ : Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ . փ
 կեցո զորդի աղախնոյ քոյ . և արա
 առ իս զնշան բա՛րութեան : Տեսցե՛ն
 ատելիք իմ և ամաչեսցեն . զի դու
 տէր օգնեցեր ինձ՝ և մխիթարե՛ցեր
 զի՛ս :
 Փա՛ռք և երկր , ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
 Ետո՛ւր երկիւղածաց քոյ նշան , զի բձ
 ապրեացին յերեսաց անդէղան : Որպէ՛ս

փրկեցան սիրելիք քո, կեցո աջով
քո և լուր մեզ:

Փ Ալէ: Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղու-
թիւն և զիրաւունս, և զարդա-
րութիւն յակոբայ դու ա՛րարեր:
Բա՛րձր արարէք զտէր Աստուած մեր,
երկիրպագէք, պատուանդանի ոտից
նորա, զի՛ սուրբ է՛:

Փա՛ռք և երկր, ա՛յժմ և, ալէլուիա:

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա:

ԲԿ Տո՛ւր զօրութիւնդ ծառայի քո, կեցո
զորդի ազախնոյ քոյ, և արա առ իս
զնչան բա՛րութեան: Տե՛սցեն ատե-
լիք իմ և ամաչեցեն, զի դու տէր
օգնեցեր ինձ՝ և մխիթարեցե՛ր զի՛ս:

Ք Ալէ: Ասա՛ց տէր ցտէր իմ, նիստ ընդ
աջմէ իմմէ, մինչեւ եդից զթշնա-
միս քո պատուանդան ոտից քոց:
Գաւազա՛ն զօրութեան առաքեսցե-
քեզ տէր ՚ի սիօնէ, և տիրեսցես
դու ՚ի մէջ թշնամեաց քո՛ց:

Փա՛ռք և երկր, ա՛յժմ և, ալէլուիա:

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն դձ
 և զիրաւունս . և զարդարութիւն
 յակոբայ դու անրարեր : Բարձր ա-
 րարէք զՏէր Աստուած մեր . երկիր
 պաղէք պատուանդանի ոտից նորա ,
 զի՛ սուրբ է :

Ալէ : Յայտնեցե՛ն երկինք զվայել փ
 չութիւն փառաց նորա . և օրհնու-
 թեամբ նորա լցան տի՛եզերք : Ճա-
 ուագայթք որպէս ի լուսոյ հաստան
 ՚ի նմանէ , և եղջիւրք ի ձեռին նորա
 գտան . և անդ հաստատեցաւ զօ-
 րութիւն փառանց նորա :

Փա՛ռք և երկր . անժմե . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 Ասանց տէր ցտէր իմ . նիստ ընդ աջ դի
 մէ իմմէ , մինչեւ եդից զթշնամիս
 քո պատուանդան ո՛տից քոց : Գա-
 լազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ
 տէր ՚ի սիօնէ . և տիրեսցես դու ՚ի
 մէջ թշնամեաց քոց :

Ալէ : Առանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեւ փ

սաց քոց . և ետուր ուրախութիւն
սրտից մերոց : Ի պտղո՛յ ցորենոյ ,
գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր
ընդնոսա՛ :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 զձ Յայտնեցե՛ն երկինք զվայելչու-
թիւն փառաց նորա . և օրհնու-
թեամբ նորա լցան տի՛եզերք : Ճա-
ռագա՛յթք որպէս ՚ի լուսոյ հատան
՚ի նմանէ . և եղջիւրք ՚ի ձեռին նորա
գտան . և անդ հաստատեցաւ զօ-
րութիւն փառաց նորա՛ :

Ք Ալէ : Յո՛ւպ քո և գաւազան , նոքա
մխիթարե՛ցեն գիս : Պատրաստ ա-
րարեր առաջի իմ զսեղան ակն յան-
դիման նեղչա՛ց իմոց :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
 զԿ Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց . և ետուր ուրախութիւն սրտից
մերոց : Ի պտղո՛յ ցորենոյ , գինւոյ և

ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ընդնոսա՛ :
 Ալէ՛ : Նե՛տք քո սրեալ ե՛ն հզօր . և փ
 ժողովուրդք 'ի ներքոյ քոյ անկցին .
 'ի սիրտս թշնամեաց թագա՛ւորի :
 Աթո՛ւ քո Աստուած յաւիտեանս
 յաւիտենից . գաւազան ուղղու
 թեան, գաւազան արքայո՛ւ թեան քո :
 Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒՔ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
 Լըսե՛լ ինձ զձայն օրհնութեան քոյ . աճ
 և պատմել զամենայն սքանչելիս քո :
 Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո .
 և զտեղի յարկի փա՛ռաց քոց :
 Ալէ՛ : Երանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկաւ փ
 լար . և բնակեցցին 'ի գաւի՛թքս քո :
 Լցցո՛ւք մեք 'ի բարութեան տան քոյ .
 սուրբ է տաճար քո սքանչելի արգա՛շ
 րութեա՛մք :
 Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

ակ **Մ**ե՛ծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ . 'ի
քաղաք Աստուծոյ մերոյ 'ի լեառն
սո՛ւրբ նորա : Հաստարմատ ցնծու
թեամբ ցնծասցէ ամենայն երկիր .
լերինք սիօնի՝ կողմանք հիւսիսոյ՝
քաղաք թագաւորի՝ մեծի՛ :

փ **Ա**լէ : Հիմո՛ւնք նորա 'ի լեառն սուրբ
նորա . սիրէ տէր զգրունս սիօնի ա
ռաւելքան զամենայն յարկսն յա՛
կոբայ : Փառաւորեա՛լն խօսեցաւ վա
սըն քոյ . ահաւաղիկ քաղաքդ Աս
տուծոյ :

Փա՛ռք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :

բձ **Ե**րանի՛ զոր ընտրեցեր և ընկալար .
և բնակեցին 'ի գաւի՛թլս քոյ : Լըց
ցո՛ւք մեք 'ի բարու թէնէ տան քոյ .
սուրբ է տաճար քո սքանչելի արդա՛
րու թեա՛մբ :

փ **Ա**լէ : Դո՛ւ տէր յաւիտեան կաս , և
յիշատակ քո ազգէ մի՛նչեւ յազգ :
Դո՛ւ յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ

սիօնի . ժամանակ գլխալոյ նորա
հասեան է ժամ :
Փանօք և երկր . սյժմ և . արէլուիա :

~~~~~

Ալէլուիա . արէլուիա . արէլուիա :
Հիմունք նորա ի լեառն սուրբ նորա . բկ
սիրէ Տէր զգրունա սիօնի առաւել
քան զամենայն յարկսն Յանկոբայ :
Փառաւորեանն խօսեցաւ վասն քոյ .
ահաւադիկ քաղաքդ Աստուծոյ :
Ալէ : Այսօր է զոր արար տէր . փ
կայք ցնծասցուք և ուրախ եղիցուք
ի՛ սմա : Ի տեառնէ՛ եղեւ այս , և
է սքանչելի առաջի աչանց մերոց :
Փանօք և երկր . սյժմ և . արէլուիա :

~~~~~

Ալէլուիա . արէլուիա . արէլուիա :
Դո՛ւ տէր յաւիտեան կաս . և յիշաւ գձ
տակ քո ազգէ մի՛նչեւ յաճող :
Դո՛ւ յարուցեալ գլխասցիս ի վերայ
սիօնի . ժամանակ գլխալոյ նորա հա
սեան է ժամ :
Ալէ : Խոստովանեալ եղէց քեզ տէր բո՛ւ փ
լորով սրտիւ իմով . առաջի հրեշտաւ

կաց սաղմոս ասանցից քեզ : Զի լուար
զբանա բերանոյ իմոյ . երկիրսպագից
'ի տաճար սուրբ քո . և խոստովան
եղէց անուան քում վասն ողորմու
թեան և ճշմարտոն թեան քոյ :
Փառք և երկր . սյժմ և . ալէլուիա :

~~~~~

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Գ՛ Այսօր է զոր արար Տէր . եկայք ցըն
ծասցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա :
Ի տեսունէ՛ եղեւ այս , և է սքանչելի
առաջի աչանց մերոց :

Փ Ալէ : Տէր ո՛վ կացցէ 'ի խորանի
քում , կամ ո՛վ բնակեացի 'ի լեառն
սուրբ քո : Որ գնայ անբիծ , գործէ
զարդարութիւն , խօսի զճշմարտու
թիւն 'ի սրտի՛ իւրո՛ւմ :
Փառք և երկր . սյժմ և . ալէլուիա :

~~~~~

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Դ՛ Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիա ,
'ի տուն տեսուն երթիցուք մեք :
Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունա
քո երո՛ւսաղէ՛մ :

Ալէ : Լըսե՛լ ինձ զձայն օրհնու[թեան փ
քոյ . և պատմել զամենայն սքանչե՛հ
ի՛նքս քո :

Տէ՛ր սիրեցի զվայելչու[թիւն տան
քոյ . և զտեղի յարկի փանուց քո՛յ :
Փա՛ռք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
Տէ՛ր ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քու՛մ . կամ դի
ո՛վ բնակեացի 'ի լեառ՞ն սուրբ քո :
Որ գնա՛յ անբիծ , գործէ զարդարու
թիւն . և խօսի զճշմարտութիւն 'ի
սրտի՛ իւրո՛ւմ :

Ալէ : Մե՛ծ է Տէ՛ր և օրհնեալ է փ
յոյժ . 'ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ 'ի
լեառն սո՛ւրբ նորա : Հաստարմա՛նտ
ցնծու[թեամբ ցնծասցէ ամենայն եր
կիր . լերինք սիօնի՛ կողմանք Հիւսի
սոյ՝ քաղաք թաղաւորի՛ մեծի՛ :
Փա՛ռք և երկր . այժմ և . ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒԻ Ի ՏՕՆԻ ՀՐԵՏԱԿԱԳԵՏԱՅ

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա :
Ո՛ր արար զհրեշտակս իւր յողիա , և

զսլաշտօնեայս իւր 'ի հուր կի՛ղելոյ :
Հաստատեա՛ց զերկիր 'ի վերայ հաս-
տատու թեան իւրոյ . զի մի՛ սասա-
նեացի յանխտեա՛ն :

Ք Աւէ : Օրհնեցէ՛ք զաւեր յերկինս .
օրհնեցէ՛ք զնա 'ի՛ բարձանց : Օրհնե-
ցէ՛ք զնա ամենայն հրեշտակք նորա,
օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն զօրու-
թիւնք նորա :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :
Դա՛սք հրեշտակաց օրհներն ըզքեզ
Քրիստոս ալէլուիա՛ն . մարդկա՛ն
ազգ սաղմոսեն քեզ . ալէլուիա՛ն :

Դարձեալ

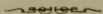
Թ Ե՛րկինք և՛ երկիր՝ գոհա՛նա՛ն ըզ-
քէ՛ն տէր . արա՛րա՛նք ամենայն քեզ
Ե՛րկիր՝ րազա՛ցանեն . և՛ հրեշտակք 'ի՛
բարձո՛ւնս աղաղակե՛ն և՛ ասեն . ու
զո՛րմեա՛ն դու ստե՛ղծե՛ր, մի՛ կորո՛ւ-
սանե՛ր :

ՍԶ Ե՛րկինք երկնից , ջուրք ուր 'ի վերոյ
քան զերկինս . օրհնեցէ՛ք զա՛նո՛ւ-
նը՛ն տեառն : Զի՛նա ասա՛ց, և ե-

դէն. հրամայեաց և հաստատեցան.

և՞ հրեշտակք 'ի :

Երկինք և՞ երկիր հանապազ ըզ Ք
քեզ գովեն, թագաւո՞ր փառանց,
բերօմբէք և քերօմբէք 'ի խոնարհ
ունեւով ըզ գէ՞մս Բերեանց. և
միաձայն բարբառովն աղաղակե՞ն և՞
ասեն. սո՞ւրբ. սո՞ւրբ. սուրբ.
տէ՞ր զօրո՞ւթեա՞նց :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ՂԱԶԱՐՈՒ ՏԱՐՈՒԹԵԱՆՆ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա
Բարձր առնեմ գքեզ տէր, զի ըն աձ
կալար զիս. և ոչ ուրախ արարեր
զթշնամին իմ յիս : Տէ՛ր Աստուած
իմ կարգացի առ քեզ և բժշկեցեր
զիս. տէր հաներ 'ի գծոխոց զանձն
իմ. փրկեցեր զիս յայնցանէ, որք
իջանե՞ն 'ի գո՞ւր :

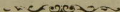
Ալէ : Եհանն զիս 'ի գբոյ տառապա Ք
նաց, 'ի կաւոյ և ի՞տղմոյ : Հաստա
տեանց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ. և
ուղղեաց զգնանցս իմ :

Փառք և երկր. այժմ և. ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ ՈՂՈԳՈՄԵԱՆ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
ալ Տէ՛ր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ.
 արարէք տօնա ուրախութեան կան-
 խաւ, մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :
 Աստուա՛ծ իմ ես դու, և խոստո-
 վան եղէց քեզ. աստուած իմ ես
 դու՝ և բարձր արարինց զքե՛զ :

ժ Ալէ : Լերի՛նք ցնծասցեն առաջի
 տեառն, զի գայ և հասեալ է տէր
 ՚ի դատե՛լ զերկիր : Դատե՛ զաշ-
 խարհս արդարութեամբ. և զժողո-
 վուրդս իւր ուղղութեամբ :
 Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա :

ԱԼԷԼՈՒԹ ԱԻՈՒՐՑ ԱԻԱԳ ՇԱՐԱԹՈՒՆ

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա:
բշ Զի նա՛ ասաց, և եղեն. հրամայեաց
 և հաստատեցան : Կարգեա՛ց զնոսա
 յաւիտեան, սահման եդ որք ոչ
 ա՛նցանե՛ն :

ժ Ալէ : Ի սկզբանէ՛ տէր զհիմունս երկ-
 րի հաստատեցեր. և գործք ձեռաց

քոյ երկինք են : Նոքա՛ կորնչին , և
դու կաս և մնաս յանխտեան ,
Փա՛ռք և երկր , ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Ապացե՛ղ զշխոյ ընդ աջմէ քումմէ . 'ի դ
Հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ
և պանծուծեալ : Աճա՛ր դուստր և
տես . խոնարհեցո զունկն քո . մոռա
զժողովուրդ քո և զտուն հօր քոյ .
զիցանկացաւ թագաւոր գեղոյքոյ :
Ալէ : Տարցի՛ն թագաւորի կուսանք Ք
զհետ նորա . և զընկերս նորա տար
ցի՛ն նմա : Ածցի՛ն ցնծութեամբ և
ուրախութեամբ . և տարցին 'ի տա
ճար թագաւորի . և փոխանակ հարց
քոյ եղիցին ճորդիք քո :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Որ ուտէ՛ր զհաց իմ , յաճախեաց դ
առնել ինձ զխաբէ՛հութիւն : Այլ
դո՛ւ տէր ողորմեա ինձ , և կանգեա
զիս . և ես հասուցի՛ց նոցա :

Փ Ալէ : Խորհեցա՛նք և խօսեցան զչա-
րութիւն. և զապիրատութիւն 'ի
բարձունա խորհեցան : Եդի՛ն յեր-
կինս զբերանս իւրեանց. և զլեզուս
իւրեանց ածէի՛ն զերկրա՛ն :
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա :

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
Եւ Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ.
և շուրջ եղէց զսեղանո՛վ քո տէր :
Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տան
քոյ. և զտեղի յարկի փա՛ռաց քոց :

Փ Ալէ : Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ
զսեղան. ալն յանդիման նեղչա՛ց ի-
մոց : Օձե՛ր իւզով զգլուխ իմ. բաժակ
քո որպէս անապակ արբեցոյց զի՛ն :
Փա՛ռք և երկր. ա՛յժմ և. ալէլուիա :

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա :
ուր Զարթեա՛ն աղեղն քո, զնետս կա-
պարճից քոց արբեցուցեր. զգետս
ցրուեցեր. զերկիր դողացուցեր 'ի
սաստկութենէ անձրեւի, որք ան-
ցանե՛ն ընդ սա : Անդո՛ւնդք աղաղա-

կեցին մեծապէս . լոյս փայլման ա-
րեգականն արգելաւ , և ծագումն
լուսնին դադարեցաւ :

Ալէ : Մատնեցայ և ոչ ելանէի . աչք փ
իմ տկարացան յաղքատութենէ :
Աղաղակեցի՜ առ տէր զօրհանապազ,
և համբարձի առ քեզ ըզձեռս իմ :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա :
Եզի՛ն զիս 'ի գբի ներքնումն . 'ի խաւ չք
ւարի և 'ի ստուերըն մահու : Յի՛ս
հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո .
զամենայն զբօսանա քո ածեր 'ի վե՛
րայ իմ :

Ալէ : Եզէ՛ ես որպէս մարդ առանց փ
օգնականի . և 'ի մեռեալս աղատ :
Որպէ՛ս զվիրաւորս որք ննջեն 'ի
գերեզմանի՛ :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէլուիա :

Յայլ օրինակէ է այս

Ի՛նքն 'ի գերեզմանի գնաց և 'ի տա-
պանի տընեցաւ : Քաղցրացա՛ն նը-

մա խիճք հեղեղատի . և ըզհետ նո-
րա ամենայն ժարդ գը՛նասցէ :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէ՛լուիա :

ԱԼԷԼՈՒՔ ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՈՐ ԱՍԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա :
կիր Քո՛ ե՛ն երկինք , և քո է երկիր . զաշ-
խարհ լիւ իւրով դու հաստա՛ն-
տեցեր : Զհիւսի՛ս և զհարաւ դու
արարեր . թափոր և հերմօն յա-
նուն քո ցը՛նծասցե՛ն :

ժ Ալէ : Բարձրութի՛ւնք լերանց նորա
ե՛ն . նորա է ծով և նա արար զնա .
և զցամաք ձեռք նորա ը՛ստեղծին :
Եկայք երկիրպագցուք նմա . անկ-
ցուք և լացցուք առաջի տեառն
արարչի՛ն մերոյ :

Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէ՛լուիա :

Ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա . ալէ՛լուիա :
բշ Բարձրութի՛ւնք լերանց նորա ե՛ն .
նորա է ծով , և նա արար զնա . և

զցամաք ձեռք նորա ըստեղծին: Մոլ
սէ՛ս և Ահարօն երիցունք նորա .
Սամուէլ ընդ այնոսիկ որք կարդան
զանո՛ւն նորա՛ :

Ալէ : Լերի՛նք ցընծասցեն առաջի փ
տեառն , զի գայ . և հասեալ է տէր
ի դատե՛լ զերկիր : Պատէ՛ զաշ-
խարհս արդարութեամբ . և զժո-
ղովուրդս իւր ո՛ւղղութեամբ :
Փա՛ռք և երկր . ա՛յժմ և . ալէ՛լուիա :

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէ՛լուիա՛ :
Ի ձե՛ռս նորա են ամենայն տիե- ք
զերք երկրի . և բարձրութիւնք լե-
րանց նո՛րա են : Նորա՛ է ծով և նա
արար զնա . և զցամաք ձեռք նորա
ը՛ստեղծի՛ն :

Ալէ : Լերի՛նք որպէս մոմ հալես . փ
ցին յերեսաց տեառն . յերեսաց
տեառն ա՛մենայն երկիր : Պատմես-
ցե՛ն երկինք զարդարութիւն նորա .
և տեսցեն ամենայն ժողովուրդք
զփա՛ռս նորա՛ :

Փա՛ռք և երկր , ա՛յժմ և . ալէլուիա :

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԵՄՍ ՈՐԴԻՈՅՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՈՐ ԵՐԵՒԵՑԱԻ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑՆ

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ
բով. ցնծացաք և ուրախ եղաք
զամենայն աւուրս կենաց մերոց :
Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝
յորս խոնարհ արարեր զմեզ, և ա-
մացն՝ յորս տեսաք զչարչարանս :
Հայեա Տէր 'ի ծառայս քո և 'ի գործս
ձեռաց քոց, և առաջնորդեա որդւոց
նոցա. եղիցի լոյս տեառն Աստուծոյ
'ի վերայ մեր :

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա
'ի մեզ Տէր. և զգործս ձեռաց մե-
րոց յաջողեա մեզ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա :

Օրհնութիւն և փառք հօր և :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԻՅ ՄԱՆԿԱՆՅՆ ԴԱՆԻԷԼԻ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած հարցն
մերոյ, օրհնեալ փառաւորեալ
անուն քո յաւիտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն
ընդ մեզ, արդար ես դու Տէր, և
ամենայն գործք քո ճշմարիտ են :
Ճանապարհք քո ուղիղ են, և ամե-
նայն դատաստանք քո արդար են :
Դատաստան արդարութեան ածեր
ի վերայ մեր ըստ ամենայնի՝ զոր
ինչ ածեր ի վերայ մեր, և քաղաքի
սրբոյ հարցն մերոյ երուսաղէմի :
Արդարութեամբ և յիրաւի ածեր
զայս ամենայն ի վերայ մեր վասն
մեզաց մերոյ :

Անօրինեցաք և յանցեաք աստտամբ
լինել ի քէն, մեղաք յամենայնի, և
պատուիրանաց քոյ մեք ոչ անսացաք :
Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս
գտցուք մեք ի քէն :

Արդ՝ զամենայն զոր արարեր և զոր
ինչ ածեր ի վերայ մեր, արդար դա-

տաստանաւ արարեր :

Մատնեցեր զմեզ 'ի ձեռս թշնամ
եաց մերոց , անօրինաց , խստաց և
ապստամբողաց :

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չա-
րի քան զամենայն երկիր՝ մատնեցեր
զմեզ :

Եւ արդ՝ ոչ գոյ մեզ ժամ բանալ
զբերանս մեր , զի ամօթ և նախատինք
եղաք ծառայից քոց և պաշտօնէից :
Այլ մի՛ մատնեք զմեզ իսպառ վասն
անուան քո . մի՛ ցրեր զուխտս քո ,
և մի՛ 'ի բացեաց առնեք զողորմու-
թիւնս քո 'ի մէնջ :

Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քո , Խ-
տահակայ ծառայի քո , և Խորայելի
սրբոյ քո :

Խոստացար նոցա և սասցեր , բազ-
մացուցից զզաւակ ձեր որպէս զաս-
տեղս երկնից բազմութեամբ , և որ-
պէս զաւազ առ եղբ ծովու :

Եւ արդ Տէր՝ նուազեցաք մեք քան
զամենայն ազգս , և եմք տառապ-
եալ զամենայն երկրի այսօր վասն
մեզաց մերոց :

Ոչ գոյ 'ի ժամանակի յայսմիկ իշխան ,
մարգարէ և առաջնորդ . ոչ ողջա-
կէզք պատարագաց , ոչ խուճիկք օ-
րինաց , և ոչ տեղի պատարագս մա-
տուցանելոյ առաջի քո , և զողորմու-
թիւն գտանել 'ի քէն :

Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգ-
ւով տառապանաց ընդ ունելի լիցուք
մէք որպէս զողջակէզս խոյոց և զը-
ւարակաց , և որպէս բիւրաւորս
գառանց պարարտաց :

Այնպէս ընդ ունելի լիցին պատա-
րագք մեր այսօր առաջի քո , զի կա-
տարեալ գտցուք զկնի քո , զի չիք
ամօթ յուսացելոցս 'ի քեզ :

Եւ արդ՝ գամք զհետ քո ամենայն
սրտիւք մերովք , երկնչիմք 'ի քէն ,
և ինդրեմք զերեսս քո . Տէր մի՛ յա-
մօթ առներ զմեզ :

Այլ արա առ մեզ ըստ հեզու թեան
քում , և ըստ բազում ողորմու-
թեան քում . փրկեա զմեզ վասն
սքանչելեաց քոց Տէր . և փառաւո-
րեսցի անուն քո յաւիտեան :

Յամօթ լիցին ամենեքեան , որ չար-

չարեն զճառայս քո . ամաչեցեալ լի
ցին բռնութիւնք նոցա , և ամենայն
զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին :
Եւ ծանկցեն զի դու ես Տէր Աստ
ուած միայն , որ փառաւորեալդ ես
'ի վերայ ամենայն տիեզերաց :

Օրհնեալ ես դու , Տէր Աստուած
հարցն մերոց , գովեալ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անունն սուրբ փա
ռաց քոց , գովեալ և առաւել բարձ
րացեալ յաւիտեան :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբ
բութեան քո , գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ ար
քայութեան քո , գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես՝ որ նստիս 'ի քրովքէս և
հայիս յանդունդս , գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատու
թեան երկնից , գովեալ և առա :

Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն
զտէր , օրհնեցէք և բարձր արարէք
զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք երկինք զտէր , օրհնեցէք
և բարձր արարէք զնա յաւիտեան :

Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն , և
ջուրք որ 'ի վերոյ երկնից զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք զօրու թիւնք տեառն , ա-
րեգակն և լուսին զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք աստեղք երկնից , անձրևք
և ցօղք զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ամենայն հողմք , հուր և
ջեր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ , ցօղ և
ձիւնաբեր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք սառն և պարզ , եղեամն
և ձիւն զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք տիւք և գիշերք , լոյս և
խաւար զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք ամպք և փայլատակունք
և երկիր զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք լերինք և բլուրք , և ամե-
նայն բոյսք երկրի զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք աղբիւրք ծովք և գետք
զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայ-
տառք՝ որ 'ի ջուրս , և թռչունք

երկնից զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք գազանք և անասունք , և
որդիք մարդկան զտէր . օրհն :

Օրհնեսցէ իսրայէլ զտէր . օրհնեսցէ
և բարձր արասցէ զնա յաւիտեան :
Օրհնեցէք քահանայք զտէր . օրհնե-
ցէք և բարձր արարէք զնա յա :
Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր .
օրհն :

Օրհնեցէք անձինք, և շուռնչք ար-
դարոց զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրբ-
տիւք զտէր . օրհն :

Օրհնեցէք Անանիա , Աղարիա և Մի-
սայէլ զտէր . օրհն :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեցէք ամենայն արարածք զա-
րարիչն արարածոց , զտէրն տերանց ,
զթագաւորն թագաւորաց , զԱստ-
ուածն աստուծոց : Օրհնեցէք՝ գո-
վեցէք՝ բարեբանեցէք . զի քաղցր
է , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա :

ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ո՛ր եկիր 'ի փրկութիւն տիեզեւ հ
 րանց, թանգաւո՛ր յաւիտենից աճ
 Քրիստոս. զքեզ փառաւորեմք
 Աստըւած հարցըն մերոց: Յանձն
 առեր ըզչարչարանքս կամանորա՛ն
 պէս և զմա՛հ ճաշակեցեր փասն մեր.
 զքեզ:

Կընքեցար վիմով 'ի գերեզմանի. և
 լուծե՛ր ըզկնիք մահո՛ւ յանձանաց.
 զքեզ փա:

Օ՛րհնեցէք ամենայն գործըք տեառն դ
 ըզտէր. օրհնեցէք բա՛րձր անբարեք
 ըզնա՛ յաւիտեա՛ն: Զյարուցեալն
 'ի մեռելոց Քրիստոս Աստըւա՛ծ. ո՛ր
 ըզմա՛հ խա՛փա՛նեաց յարութեամբն
 իւրո՞վ. բա՛րձր ա: Զսքանչելի յա՛
 րութիւնն Քրիստոսի Աստո՛ւծոյ. ա՛ն
 մե՛նայն ժողովուրդք բարեբանե-
 լո՞վ. բա՛րձր ա:

ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

Հ Անբակիցքն հայր՝ ամուսնին լոյս
գ անճանուելի . որ ՚ի լուսոյ լոյս ներգոր
 ծեալ զիմանովեաց գոյանին . ըզքեզ
 օրհնեմք աստըւած հայրցն մերոց .
 Էակիցըդ հօր . ՚ի լուսոյ լոյս ծա
 գումն որդի . որ արարե՛ր ՚ի պաշ
 տօն փառաց քոց զհրեղինացն
 զօրս . ըզքեզ օրհն : Ի հօրե՛ք ըզ
 խումն փառակից որդւոյ հոգիդ ա
 նեզ . որ ստեղծե՛ր ՚ի յոգիս կա
 տարեալ զհոգեղինացն գոսս . ըզ
 քեզ օրհն :

Գ Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործըք տեա
 ուն ըզտէ՛ր . օրհնեցէ՛ք բա՛ր
 ձըք արարեմք հա՛մ ըզնա՛յս
 լիտեան : Երկնայի՛ն զըւարթուեք
 հրեշտակք և հրեշտակապե՛տք .
 վերին պէտուծիմեք . բա՛րձր արա՛
 րեմք հա՛մ ըզհայրն երկնա՛ւոր : Ա՛ն
 մարմնոց բազմուծիւեք, իշխանու
 թիւեք, զօրուծիւեք, անմահ տե՛

րու թիմւնք . բա՛րձրր արա՛րէ՛ ^{ԹԻՄՈՒՄ} ք
 զՔրիստոս թագաւո՛րն : Ա՛յց թեւ
 եա՛ն սե՛րովքէ՛ք քառակէ՛րպեան
 քերովքէ՛ք . աթոռք ա՛նեղիմն . բա՛ր
 ձրր արա՛րէ՛ ^{ԹԻՄՈՒՄ} ք զհոգին ճշմա՛րիտ :

ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՑ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Ո՛ր ընդ հողեղէ՛ն բնու թեան մերո՞յ ^հ
 խառնեցեր ըզբա՛նա՛կա՛ն հոգիա . ^{դձ}
 ո՛ւնե՛լ զօրո՛ւթի՛ւն ընդ ո՛ւնե՛լոյ
 զԱստուածային և զհոգեւո՛ր ըզ
 շնորհս ի՛ջեալ ՚ի վե՛րուստ . օրհ
 նեա՛լ տէ՛ր Աստուա՛ծ հա՛րցըն ը
 մե՛րոց : Որ շնորհեցե՛ր մաքուր հոգ
 ւոց յիսրայէլի զհոգի մա՛րգա՛րէ՛ ու
 թեան . ո՛րով ծա՛նո՛ւցե՛ր յա՛
 ռա՛ջանդոյն , բազմապատի՛կ օրինա
 կօք զանճա՛ռելի՞ խո՛րհուրդ քո մար
 դեղո՛ւթեանդ . օրհնեա՛լ : Որ զանեղ
 դոյիդ , լինե՛լու թիւն իբրեւ զեղեա՛լ
 տե՛սա նե՛ին , յա՛ռա՛ջնորդա՛կա՛ն
 մի՛տըս նո՛ցա . տալաւ որեա՛լ հոգիդ

ըզկերպարանն իրի՛ն գերագոյն հրա՛շխէ՛ք ՚ի վեր քա՛նն ընդքան . օրհ :

7 Օրհնեցէ՛ք ամենայն գո՛րծըք տեառն
ըզտէր . օրհնեցէ՛ք բարձր անարե՛ք
ըզնա՛ յաւիտեանն : Ընդ աւետա-
ւո՛րսն յառաջագոյն փրկո՛ւթեան
մերոյ . ծանփա հանրէք եկեղեցի՛ք հե-
թանոսաց աղաղակելով . ըզտէր օրհ :
Ընդ տեսանողաց մարգարէի՛ց հինն
խորայելի . քահանայ՛ք նորոյ ուխ-
տի՛ս ըսպասաւորք . ըզտէր օրհ :

ԿԱՆՈՆ ԱՊԱՇԻԱՐՈՒԹԵԱՆ

4 Ո՛ր հայի՛ս քաղցրո՛ւթեամբ յարա-
ւած բաժըս քո՛ հայր ամե՛նակալ . օրհ-
նեալ էս Աստը՛ւած հանրցն մե-
րոց : Ո՛ր իջէ՛ր ՚ի փրկե՛լ զարարա՛-
ծըս քո որդի՛դ միածին . օրհ : Ո՛ր
խնամե՛ս տեսչութեամբ զարարա՛-
ծըս քո հոգի՛դ ճշմարիտ . օրհ :

7 Օրհնեցէ՛ք ամենայն գո՛րծըք տեառն

ըզտէ՛ր: ամենայն գործըք քո ըզ-
քե՛զ օրհնե՛ն: Որ յոչընչէ գոյա-
ցուցե՛ր զերկինս և զե՛րկիր: յի՛շ-
եա՛ զմե՛զ տէ՛ր մարդասիրու-
թեամբք քո՛, ամե: Որ անդադար
փառաբանի՛ս ՚ի քո յարարա՛ծոց .
ը՛հնկա՛լ զաղաչա՛նքս սուրբ եկե-
ղեցւո՛յ քո, ամե:

ԿԱՆՈՆ ՀԱԹՕՐԷՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Էակի՛ց բաներդ հօ՛ր և հոգւոյն. որ հ
իջե՛ր ՚ի յերկնից ՚ի փրկութիւն ազ- ած
գի մարդկա՛ն. Աստուած հա՛րցն
մերոց: Որ պահեցե՛ր յաղթող ըզ-
ճըգնութիւն սրբոց առաքե՛լոցն.
այսօր և մե՛ք ընդ նոսի՛ն ցընծու-
թեամբ օրհնեմք ըզքե՛զ. Աստուած
հա՛ր: Որ առաւե՛լ բարձրացեալդ
ես յաւիտենից, այսօր ընդ դա՛սս
փրկայի՛ց քոց բարեբանեմք ըզքե՛զ.
Աստուած հա՛ր:

Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործըք տեառն դ
ըզտէ՛ր, օրհնեցէ՛ք բա՛րձր արա-

րէք ըզնա՛յ յաւիտեա՛ն : Որ ընտրու
եաց զե՛րանելի՛ առաքեա՛նսն և նո
քօ՛ք ո՛րսանց ՚ի հաւա՛նտս ըզտիեզե՛րս
Քրի՛ստոն . բա՛՛րձր : Որք ըզխաւա՛ր
կռապաշտու[թեանցըն վանեցի՛ն և
ըզլո՛յս գիտու[թեա՛ն ընդ հանո՛ւր
յերկիր ծա՛ւալեցի՛ն . ընդ նոսի՛ն
բա՛՛րձր արա :

ԿԱՆՈՆ ՀԱԾՐԵՆ ՆՆՋԵՅԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

հ աճ Օրհնեալ էս դու Քրիստոն . որ յա
րեա՛րդ ՚ի մեռելոց ողորմած և կո
խեցեր ըզմահ . տե՛՛ր Աստըւա՛ծ
հա՛րցըն մերոց : Որ մահկանացուա
ցըս կեանքդ էս . զհոգի՛ս նընջեցե
լոց մեր ընկալ . տե՛՛ր : Զորս փո
խեցեր յաճխարհն կենդա՛նեաց .
հանգըստեա՛ն արժանա՛ւորեա՛ .
տե՛՛ր :

դ Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործըք տեառն
զտէր օրհնեցէ՛ք . և բա՛րձր արա՛
րէ՛ք զնա յաւիտեա՛ն : Գիշերք ըզ
տէր օրհնեցէ՛ք : Որ գալոցն է զօ

լո՛ւթեամբ բազմա՛ն . ազգ՝ մամբ ձայ-
նի՛ կենազո՛րծէ ըզննջե՛ցեալսն . զտէր
օրհ : Խորայեւ ըզտէ՛ր օրհնե՛ցե՛հ . Ա-
ղաչեմք ըզքե՛զ բարերար . հանգո ըզ-
հոգի՛ս ծառայի՛ց քոց ընդ սուրբս
քո . օրհնե՛ցցո՛ւք և՛ բա՛րձր արաս-
ցո՛ւք զանո՛ն քո յաւի՛տեա՛ն :

ԿԱՆՈՆ ՀԱՄՈՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՅԱՑ

Ըզքեզ արդա՛ր և ուղի՛ղ դատաւոր հ
'ի մեջ սրբո՛ց քոց բա՛րեբանիս . հա՛ր- ած
ցըն մերո՛ց Աստուած օրհնեալ ես
յա՛ւիտեա՛ն : Ըզքեզ ո՛ր 'ի հնոցն ի-
ջե՛ր ապաւե՛ն . խոնարհեալ 'ի գուն-
դըս մարտիրոսաց գո՛վիս . հա՛րցըն :
Ըզքեզ որ ահաւո՛ր թագաւոր յա՛-
ւիտենից . ա՛յսօր ընդ դա՛սս վրկայից
քոց բա՛րեբանեմք . հա՛րցըն :

Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործըք տեառն դ
ըզտէ՛ր օրհնեցէ՛ք . բարձր արարէ՛ք
ըզնա յաւի՛տեա՛ն : Անբաւեղին երկ-

նից և՛ հրեղինաց , 'ի հողեղինաց հա-
ճեցա՛ւ ընտրե՛լ իւր զինաւորս . բար-
ձրր արա : Ուստի և մէք հաւանտա-
ցեալքըս Քրիստոսի՛ Աստուծոյ՝ . ընդ
նոսին խընդրե՛լով ըզթողութիւն
մեղաց մերոց . բարձր արա :

ՔԱՐՈՋ՝ ԶԿՆԻ ՀԱՐՑԻՆ

Եկեալքս ամենեքեան 'ի սուրբ կա-
թողիկէ և առաքելական եկեղեցի ,
ազաչեսցուք զմիածին որդին Աստու-
ծոյ , զտէրն մեր և զփրկիչն Յիսուս
Քրիստոս : Որ էջ փառօք հօր 'ի մէջ
հնոցին , և փրկեաց զերիս մանկունսն
'ի քաղղէացւոց անտի : Լուսաւոր
և սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր , զի
մի՛ երբէք խաբիցուք մէք 'ի մեղաց
և 'ի ցանկութենէ աշխարհի : Այլ
արժանի եղիցուք պահել զպատ-
ուիրանս նորա , առնուլ զպսակն
լուսոյ և կենաց 'ի յանձինս մեր ,
զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց :

Ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս տէր մեր . կեցո և ողորմեա :
Տէր ողորմեա . տէր ողոր . տէր ողոր :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԿԻՒՐԱԿԷԻՅ, ԵՒ ԱՅԼՈՅ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՅ

Հղօր , յաղթող , սքանչելադործ ,
սուրբ և մեծի յարուժեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ , վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Յօղեա , տէր , զցօղ բարերար ողորմութեան քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր . շիջո զբոց հնոցի յանցանաց մերոց , և փրկեա զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն : Արա արժանի ընդ երիս սուրբ մանկունսն՝ և ընդ երանելի սուրբ վկայսն՝ օրհնել զքեզ և գոփել , և քեզ գոհութիւն և փառս մատուցանել հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԾԱՆԹԱՆՔ ՊԱՀՈՑ

Յօղեա տէր գցօղ բարերար ողորմութեան քոյ 'ի մեղուցեալ անձինս մեր . շիջո զբոց հնոցի յանցանաց մերոց , և փրկեա զմեզ 'ի յաւիտենական հրոյն : Արա արժանի ընդ երիս սուրբ մանկունսն և ընդ երանելի սուրբ վկայսն՝ օրհնել զքեզ՝ գովել և ասել : Աստուած քաւեա զիս ըզմեղաւորս : Աստուած քաւեա զիս զմեղաւորս : Աստուած քաւեա զիս զմեղաւորս 'ի մեղաց , և կեցօ :

ԵՐԳ ԾԱՐԻԱԾՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Մեծացուացէ անձն իմ զտէր , և ցնծացցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով :

Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան ազախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն . և սուրբ է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգաց յազգս

Երկիւղածաց իւրոց . արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով :

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց
սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց:
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս
ելից բարութեամբ, և զմեծատունս
արձակեաց ունայնս :

Պաշտպանեաց իարայելի ծառայի իւ-
րոյ յիշելով զոգորմուծիւն իւր :
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր ընդ
Աբրահամու և զաւակի նորա յա-
ւիտեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՁԻՆ

Օրհնեալ տէր Աստուած իարայելի,
որ յայց ել, և արար փրկութիւն
Ժողովրդեան իւրոյ :

Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան
'ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ . որ
պէս խօսեցաւ բերանովք սրբոցն,
որ յաւիտենից մարգարէքն էին :
Փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց, և
'ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց :

Առնել ողորմութիւն առ հարան
մեր, և յիշել զկտակարանս սրբու-
թեան իւրոյ:

Երգումն զոր երգուաւ արահամու
հօր մերոյ՝ տալ մեզ առանց երկիւ-
ղի զփրկութիւն ի թշնամեաց մերոց:
Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդա-
րութեամբ առաջ ի նորա զամենայն
աւուրս կենաց մերոց:

Եւ դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրե-
լոյն կոչեսցիր. գնասցես առաջի
տեառն՝ պատրաստել զճանապարհս
նորա:

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժո-
ղովրդեան իւրոյ, ՚ի թողութիւն ա-
մենայն մեղաց մերոց:

Վասն գթոյ ողորմութեան տեառն
Աստուծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ
մեզ արեգակն ՚ի բարձանց՝ լուսա-
ւոր առնել զխաւար մեր:

Ծագել լոյս ՚ի վերայ այսոցիկ՝ որ
նստեաք ՚ի խաւարի և ՚ի ստուերս
մահու, ուղղել զոտս մեր ՚ի ճա-
նապարհս խաղաղութեան:

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԷՈՎՆԻ ԾԵՐՈՒՆԻՈՅՆ

Արդ արձակեա զճառայս քո տէր
ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն .
զի տեսին աչք իմ զփրկութիւնքո.
զոր պատրաստեցեր առաջի ամե-
նայն ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց , և
փառք ժողովրդեան քում իսրայե-
լի : Փառք հօր և որդւոյ և :

Յանձառ փառաց խոնարհեցա՛ր 'ի Տ
մեր բնո՞ւթիւնս . բա՛նդ Աստուած ած
և մա՛րմնացա՛ր 'ի սրբոյ կուսե՛ն : Եւ
ծընա՛ր 'ի սուրբ կուսե՛ անապական
մա՛րմնով . ըզքե՛զ անդադա՛ր բա-
րբանեա՛լ մեծացուցանե՛մք : Այսօր
զեկեա՛լդ ի փրկութիւն անգգի մարդ-
կան . միաբանութեամբ ամենեք-
եա՛ն մեծացուցանե՛մք :

Մայր և կոյս ա՞ղախին քրիստո՞սի , Տ
որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի . ԳԷ

քեզ երանեն ամենայն անկէնք։ Մա-
քուր աղաւնի^հ և հարսն երկնից մա-
րիամ տաճար և անթոռ Աստուծոյ
բանին. քեզ երա : Քեւ հաճեցան
իմանալիքն ընդ հողեղէնքս. և քեւ
մերձեցա՛ք ՚ի փայտըն կենաց. քեզ եր :

Ժ Ա՛նարատ կոյս աստուածածի՛ն մա-
դձ րիամ սրբուհի և մայր Քրիստոսի.
յարդանդի տարար զանտանելին ա-
մենեցուն. օրհնութեամբ ըզքեզ
Աստուածա՛ն^ն ծի՛ն մեծացունցանե՛մք։
Ըզքեզ երկնայի՛ն դուռն զոր ետեսն
եղեկիե՛լ. և ասրն զոր ծանեան գե-
ղե՛օն. սերովբէ հողեղէն վե՛հագոյն
քերովբէից. օրհնու : Ե՛րիս խոր
հուրդըս սոսկա՛յլս ՚իքե՛զ տեսանի
Աստուածա՛ն^ն ծի՛ն. յղութիւն ան-
սերմնական. ծնունդ անարատ.
կուսութիւն յետ ծննդեան մնալով
անապական. օրհնու :

Ժ Ը՛զքեզ ե՛րեւեալ դո՛ւռն ա՛ռ եղե-
աձ կիե՛լիւ մա՛րդաբէ՛ր. ընդ որ ո՛չ

որ էանց եթէ ոչ Աստուած միայն .
 Աստուածա՛ծ ծի՛նկոյս . օրհնու թեա՛մբ
 մեծացուցանե՛մք : Ը՛ղբեզ որ ՚ի՛
 մորենւո՛ջն ա՛ռ մովսէսիւ ը մա՛րգա՛
 րէիւ . ըզնո՛ր խորհուրդ կուսի՛ յայտ-
 նեցեր մարդկա՛ն ա՛զգի . օրհնու-
 թեա՛մբ : Ը՛ղբեզ որ ՚ի հօրէ անժա-
 մա՛նակապէ՛ս և՛ ՚ի մօրէ՛ անթարզ
 մանաբա՛ր . ՚ի ժամանակի՛ ճննդեան
 ՚ի բոլորի՛ց փրկու թեան յայտնեցար
 որդի՛ բարձրելոյն . օրհ :

Ա՛յսօր ը նո՞հր ժողովուրդք . ցը՛ն մ
 ծացե՛մք ընդ գալո՛ւստ հո՛գւոյն ած
 սը՛րբոյ . մեծացուցանե՛լով զե՛լոյն
 ՚ի հօ՛րէ : Ա՛յսօր ցընծա՞հն ա՛ռա՛ք
 եալքն . զա՛րդա՛րեա՛մք ՚ի շնորհաց
 հո՛գւոյն սը՛րբոյ . մե : Ա՛յսօր ը զը-
 ւարճացա՞հն ա՛րարածք , ճը՛շմարի՛տ
 գալստեա՛մբ հո՛գւոյն սը՛րբոյ . մե :

Յարուցելոյն ՚ի՛ մեռելոց բնակարա՛ն մ
 մայր և կոյս . որ զննջեցեա՛լսն յԱ ած
 դամայ կենսագործէ անապական . ըզ-

քեզ մեծա՛ցուցանեմք որ օրհնեալդ
էս ՚ի կանայս : Արարողին երկնի՛ և
երկրի եղեր տաճա՛ր և առագանստ .
որ ըզննջեցեալսն մե՛ր հրեղէ՛ն նռ
րոգէ . զքեզ մեծա՛ : Կերակրողին
տի՛եզերաց արբուցեր զքո՛ սուրբ
զկա՛թն . որ ըզննջեցեալսն մե՛ր վե
րըստի՛ն նորոգէ . զքեզ մեծա՛ցու :
Մ աճ Որ զաւետիս հոգւո՛յն ՚ի հրեղէ՛ն ՚ի
հրե՛շտակէ՛ն ընկալար . ուրա՛խ լեր
բե՛րկրեա՛լդ տէր ընդ քե՛զ մարիամ
անհա՛րսնացեալ : Անըսկիզբն բանն
հաճեցա՛ւ առնուլ մարդեղու թեամ
բն սկիզբն ՚ի կուսէդ . Քրիստոս
Աստուա՛ծ թա՛գաւորն յաւիտենից :
Աղաչեմք ըզքեզ սուրբ Ա՛ստուածա
ծին . առ Քրիստոս բարեխօսեա՛ լիը
կել ըզ ժողովո՛ւրդս ի՛ւր . զոր գը
նեաց արեամբն իւրո՛վ :

ՔԱՐՈՋ ԶԿՆԻ ՄԵՄԱՑՈՒՍՑԷՆ

Սուրբ զԱստուածածինն՝ և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի, և զթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր : Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ՊԱՀՈՑ

Ընկալ, տէր, զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի անարատ ծնողի միածնի որդւոյքո և աղաչանօք ամենայն սրբոցքոց . և որոց այսօր է յիշատակ : Լուր, մեզ տէր, և ողորմեա . ներեաքաւեա և թող զմեզս մեր : Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ և :

ՔԱՐՈՋ՝ ԶԿՆԻ ՄԵՄԱՑՈՒՍՑԷՆ ԿԻՐԱԿԷՒՑ ԱՌՈՒՐՑ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա : Վասն սուրբ տեղւոյս շինութեան, և բարեկարգութեան . զտէր աղա :

Վասն ժողովրդեանս՝ որք մտանեն
ընդ դրունս սրբոյ եկեղեցւոյ՝ զտէր
Վասն ընդունելոյ զպաղատանս սո-
ցա ըստ մեծի ողորմութեան իւ-
րում, ըզ: Եւ ևս: Զանձինս: Ողորմեաց:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Դու ես թագաւոր յաւիտեանս
յաւիտենից, քրիստոս աստուած մեր:
Եւ քեզ ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ: այժմ և միշտ և յաւի:

ԵՐԳ ԻԻՂԱԲԵՐԻՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անո՛ւնն տեա՛ռն Օրհնեալ,
'ի յա՛յսըմ հետէ, մի՛նչև 'ի յաւի՛-
տեա՞հ՝ն:

Օրհնեցէ՛ք մանկուհիք ըզտէր, և Օրհ-
նեցէ՛ք զանո՛ւն տեա՛ռն: Եղիցի՛ ա-
նո՛ւն տեառն օրհնեալ յայսըմ հե՛-
տէ մի՛նչև 'ի յա՛ւիտեան: Յարեւե-
լի՛ց մինչ 'ի մուտն արեւու օրհնեալէ՛

ա՛նճէն տե՛առն . 'ի յա՛յսլմ հե՛տէ՛
մի՛նչեւ 'ի յա :

Փառք և երկըրպագո՛ւթի՛ւնն հօ՞ր և՛
ո՛րդւոյ և՛ սը՛րբոյ հոգւոյն . և այժմ՛
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե՛նի՛ց
ամէ՛ն . 'ի յա՛աբ յսլմ հե՛տէ՛
մի՛նչեւ 'ի յաւիտեա՛ն ա՛ռա՛նս :
Արի՛ տէ՛ր օգնեա՛ն մե՛զ, և՛ փը՛ր
կեա՛ն զմե՛զ . փա՛սն ա՛նուա՛ն
քո՛յ :

Արի՛ և՛ մի՛ մերժե՛ր ըզմե՛զ ի՞նչ
պա՛ն . փա՛սն ա՛նուա՛ն քո՛յ :
Թագաւորեացէ՛ք Տէ՛ր յաւիտեա՛ն
Աստուա՛ծ քո սի՛ոն յանգգէ՛ յանգգ :
Օրհնեա՛ն ա՛նճն ի՛մ ըզտէ՛ր . օրհնե՛
ցի՛ց ըզՏէ՛ր 'ի կե՛նդանութեա՛ն
ի՛մոյ :

Օրթի՛ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

Երկիւղածութեամբ լուա՛րո՛ւք :

Արքայ աւետարանիս որ ըստ Մատթ
[Ժէոսի :

սրկ

քհ

դպ

սրկ

քհ

74 Փանօք քեզ տէ՛ր Աստուա՛ծ մե՛ր :
 արկ Պռօսխումէ՛ :

74 Ասէ՛ Ա՛ստը՛ւա՛ծ :

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ՀՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

Եւ յերեկոյի շաբաթուն՝ յորում
 լուսանայր միաշաբաթին, եկն
 մարիամ մագդաղենացի, և միւս մա-
 րիամն՝ տեսանել զգերեզմանն : Եւ
 ահա շաբաթումն մեծ եղեւ զի հրեշ-
 տակ տեսառն իջեալ յերկնից՝ մատու-
 ցեալ ՚ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ՚ի
 դրանց անտի, և նստէր ՚ի վերայ նո-
 րա, և էր տեսիլ նորա իբրեւ զփայ-
 լակն, և հանդերձ նորա սպիտակ
 իբրեւ զծիւն : Եւ յահէ անտի նորա
 խռովեցան պահապանքն, և եղեն իբ-
 րեւ զմեռեալս : Պատասխանի ետ հը-
 րեշտակն և ասէ ցկանայսն, մի՛ եր-
 կընչիք դուք, գիտեմ զի զՅիսուս ըզ-
 խաչելեալն խնդրէք, չէ աստ, քանզի
 յարեաւ, որպէս ասացն : Եկայք և
 տեսէք զտեղին ուր կայր : Եւ վաղ-
 վաղակի երթայք ասացէք աշակեր-

տացն նորա՝ թէ յարեաւ. և ահա
 յառաջանայ քան զձեզ 'ի գալիլիա,
 անդ տեսանիցէք զնա. ահա ասացի
 ձեզ. Եւ ելեալ վաղվաղակի 'ի գե-
 րեզմանէ անտի ահիւ և խնդու թեամբ
 բազմաւ՝ ընթանային պատմել աշա-
 կերտացն : Եւ ահա պատահեցաւ նո-
 ցա Յիսուս՝ և ասէ. ողջ էք : Եւ նո-
 քա մատուցեալ կալան զոտս նորա,
 և երկիրպագին նմա : Յայնժամ ասէ
 ցնոսա Յիսուս. մի երկնչիք, երթայք
 սասացէք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն
 'ի գալիլիա, և անդ տեսցեն զիս : Իբ-
 րեւ նոքա գնացին, ահա ոմանք 'ի զօ-
 րականացն եկին 'ի քաղաքն, և պատ-
 մեցին քահանայապետիցն զամենայն
 որ ինչ եղեւն : Եւ նոքա ժողովեալ
 հանդերձ ծերովքն խորհուրդ առեալ
 արծաթ յոյժ ետուն զօրականացն,
 և ասեն. ասասցիք՝ եթէ աշակերտքն
 նորա եկեալ գիշերի գողացան զնա՝
 մինչ մեք 'ի քունէսք : Եւ եթէ լուր
 լիցի այդ առ դատաւորն, մեք հա-
 ճեսցուք զնա, և զձեզ անհոգս արաւ-
 ցուք : Եւ նոցա առեալ զարծաթն,

արարին որպէս ուսանն . և ել համբաւս այս 'ի հրէից մինչեւ ցայսօր : Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի Գալիլիա 'ի լեւանն՝ ուր ժամագիր եղեւ նոցա Յիսուս : Իբրեւ տեսին զնա, երկիրպագին նմա, և ոմանք երկուացան : Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ . Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս հայր, և ես առաքեմ զձեզ : Գնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա յաւնուն Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ : Ուստեցէք նոցա պահել զամենայն զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ . և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ԾԱՐԿՈՍԻ

Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ քանզի ուրբաթ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր, եկեալ Յովսէփ որ յարիմաթեայն էր՝ այր պարկեշտ նախարար,

որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայու-
թեանն Աստուծոյ. համարձակեցաւ՝
եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց
զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս
զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ.
և կոչեալ առ ինքն զհարիւրապետն,
եհարց զնա և ասէ՝ թէ արդարեւ
այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրեւ ստուգ-
եաց ՚ի հարիւրապետէ անտի, շնորհ-
եաց զմարմինն Յովսէփայ: Եւ Յով-
սէփ զնեաց կտաւ, և իջուցեալ զնա
պատեաց կտաւովն, և եղ ՚ի գերեզ-
մանի, որ էր փորեալ ՚ի վիմէ, և թա-
ւալեցոյց վէմ մի ՚ի դուռն գերեզ-
մանին: Իսկ Մարիամ մագդաղենացի՝
և Մարիամ Յակովբայ՝ և Յովսէայ,
տեսին զտեղին՝ ուր եղաւ: Եւ իբրեւ
էանց շաբաթն, Մարիամ մագդաղե-
նացի և Մարիամ Յակովբայ և Սու-
զովմէ՝ չոգ ան պատրաստեցին խուռնկս,
զի եկեսցեն և օծցեն զնա: Եւ ընդ
առաւօտս միաշաբաթուն գան ՚ի գե-
րեզմանն ընդ արեւագալն, և ասէին
ցմիմեանս, ով թաւալեցուսցէ մեզ
զվէմն ՚ի դրանց գերեզմանին: Եւ հա-

յեցեալ տեսին՝ զի թաւալեցուցեալ էր վէմն 'ի գերեզմանէն . քանզի էր մեծ յոյժ : Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գերեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի զի նստէր ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմութեան սպիտակ , և զարհուրեցան : Եւ նա ասէ ցնոսա . մի՛ երկրն չիք , զՅիսուս խնդրէք զնազովրեցի զխաչելեալն , յարեալ՝ չէ աստ . ահաւաղիկ տեղին՝ ուր եղին զնա : Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա և ցՊետրոս , թէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ 'ի Վալիլեա , անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս ասացն ձեզ : Եւ իբրեւ լուան՝ ելին և փախեան 'ի գերեզմանէն , քանզի զահի հարեալ էին և ոչ ումեք ինչ ասացին , զի երկնչէին :

ԱՒԵՑԱՐԱՆ ԸՍՑ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Եւ ահա այր մի անուն Յովսէփ , որ էր նախարար՝ այր բարեգործ և արդար . սա չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս նոցա . յա-

րեմաթեայ քաղաքէ հրէից, որ և
ինքն իսկ ակն ունէր արքայութեան
Աստուծոյ: Սա մատուցեալ առ պի-
ղատոս՝ խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի.
և իջուցեալ զնա՝ պատեաց պաստա-
ռակալաւ, և եդ ՚ի կռածոյ գերեզ-
մանին, ուր չէր բնաւ զոր եղեալ:
Եւ օրն էր ուրբաթ, և շաբաթ լու-
սանայր: Եւ երթային զհետ նորա
կանայք՝ որք եկեալ էին ընդ նմա ՚ի
գալիլէէ. տեսին զգերեզմանն, և
որպէս եղաւ մարմին նորա: Ղար-
ձան և պատրաստեցին խունկս և
իւղս. և ՚ի շաբաթուն հանդարտե-
ցին վասն պատուիրանին:

Բայց ՚ի միաշաբաթուն վաղ քաջ ընդ
առաւօտն եկին ի գերեզմանն, բերին
զխունկսն զոր պատրաստեցին. և այլ
կանայք ընդ նոսա. և գտին զվէմն
թաւալեցուցեալ ՚ի գերեզմանէ անտի:
Եւ մտեալ ՚ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն
Յիսուսի: Եւ եղեւ ընդ հիանալն նոցա
վասն այնորիկ, և ահա արք երկու հա-
սին առ նոսա ՚ի հանդերձս լուսաւորս:
Եւ իբրեւ զահի հարան, և խոնարհե-

ցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր ,
ասէն ցնոսա . զի[®] խնդրէք զկենդա-
նին ընդ մեռեալս : Չէ աստ, այլ յար-
եաւ . յիշեցէք՝ որպէս խօսեցաւ ընդ
ձեզ մինչ էրն 'ի գալիլիա , և ասէր,
[Ժէ պարտ է որդւոյ մարդոյ մատ-
նիլ 'ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց, և
'ի խաչ ելանել՝ և յերրորդ աւուր
յառնել : Եւ յիշեցին զքանսն նորա :
Եւ դարձան պատմեցին զայս ամե-
նայն մետասանիցն, և այլոցն ամենե-
ցուն : Եւ էին Մարիամ մագդաղե-
նացի և Յովհաննա և Մարիամ Յա-
կովբայ , և այլք ընդ նոսա՝ որք
պատմեցին զայս առաքելոցն : Եւ
երեւեցան առաջի նոցա շաղփաղ-
փուլ[Ժիւն բանք նոցա՝ և չհաւա-
տային նոցա : Բայց Պետրոս յա-
րուցեալ ընթացաւ 'ի գերեզմանն ,
և հայեցեալ տեսանէ զկտաւսն լոկ՝
զի կային . և գնաց՝ ընդ միտս զար-
մացեալ , [Ժէ զինչ եղեւ :

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՑ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Յետայսորիկ աղաչեաց զպիղատոս
Յովսէփ, որ յարեմաթեայ էր՝
աշակերտ Յիսուսի 'ի ծածուկ՝ վասն
ահին հրէից, զի բարձցէ զմարմինն
Յիսուսի. և հրամայեաց պիղատոս,
եկն և եբարձ զնա. Եկն և նիկողե-
մոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս 'ի գի-
շերի զառաջինն. և եբեր զմուռս
խառն ընդ հալուէս՝ իբրև լտերս հա-
րիւր: Առին զմարմինն Յիսուսի, և
պատեցին կտաւովք և խնկովք հան-
դերձ, որպէս օրէն էր հրէից պատել
Եւ էր 'ի տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝
պարտէզ. և 'ի պարտիզի անդ գե-
րեզման նոր, յորում ոչ ոք երբեք
էր եղեալ: Անդ վասն ուրբաթուն
հրէից՝ զի մօտ էր գերեզմանն՝ ե-
դին զՅիսուս:

Եւ 'ի միաշաբաթւոջն Մարիամ մագ-
դաղենացի գայ առաւօտուն ընդ ար-
շալոյսն 'ի գերեզման անդր, և տե-
սանէ զվէմն բարձեալ 'ի դրանց գե-
րեզմանին: Ապա ընթանայ՝ և գայ

առ Սիմոն Պետրոս և առ միւս աշակերտն՝ զոր սիրէին Յիսուս, և ասէ ցնոսա. բարձին զտէր 'ի գերեզմանէ անտի, և ոչ գիտեմ՝ ո՞ւր եղին զնա: Եւ Պետրոս և միւս աշակերտն՝ և գային 'ի գերեզմանն: Ընթանային երկոքեան 'ի միասին, և միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյնքան զՊետրոս՝ և եկն նախ 'ի գերեզմանն: Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ կտաւքն, բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ: Եկն և Սիմոն պետրոս՝ որ գայրն զկնինորա. և եմուտ 'ի գերեզմանն, և տեսանէ զկտաւսն՝ զի կային անդ. և վարչամակն որ էր 'ի գլուխ նորա՝ ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր, այլ ուրոյն ծալեալ 'ի մի կողմն: Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն, որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի գերեզմանն, ետես և հաւատաց. զի չեւ եւս գիտէին զգիրս՝ թէ պարտ է նմա 'ի մեռելոց յառնել: Զոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն. Բայց մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ և լայր. և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ 'ի գե-

րեզմանն , և տեսանէ երկուս հրեշ-
տակս 'ի սպիտակս , զի նստէին մի 'ի
սնարից և մի յանոտից՝ ուր կայր մար-
մինն Յիսուսի : Եւ նոքա ասէն ցնա .
կին դու՝ զի՞ լաս . ասէ ցնոսա . զի
բարձին զտէրն իմ 'ի գերեզմանէ աս-
տի , և ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա :
Զայս իբրեւ ասաց , դարձաւ 'ի թի-
կունս կոյս , և տեսանէ զՅիսուս զի
կայր . և ոչ գիտէր թէ Յիսուս իցէ :
Ասէ ցնա Յիսուս . կին դու՝ զի՞ լաս ,
զո՞ խնդրես . նմա այսպէս թուեցաւ՝
թէ պարտիզպանն իցէ , ասէ ցնա .
Տէ՛ր՝ եթէ դու բարձեր զնա՝ ասա
ինձ ո՛ւր եդիր զնա , զի ես առից զնա :
Ասէ ցնա Յիսուս . Մարիամ . և նա
դարձաւ , և ասէ ցնա եբրայեցերէն .
րաբուհի , որ թարգմանի՝ վարդա-
պետ : Ասէ ցնա Յիսուս . մի՛ մերձե-
նար յիս , զի չեւ եւս ելեալ եմ առ
հայրն իմ . այլ երթ դու առ եղբարսն
իմ , և ասա ցնոսա . ելանեմ ես առ
հայրն իմ՝ և առ հայր ձեր , և Աստ-
ուածն իմ՝ և Աստուած ձեր : Գայ
Մարիամ մագդաղենացի՝ և պատմէ

աչակերտացն, եթէ ետեսնա զտէր,
և զայս ինչ ասաց ցնա:

ԵՐԳ՝ ԶԿՆԻ ԻԻՂԱՐԵՐԻԾ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Փանօք յարուծեան քոյ տէր. ոչ
դադարեցայց Քրիստոն օրհնել ըզ-
քեզ զամենայն աւուրս կենդա-
նուծեալն իմոյ:

Փանօք յարուծեան քոյ տէր. ոչ
դադարեցայց Յիսուս գովել ըզ-
քեզ զամենայն աւուրս կենդանու-
ծեալն իմոյ:

Ես ոչ դադարեցայց Փլըկիւն փա-
ռաւորել զքեզ զամենայն աւուրս
կենդանուծեալն իմոյ:

ԵՐԳ՝ ԱՂՈՒՀԱՑԻ ԿԻՒՐԱԿԵԻԾՆ

(Երիցս կրկնեա, և զյետինն բարձր ասա)

Զամենայն աւուրս կենաց իմոց, ես
ոչ դադարեցայց օրհնել զքեզ Քր-
իստոս փրկիչդ աշխարհի:
Զամենայն աւուրս:

Ի գիշերի՞ն համբարձէ՞ք ըզձեռն
 ձեր 'ի սըրբո՞ւթիւն. և՛ օրհնե-
 ցէ՞ք ըբ՛ղտէ՛ր :
 Աստ օրհնեցէ՛ք ամե՛նայն ծա՛-
 ռայք տեառն զտէր 'ի սըրբո՞ւ-
 թիւն . և՛ օրհնեցէ՛ք ըբ՛ղտէ՛ր :

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՈՂՈԳԾՄԵԱՆ

Դասք լուսեղէ՛նն զը՛ւարթնոցն ըս-
 պասէին մեծի՛ գա՛լը՛ստեա՛նը՛ն
 տեա՛ռն : Ե՛ւ երգէին երգ նոր .
 օրհնեալ է՞ք սո՛ւրբ գա՛լո՛ւստդ :
 Լուսապայծա՛ն հրե՛շտ կն նստե-
 լով 'ի կենսատո՛ւ գե՛րե՛զմա՛նին : Ե՛ւ ^{զատ}
 աւետէր կանա՞նցն յարեաւ Աս-
 տը՛ւած :

Համբարձէ՛ք ի՛շխանք ըզ գրո՞ւնն ^{հմբ}
 ձեր 'ի՞ վե՛ր : Եւ գա՛յ մըտանէ՛
 փա՛ռօ՛ք 'ի փա՛ռս :

Իջեալ հոգի՛ն յա՛ռաքեալն . և՛ ^{հզ}
 հրազինեաց պնտրեալն անկէզ 'ի
 սուրբ վե՛րնա՛տունն : Ե՛ւ հանգեաւ

նորօք յազգիս մարդկան զանազան
լեզուաց բաժանմամբ :

վար Յնծայ թաքօ՞ւր հե՞րմօ՞նիւ . ե՞ւ ա
ռաքեալքն ՚ի հայրական ձայնե՞ն
թըմբեալք : Ե՛ւ կենդանեաց եւ մե
ռելոց տէր ծանուցին ըզքեզ Մով
սէ՛ս ե՛ւ Հե՞ղինս :

խաչ Այսօր եկեա՞լ կամաւ Տէ՛րն ՚ի՞
խաչ : Ե՛ւ տարածեաց զբազճ՛կս ի՛ւր
՚ի՞ նմա :

ծնն Հոյ՛ք հոգեղէ՞նք ը՛նդ հո՞վիւսն
քանդէին ՚ի յանբանից մըսո՛ւր զբա՛
նը՛ն բանգմեալ : Ե՛ւ մոգքն աստեղբն
գուշակեալ՝ մատուցին զընծայսը՛ն
խո՛րհըրդոյ :

տան Քառասնօ՞ւրեայ տը՛ղայ եւ տէրն օ
ընդ ըինադիր տնօրինաբա՛ր եկն ՚ի տա՛
առաջ ճարն : Ե՛ւ Սիմէօն գգուէր գըրկօքն,
եւ յօրինաց կապից լուծումն հայ
ցէր ՚ի կեանս ա՛ւետա՞րանի՛ :

ՔԱՐՈՋ՝ ԶԿՆԻ ԻԻՂԱՔԵՐԻՑ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ ,
ԵՒ ԵՐԳՈՑՆ

Զուարճացեալքս մեծաւ ուրախու
թեամբ աւետեօք յարութեան տեա
ւըն մերոյ և փրկչին յիսուսի Քրիս
տոսի : Որ եղեւ պտուղ և անդրանիկ
ամենայն ննջեցելոց, խորտակեաց ըզ
դրունս դժոխոց : և ելոյժ զքունու
թիւն մահու . և ետ յոյս հաստա
տու թեան վերստին նորոգման կեն
դանութեան ամենայն մարդկան :
Խնդրեսցուք հաւատով 'ի փրկչէն
մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ . զի զմեզ
արժանի արասցէ յարութեան իւրոյ,
կերպարանակից առնել զմարմին խո
նարհու թեան մերոյ ըստ նմանու
թեան մարմնոյ փառաց իւրոց : Վասն
զի զայս խոստացաւ , զմեծ և զանճա
ւելի շնորհս պարգեւել սիրելեաց
իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած Յիսուս
Քրիստոս տէր . մեր կեցո և ողորմեա :
Ամենակեցոյց ճշմարիտ՝ սուրբ մեծի աղ
յարութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ
մերոյ , վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ . այժմ և :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մե-
ծի ողորմութեան քում. ըստ
բազում գթութեան քում քաւ-
եա զանօրէնութիւնս իմ:

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ
իմմէ. և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա
զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գի-
տեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են
յամենայն ժամ:

Քեզ միայն մեղայ տէր, և չար ա-
ռաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո,
և յաղթող 'ի դատել գաս:

Անօրէնութեամբ յղացաւ և 'ի մե-
ղրս ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց.
լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց:

Լսելի արա ինձ Տէր զցնծութիւն
և զուրախութիւն, և ցնծասցեն
ոսկերք իմ տառապեալք:

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց , և
զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւ-
եա յինէն :

Սիրտ սուրբ Հաստատեա յիս Աստ-
ուած , և Հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի
փորի իմում :

Մի՛ ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց ,
և զՀոգի քո սուրբ մի՛ Հաներ յինէն :
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ , և Հոգւով պետութեան քոյ
Հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո , և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :
Փրկեա զիս յարենէ Աստուած Աստ-
ուած փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ
լեզու իմ յարդարութեան քում :
Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս , բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մա-
տուցանէաք . բայց դու ընդ ողջա-
կէզս իսկ ոչ Հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ Հոգի խոնարհ ,
զսիրտ սուրբ և զՀոգի խոնարհ
Աստուած ոչ արհամարհէ :

Բարի արա Տէր կամօք քովք սիօնի ,

և շինեցին պարիսպքն երուսաղէմի։
Յայնժամ հաճեցիս ընդ պատարա-
գըս արդարութեան. յորժամ ուխ-
տից պատարագս հանցեն 'ի սեղան
քո զուարակս :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ող Ե Բանդ որ 'ի հօրէ իջեալ մարմնացար
ած 'ի կուսէն. խաչեցար կամաւ հօր վասն
մեր ըզմէ՛ղս սպաներ. սո՛ւրբ Աստու-
ռած ո՛ղորմեա մե՛զ : Որ յարարա-
ծոց ես անբովանդակելի. 'ի խաչա-
փայտի՛ն բեւեռելով զմա՛հ կոխե-
ցեր. սո՛ւրբ : Որ 'ի նախնո՛ւմն զան-
կեալն 'ի ծառայո՛ւթիւն մահու, պա-
տուակա՛ն մարմնով և արեամբդ
քո անդատեցեր, սո՛ւրբ :

ող Որ 'ի հրեղէն զօրանց երկնից փառա-
Է քանի՞ս Ա՛ստը՛ւած. ո՛րո՛վ զե՛րկնա՛ն
յի՛ն անանպա՛կան Աստուածայի՛ն
զննօրհս հե՛ղեր յորդիս անգամայ .
ա՛ղաչանօք սոցա՛ն ողորմեա՛ մե՛զ Ա՛ս-

տըւան՝ ծ: Երեւելով հողեղինացս ան
հիւթակահքն 'ի ձե՛ւ մարմնոյ. որք
և՛ ծանուցի՛ն մարգարէ՛ իցն. ըզխոր
հուրդքո գալստեանդ բազմապատիկ
տե՛սլեանմբ օրինակելով. անշա: Ան
ճառելի՛ տնօրէնութեանդ քո անե
տաբէրք անա՛քեցան, Պաբբի՛նէ՛լ և՛
Միքսյէլ. անմարմնական գասութն
իւրեանց յերկրի՛ սպասաւ որե՛լով. ան

Որ աւետաւոր քում գալստեանդ ^{ող}
առաքեցեր յաշխարհ ըզսո՛ւրբ մա՛ր ^{դճ}
գարէսն. և՛ եկեա՛լ խո՛նարհո՛ւ
թեամբ նոր օրինօք զթերին լցեր 'ի
գիրս օրինա՛յ և մարգարէ՛ ից. բա
րեխօսութեամբ սոցա քրի՛ստոնս ողոր
մեան մեղ: Որ կոչեցեր մարդարեւք
յառաջագոյն զհեթանոսս քեզ նոր
Ժողովուրդ. և՛ ըզդո՛ւստըր սի՛ոփնի
զեկեղեցի՛ հեթանոսաց հարսըն սի՛
րելի՛ անմահ փե՛սանին. բա: Որ ըզ
փա՛ռըս տաճարիս զոր շի՛նեցեր շի
նո՞ղդ է՛ից 'ի վերայ վի՛մին, բարձ

բագոյն քան զանճիւնն . և գերազանց վայելչութեամբ տեսանողքն ծանոցի՛ն իմաստիւք հոգւոյն . բառ

ող աճ Հայր բազումողորմ , խոստովանիմ առ քեզ որպէս զանառակ որդին . թող ինձ ըզմեղս իմ . և ողորմեա՛ : Տէր , որ գըթացար ՚ի կիներն քանանացի , գըթա և յիս ՚ի մեղանորս . և ո՛ : Տէր , որ դարձուցեր զմաքսաւորն ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան , դարձո և զիս ըզմո՛րեալս . և ողոր՛ :

ող աճ Տէր , որ զգթութիւնդ քո զառան հեղեր յերկնից ՚ի մէջ սրբոց առաքելոց քոց . աղաչանօք սոցա ողորմեա՛ : Ար ՚ի ձեռնն սոցա սփռեցան շնորհք հոգւո՛յդ սրբոյ ընդ ամենայն երկիր . աղաչան : Ար սոքօք լուսաւորեցեր մկրտութեամբ աւազանին զեկեղեցի քո սուրբ . աղաչանօք :

ող աճ Ար ստեղծամբ ըստ պատկերի քո աւեր պատուեցեր ըզմեղ . ընկալ և այժմ զներնջեալսն ՚ի քեզ ուղի՛ղ

Հաւատով ըստ մեծի՝ քու մողորմու
թեան : Որ շնորհօք սուրբ հոգւոյն
լուսաւորեցեր . յիշատակի՛ իւրեանց
զհոգիս նոցա ընկա՛լ մարդասէր . ըստ
մեծի՛ : Որք հաղորդեցան մարմնոյ և
արեան քո տէր . հանգո զհոգիս նոցա
ընդ սուրբս քո Քրիստո՛ս Աստուած .
քանզի գի՛նք սուրբ արեան քո են :
Ժողովեա՛լքս 'ի յիշատակ սրբոց ^{ող}
քոց Քրի՛ստոս, աղաչե՛մք ըզքե՛զ . ^{աճ}
սոցա բարեխօսու թեամբ ողորմեա՛լ :
Երկրպագե՛մք առաջի բեմի քո Քրիս
տոս . ընկա՛լ քո՛ գլխով թեամբդ
զաղաչանս մեր . սոցա բար : Զորս
հոգւո՛ւ և մարմնով որպէ՛ս զանմար
մի՛ն . անարա՛տ 'ի գալո՛ւստ քո պա
հեսցես մարդասէր փրկիչ . սոցա բար :

ՔԱՐՈՋ՝ ԶԿՆԵ ՈՂՈՐԾԵԱՅԻՆ

Երկրպագեմք քեզ, տէր Աստուած
մեր՝ անցեալքս ընդ երկարութիւն
գիշերիս . և կանխեալքս 'ի տեղւոյ

խոստովանուլ թեան. մատուցանեմք
զառաւօտու աղօթս մեր: Զքեզ Տէր
օրհնեմք և փառաւորեմք, և զքէն,
Տէր, գոհանամք. որ արժանի արարեր
զգիշերս խաղաղութեամբ անցուցա-
նել և հասանել ՚ի ժամառաւօտուս:
Արժանաւորեա զմեզ տէր անճառ
խոստմանց քոց. զոր խոստացար սի-
րելեաց քոց ճշմարիտդ Աստուած՝ Յի-
սուս Քրիստոս տէր մեր. կեցո և ու-
ղորմեա: Ողորմեաց մեզ, տէր, Աստ-
ուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան
քում. ասասցուք ամենեքեան միա-
բանութեամբ:

Տէր ողորմեա. տէր ողոր, տէր ողոր:

ՄԱՂԹԱՆՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ողորմած՝ գթած՝ ճշմարիտ՝ սուրբ
մեծի յարութեանն Քրիստոսի Աս-
տուծոյ մերոյ, վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ, այժմ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՅ

Ողորմութեամբ և գթութեամբ
քով լուր մեզ, տէր, և ողորմեա. ներ-

Եաքաւեա և թող զմեզս մեր։ Արժա-
նաւորեա գոհուլթեամբ փառաւո-
րել զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գիդ . այժմ և միշտ և յաւիտ :

ՄԱՂԹԱՆՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Բարեխօսուլթեամբ և աղօթիւք
սրբոց մարտիրոսացն՝ որոց այսօր է
յիշատակ՝ և ամենայն սրբոց քոց ,
լուր մեզ տէր և ողորմեա . ներեա
քաւեա և թող զմեզս մեր : Ար-
ժանաւորեա գոհուլթեամբ փառա-
ւորել զհայր և զորդի և :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ԱԼԵԼՈՒԱ

Օրհնեցէք զտէր յերկնից . օրհնե-
ցէք զնա 'ի բարձանց :

Օրհնեցէք զնա ամենայն հրեշտակք
նորա . օրհնեցէք զնա ամենայն զօ-
րուլթիւնք նորա :

Օրհնեցէք զնա արեգակն և լուսին .
օրհնեցէք զնա ամենայն աստեղք և
լոյսք :

Օրհնեցէք զնա երկինք երկնից, և
ջուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս, օրհ-
նեցէք զանուէն տեառն ։

Զի նա ասաց՝ և եղեն, հրամայեաց՝
և հաստատեցան ։

Կացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւի-
տենից . սահման եդ , և ոչ անցանեն
Օրհնեցէք զտէր յերկրէ՝ վիշապք և
ամենայն խորք ։

Հուր և կարկուտ , ձիւն և սառն ,
հողմ և մրրիկ , որք առնէք զքան
նորա ։

Լերինք և ամենայն բարձուիք , ծառք
պտղաբերք և ամենայն մայրք ։

Պաղանք՝ և ամենայն անասունք , սո-
ղունք՝ և ամենայն թռչունք թե-
ւաւորք ։

Թագաւորք երկրի և զօրք իւրեանց,
իշխանք և ամենայն դատաւորք երկրի
Երիտասարդք և կուսանք , ծերք և
տղայք՝ օրհնեցէք զանուէն տեառն ։
Բարձրացաւ անուէննորա միայն . խոս-
տովանու թիւն նմա յերկինս և յեր-
կրի ։

Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողովրդ

դեան իւրոյ, օրհնութիւն նմա յա-
մենայն սրբոց նորա. յորդւոցն իսրա-
յէլի ժողովոյն՝ որ մերձ է առ տէր :
Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն 'ի նոր,
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :
Ուրախասցի իսրայէլ յարարիչ իւր-
որդիք սիօնի ցնծասցեն 'ի թագա-
ւորն իւրեանց :

Օրհնեցեն զանունն նորա օրհնու-
թեամբ, սաղմոսիւք և օրհնու-
թեամբ, սաղմոս երգեսցեն նմա :
Հաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւր սուրբ,
և բարձրառնէ զհեզս 'ի փրկութեան :
Պարծեսցին սուրբքն փառօք, և ցըն-
ծասցեն 'ի հանգիստ իւրեանց, և
բարձր արասցեն զԱստուած բերա-
նօք իւրեանց :

Սուր երկսայրի ետ ի ձեռս նոցա,
առնուլ զհատուցումն 'ի հեթանո-
սաց, 'ի յանդիմանութիւն ամենայն
ժողովրդոց :

Ի կապել զթագաւորսնոցա կապա-
նօք, զզօրավարսնոցա ձեռնակա-
պօք երկաթեօք :

Առնել նոցա դատաստանս ըստ գրոց,
և փառք այս են ամենայն սրբոց նորա :

Օրհնեցէք զԱստուած 'ի սրբութեան
նորա, օրհնեցէք զնա 'ի հաստատու-
թեան 'ի զօրութեան նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրութեան նորա,
օրհնեցէք զնա 'ի բազում մեծու-
թեան նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնութեան,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհ-
նութեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գովե-
ցէք զնա ուրախութեամբ :

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր, գո-
վեցէք զնա 'ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհութեան,
ամենայն հողիք օրհնեցէք զտէր :
Փառք հօր և որդւոյ և :

~~~~~

^տ
^{աձ} Ընդ լուսանալ միաշարժութի՛ն կան-
խեցին կանայքն 'ի՛ գերեզմանն, 'ի
խընկէ՛լ զանապակա՛ն մարմի՛նն Եւ
գտին ըզվէ՛մբ բարձեալ 'ի գրանց
գերեզմանի՛ն, և լըւեա՛լ բարբառ
'ի՛ հրեշտակէն, եթէ յարեա՛ւ Քրիս-
տոս՝ և խափանեա՛ց ըզմահ : Եւ հան-

դիպեալ քո տէր առաքելոցն և տը
ւեալ ընդ ջոյն կէնդ անտարար . առաքե
ցեր զնոսա ի փրկու թիւն տիեզերաց :

Անմահ արքայի՜ն անա՛րուեստ առ տ
թոռք . բանձմաչեա՛յ քերո՛վբէք սրբ դձ
բասանց ձայնի՛ւ սերովբէք . առաջին
յերկի՛նս քահանայանայե՛տք . բա՛
րեխօս լե՛րուք առ տէ՛նք վանն ե՛
կեղեցւոյ : Յարձրելոյն փառա՛ց բարձ
ո՛ղ տէրո՛ւ թիւնք . անյաղթելի՛
ղօ՛րո՛ւ թիւնք վեհագոյն իշխանու
թիւնք . երկրորդին դասո՛ւք քահա՛ն
նայանայե՛տք . բարե՛ : Պե՛րագոյն ե
ի՛նս պետո՛ւ թիւնք վե՛րին . հրե՛շ
տակապե՛տք ե՛րկնաւորք հրեշտա
կանց զինուորու թիւնք . երրորդի
յերկի՛նս քահանայանայե՛տք . ձե՛ղ
համա՛ ձայնեալ ե՛րգե՛մք ըզ փա՛ռս
ի՛ բարձո՛ւնս :

Այսօր ժողովուրդք որք ՚ի հե՛թա՛ տ
նոսաց , հրա՛ւիրեալք յառաջագոյն դձ
մարդարէի՛ւք . գա՛լ առ Աստուածն

Աբրահամու յերկըրպագու թի՛ւնն.
 օրհնեցէ՛ք ըզՏէր յերկի՛նս ընդ երկ
 նա՛ւորացն : Ա՛յսօր որդիք դըստե՛ր
 վերին սի՛ովնի , շինեալք ՚ի վերայ հի
 մա՛ն առաքելոյ և մարգարէի՛ց . որք
 և ըմպէ՛ք զառատաբուղիս վըտակ
 հոգւոյն ՚ի յաղբերացն իսրայելի յե
 կեղեցիս սըրբո՛ւց . օրհնեցէ՛ք ըզ
 Տէ՛ր յօրհնու թի՛ւնն ՚ի նոր : Ա՛յսօր
 վերի՛ն զօրացըն համա՛ ձայնեալ , դա՛սք
 նահապետաց և մարգարէի՛ց . եր
 գեն Աստուծոյ զերգը՛ս հոգեւո՛ւրս
 ՚ի յիշատակի՛ սոցա երգե՛մք և՛ մեք
 զփառս ՚ի՛ բարձո՛ւնս :

տ Տէր որ ՚ի վերայ քերովբէից փառա՛
ած բա՛նիս . քանզ ցրու թեանք խոնարհ
 եա՛լ ընկա՛լ զաղաչա՛նքս մե՛ր : Տէր
 որ շնորհեցէ՛ր ողորմու թիւնն ազգի՛
 մարդկան . քանզ : Տէր որ ուսուցէ՛ր
 մեզ յամենայն ժամ փառս տա՛լ

տ անուանըդ քում սրբոյ . քանզ :

ած Որք ՚ի սկզբանէ՛ պատուեա՛լ եղեն

ի սէր բոլորինց հօր. առաքելական
կոչմամբ ըզտիեզէրս հրաւիրեցին
յուսո՞վ հասանել մասին. վարդա-
պետութեամբ սոցա ամե՞նեքեան
օրհնեցուք զՏէր: Որք ականատեսք
և սպասաւորք եղեն մարմնացելոյ
բանին. գէր'ի վերոյ անմարմնոց դա-
սուցն հանգի՛սելով շնորհի. վար-
դա: Որոց դատողական աթոռ ա-
հեղ ատենի՛ն հանգերձեալ մնայ.
կատարել 'ի մեզ դատամտան ըստ
գրեանսն. առ սոսա անկցո՞ւք զզա-
ցեան անձամբ պանդատելով. հանձնե-
ցուցանել սոքօք ը՛նդ մե՞զ զահա՞-
ւո՞քս՝ զգանտաւորն:

Առաքեալք Աստուծոյ սի՛ւնըք հաւ տ
ւատոյկաթուղիկէ եկեղեցւոյ. Քրիստ աճ
տոսի՛ Աստուծոյ երկնաւոր վար-
դապետի՞ն աշակերտք. բարեխօսե-
ցէք շնորհել զխաղա՞ղովթի՛ւն ամե-
նա՛յն աշխարհի: Բարեկամք Քրիս-
տոսի՛ և հազարապետք Աստուծայի՛ն

խորհրդոցն. ընդունո՞ղ զք ըզբանին
կենաց և լուսաւորի՞չք տիեզերաց.
բարե : Դատաւորք ասե՞ղ ատենին և
դատապարտո՞ղք զՔրիստոս՝ ոչ խոս-
տովանո՞ղաց. աղաչե՛մք ըզձե՛զ. բա :

տ աձ Քեզ վայելէ Աստուած օրհնո՞ւթիւն
որ յարութի՛ւնդ ես ձայնիւ յաւի՛-
տենից ննջեցելոցն. թագաւո՞ր և իշ-
խա՛ն վերօրհնե՛մք զքե՛զ : Ի միւ-
սանգամ՝ գալըստեանն քո Քրիստոս
փառաց թագաւոր, ՚ի ձայն փողո՞յ
նորոգի՛ն հոգիք ննջեցելոցն. և յառ-
նեն ՚ի մեռելո՞ց անապական մարմ-
նով : Ասան որոյ և մէք զքեզ աղա՛-
չեմք հայր երկնաւոր. դատաւորեա՛ն
ըզննջեցեա՛լսն մե՛ր ՚ի վերի՛նըդ քո
երուսաղէմ. ՚ի ժողո՞վս անդրանկաց
գրելոց ՚ի յե՛րկի՛նս :

տ աձ Չայն արկեալ կե՛նարարին Աստուա-
ծայի՛ն բարբա՛ռովն. առէ եկա՞յք օրհ-
նեա՛լք հօր իմոյ ժա՛ռանդեցէք, պատ-
րաստեա՛լ ձե՛զ զկեանսն ՚ի հանդե՛ր

ձեանք երկրի՛ն : Ընդ առաջ ելանե՛լ
քեզ հաւատով ՚ի յօգըս վերինս .
անսուածազգեա՛ց լո՛ւսով պայծա՛
ռացեալ ՚ի դա՛սս անմարմնոցըն . ՚ի
լրե՛լ ը՛զձայն երանա՛ւէ՛տ կոչմա՛նն :
Ընդ աջմէ քու մէ՛կ կացո ընդ իմաս
տո՛ւն սուրբ կուսանան . ՚ի՛ լուսեղէ՛ն
անագաստին պայծա՛ռացեալ ՚ի դա՛սս
անմարմնոցըն . ՚ի ժողո՛վս անդրանկա՛ց
զրեւոց ՚ի յե՛րկի՛նս :

Ժողովեա՛ւքս ՚ի յիշատակսրբո՛ց մար տ
տիրո՞սացըն , միաբա՛՛նու թեամբ եր աձ
գե՛լով . օրհնու թի՛ւն ՚ի բարձո՛ւնս
երկնաւոր թա՛գաւորի՛դ : Քանզի
հեղմամբ անբեան սոցա՛ պարտեցա՛ւ
թըշնամին . և մեծարեա՛լ պարծի
սիօն երգե՛լով . օրհ : Պասակցե՛լոցն
ընդ զօ՛րըս վերի՛ն զլւարժնոցն . յի
շատակա՛ւ բերկրեալ ՚ի սրբու թի՛ւն
սոցա երգեսցուք . օրհ :

Որք ըզհանդէս նահատակու թեա՛ն տ
առ բըռնաւ ո՛րսըն ցո՛ւցին , և յաղթե աձ

ցի՛ն հաւատով երբեմն լուսոյն ե-
ղե՛ն մեզ առիթ . անաչանօք սոցա
կե՛ցո՞ զմեզ : Որք ըզխաւանր կուպաշ-
տով թեանցըն վանեա՛լ հերբեցին . և
կանգնեցի՛ն մեզ նըշան յաղթող
ընդդէմ թըշնամւոյն . անաչ Եւ հը-
րաշափան ճըգնով թեամբ պատե-
րազմեալք ՚ի յե՛րկրի . վերհամբարձ-
եալք երկնայնոց դասուցն եղե՛ն
երգակից . անաչանօք սոցա :

Չկնի Տէր երկնցն ասի օրհնութիւն առաւօտու՝
ասացեալ յանմարմնոց , այլ և ՚ի կոստանդնու-
պօլսի սրբոյ թողովոյն ճծ հայրապետացն :

Փանք ՚ի բարձունս Աստուծոյ . և
յերկիր խաղաղութիւն , ՚ի մար-
դիկ հաճութիւն : Եւ օ՛րհնութիւն
քեզ ՚ի բարձունս , օրհնեալ ես տէր
Աստը՛ւան՝ մեր . օրհնեմք ըզքեզ և՛
դո՛ւ վեմք ըզքեզ : Խոստովանի՛մք տէր
ըզքեզ և երկիրպանգա՛նեմք քեզ :

փանաւորեմք ըզբեզ, գոհանամք,
տէր ըզբէն վասն մեծի՝ փանայ
քոյ: Տէր թագաւոր սուրբ Երկնաշ
խն, Աստուած և հայր ամենա
կալ: Տէր և որդի հօր միածին Յի
սուս Քրիստոս և սուրբ որդի: Տէր
Աստուած գանն աստուծոյ և որդի
հօր, որ առեր զմերսի կուսէն Ո
ղորմեցար, բարձեր ըզմեզս աշխար
հի, և արդ ընկալ զանչսն ևս մեր:
Սուրբ որ նրստիս ընդ աջմէ՝ հօր
ողորմեաց մեզ: Զի՛ դու միայն սուրբ
դու միայն բարձրեալ ես՝ դու մի
այն տէր մեր Յիսուս Քրիստոս:
Տէր և հոգիդ սուրբ՝ որ ի փանս

Աստուած ընդ հօր, ամեն:

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք ըզ
բեզ, տէր և գովեմք զանուն սուրբ
քո՝ յաւիտեան և յաւիտեանս յա
ւիտեանից: Արժանի արաւ տէր զօ
րըս զայս խաղաղութեամբ, և ա
ռանց մեզանց պահեա ըզմեզ: Օրհ

նեալ ես տէր Աստուած հանրցին մե-
րոց. գո՛վեալ և փառաւորեալ է ա-
նուն սո՛ւրբ քո՛ յաւիտեանս. անե՛ն
Օրհնեալ Տէ՛ր՝ ուսո՛ ինձ զարդարու-
թիւնս քո՛. (եւեջ՝ եւեւ) : Տէ՛ր ապաւե՛ն
եղե՛ր մե՛ր յաճագէ՛ յաճագ : Ե՛ս աղա-
չեմ, Տէ՛ր, ողորմեա ինձ և բըժըշկեա
զանձն իմ. ես մեղան՝ քե՛զ : Յո՛յց մեղ,
Տէ՛ր, զողորմութիւնըս քո, և ըզփըշ-
կութիւնըս քո՛ տո՛ւր մե՛զ : Տէ՛ր՝ ու
ղորմութիւն քո յաւիտեանս. ըզգոր-
ծըս ձեռանց քոց մի՛ անտե՛ս անոնե՛ր :
Տէ՛ր իմ ըզքե՛զ ապաւե՛ն ինձ արա-
բի. ուսո՛ ի՛նձ առնել ըզկամըս քո՛
զի գու ես Աստուած ի՛մ : Ի՛քքե՛ն
է՛ Տէ՛ր՝ ա՛ղբի՛ւր կենդանութեան.
և լուսով երեսաց քոց տեսանե՛մք
ը՛զլո՛յս : Ծագեա՛ն զողորմութիւնըս
քո՛ որք ճանա՛չեն ըզքե՛զ Տէ՛ր :

մաղ Փառք պատիւ և երկրպագութիւն
ի բարձունս հօր և որդւոյ և հոգւ-
ւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և :

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱՐԳԱԻ

Ձկնի փռոտ 'ի բարձունքն:

Ձյարուծի՛ւն գիրկէին օրհնե՛ս աճ
ցո՛ւք · գիրկէին մերոյ օրհնե՛սցո՛ւք ակ
զյարուծի՛ւն :

Յարեաւ Աստուած · և՞ ցրուեցա՛ն
ամենայն թը՛շնամիք նո՛րա :

Ձյարուծի՛ւն գիրկէին օրհնե՛սցո՛ւք բճ
Ձյարուցեա՛լն զՔրիստոս օրհնե՛ս բկ }
ցո՛ւք · և զյարուծիւն նո՛րա փա-
ռաւո՛րե՛սցո՛ւք :

Ձյարուծի՛ւն գիրկէին օրհնե՛սցո՛ւք դճ
Որ ելն 'ի բարձո՛ւնս , և գերեաց ըզ- դկ
գե՛րո՛ւծի՛ւն · էտա աւար բաշխեա՛ց
պարգևս և ետ օրդւո՞ց մանրեկա՛ն :

Ձյարուծի՛ւն գիրկէին օրհնե՛սցո՛ւք դճ
Որ համբերեա՛ց խաչի և եղա՛ւ 'ի դկ
նորափոր վի՛մի · և Աստուածային
յարուծեամբն ըզմահացեա՛լսն վե-
րաբերեաց 'ի՞ կեա՛նս :

ԵՐԳ ՀԱՄԱՐՁԾԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Չյարու թիւն զփրկչին օրհնեացուք,
զփրկչին մերոյ օրհնեացուք զյարու
թիւն :

Համբարձաւ Աստուած օրհնու
թեամբ , և՛ Տէր մեր ձայնի՞ւ փողոյ :

ՀԳԼ Չգալուստ հողւոյն օրհնեացուք,
զհողւոյն սրբոյ օրհնեացուք ըզ-
գալուստ :

Յեկեղեցի՛ս բարեբանեցէք զԱստու-
ծա՛ծ. և զտէր յաղբերացն իսրայէլի՛ :

ԱՌԱԽՑՈՒ ԵՐԳՔ ԱՂՈՒՀԱՅԻԾ՝ ԵՒ ԱՅԼՈՅ

ԱՒՈՒՐՅ. ՊԱՀՈՅ

ԸԼ Այս տուր Տէր աշաց ի՛մոց . զի մի՛
երբէք նընջեցից ՚ի՛ մա՛հ :

Մի՛ սասացէ՛ թշնամին թէ յաղթեցի
նը՛մա՛ . կամ նեղիչք իմ ցընծասցեն
թէ ես սասանեցայ :

ԸԶ Ի քէն է Տէր աղբիւր կե՛նաց . և

լուսո՞վ երեսաց քոյ տեսանեմք ընդ
լոյս :

Ծագեա՛ն զողորմութիւնս քո , որք
ճանաչեն ընթերց . զարդարութիւնս
քո , ոյք ուղիղ են սըրտի՛ւք :

Ես ասացի՛ , տէր , օղորմեա՛ն ի՛նձ . բը դ
ժըշկեա զանձն իմ , ես մեղա՛յ քե՛զ :
Երանի՛ որ խորհի զաղքատն և ըզ
տը՛նա՛նկն . յաւո՛ւր չարի փրկէ ըզ
նա՛ տէ՛ր :

Ես առ քե՛զ տէր աղաղակեցի՛ . ա ն
ռաւօտո՛ւ աղօթք իմ ժամանեա
ցեն յա՛ռ քե՛զ :

Ընդ է՛ր տէր մերժես զանձն ի՛մ . կամ
դարձուցանես զերեսս քո՛ յինե՛ն :

Մտցեն աղօ՛թք իմ առաջի քո՛ ուր
տէ՛ր . խոնարհեցի՛ ունկն քո՛ ՚ի
խընդրուա՛ն ի՛մ :

Տէր Աստը՛ւած փրկութեան ի՛մոյ , ՚ի
տուէ կարդացի և գիշերի առաջի՛քո՛ :

Տէր հանե՛ր ՚ի գըժօխոց զանձն ի՛մ . զազ
փրկեցեր զիս յայնցանէ , որք իջա

նեն 'ի՞ գո՛ւբ :

Բարձր առնե՛մ ըղբեղ Տէր զի ընկա-
լա՛ն զի՛ս . և ո՛չ ուրախ արարեր ըղ-
թշնամին ի՛մ յի՛ս :

Տաղ Այսօր մըտանե՛՛ թագաւորն մեր
Քրի՛ստո՛ս 'ի յԵրուսաղէ՛մ նոր քա-
ղաք Դա՛ւթի՛ :

Ընդ առա՛ջ ելին ծերքն ոստովք ձի-
թե՛նե՛օք . և զԱստուածորդին փա-
ռաւորէ՛ ի՛ն :

ԲԻ սկզբանե՛՛ Տէր զերկիր հա՛ստատե-
ցեր . և գործք ձեռաց քոց ե՛րկի՛նք
ե՛ն :

Նոքա՛ կորնչին և դու կա՛ս և միտա
յա՛ւի՛տեաճն :

ԴԸ Տարցի՛ն թագաւորի կուսանք ըղ-
հետ նորա . և զընկերքս նորա տար-
ցի՛ն նը՛մաճ :

Ածցի՛ն ցնծութեամբ և ո՛ւրախու-
թեամբ . և տարցին 'ի տաճար թա-
գա՛ւո՛րիճ :

ԴԸ Խորհեցա՛ն և խօսեցան զչարութիւն

և զապիրանտու թիւն 'ի բարձունքս
խորհեցաճն :

Եդի՛ն յերկինս զբերանս իւրեանց. և
զլեզուս իւրեանց ածէի՛ն զէրկրաճ :

Որսացան զանձն արդարոյ. և զաւել
րիւն ամբիծ պարտաւոր անեհիճն.
Եղեւ տէր անպաւէն իմ. Աստուած
օգնական յուսոյ իմոյ :

Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ ուր
տկարացան յաղքատութեանէճ :

Ազազակեցի՛ առ տէր զօրհանապազ.
և համբարձի առ քեզ ըզձե՛ռս իճմ.
Փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս. ալ
այլ ես յաղօթս կայիճ :

Աստուած օրհնութեան իմոյ մի՛ լը ք
ռեր. զի բերան մեղաւորի, բերան
նենգաւորի՛ բացաւ 'ի վերայ իճմ. :

Զփոխն լման աստ :

Եդի՛ն զիս 'ի գբի ներքնումն. 'ի չք
խաւարի և 'ի ստուերըս մահոճն.
Յի՛ս հաստատեցաւ սրտմըտու :

Թիւն քո. զամենայն զբօսանա քո
ածեր 'ի վերայ ի ձմ:

սղ Եդի՛ն գիս 'ի՛ գբի ներքնումն. 'ի
խաւարի՛ և 'ի ստուերը՛ս մահոճւ:

ժ Տէր Աստուած փրկո՛ւ թեան իմոյ 'ի
տուէ կարգացի՛ և գիշերի առաջի՛
քոջ:

Զփոխն լման ասա:

մահ Դա՛րձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո. զի
Տէր կոչեանց զքե՛զ:

Սիրեցի՛ զի լո՛ւիցէ՛ Տէր զձայն աղօ-
թի՛նց իմոց. զի խոնարհեցո՞յց զունկն
ի՛ւր առ իս. և ես յաւուրս իմ կար-
դացի՛ առ նա:

Զփոխն ևս լման ասասցես:

եկղ Տան քու՛մ վայելէ սրբո՛ւ թիւն Տէր
ընդ երկայն անճւրս:

Տէր թաղաւորեանց վայելչու թիւն
զգեցաւ. զգեցա՛ւ տէր զօրու թիւն
ընդ մէջ իւր է՛հմ:

ասալ Արի՛ Տէր 'ի հանգիստ քո. դու և

տապաննա՛կ կտակի սրբու^{թեան} քո՛ւ վեր
Յիշեա՛ տէր զգաւի^թ և զամենայն

հեղու^{թիւն} նո՞րա՛ն :

Քո՛ւ ե՛ն երկինք և քո է երկի՛ր . զաշ^{վար}
խարհս լրիւ իւրով դու հաստատե՛

ցե՛ր :

Զհիւսի՛ս և զհարաւ դու արանե՛ր .
Թափօր և հերմօն յանուն քո ցըն

ծանցե՛ն :

Իջցե՛ որպէս զանձրև ՚ի վերայ գեղ^{ծնն}
մա՛ն . որպէս ցօղ զիցօղէ յե՛րկի՛ր : ^{աւե}

Աստուած զիրաւո՛ւնըս քո արքայի՛
տո՛ւր . և զարդարու^{թիւն}ըս քո

որդւոյ ^{թագաւորի՛} :

Ետո՛ւր երկիւղածաց քոց նը՛շա՛ն . ^{խաչ}
զի ապրեսցի՛ն յերեսաց աղե՛ղա՛ն :

Որպէս փրկեցա՛ն սիրելի^ք քո՛ւ կեցո՛
աջով քով և լո՛ւր մե՛զ :

Օրհնեցե՛ք ըզտէր յե՛րկինս . օրհ^{հրշ}
նեցե՛ք զնա ՚ի բա՛րձո՛ւնս :

Օրհնեցե՛ք զնա ամենայն հրեշտակք
նո՞րա . օրհնեցե՛ք զնա ամենայն զօ-

րու^{թիւն}ք նո՞րա՛ն :

առք Ո՛չ ե՛ն բանք և ոչ ե՛ն խօսք , որոյ
ո՛չ լրսին ձայնք նո՞ցա :

Ը՞նդ ամենայն երկիր ել բարբառ
նո՞ցա , և մինչեւ ՚ի ծագս աշխարհի
ե՛ն խօսք նո՞ցա :

մրդ Ո՛չ ե՛ն բանք և ոչ ե՛ն խօսք , որոյ
ո՛չ լրսին ձայնք նո՞ցա :

Յեկեղեցի՛ս բարեբանեցէք զԱստու՛
ւած , և զաւ՛ր յաղբերացն խորայէ՛լի :

հայր Քահանայք քո զգեցցին զարդարո՛ւ
լծիւն , և սո՛ւրբք քո ցընծալով ցըն՝
ծանցե՛ն :

Յիշեա՛մ Տէր զԴաւիթ , և զամենայն
հեղուծիւն նո՞րա :

մրտ Պարծեսցի՛ն սուրբքըն փառօք , և
ցընծասցե՛ն ՚ի հանգիստ ի՛ւրեանց :
Օրհնեցէ՛ք զՏէր յօրհնուծի՛ւն նո՞ր .
օրհնուծի՛ւն նմա յեկեղեցիա սը՛ր
բոց :

մրտ Աւարեա՛մ Տէր զլոյս քո և զճըմար
ակ տուծիւնը՛ս քո . ցոյց մեզ Տէ՛ր զո՛
ղորմուծիւն , և քո ծառայի՛ցըս լե՛ր

օգնանկան, բարեխօսութեամբ սրբ
բոց մարտիրոսացն, որոց այսօր է
յիշամբ՝ տամբ կ :

Զի սոքօք առաջնորդեալ ելցուք 'ի
լեառն սուրբ և 'ի յարկընթո՛ւմ մտից
առաջի՛ սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստ
ուած, որ ուրախ առնէ զմանկու
թիւնն իմ. ցոյց մեզ տէ՛ր զողոր :

Արեգակն արդարութեան այսօր յայտ
յայտնեցար ազգի մարդկան. մարդ տուն
եղեալ սրբեցե՛ր զճուրս վերածընդ
նեալ զմեզ մըկըրտութեամբն
սրբոյ Հոգւոյն :

Ի վայելչութիւն փառաց սրբու
թեանքոյ, 'ի յարգանդէ՛ յառաջ
քան զարուսեակ ծնայ ըգբե՛ղ.
մարդ եղ :

ՔԱՐՈՋ՝ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ, ԿԻՐԱԿԵԻՑ, ԵՒ ՅԻՆԱՆՑ

Ասասցուք ամենեքեան միաբա
նութեամբ. տէր ողորմեա :
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ

խարհի՝ և հաստատու թեան սրբոյ
եկեղեցւոյ . զտէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց . զտէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
(Ե. Ա. Ա.) կենաց՝ և փրկու թեան հոգւ
ւոյ նորին . զտէր աղա :

Վասն վարդապետաց, քահանայից,
սարկաւագաց, դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ . զտէր :
Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց, զօրավա
րաց և զօրաց նոցին . զտէր աղա :

Վասն զի տէրն ամենակալ հնազան
դեսցուցէ առաջի նոցա զամենայն
պատերազմունս թշնամեաց . զտէր :
Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց,
որք 'ի գերու թեան են և 'ի չար ծա
ռայու թեան . զտէր աղա :

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւոր
դաց, խաղաղու թեամբ հասանիլ 'ի
նաւահանգիստն բարու թեան . զտէր :
Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վշ
տացելոց, փու թապէս առողջու
թեան . զտէր աղա :

Յաղագս բարեխառնութեան օգոց,
անձրեւաց քաղցրութեան, և պլտ
ղոց առատութեան. զտէր աղա :

Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից
'ի սուրբ եկեղեցի Աստուծոյ. զտէր :
Եւ յաղագս այնոցիկ՝ որք մատնեալք
են 'ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն
Քրիստոսի. զտէր աղա :

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց, որք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով 'ի
Քրիստոս ննջեցին. զտէր աղա :

Յաղագս փրկելոյ զմեզ տեառն Աս
տուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյթ
թշնամւոյն. զտէր աղա :

Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ ^{մաղ}
զԱստուածածինն զփառաւորեալ և
օրհնեալ միշտ սուրբ կոյսն. սուրբ
զՅովհաննէս Մկրտիչն. սուրբ զՍտե
փաննոս նախավկայն. սուրբ զառա
քեալսն և զմարգարէսն. զարի և ըզ
յաղթող սուրբ զվկայսն. եւ զմեծ
խոստովանողն Քրիստոսի զհայրապե
տըն մեր զսուրբն Գրիգորիոս լու
սաւորիչն հայաստանեայց աշխարհի
Յիշեսջիք և զամենայն սուրբս և նո

քօք զտէր աղաչեսցուք :

Ձառաւօտս լուսոյ և զառաջակայօրս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հա-
ւատով 'ի տեառնէ խնդրեսցուք :

Ձհրեշտակ : Ձքաւութիւն : Ձսրբոյ :
Եւ եւս : Ձանձինս : Ողորմեաց :

ՔԱՐՈՋ՝ Ի ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱԻՈՐՁԷՆ ՄԵՐՄԷ
ԱՍԱՅԵԱԼ ՎԱՍՆ ՍՐԲՈՅ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑՆ ,
ԱՅԼ ԵՒ ՎԱՍՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Աստուած մե՛ծ հզօր և փառաւո-
րեալ . լուսաւորիչ սրբոց և 'ի
սուրբս հանգճեալ զճգնութիւն
սրբոց առաքելոցն բարեխօս ունիմք
առ քեզ . անձնէմք :

Լուր տէ՛ր և ողո՞ւրմեա՛ն :

Որ անդադանք օրհնաբանիս 'ի դասուց
հոգեղինաց երկնաւոր զուարթնոցն,
արժանաւորեա զմեզ ուղիղ փա-
ռատրութեամբ ընդ սո՛ւրբը՛ս քո
երկրադէ՛լ մեծի և ահաւոր տէ-
րութեանդ քոյ . անձնէմք :

Օրհնեմք զքեզ միաբան սիրով 'ի յիշատակըս վկայից քոյ. որք հետեւողք եղեն լուսազարդ ճանապարհանց քոյ, Տէր. որ վասըն մեթ յանձն առեր զչարչարանս խաչի և մահո՛ւ. ահա տարի՛չք հաճոյից կամաց Աստուածութեանդ քո. զանձինս իւրեանց պատարագեցին 'ի վկայութիւն ճշմարիտ սի՛րոյ քոյ. և բուրեցի՞ն զհոտանուշից տէրութեանդ քոյ. ահա՛ Սրբեցի՛ն զանձինս իւրեանց տաճարանուանդ բում սրբոյ. մաքրեալք ըզմիտա՛ և զխորհուրդս իւրեանց երկիւղիւդ քո՞վ սը՛րբով. և գասալի՞ցք եղեն հոգեղինաց երկնաւոր զըւարթնոյն. ահա՛:

Բարեխօսութեանմբ սրբուհւոյ Աստուածածնին. և այն քե՛ն է ներշնչ:

~~~~~  
ԲԱՐՈՋ՝ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ՈՐ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնացիւք 'ի շաւիղս արքայութեան երկ-

նից . մեծապայծառ ջահիւ՝ հաւա-
տով և սիրովն ի՛նքեանց, ծագեցի՞ն
զլոյս Աստուածգիտութեան 'ի սիր-
տըս մե՛ր . անդհնէ՛մք :

Պահպանութեամբ խորհրդոց, բա-
նից և գործոց մերոց . սրբութեամբ
փառաւորել զամենասուրբ զԵրրորդ
դո՛ւթիւնն, զՀայր և զորդի և զսուրբ
Հոգին յաւիտեանս ամէ՛ն . անդհնէ՛մք :
Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատա-
կեալ վկայիցն . և այն րեւ 'ի ներքոյ :



ՔԱՐՈՋ՝ ԾԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ՃԳՆԱԽՈՐԱՑ

Զճգնութի՛ւնն սրբոց մարտիրոսացն
բարեխօս ունիմք առ բարերար որ-
դիդ Աստուծոյ . զի շնորհեսցես աշ-
խարհի զանշարժ զխաղաղութիւն . և
պահեսցես հաստատուն սուրբ զե-
կեղեցի, հաստատեալ 'ի վերայ հի-
ման առաքելոց և մարգարէի՛ց . ա՛յ :
Զճգնութի՛ւնն սրբոց մարտիրոսացն

բարեխօս ունիմք առ բարերար որ
դիդ Աստուծոյ, զի խաղաղասցին խը
ռովութիւնք, դադարեցին յարձակ
մունք թը՛շնամեաց, տնկեցի՞ սէր
և արդարութիւն ՚ի յերկրի՛. ա՛ղա՛
Աղաչանօք սրբոց մարտիրոսացն Տէ՛ր,
որք ճգնեցան վասն անուանդ քում
սրբոյ. նայեաց յերկրպագութիւն
ժողովելոցս. և շնորհեա մեղաց ըզ
թո՛ղութիւն. և հա՞ն մասն և բաժին
ընդ սուրբս ամենայն. ա՛ղա՛ :

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատա
կեալ վկայիցն Տէ՛ր, որք զանձինս
իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ
քում սրբոյ. պարգեւեա յերկրի
մերում գթաղցրախառն օդ. և ըզ
զուարճալի՛ ը՛գբոյս. առ ՚ի Լցո՛ւմն
լինել ամենայն հարկաւոր պիտոյից
մերոց. ա՛ղա՛ չե՛մք :

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստ
ուածածնին, և Յովհաննու Կարապե
տի՛ն. սրբոյն Ստեփաննոսի նախա

վկայի՛ն . և սրբոց առաքելոց մարգա-
րէից և մարտիրոսաց . և սրբոյն Գրի-
գորի մերոյ լուսաւորչին : Բարեխօ-
սութեամբ և աղօթիւք սրբոցն (Դ-
ՆՆ) որոց այսօր է յիշատակ : Եւ
ամենայն սրբոց քոց Տէր՝ որք միացան
ի սէր Աստուածութեան՝ զքո՛ յի-
շեա՞ զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և այց
արա իբրեւմ գալստեանդ . անլա՛ն :
Եւ ևս առաւել զյորդորումն սիրոյ,
և զգործս բարեաց պարգեւել մեզ
խնդրեմք :

Զա՛նձինս մեր : Ողորմեաց :



ՔԱՐՈՋ՝ ԾՆՆԴԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱԻԵՏԵԱՅ ԵՒ
ՓՈԽՄԱՆ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ ԵՒ
ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻՆ

Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն, որ
զԱստուածն ամենայն յաւիտեանց
յորովայնի քո՛ւմ կրեցել, և
ցնծութիւնն աշխարհի ծընար
ղբանն Աստը՛ւած . անլա՛նչեմք :
Մայր սուրբ բարեխօսեա՛ն :

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէ՛ն ըզ-
մարմնացեալն Աստու՛հ, որ խոնար-
հեցաւ 'ի հայրական ծոցոյ՝ էսնո մար-
մին ըստ մարդկային բը՛նո՛ւթեանս՝
առնե՛լ խաղաղութիւն յերկինս և
յերկրի՛. անղա՛չեմք :

Աղաչեա վա : Ներե՛լ մեզ անտես
առնել զյանցա՛նքս մեր, և տա՛լ օգ-
նականութիւն ընդ զխմակաց լինել հա-
կառակամարտիցն 'ի պատերազմի՛. ան-
Աղա : Զի լըռեցին պատերազմո՛ւնք,
դադարեցին յարձակմո՛ւնք թը՛նա՛
մեաց, տնկեցի՞ սէր և արդարու-
թիւն 'ի յերկրի՛. անղա՛չեմք :

Աղա : Աճեցուցանել յերկրի մերում
զբաղցր բոխումն աղբերանց, զառա՛տ
պտղաբերութիւն բուսոց՝ և տը՛ն-
կոց, առ ի զուարճալի՞ լինել ամենայն
հարկաւոր պիտոյից մերոց, անղա՛ :

Աղա : Զի միաբանեցէ զեկեղեցի իւր
սո՛ւրբ, շինեա՛լ 'ի վերայ հիման առա-
քելոց և մարգարէ՛ից, պահե՛լ անա-

րատ մինչեւ յօր երեւելոյ դալստեան
իւրոյ. աղանչեմք :

Աղաչեա վասն մեր Սրբուհի զմիա-
ծինքո զորդին և վասն հոգւոցն հան-
գողցելոց՝ ընդունի՛լ յարքայութիւ-
նն երկնից. և տալ մասն և բաժին
ընդ սուրբս ամենայն. աղանչեմք :

Յիշեա՛ տէր և ողորմեա՛ :

Եւ եւս առաւել՝ զյորդորումն սիրոյ,
և զգործս բարեաց պարգեւել մեզ
իսնդրեմք :

Տուր մեզ Տէր Աստը՛ւած :

Զանձինս մեր և զմիմեանս տեա՛ռն
աստուծոյ ամենակալին յանձն ա-
րասցո՛ւք :

Քեզ տեա՛ռնդ յանձն եղի՛ցո՛ւք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր
լստ մեծի ողորմութեանքում. ասաս-
ցուք ամենեքեան միաբանո՛ւթեամբ :
Տէր ողորմեա՛, տէր ողորմեա, լո՛ւր
տէր և ողորմեա՛ :

ՔԱՐՈՋ ՊԱՀՈՑ

Փառաւորեացուք զամենակալն Աստուած զհայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, գոհանալով զնմանէ՝ որ պահեաց զմեզ խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս յայսմիկ: Եւ առաջնորդեաց մեզ 'ի խաւարէ 'ի լոյս, 'ի մահուանէ 'ի կեանս, յապականութենէ յանապականութիւն, յանգիտութենէ 'ի գիտութիւն ճշմարտութեան իւրոյ: Աղաչեացուք և խնդրեացուք 'ինմանէ, զի զերկարութիւն տուրնջեանս խաղաղութեամբ և ամենայն մտադիւր զուարթութեամբ արասցէ անցուցանել 'ի մէնջ: Եւ պարսպեալ պահեացէ զժողովուրդս իւր Աստուածային զօրութեամբն, որ 'ի վերայ ամենայնի բարերարութեամբն իւրով իշխանութիւն ունի: Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կեցո և ողորմեա: Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայօրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի տեառնէ խնդրեացուք: Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա:

Զբաւոլթիւն և զթողոլթիւն յան:
 Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու:
 Եւ եւս: Զանձինս: Ողորմեաց:

~~~~~

ԱՂՅԹՔ

Պոհանամք զբէն, Տէր Աստուած մեր,
 որ երեւելի լուսովքով զուարճացու
 ցեր զամենայն արարածս քո. իսկ 'ի
 մանալի լուսով պատուիրանաց քոց՝
 զամենեւեան լուսաւորեցեր զհաւա
 տացեալս 'իքեզ: Զօրացո և զմեզ,
 Տէր, 'ի պահպանութիւն պատուիրա
 նաց քոց՝ 'ի տուրնջեանս յայսմիկ և
 յամենայն ժամանակի: Որպէս զի լու
 սաւորեալ մոօք՝ միշտ զհաճոյս քո
 արասցուք, և հանդերձեալ բարեացդ
 հասցուք ընդ ամենայն սուրբս քո,
 շնորհօք և մարդասիրութեամբ
 տեսաւնդ մերոյ և փրկչիդ Յիսու
 սի Քրիստոսի. որում վայելէ փառք
 իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և
 միշտ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Խաղաղութիւն մեր և կեանք՝ որ ի հօ:

րէ առաքեցար, միածին որդի Աստու-
ծոյ՝ տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոս: Տուր մեզ զխաղաղութիւն քո՝
զոր շնորհեցեր սրբոց քոց առաքե-
լոց: փշմամբ քո ՚ի նոսա զկենդանա-
ցուցիչ և զամենազօր հոգիդ քո
սուրբ: Որպէս զի և մեք խաղաղաց-
եալք յամենայն աշխարհական սա-
հեցմանց՝ լիցուք տաճար և բնակա-
րան աստուածային շնորհացդ: և
գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ
ընդ հօր և սուրբ հոգւոյդ Քրիս-
տոս Աստուած մեր: այժմ և միշտ և:

Եւ ասի Սուրբ Աստուծոյ ըստ պատշաճի:

Յաւուր Աւետեաց, Նշնդեան, և
Թլփատութեան զայս ասա:

Սուրբ Աստուած՝ սուրբ և հըզօր,
սուրբ և անմահ, որ յայտնեցար
վասըն մեր, ողորմեա մեզ:

Քառասնօրեայ գալստեանն Քրիստոսի,
և Նաղկազարդին:

Սուրբ Աստուած, որ եկիր և գալոյ
ես, ողոր:

Ուրբաթու մատնութեան գիշերին.

Սուրբ Աստուած, որ մատնեցար վա-
սըն մեր, ողոր:

Ուրբաթու ճաշուն՝ և յամենայն տօնից Սրբոց,
Խաչի և եկեղեցւոյ, այլ և յաւուրս պահոց.

Սուրբ Աստուած. որ խաչեցար վասն
մեր, ողոր:

Ուրբաթու երեկոյին, և շաբաթու գիշերոյն.

Սուրբ Աստուած. որ Թաղեցար վա-
սըն մեր, ողոր:

Ձատկի և ամենայն Յարութեան կիւրակէից.

Սուրբ Աստուած. որ յարեար 'ի մե-
ռելոց, ողոր:

Համբարձմանն Քրիստոսի.

Սուրբ Աստուած. որ Համբարձար
փառօք առ Հայր, ողոր:

Գալստեան Հոգւոյն սրբոյ.

Սուրբ Աստուած. որ եկիր և հանգ-
եար յառաքեալսն, ողոր:

Վարդավառին.

Սուրբ Աստուած. որ յայտնեցար 'ի
Թափօր լերինն, ողոր:

Փոխման սուրբ Աստուածածնին.

Սուրբ Աստուած . որ եկիր 'ի փո-
խումբն մօր քո և կուսի . ողոր :

Թովմայի առաքելոյ ասացեալ .

Փառաւորեալ և օրհնեալ միշտ
սուրբ կոյս Աստուածածին Մարիամ
մայր Քրիստոսի . մատո՛ղ զաղաչանս
մեր՝ որդւոյ քո և Աստուծոյ մե՛րոյ :

Փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ և մաղ-
յամենայն վտանգից մերոց :

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստու-
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ բարե-
խօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նին : Եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ու-
ղորմութեան և գթութեան Տեառն
Աստուծոյ : Ամենակալ Տէր Աստ-
ուած մեր , կեցո և ողորմեա :

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ԵՒ ԱՍԻ ԸԱՂՄՈՍ ՉԱՅՆԻԻ ՅԱՌՈՒՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻ

ՅԱՌԱՋԸՆԹԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհնեալ,
յայսմ հետէ մինչեւ յանիտեան:
Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր, և օրհ-
նեցէ՛ք զանուն Տեառն:

Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհնեալ, յայ-
սրմ հետէ մինչեւ յանիտեան:
Յարեւելի՛ց մինչեւ ՚ի մուտս արեւու՝
օրհնեալ է անուն Տեառն:

Բարձր է ՚ի վերայ ամենայն ազգաց
Տէր, և յերկինս են փառք նորան:
Ո՛վ է որպէս տէր Աստուած մեր ՚ի
բարձունս բնակեալ, և զխոնարհս
տեսանէ յերկինս և՛ յերկրի՛:

Յարուցանէ՛ զաղքատս յերկրէ, և
բարձր առնէ զտառապեալս յաղբե-
ւաց:

Նստուցանէ՛ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ:

Բնակեցուցանէ՛ զամուլն ՚ի տան ու-
րախամի՛տ, որպէս մայր հրդուովք
բերկրեալ:

ՅԱԼՈՒՐԱ կիւրակէից աստ ընթերցեալ լինի աւետարան բժշկութեան : Եւ 'ի տօնս տէրունականս սաղմոսք և գիրք և աւետարանք ըստ ցուցակին :

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՑ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

Եւ ելեալ անտի Յիսուսի գնաց 'ի կողմանս Տիւրոսի և Սիդոնի : Եւ ահա կին մի Քանանացի 'ի սահմանաց անտի նոցա ելեալ, աղաղակէր և աւսէր. ողորմեաց ինձ, Տէր որդի դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի : Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի . և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին . արձակեա ըզնա, զի աղաղակէ զհետ մեր : Նա պատասխանի ետ և ասէ . ոչ ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն իսրայէլի : Եւ նա մատուցեալ երկիրպագանէր նմա և ասէր . Տէր՝ օգնեա ինձ : Պատասխանի ետ նմա և ասէ . ոչ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց : Եւ նա ասէ . այո՛ Տէր, քան զի և շունք կերակրին 'ի փշրանաց ան-

կելոց 'ի սեղանոյ Տեառն իւրեանց :
Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յի-
սուս և ասէ . ո՞վ կին դու՝ մեծ են
հաւատք քո . եղիցի քեզ որպէս և
կամիս : Եւ բժշկեցաւ դուստր նո-
րա 'ի նմին ժամու :

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ՀՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

Եւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմանացն
Տիւրոսի և Սիդոնի, և եկն 'ի ծովեզրն
գալիլիացւոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի
Դեկապոլիս : Եւ բերին առաջի նորա
խուլ մի և համբ . և աղաչէին՝ զի ձեռն
դիցէ 'ի վերայ նորա : Եւ առեալ զնա
մեկուսի յամբօխէ անտի , արկ զմա-
տունս իւր ընդ ականջս նորա՝ և ե-
թուք անդր . և կալաւ զլեզուէ նորա .
հայեցաւ յերկինս՝ հոգւոց եհան՝ և
ասէ . եփփաթայ՝ որ է բացիւր : Եւ
նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա, և
լուծան կապանք լեզուի նորա . և խօ-
սէր ուղիղ : Եւ պատուիրեաց նոցա՝
զի մի՛ ումեք ասիցեն . և որչափ նա
պատուիրէր նոցա , նոքա ևս առա-

ւել քարոզէին. և եւս քան զեւս
զարմանային և ասէին. զամենայն
ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլից
լսել տայ՝ և համերց խօսել:

ԱԻՅՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

Եւ եղեւ ՚ի վաղիւն մինչ իջանէին
նոքա ՚ի լեռնէ անտի, ընդ առաջ եւ
ղեւ նմա ժողովուրդ բազում: Եւ
ահա այր մի ՚ի ժողովրդենէ անտի
աղաղակեաց և ասէ. վարդապետ՝ աշ
ղաչեմ զքեզ, հայեաց յորդի իմ, զի
միամօր է ինձ: Եւ ահա այս հարկանի
՚ի նմա, և յանկարծ գոչէ և զարկու
ցանէ զնա և թաւալեցուցանէ և
փրփրեցուցանէ, և հագիւ մեկնի ՚ի
նմանէ խորտակեալ զնա. և աղաչեցի
զաշակերտսն քո, զի հանցեն զնա, և
ոչ կարացին: Պատասխանի ետ Յի
սուս և ասէ. ո՞վ ազգ անհաւատ և
թիւր, մինչեւ յէրբ եղէց ընդ ձեզ՝
և անսայցեմ ձեզ. մատո այսր զոր
դին քո: Եւ մինչդեռ մատչէր, զար
կոյց զնա դեւն և շարժեաց: Սաա

տեաց Յիսուս այսոյն պղծոյ, և բժշկեաց զմանուկն. և ետ զնա ցհայր իւր : Եւ զարմանային ամենեքեան ՚ի վերայ մեծամեծացն Աստուծոյ :

ԱԻԵՏԱՐԱՆ ԸՍՑ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

Եկն դարձեալ ՚ի կանա գալիլիացւոց՝ ուր արար զժողովն գինի. և անդ էր թագաւորացն մի, որոյ որդի նորա հիւանդ կայր ՚ի կափառնաւում : Նա իբրեւ լուաւ, եթէ Յիսուս եկեալ է ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլիա, եկն առ նա՝ և աղաչէր, զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա, քանզի մերձ էր ՚ի մեռանել : Ասէ ցնա. եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս տեսանէք՝ ոչ հաւատայք : Ասէ ցնա թագաւորացն. Տէր՝ էջ, մինչչեւ մեռեալ իցէ մաշուկն իմ : Ասէ ցնա Յիսուս. երթ որդին քո կենդանի է : Եւ հաւատաց այրն բանին՝ զոր ասաց նմա Յիսուս, և գնաց : Եւ մինչդեռ իջանէր, ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա. աւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն

նորա կենդանի է : Հարցանէր ցնոսա
վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեաց :
Եւ ասէն ցնա . երէկ յեօթներորդ
ժամու եթող զնա ջերմն : Գիտաց
հայրն նորա՝ եթէ յայնմ ժամու յո-
րում ասացն ցնա Յիսուս՝ թէ որդին
քո կենդանի է , և հաւատաց ինքն
և ամենայն տուն իւր : Զայս դարձ-
եալ երկրորդ նշանս արար Յիսուս
եկեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի Գալիլիա :

ԵՐԳ ԱՌԱՋՆՈՅ ԱԻՈՒՐ ՄԻԱՇԱՅԱԹԻՆ , ԵՒ Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ , ԵՒ Ի ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Նորաստեղծեալ բանն յանէից կեր
ի սկզբանէ զերկի՛նս երկնից .
և՞ զերկնայի՛ն զօրս անմարմնոց ի-
մանալեացն զլուարթնոց . և՞ ըզգալի՛-
տարե՛րց քառից հակառակաց միա՛-
բանից . ո՞րով յաւէ՛տ փառաբանի
երրորդ ո՛ւթիւնն անճառե՛լի՞ն ,
Ե՞րեքսըրբեա՛ն մի տէ՛րու թի՛ւն միով
բնո՛ւթեամբ աստուածու թի՛ւն . քոյան

որ անեղ արարչականն ասաց ինեւ
լոյս եղականն . զօր և ծագեաց յօրն
առաջինն միաշարժ կիւրակէին .

որով յաւէտ փառանքին :

Բաբունօրէն բացանորեացունք զծած-
կեալ խորհուրդն ծանիցունք . զի՞
լոյսն անտես իմանալի՞ մաքուր հոգ-
ւոց տեսանելի . ի՞նչ սոյն ծագեաց մի-
անշաբաթ մեզ յարո՞ւթեան սուրբ
ճանապարհ . եկայք փրկեալք ընդ
զըւարթնոյն տուք օրհնութիւն

յարունցե՛ր լո՛յսն :

Սէրըդ սիրով խոնարհեցա՛ր ի փրկ-
կութիւն մեր մարմնացա՛ր . նոյնն
մարմնովն խանցեցա՛ր , ի գերեզման
մահո՞ւ եղա՛ր . այսօր յարեա՛ր աստ-
ուան ծաբա՛ր , ի հրեշտակաց քարոզե-
ցա՛ր . եկայք փրկ :

Նրեւեցար խնկաբերի՞ցն յողջոյն
կենացն ուրախալի՞ց . և՞ ի լերի՞նքն
զանխի՞ստ առաքելոց մետասանից . ա՛ր-
ժանացո՞ զմեզ ընդ նոսի՞ն գբեզ

տեսանել յօրը՝ն վերջին . եկայք :
Սիօնի որդիք զարթիք , հարսին լու-
սոյ տուք անետիք . եթէ փեսայն քո
յարուցեալ յաղթեաց մահու իշ-
խանութեամբ . գայ պրսակէ՝ զքեզ
փառօք , ել ընդ անաջ պըճենեալ զար-
դուք . երգեա երգ նոր յարուցելոյն
ննջեցելոց կենա՞հաց պը՞տղո՞յն :

ՔԱՐՈՋ ԿԻՒՐԱԿԵԻՑ , ԵՒ ԱՅԼՈՑ ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ ՏՕՆԻՑ

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանու-
թեամբ ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան
ղշնորհս իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր :
Տէրն ամենակալ կեցուցէ և ողոր-
մեսցի : Կեցո՛՛՛՛՛՛՛ Տէ՛ր :

Տէր ողորմեա՛ . տէր ողոր . տէր ողոր :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Քու՛մ ամենազօր և հրաշալի յարու-
թեանդ , Քրիստոս Աստուած մեր , եր-
կիրպագանեն զօրք հրեշտակաց . զի
դու միայն ունիս զանմահութիւն
բնակեալդ ՚ի լոյս անմատոյց : Եւ մեք
հողեղէն արարածքս խոնարհեալք եր-

կիւղիւ երկիրպագանեմք, զսուրբ և
զհրաշալի և զյաղթող զյարուծիւ-
նըդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք: Եւ
ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք
զօրհնութիւն և զփառս՝ ընդ հօր և
ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

ՔԱՐՈՋ ՅՈՐԺԱՄ Ի ԹԱՓՈՐ ԵԼԱՆՆՆ

ՍՐԿ Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ա-
Պ զանչեցնէք: Տէ՛ր ո՞ղորմեա՛ն:

ՍՐԿ Վասն ՚ի վերո՛ւստ խաղաղութեան և
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր ա-

Պ զանչեցնէք: Տէ՛ր ո՞ղորմեա՛ն:

ՍՐԿ Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մե՛ր,
ըստ մեծի ողորմութեան քում, ասա-
ցուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ:

Պ Տէր ողորմեա՛, տէ՛ր ողոր, տէ՛ր ողոր:

Ք Օրհնութիւն և փա՛ռք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտեանից:

Ա՛մէ՛ն : Ալէլուիա՛, ալէլուիա՛, ալէ՛ն դպ
 Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա ք
 խախնամեալ պահեսցի արեւելեան
 կողմ աշխարհիս, և հայրապետու
 թիւն Հայոց, այս նշանաւ սուրբ խա
 չիւս և սուրբ աւետարանաւս, և ա
 ւուրս շնորհիւ, անուամբ հօ՛ր և որդ
 ւոյ և հոգւոյն սրբո՛յ, այժմ և միշտ :

Եւ դարձուցանեն զերեսս յարեւմուտս :

Ա՛մէ՛ն : Ալէլուիա՛, ալէլուիա՛, ալէ՛ն դպ
 Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա ք
 խախնամեալ պահեսցի արեւմտեան
 կողմ աշխարհիս և թագաւորութիւն
 քրիստոնէից, այս նշանաւ սուրբ :

Եւ շրջելով դառնան ի հարաւ :

Ա՛մէ՛ն : Ալէլուիա՛, ալէլուիա՛, ալէ՛ն դպ
 Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա ք
 խախնամեալ պահեսցի հարաւային
 կողմ աշխարհիս, երկիրս, անդաւ
 տանս և պտղաբերութիւն տար
 ւոյս, այս նշանաւ սուրբ խաչիւս :

Եւ դառնան դէպ 'ի հիւսիս :

Պատմ. Ա՛մէ՛ն: Ալէլուիա՛, ալէլուիա՛, ալէ՛:
Ք. Օրհնեսցի՛ և պահպանեսցի և նա-
 խախնամեալ պահեսցի հիւսիսային
 կողմ՝ աշխարհիս, վանքս, անապատս,
 քաղաքս և գիւղս և բնակեալ ժողո-
 վուրդս 'ի սմա. ա՛յս նշանաւ սուրբ :
 Ա՛մէ՛ն :

Եւ դառնան 'ի բեմ, և ասեն դարձեալ:

Ք. Օրհնու թիւն և փառք հօր և որդւոյ:

ՔԱՐՈՋ ԹԱՓՈՐԻ ԵՒ ԽԱՉԻ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր.
 զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց,
 և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան
 իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած
 մեր, կեցո և ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Պահպանեալմեզ քրիստոսաստուած
 մեր, ընդ հովանեաւ սուրբ և պատ-
 ուական խաչիւղ քով 'ի խաղաղու-

Թեան՝ փրկեա յերեւելի և յանե-
րեւոյթ թշնամւոյն։ Արժանաւորեա
գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ՝ այժմ և
Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
ամէն ։

Հայր մեր որ յերկինս ։

Իսկ յայլ աւուրս յետ Սուրբ Առաքելն և
Իրարն ասի սաղմոս 'ի թիւ ։

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհ-
նեցէք զանուն Տեառն ։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ,
յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեանս
Յարեւելից մինչեւ 'ի մուտս արեւու
օրհնեալ է անուն Տեառն ։

Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց
Տէր, և յերկինս են փառք նորս ։
Ո՛վ է որպէս Տէր Աստուած մեր 'ի
բարձունս բնակեալ, և զխոնարհս
տեսանէ յերկինս և յերկրի ։

Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և
բարձր առնէ զտառապեալս յաղբե-
ւաց ։

Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ :
Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան ու-
րախամիտ , որպէս մայր որդւովք
բերկրեալ :
Փառք հօր և որդւոյ և :

^{մի} Երկնաւո՞ր հօտ ընտրեալ . զո՞ր
^{ստ} հովիւքն քաջ թողեալ յերկի՛նս . և
^{դի} եկեալ 'ի խընդի՞ր մեզ մոլորե՞լոցս .
որով լըցեալ զթի՛ւ հա՞րիւրո՞ցդ . ա-
րա՞ր ուրախութիւն 'ի յերկի՛նս երկ-
նաւո՞րացդ . անշա՛ւք զձե՛զ բարե-
խօս լերուք ան Տէ՛ր վասն քաւո՛ւ-
թեան մե՛զա՛ց մե՞րոց : Տեսանո՞ղք
անտե՞սին . խո՞րհրդածո՞ւք խորոցն
Աստուծոյ . որք իջեալ ընդ մի՛ածնին
սպասաւորե՛լ տնօրե՛նս թեանն . 'ի
ծննդեանն աւետա՛ւորք հովուա՛ցն .
և կանա՛նցն իւղաբերից կենաց քա՛-
րո՞ղք ըզկե՛նդա՞նւոյն . անշա : Պա-
հապա՞նք անխա՞րհի . բանակըք

Տեառն շուրջ զե՛րկի՛ւղա՛ծո՛վք. բա-
րեկանք լազգի մարդկան, միջնորդք
մա՛հո՛ւ և՛ յա՛րո՛ւթեան, Միքայէ՛ւ
և Գաբրիէ՛ւ մե՛ծք. որ կայք միշտ
անաջի ամենասո՛ւրբ Ե՛րրո՛րդո՛ւ
թեանն. անղա :

Այսօր ցընծայ զուարճացեալ եկե- մկ
ղեցի՞ հեթանոսաց. տօնելո՛վ զյիշա- դի
տակ մեծի նահապետին և հօրն հա-
ւատոյ Աբրահամու. օրհնեցէք ման-
կունք սիրովնի՛ զհայրն լուսոյ ա՛նլը՛
ռելի՛ : Այսօր նո՛ր ի՛սրայել կոչեց-
եա՛լ մարգարէի՛ւքն առ Աստուած .
տօ՛նեա՛ ցնծութեամբ զտօն հովուա՛
ցըն իսրայելի՛ն առաջնոյ. գովելո՛վ
զգլուխ անկեան երկո՛ւց որմոց յա՛ր
մա՛րութեա՛ն : Այսօր ՚ի գլո՛ւխն լե-
րանց տուն Աստո՛ւծոյ հաստատեալ
որ և յաւէ՛տ ուռգիս յամպո՛ց հոգ-
ւոյն աստուածաբուղիառանտահո՛ս
անձրեւօք. բա՛րեբանեա՛ զաղբիւրն
կենաց զարբուցանողը՛ն ծարաւեա՛ց :

մկ **Ջ**առաւօտու զօրհներգութիւնս
 աճ մարդասիրութեամբդ քո ընկալ թա-
 դաւոր փառաց, և զմանկո՛ւնս եկե-
 ղեցւոյ քո պահեա՛ն 'ի խաղաղու-
 թեա՛ն: Որ տեսո՞ղդ ես խոնարհաց
 յերկնից 'ի յե՛րկիր, և տուո՞ղ ողոր-
 մութեան անգլի մարդկան, զման :
 Ընդ սերովբէ՛սն սրբբասաց համա-
 ձայնեալ քեզ երգեմք, երեքսրբեան
 տէրութիւն խնայեա՛ն քաղցրու-
 թեամբ յարա՛րածս քո, և զմանկո՛ւնս
 եկեղեց :

մկ **Ա**շակերտը՛ք Քրիստոսի և առ ա՛մե-
 ակ նայն տիեզի՛րս առանքեալք, բարե-
 խօսեցէ՛ք առ Տէր վասն մե՛ր: Որք
 առի՛ք զպատուէ՛ր քարոզել աներ-
 կիւղ զբանը՛ն կենաց յաշխարհի՛ր,
 բարե: Որք արժանի՛ն քեզ տեսանե՛լ
 մարմնով զՈրդին Ա՛ստուծո՛յ յայտ-
 նայե՛ս, բարեխօսեցէ՛ք առ Տէր :

մկ **Ը**ղճգնութի՛՞ւն սրբոց քոց Քրիստոս
 աճ տօնելո՞ւլ այսօր ընդ զօրս անմարմ

նոցն . քեզ երգե՛լմք անկըռելի՛
զօրհնա՛ք ա՛նու թի՛ւն : Մերկացեա՛լք
զմարդկային տկա՛րու թեան գգե՛ստ ,
հաւատոյ վառեալ գգե՛ստուք . յաղ
թեա՛լմք հակառակամարտի՛ցն ՚ի
պատերազմի՛ : Մկրտեա՛լք ընդ Քը
րիստոսի՛ հեղմամբ արեան ՚ի մա՛հ
աստուածու թեանն գոլով հրաշա՛լ
կերտք . շինեա՛լմք ՚ի վայելչու
թի՛ւն սուրբ անբա՛յու թեա՛նն :

ՔԱՐՈՁ ԶԿՆԻ ՄԱՆԿԱՆՑՆ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ
խարհի , և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ զՏէր աղաչեսցուք : Ասաւ
ցուք ամենեքեան միաբանութեամբ :
Տէր ողորմեա . տէր ողոր . տէր ողոր :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Սուրբ ես , Տէր Աստուած մեր հզօր
և փառաւորեալ , որ նստիս ՚ի կառս
քրովբէականս և լոյս ծագես յարա
րածս քո : Լուսաւորեա զմեզ , Տէր
՚ի ժամ առաւօտուս , որպէս զի ՚ի

Տագել լուսոյ տուրն ջեանս՝ Տագեսցի
առ մեզ գութ մարդասիրութեան
քոյ։ Հեռացո՛ր մէնջ Տէր, զխաբէութիւն
թիւն սատանայի, և զբռնութիւն
նորա խորտակեա աղօթիւք և բարե-
խօսութեամբ ամենայն սրբոց։ Արա՛
և զերկիրս պտղաբերս ՚ի օնունդս
ծառայիցքոց։ Յորոց հանապազ փա-
ռաւորեալ գովի ամենասուրբ Եր-
րորդութիւնն՝ այժմ և միշտ և։

Յաւուրս աղուհացից աստ ասի, Տէր - Բն-Է-Լ. և
յետ նորա Բնէջ Էնց. և յայլ աւուրս պահոց՝
միայն Բնէջ Էնց, զոր գտցես յ298 երեսն։

ԻՍԿ Ի ՏՕՆՍ ՍՐԲՈՅ ՍԱՂԾՈՍՍ ԱՅՍ

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօ-
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կար-
գացի առ նա։

Շրջեցան զինեւ երկունք մահու, և
վիշտք գժոխոց գտին զիս։

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի,
և զանուն տեառն կարգացի։

Ո՞ տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած
Աստուած մեր ողորմի՛ և պահէ ըզ
տղայս Տէր :

Ես խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զիս
դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո, զի
Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ, զաչս
իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ՚ի գայլ
թակղու թե՛նէ, հաճոյ եղէց առաջի
Տեառն յերկրին կենդանեաց :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի ՚ի զարմանալ իմում, թէ
ամենայն մարդ սուտ է :

Զի՞ նչ տաց տրիտուր Տեառն ընդ ա
մենայնի՛ զոր և ետ ինձ :

Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և
զանու՛ն Տեառն կարգացից :

Զաղօթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ
սրբոց իւրոց. ո՞ Տէր ես ծառայ քո
եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ քեզ մատուցից
պատարագ օրհնութեան, և զանու՛ն

Տեառն կարդացից :

Ջաղօթս իմ Տեառն տաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեաննորա՝ ի դաւիթս
տան Տեառն, և ՚ի մէջքո երուսաղէմ:
Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազինք՝ գո-
վեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :
Ջօրասցի ողորմու թիւննորա՝ ի վերայ
մեր՝ և ճշմարտու թիւնն Տեառն մը-
նասցէ յաւիտեան :

Աստուած յանուան քում կեցո զիա,
և ՚ի զօրու թեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ՚ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարե-
ցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն ՚ի թշնամիս
իմ, ճշմարտու թեամբ քով սատակեա
զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մատու-
ցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան
քում Տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղու թենէ իմմէ՝ փրկեցեր

զիս , և 'ի թշնամիսն իմ ետես ակն իմ :
Տուր զօրու թիւն ծառայի քո . կեցո
զորդի աղախնոյ քո , և արա առ իս
նշան բարու թեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն .
զի դու Տէր օգնեցեր ինձ , և մխի
թարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ Ի ՏՕՆԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՅ

Քրիստոս Աստուած մեր՝ վասն
սուրբ խաչի քոյ պատուականի , ըզ
խաղաղութիւն քո տուր մեզ Տէր :
Վասն Սրբուհւոյ Աստուածածնին ,
և Յովհաննու Կարապետին , և սրբ
բոյն Ստեփաննոսի նախավկային ,
զխաղաղութիւն քո տուր մեզ Տէր :
Վասն սրբոց քոյ առաքելոց , մարգա
րէից , վարդապետաց , մարտիրոսաց ,
հայրապետաց , ճգնաւորաց , կուսա
նաց , միանձանց , և ամենայն սուրբ
երկնային զօրացն . զխաղաղու
թիւն քո տուր մեզ Տէր :

Եւ վասն նախկին լուսաւորչացն մե
րոց Թադէոսի և Բարթոլղիմէոսի , և

սրբոց Յակոբեանց երջանիկ առաքելոցն, և սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին, և սրբոցն՝ Յակոբայ մծբընայ հայրապետին, Մարուգէի ճըգնաւորին, Մելիտոսի եպիսկոպոսին, և Գէորգայ զօրավարին :

Բարեխօսութեամբ յիշատակաւ և աղօթիւք սրբոցն (Եւ Եւ) որոց այսօր է յիշատակ . զիսաղաղութիւն և ըզմեծ զողորմութիւն քո պարգեւեա մեզ մարդասէր Տէր :

ՔԱՐՈՋ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՅ

Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք ըզՏէր, որք զչարսն պարտեցին, նեղութեանցն համբերեցին, լուսեղէն և երկնային անթառամ պսակացն արժանի եղեն : Աղօթիւք նոցա և բարեխօսութեամբ մեզ ողորմեսցի : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ Ի ՏՕՆԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՅ ԵՒ
ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ

Որ ընտրեցեր և ընկալար զերանելի

զվկայսն քո (դու) Քրիստոս Աստու
ուած մեր, և Հաղորդս արարեր զնո
սա կամաւոր չարչարանաց քոց: Արդ՝
բարեխօս առ քեզ ունիմք՝ որք աստ
և ընդ ամենայն տիեզերս սուրբք իւ
ցեն: Որպէս զի աղօթիւք նոցա և
բարեխօսութեամբ խաղաղացուցես
զկենցաղաւարութիւնս մեր, փրկե
լով զմեզ յերեւելի և յաներեւոյթ
թշնամոյն: Շնորհեա մեզ Տէր ըստ
օրինակի նոցա կեալ, և զվախճանն
մեր կնքեա ուղղափառ խոստովանու
թեամբ՝ ի յոյս կենացն յաւիտենից:
Զի և մեք արժանի եղիցուք մտանել
յերկնային խորանն լուսոյ, և ժա
ռանգել զպատրաստեալն ի սկզբանէ
աշխարհի սրբոց քոց զարքայութիւ
նդ: Եւ ընդ նոսին գոհանալով փա
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և ընդ
սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և:

Ի ՍԱՐԿԱԻԱԳ ՎԱՐԴԱՊԵՏԷՆ ԱՍԱՅԵԱԼ

Յիշեա, Տէր, զպաշտօնեայս քո. զԺը
նողսն մեր, զվարդապետս, զեղբարս,

զընկերս, զկերակրիչս, զուխտաւորս,
զճանապարհորդս, զհանգուցիչս, ըզ-
վաստակաւորս, զխոստովանողս, զա-
պաշխարողս, զգերիս, զհիւանդս, ըզ-
նեղեալս, զիշխանս, զչարարարս, ըզ-
բարերարս, զթշնամիս, զատելիս, և
որք պատուիրեցին մեզ հաւատով:

Յիշեա Տէր և ողորմեա:

Բարերար և բազումողորմ Աստուած,
քո անմոռաց գիտութեամբդ և ան-
բաւմարդասիրութեամբդ յիշեա զա-
մենայն հաւատացեալս ՚ի քեզ, և ու-
ղորմեա ամենեցուն: Օգնեա և փրկ-
կեա յիւրաքանչիւր փոանգից և ՚ի
փորձութեանց: Արժանաւորեա գո-
հութեամբ փառաւորել զհայր և
զորդի և զսուրբ հոգիդ, այժմ եւ
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն:

ԱՂՅԹՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ, ՃԳՆԱԴՈՐԱՅ ԵՒ ԿՈՒՍԱՆԱՅ

Պսակիչ սրբոց Քրիստոս, որ պսակես
զսուրբսքո, և առնես զկամս երկիւ-
ղածաց քոց, և նայիս սիրով և քաղց-
րութեամբ յարարածսքո: Լուր մեզ

յերկնից ՚ի սրբու թե՛նէ քու մէ բա-
րեխօսու թեամբ սուրբ Աստուա-
ծածնին , և աղաչանօք ամենայն սրբ-
բոց քոց , և որոց այսօր է յիշատակ :
Լուր մեզ Տէր և ողորմեա , ներեա ,
քաւեա և թող զմեզս մեր : Ար-
ժանաւորեա գոհու թեամբ փառա-
ւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սուրբ
Հոգւոյդ , այժմ և :

Յիշեա տէր զպաշտօնեայս :
Բարերար և բազումողորմ Աստ :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս
ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԱՂՕԹՔ ՄԱՆԱՍԷԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ՝ Աստուած Աբրա-
համու Իսահակայ , Յակոբայ և
զաւակի նոցա սրգարոց , ամենակալ
Տէր՝ թող զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս և զերկիր , և
զամենայն զարդ նոցա . ամենա :
Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի
քո , փակեցեր զխորս , կնքեցեր ահա-
ւոր և փառաւորեալ անուամբ քով

սրբով . ամենա :

Որ ամենայն ինչ սարսի և դողայ յե-
րեսաց ահի զօրութեանքո . ամե :
Անբաւ է մեծ վայելչութիւն փառաց
սրբութեանքո . սաստիկ է բարկու-
թիւն սպառնալեաց քոց 'ի վերայ մե-
ղաւորաց . անչափ և անքննին են ու
ղորմութիւնք աւետեաց քոց . ամե :
Դու Տէր բարձրեալ , դթած , երկայ-
նամիտ , բազումողորմ . և զղջանաս
'ի վերայ չարեաց մարդկան . ամե :
Դու Աստուած՝ ոչ եղեր ապաշխա-
րութիւն վասն արդարոցն՝ Աբրահա-
մու , Իսահակայ և Յակոբայ , որք
ոչ մեղան քեզ . ամե :

Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն
իմ մեղաւորիս . զի մեղայ աւելիքան
զաւագ ծովու , և բազմացան անօ-
րէնութիւնք իմ . ամենա :

Չեմ արժանի հայիլ և տեսանել ըզ-
բարձրութիւնս երկնից՝ 'ի բազմու-
թենէ անօրէնութեան իմոյ . ամե :

Կորացեալ եմ ես 'ի բռնութենէ
կապանաց երկաթից . և ոչ գոյ ինձ
հանգիստ . ամե :

Բարկացուցի զսրտմտու թիւն, և չար
առաջի քո արարի. կանգնեցի պատ-
կեր և բազմացուցի զցասումն. ամե :
Եւ արդ Տէր՝ խոնարհեցուցանեմ ըզ-
ծունր սրտի իմոյ, և հայցեմ՝ ի քաղց-
րութենէ քումմէ. ամենա :

Մեղայ, Տէր, մեղայ և զանօրէնու-
թիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենա :
Աղաչեմ և խնդրեմ՝ ի քէն՝ թող ինձ
Տէր, թող ինձ, և մի՛ կորուսաներ
զիս ըստ անօրէնութեան իմում. ա :
Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ, Տէր.
և մի՛ յիշեր զչարիսն իմ. և մի՛ պար-
տաւորեր զիս ընդ իջեալսն ՚ի ներ-
քոյ երկրի չարեօք. ամենա :

Զի դու Աստուած՝ Աստուած ասպաշ-
խարողաց ես. և յիս ցոյց զբարերա-
րութիւնս քո, որ անարժան եմ. ամե :
Կեցուսցես զիս ըստ բազում ողոր-
մութեան քում. և ես օրհնեցից
զքեզ զամենայն աւուրս կենաց ի-
մոց. ամենա :

Զքեզ, Տէր՝ օրհնեն ամենայն զուար-
թունք երկնից. և քո են փառք
յաւիտեանս. ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ և :
Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի բէն՝ Տէր,
Թող ինձ զմեղս իմ :
Բազումողորմ Տէր, ողորմեա ինձ :
Աստուած՝ քաւեա զիս զմեղաւորս
'ի մեղաց, և կեցոյ :
Արարիչ իմ և յոյս Աստուած, գը-
թա յիս 'ի մեղուցեալ ծառայս, և
ողորմեա ինձ բազմամեղիս :
Ամենօրհնեալ Արքուհի՛ և միշտ կոյս
Աստուածածին Մարիամ, բարեխօս-
եա առ Տէր վասն իմ մեղաւորիս :
Ամենայն սուրբք Աստուծոյ՝ բարե-
խօսեցէք առ Հայր 'ի յերկինս վասն
մեր մեղաւորացս :
Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխա-
կալ, ընկալ զաղաչանս մեր, զի 'ի քեզ
են ապաւինեալ անձինք մեր :
Յողթող զօրութեամբ՝ սուրբ և
կենդանարար և պատուական խաչիւ
քով Տէր՝ պահպանեա զմեզ :
Առաքեա, Տէր, զհրեշտակ խաղաղու-
թեան քո, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ
անխռովս 'ի տուէ և 'ի գիշերի :
Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա

զմեղ Տէր՝ յիշեալ զմեզ, յորժամ գաս
արքայութեամբ քո, և ողորմեա մեզ:

Ք Ա Ր Ո Ձ

Եկեալքս 'ի խոստովանութիւն ա-
պաշխարութեան՝ հաւատով զյոյս
միածնի Որդւոյն Աստուծոյ դիցուք
'ի սիրտս մեր, խնդրելով 'ի նմանե-
ղքաւութիւն և զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց: Վասն զի նա ինքն է
նախախնամողն Աստուած յաւիտե-
նական. որ եկն կամաւ Հօր 'ի փրկել
զարարածս. և ասաց՝ զինքն լինել
քաւիչ մեղաւորաց, յոյս ապաշխա-
րողաց, շնորհելով զհանգիստ աշխա-
տելոց, ընդունելով զճանրաբեռն-
եալքս և զտաժանեալքս մեղօք յա-
պաշխարութիւնքաւութեան: Արդ՝
եկայք ամենեքեան խոնարհեալ ան-
ձամբք՝ բեկեալ սրտիւք անկցուք և
լացցուք առաջի Տէառն արարչին մե-
րոյ. զի անցուսցէ 'ի մէնջ զցասումն
պատուհասի յանցանաց մերոց բա-
րերարութեամբն իւրով: Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր՝ կեցո և ողորմեա:

Տէր Աստուած փրկուածեան մերոյ՝ որ
 ողորմածդ ես և գթած, երկայնա-
 միտ, բազումողորմ, և զղջանաս 'ի
 վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ կա-
 միս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալ
 նորա 'ի չար ճանապարհէն և զկեանք
 Դու Տէր՝ առատ ողորմութեամբդ
 քով մխիթարեա զճառայս քո, և
 տուր սոցա տեղի ապաշխարութեան
 Հաշտեա մարդասիրութեամբ քով,
 և արա զսոսա անդամս եկեղեցւոյ
 քում սրբոյ: Որպէս զի առողջաց-
 եալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ
 և ապաշխարութեամբ մտցեն յե-
 կեղեցի քո սուրբ: Եւ ընդ ժողովրդ-
 դեան քում, քեզ հանցեն զօրհնու-
 թիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և
 Հոգւոյդ սրբոյ. այժմ և միշտ:

ՍԱՂՄՈՍ Ե.

Բանից իմոց ունկն գիր Տէր, և 'ի
 միտ առ զաղաղակ իմ:
 Նայեա 'ի ձայն աղօթից իմոց, թա-
 գաւոր իմ և Աստուած իմ:

Ես գրեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առա-
ւօտս լուիցես ձայնի իմում, ընդ ա-
ռաւօտս պատրաստ եղէց յանդի-
ման լինել առ քեզ:

Ո՛չ թէ դու Աստուած կամիս զանօ-
րէնութիւն, և ոչ բնակին առ քեզ
չարք, և անօրէնք մի՛ բնակեացին
առաջի աչաց քոց:

Ատեցեր զայնոսիկ, ոյք գործէն զա-
նօրէնութիւն, կորուսանես զամե-
նեսեան՝ ոյք խօսին զսուտ:

Զայր արիւնահեղ և զնեղաւոր
պիղծ առնես դու Տէր, այլ ես ըստ
բազում ողորմութեան քում մտից
ի տուն քո, և երկիրպագից ի տա-
ճար սուրբ քո երկիւղիւ քո:

Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարու-
թեան քում, վասն թշնամեաց իմոց՝
ուղիղ արա առաջի իմ զճանա-
պարհս քո:

Զի ոչ գոյ ի բերանս նոցա ճշմարտու-
թիւն, և սիրտք նոցա նանրեալք են:
Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք
նոցա, և լեզուօք իւրեանց նեն-
գաւորք եղեն:

Դատեա զնոսա Աստուած զի անկցին

’ի խորհրդոց սրտից իւրեանց . ըստ
բազում ամբարշտութեան նոցա մեր
Ժեա զնոսա, զի դառնացուցին զքեզ :
Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յու
սացեալ են ’ի քեզ . յաւիտեան ցըն
ծասցեն . և բնակեսցիս դու ’ի նոսա :
Պարծեսցին ’ի քեզ սիրելիք անուան
քո , զի օրհնեսցես դու զարդարն .
Տէր՝ որպէս զինու հաճութեամբ քո
պսակեցեր զնոսա :

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ
քով . ցնծացաք և ուրախ եղաք զա
մենայն աւուրս կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յորս
խոնարհ արարեր զմեզ, և ամացն՝
յորս տեսակ զչարչարանա :

Հայեա Տէր ’ի ծառայս քո և ’ի գործս
ձեռաց քոց, և առաջնորդեա որդւոց
նոցա եղիցի լոյս Տեառն Աստուծոյ
’ի վերայ մեր :

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա ’ի
մեզ Տէր, և զգործս ձեռաց մերոց
յաջողեա մեզ :

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր .
Տէր, լուր ձայնի խմում :

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զճայն
աղօթից իմոց :

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես
Տէր՝ Տէր, իսկ օ կարէ կալ առաջի
քո. զի 'ի քէն է քաւութիւն :

Վասն անուան քո համբերի Տէր.
համբեր անձն իմ բանի քում.
յուսացաւ անձն իմ 'ի տէր :

Ի պահէ առաւօտու՝ մինչեւ յերե-
կոյ, 'ի պահէ առաւօտու՝ յուսա-
ցաւ իսրայել 'ի Տէր :

Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բա-
զում. 'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա
փրկեաց զիսրայել յամենայն նե-
ղութեանց նորա :

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմու-
թիւնս քո. զի ես 'ի քեզ տէր յուսացայ :
Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից .
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր.
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո ինձ առնել զկամս քո. զի դու
ես Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես
զիս. արդարութեամբ քով Հանցես
'ի նեղութենէ զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակես զթըշ
նամիս իմ, և կորո զամենայն նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ:

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և
'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ:
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն

դիր բանից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարե-
ցան զբեղ Աստուած առաջի իւրեանց:

Ահա Աստուած օգնական իմ, և
Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակես
զնոսա:

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ, և խոստովան եղէց
անուան քում Տէր, զի բարի է:

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս, և 'ի թշնամիսն իմ ետես
ակն իմ:

Փառք հօր և որդւոյ և:

ԵՐԳ՝ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՎԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴԻ ԱԻՈՒՐ
ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ՎԱՍՆ ԵՐԿՆԱՅՆՈՑ ԶՕՐԱՅՆ

Ա՞րարչակա՛նն բանի՛նն հրամա՛նն 'ի բլ
յերկրո՛րդ ու մն աւո՛ւր սկզբա՛նն .
զջո՛ւրսն 'ի ջո՛ւրցն բա՛ժանեա՛ց հաս-
տատու թեա՛մբ պարո՛ւնակեա՛ց . ո՞րով
զաշխա՛րհս հողե՛ղինա՛ց անջրպե՛տ-
եաց 'ի հրե՛ղինա՛ց . ընդ նոսի՛նն որդի՛ք
լուսո՞յ տուք օրհնո՛ւ թիւն երբեա՛կ
Լուսո՛ւմսո՞յն :

Բա՛զմաչեա՛յ հոյլք քրո՛վբէի՛ց երեք-
սըրբեանդ սրո՛վբէից . աթոռք անեղ
Աստը՛ւածու թեա՛նն համա՛գոյ Երրոր-
դ ու թեա՛նն . բա՛րեխօս լերո՛ւք առ
Տէ՛ր վասն մա՛նկանց եկե՛ղեցւո՛յ . ընդ :
Գե՛րազոյն իշխա՛նու թի՛ւնք և անիո՛ւ-
փոխ միշտ տե՛րու թի՛ւնք . անյաղ թե-
լի՛սուրբ զօ՛րու թի՛ւնք 'ի յարա՛րչին
փառա՛տրու թի՛ւն . աղաչեցէք զՏէ՛րն
ո՞ղորմա՛ծ անտես չա՛ռնել զգործ՛նս

ձեռնացն . ընդ նո :

Դասք անմարմնոցն պէտու թեանց .
հրեշտակապետք բարձրութեանց .
հոգիք հրեղէնք և սպասաւորք հրեշ-
տակաց զինուորութիւնք . մաղթե-
ցէք զՏէրըն տերանց վասն մարդ-
կան երկրաւորաց . ընդ նո :

Երկնաւորաց դասոց վերնոց օրհ-
նաբանից քոց զլուարթնոց . քողջ-
րասցի՛ն առ քեզ զթա՛ծ որ վասըն
մեր ձայն մաղթանաց . զորս և տա-
ցես մեզ պահապան յայսմ հետե-
մինչ ի՛ վախճան . ընդ նո :

Զօրութեանց և տէրութեանց իշ-
խանութեանց և պէտու թեանց . և՞
ամենայն անուանելոց որք ի յեր-
կինս պաղանտանօք . ընկալ Քրիստոս
ուրախութեամբ զմեզ յօր մահու
և յարութեան . ընդ նոսի՛ն օրհ-
նել հոգւո՛վ ըզքեզ ընդ Հօր փա-
ռա՜հ տրե՛ւ լո՛վ :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ ՎԱՍՆ
ԵՐՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԿՐՏԻԶՆ

Է՞տկա՞ն բանն որ ընդ հօր արարչա՞նք ԴԷ
կից և համազօր. յերրորդ աւո՞ւր
զջուրսն զատոյցըգբոյսս և զտո՞ւնկս
բըղխեցոյց. ի՞նչ ի յերրորդ դարո՞ւն
դարձեա՞լ զջուրսն հեղե՞ղ ցամաքե-
ցոյց. զՆոյ տապանա՞ն իւր անպրեցոյց,
զկենդանեաց սեռս անճեցոյց. տո՞ւք
օրհնութիւնն անճա՞ռ լուսոյն Հօր
և Որդւոյ և սո՞ւրբ Հոգւո՞յն :
Ը՞նդ ծառոց երկրի՛ զգալեաց տըն-
կեաց և՛ զտունկս իմա՞նալեաց. զհե-
ղեղ մեղացըն ցա՞ծուցեա՞լ զգասս
արդարոց բազմացուցեա՞լ. յորոց և
մե՞ծն ի ծնո՞ւնդս կանա՞նց միջնորդ
չնորհաց և օրինաց. տո՞ւք օրհն :
Թա՞գաւորի՞ն երկնի՛ց զինուո՞ր ար-
քայո՞ւ թեանն աւե՛տաւո՞ր. խընդրեա
դնե՞լ ելս ի՛ սրտի՞ առ ի հո՞վտէս
տրտմա՞կանէ՛. յո՞ւխտեալ տեղի՞ն
տէրո՞ւնական ի խոստացեալն որդւո՞ց

մարդկան . տո՛ւք օրհ :

Ժամռանգին հօր սպանսաւո՛ր և յար-
գանդէ երկըրպագող . Կա՛րապետ և
Մըկրտի՛չ այնմ՝ որ մե՛ղաց մերո՛ց
քաւի՛չ . լե՛ր բարեխօս առ նո՛յն գը-
թած ջնջել ըզգիր մեր յանցանաց .
տո՛ւք օրհ :

Ի՞նչ օրէ՛ լոյս ծանգեցա՛ր մեռեալ բը-
նո՛ւթեանս կենդանա՛րան . ա՛ռաքե-
ցե՛ր յառանջընթաց սուրբ զՅովհաննէս
նէս քարո՛ղ կենաց . սո՛րին հայցմամբ
բըն ամե՛նակա՛լ զպաղանտանս մեր
ընկա՛լ . տո՛ւք օրհնու :

Լո՛ւսաշաւի՛ղ յերկի՛նս ելի՛ն հո-
ղանի՛ւթեայ սուրբ հրե՛շտակի՛ն .
ա՛րժանացո՛ղ զմե՛զ նորի՛ն նեղ և ան-
ձուկ ճանապարհի՛ն . զի՞ հետեւող
գողո՛վ նորի՛ն հօր քո վե՛րին օթե՛-
վանի՛ն . և՞ երգեսցո՛ւք ընդ երջան-
կացն որդւոց լո՛ւսոյ քեզ եհրճու
փա՛ռա՛ց .

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԴԻ ԱԻՈՒՐ ԱՐԱՐԶՈՒԹԵԱՆՆ ԵՒ
 ՎԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ ՎԱՍՆ ԱԻԵՏԵԱՅ
 ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Խաճարն անգոյ և սկըգբնածի՞ն հա 72
 լածեցաւ յօրն անաջի՞ն. լոյսն այն
 պայծառ յօր չորրորդի՞ն յարեգա՛
 կան նիւթ հաճաքեալ. լուսինն ՚ի տիւր
 լուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարբ
 յօրինեալ. ո՞րով օրհնի՞ Ստեղծողն
 էի՞ց ՚ի բանա՛ւոր պաշտօ՛նէ՛ր՝ չ. 73
 Ծածկեալ խորհո՛ւրդն ծա՛նուցա՛ւ
 չորրորդ դա՛րուն Խա՛հակա՛ւ. ՚ի չոր
 րորդ օր դարձեալ հրեշտա՛կն ետ
 զաւե՛տիսն կո՛ւսակա՛ն. թէ՞ լոյսն որ
 ո՛չ բովա՛նդակի՞ ՚ի քէն մա՛րմնով
 պարո՛ւնակի՞. յօր օրհնեցա՞յք ազգ
 երկրածի՞նք տուք օրհնու թիւն
 պտղոյ կո՛ւսի՞ն. 74

Կո՛ւսին նախնւոյ մօրն Ե՛ւայի՞ յոր
 մէ անդամն հի՛ն պարտի. բա՛րձան ա
 նէ՛ծքն տըրտմակա՛ն քո սուրբ ծը
 նը՛նդեամբ կոյս Մա՛րիամ. աղաչեա՛

դ.բո Մի՛ածի՛նն թողուլ ը՛զմեղս
որդւո՛ց նոցի՛ն . յո՛ր օրհնե :

Հա՛րսն ընծայեալ յերկրէ՛ յերկի՛նս
յոր համբա՛ռնամք առ քե՛զ զհոգի՛ս .
յո՛ր լսելո՞յ քո զա՛ւետի՛ս խնդրեա
լի՛նել մեզ լը՛սելի՛ս . զձո՞յն աւետ
եաց քո Մի՛ածնի՛ն եթէ ե՛կայք օրհ
նեալք հօր ի՛մ . յո՛ր օրհ :

Ձայնիւ առ քե՛զ Տէր պա՛ղատի՛մք և
առաջի քո անկանի՛մք . աղաչանօք
Աստուա՛ծածնի՛ն շիջո՛ ՚ի՛ մէնջ ըզ
բո՛ց հնոցի՛ն . տո՛ւր արտասուօք ըզ
մեղը՛ս ջնջե՛լ և վերջստին զմեզ նո՛
րոգել . յո՛ր օրհ :

Ղեկավար ճարտարապե՛տ անցեր ը՛նդ
ծով կենցա՛ղս անհետ . վերաբերեա
լնդ Պե՛տրոսի՛ զմեզ ՚ի յա՛լեաց մե
ղաց ծովէս . պա՛ղատանօք գերա՛գու
նի՛ն անապա՛կան քում ծը՛նողի՛ն .
յո՛ր օրհնեցայք ազգ ե՛րկրածի՛նք
տուք օրհնո՛ւթիւն պըտղո՛ւմ յ
կո՛ւսի՛ն :

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԱՒՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ, ԵՒ Ի ՍՈՒՐԲ
ԱՌԱՔԵԱԼՍՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ճառագայթեալ բանն 'ի՛ հօրէ՞ յօր ^{եւ}
հինգերորդն հրամայէ՝ . բլղխեալ 'ի
ջրոց սեռս կայտառաց և թեւաւորս
օղականաց . ի՞սկ 'ի դարձն հինգ
մըկրտի՞ն յամպն և 'ի՛ ծովն խորայել
հի՛ն . տացուք հրաշից ներգործողին
պատիւ և փառս անեղ բա՛նի՞ն :
Մաքրապէ՛ս օրի՛նակի՞ առաքելոցն
Քրի՛ստոսի՛ . ո՞րք 'ի ծովէ՛ն տիբերա-
կա՞ն 'ի յերկնայինսն կո՛չեցան . ան-
ցին ընդ ծով աշխարհակա՞ն և 'ի
հոգին մըկըրտեցան . տացուք հրա-
ջո՛ւրախութիւնսն անզրանակա՞ն 'ի
հարսանիսն անանպակա՞ն . զձե՞զ ա-
ռաքեաց հայրը՛ն փառաց հրաւիրա՛լ
տուք տըրտմանկանաց . սո՛ւրբ հար-
սանեացն այն հայցեցէ՞ք ընդ ձեզ
լի՛նել մեզ պարակի՛ց . տա՛ :
Նորոգօղք տիեզերաց 'ի նախահօրըն

յանցանաց. նորափետո՞ւր զարդա՞
րեցի՞ք զեկեղեցիս հեթանոսաց.
սաղատեցէ՞ք առ նոյն գլխա՞ծ զմեզ
նորոգել 'ի հնոյ մեղաց. տա՛:

Շի՛նող է՛ցըս համայնի՞ց արարա՞ծոց
'ի յանգոյի՛ց. նոյն շինեցե՛ր զեկեղե-
ցի՞ վէմդ 'ի վերայ վիմի՛ն բանի. ընդ
եդեալ հիմնէ՛ս 'ի նոր սի՞ծն ըզմեզ
յօդեա շինամա՛ք 'ի նոյն. տա՛:

Ո՞ւրախացա՞ւ գնացի՛ւք գետո՞ց քա-
ղաք 'ի՛քէն շինեալ Յիսո՛ւս. յորմե-
վրտա՞կք շնորհաց հոսե՞ն զողիս
մարդկան ոռոգանե՛ն. ամբո՛ւ ե մեզ
'ի ջրոյն կենաց հայցմամբ հոգւոյն
մատը՛ռուակաց. զի՞ բանաւո՞ր եր-
կի՛րըս քո՞ սլողաբե՛րի 'ի փա՛հ
ուր՛ս քո՛:

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԱԻՈՒՐ ԱՐԱՐՁՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ, ԵՒ Ի ԱԶԵԼՈՒԹԻՒՆՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ուր **Չ**ըհանդուրժեալ բնութեամբ բար-

Լոյն ունեւ միայն զանճան բարին,
այլ ստեղծեալ զմարդ յիւր պանշ
կերի՞ն 'ի վեցերորդն առանօտի՞ն,
և՞ 'ի յերրորդ ժամ զկողածի՞նն 'ի
յօգնող թիւն ետ հոգւածնի՞ն. զորս
'ի դրախտի՞ն եդ վայելէ՞լ բայց 'ի
պըտողոյն մահող ահա՞րդե՞լ:

Պապանձեալ առ դատողի՞ն յետ
յանցանացն ադամըն հի՞ն. զկի՞նըն
պատճառ եդեալ խաբամանն և կի-
նը՞ն զօձըն դաւաճան. որով երկիրս
այս անիծալ փուշ և տանտասկ 'ի
ամա՞ բուսան. վըճիւ մահող մար-
դոյն տըւան դառնալ 'ի՞ հող ուստի՞
ստեհ՞ղծա՞լ:

Զընջել փութայր հայրը՞ն փառաց
զգիր պարտեաց մեր յանցանաց,
որով զգեցաւ որդի՞ն գթած 'ի վեց
դարուն զմարմի՞ն մեղաց. հօր հա-
ճութեամբ 'ի մահ խաչի՞ն եկն կա՞լ
մաւ 'ի յոլորբաթի՞ն. գառն զենաւ
'ի հի՞ն զատկի՞ն փոխան գառանցն

օրի՛նա՛կի՛ն։

Ռա՛հիւ լուսոյ պատուի՛րանի՛ն ար-
դարո՛ւթեան ճանա՛պարհին. բա՛րձ-
րանալով քո ՚ի խաչի՛ն բարձրացո՛ւ-
ցեր զմեզ ՚ի յերկի՛նս. քո անպա-
տո՛ւմ խոնարհու թեա՛մքդ . և կամա՛-
ւոր խաչե՛լու թեա՛մքդ հա՛շտեաց ընդ
մեզ, Տէր, գը՛ծու թեա՛մք և թող
ըզմեզս ողորմո՛ւ թեա՛մք։

Սոսկալի՜դ սերովքէի՛ց և ահա՛ւորըդ
քրովքէի՛ց. խո՛նարհեցա՛ր ՚ի չա՛րչա-
րա՛նս չարչարե՛լի բնու թեա՛մք մարդ-
կան. ՚ի խաչի՛ն զմեզս ըսպանե՛ր և
զդատանկնիք մահո՛ւ լուծեր. հա՛շտ։
Վե՛հագոյ՛ն բնու թեա՛նց էի՛ց և ա-
րա՛րիչըդ բո՛լորի՛ց. յորժամ ծագե՛ս
զխաչի՛դ նշա՛ն ՚ի գալը՛ստեան քո
մի՛ւսանգամ. զերկրպագո՛ւս այժմ
հա՛ւատով լուսաւո՛րեանորի՛ն լու-
սով. զի՞ համաձայն խաչա՛զդեցի՛ցն
զքեզ օրհնեմք յաւի՛ր տե՛նի՛ց։

ԵՐԳ ՎԱՍՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴԻ ԱԻՈՒՐ ԱՐԱՐՉՈՒԹԵԱՆՆ
ԵՒ ՎԱՍՆ ԵՕԹՆԵՐՈՐԴԻ ԴԱՐՈՒՆ ԵՒ Ի ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՀԱՆԳՍՅԵԱՆՆ

Տէրն յետ ստեղծման արարածոց չաբ
հանգեալ յեօթն օրն 'ի գործոց.
այն որ հանգիստ աշխատելոց և կամ
քնն գործ է եղելոց. ուստի և մեզ
յոյս հաստատունն ետ հանգըստ
եամբն շաբաթունն. թէ աստ գոր
ծել զգործս Աստուծոյ, անդ է
հանգչել ընդ Աստուծոյ:

Բաբունաբար վարդապետիմք յօրի
նակէ Տեառնն խրատիմք. որ 'ի յեր
կրորդ արարչութեանն յետ կա
տարման տնօրէնութեանն. յեօթ
ներորդ օր հանգստեանն իջեալ մարմ
նով 'ի գերեզման. զկապեալ հոգի
սըն վերածեաց զանանց հանգիստն
սպաւորաբար ստեանց:

Յօղդ որ 'ի քոյդ կողէ ցողեալ բժբշ
կեցցէ զհանգուցեալսն. իջցէ 'ի հող
մահո՛ւնոցին և բուսո՛ւցցէ յօրնն

վերջին. կենդանաբար ձայնի՛ւդ քո՝
կոչեա զնո՛սա 'ի կեան՛նս քո. և՞ դա-
սեցո՛ւ ընդ անդարո՞ցն երգել քե՛զ
փառս ընդ զը՛ւսմ' ըթնո՞ցն:

Ի՞նչեալ զբնու[թիւնս կենանց ու-
նօղ դարձոյց յանցանքն ի մահու հոգի.
ի՞սկ անմահի՞դ մեռելու[թիւն շնոր-
հեաց դարձեալ զանմահու[թիւն.
զորս են ընդ քեզ [թաղեալ մահուամբ
աւազանին մկրտու[թեամբ. յաբո
ընդ քեզ քոյի՛ն փառօք արեգական
նրման ըմբ'ւսո՞ւմ:

Փայլին արդարքն յարքայու[թեանն
և ճգնաւորքն 'ի հանգստեանն. մար-
տիրոնքն պըսակի՞ն և կուսանաց լապ-
տերք վառի՛ն. դասեցո՛ւ, Տէր, ընդ նո-
սի՞ն որք զքեզ Աստը՛ւած խոստովա-
նի՛ն. անդարու[թեամբ մի՛ դատեսցին,
այլ դ[թու[թեամբ քո քանեմ' սցի՞ն:
Քո անպատում խոնարհու[թեամբ դ՛-
որ [թաղեցար մեռելու[թեամբ. և՞
յարուցեր յորդանց մարդկան՝ որք

Հաւանտով 'ի քեզ անկան. յաճո և
զմեզ արդարութեամբ և զննջեց
եալսն ողորմութեամբ. զի՞ կենդա
նեացրս բերանով տացին քեզ փառս
ընդ հօ՞ր հօ՞ր հո՞գւո՞ղ:

~~~~~

ԾԱՂԹԱՆՔ ՊԱՀՈՅ

'Յետ Արքայ-հանին :

Խաչքո եղիցի մեզ ապաւեն, Տէր
Յիսուս. յորժամ երեւիս փառօք
հօր ընդ ամպս լուսաւորս: Յայն
ժամ մեք մի՛ ամաչեսցուք յուսաց
եալքս 'ի քեզ. այլ զօրութեամբ
քով մեծաւ բերկրեսցուք ընդ աջ
մէքումմէ՝ որպէս զորդիս լուսոյ
և զորդիս տուրնջեան :

Ք Ա Ր Ո Ջ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած,
զի պահպանեսցէ զժողովուրդս իւր
ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուա
կան խաչիւն իւրով՝ ի խաղաղութեան:
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր. կե
ցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ ՊԱՀՈՑ

Օգնեա մեզ Տէր . օգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր՝ վասն մեծի փառաց անուանդ քո . Տէր փրկեա զմեզ , և քաւեա զմեզս մեր վասն անուանքոյ սրբոյ : Պարսպեալ պահեա զառ 'ի քեզ զապաւինեալ և զյուսացեալ ժողովուրդս քո՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւդ քով 'ի խաղաղութեան : Փրկեա յերեւելի և յաներևոյթ թշնամւոյն : Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել ըզքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ , այժմ և միշտ և :

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո :

Բարերար և բազումողորմ Աստ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ԱՂՕԹԻՑ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԻՈՅ

ԱՅԼ ԵՒ Ի ԴԷՄՍ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆՆ ԲՐԻՍՅՈՍԻ

ԵՒ ԵՐԵՒՄԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅՆ

Եղիցի անու՛ն Տեառն օրհնեալ
յաւիտեան . զի յառաջ քան
զարեւ է անու՛ն նորա :

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկ-
րի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա :
Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայելի՛ որ
առնէ սքանչելիս միայն . և օրհնեալ
է անու՛ն սուրբ փառաց նորա յա-
ւիտեան . լցցի փառօք նորա ամե-
նայն երկիր . եղիցի եղիցի :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Եւ եւս իսաղաղութեան զՏէր աղա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ :

ԵՐԳ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻՆ

Յարեւելի՛ց մի՛նչ ՚ի՛ մուտս . ՚ի՛ 74

հիւսիսոյ և՛ ի հանրանոյ. ամենայն
ազգ և՛ ազի՛նք, յօրհնութիւն նոր
օրհնեցէք զարարի՛նն անրանձոց.
որ ծանգեաց զոյս արեգականն այսօր
յաշխարհս :

Եկեղեցի՛ք անդա՛րոց. փառաբա-
նիչք ամենասո՛ւրբ Երրորդո՞ւթեա-
նն. յառաւօտըս լուսոյ զառաւօտ
խաղաղութեան Քրիստոնս գովեցէք
ընդ հօր և՛ հոգւոյն. որ ծանգեաց
ըզլոյս գիտութեանն իւրոյ ի՞նչ մեզ :

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Յարեւելից յա՛րեմուտս մա՛նկունք
սի՛օնի՛. օրհնեցէք միշտ անդադար
զծանգողն լուսոյ :

Եկեղեցիք արդարոց և՛ փառաբա-
նիչք. բարեբա՛նեցէք որ ե՛տ զի-
մաստըս լուսոյ :

ՔԱՐՈԶ

Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու
ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէու-

Թեան, ուր և կարդան զանուն Տեառն
 սրբու թեամբ, Տէր աղօթիւք նոցա և
 բարեխօսու թեամբ մեզ ողորմեսցի :
 Ուխտիւք զԱստուած աղաչեսցուք զի
 նա փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց և 'ի ցան-
 կու թենէ աշխարհի : Ընկալցի զուխ-
 տըս և զխնդրուածս սրտից մերոց . և
 արժանի արասցէ զմեզ հաւատոց և
 պատուիրանաց իւրոց ընդ ամենայն
 սուրբս իւր : Ամենակալ Տէր Աստ-
 ուած մեր կեցո և ողորմեա : Զա-
 ռաւօտս լուսոյ և զառաջակայ օրս
 խաղաղու թեամբ անցուցանել՝ հա-
 ւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :
 Զհրեշտակ : Զքաւու թիւն : Զսրբոյ :
 Եւ եւս միա : Զանձինս : Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Յարեւելից մինչեւ 'ի մուտս արեւու
 օրհնեալ ես Տէր . վասն զի թագաւ-
 ոյր քաղցր ես . և անուն քո ահեղ է
 ընդ ամենայն տիեզերս : Քաղցրաս-
 ցին սաղմոսերդ ու թիւնք մեր առաջի-
 քոյ . ելցեն իրաւունք յարդարու թե-
 նէ քումմէ 'ի տկարու թիւնս մեր, և

փառաւորեացի ամենասուրբ անուն
քո : Եւ մէք արժանի եղիցուք կալ
'ի սպասուիրանի քում. և քեզ երգել
զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդ
ւոյ և հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած մշտնջենաւոր՝ Աստուած
յաւիտենական, որ 'ի ստորին աշ
խարհս լոյս ծագեցար, և լուսաւո
րեցեր զմեզ 'ի խաւարային մեղաց
մերոց : Որ վասն մեր 'ի չափաւորու
թիւն եկիր՝ անչափդ Աստուած . և
հեղեալ ծաւալեցեր զշնորհս հոգ
ւոյդ սրբոյ յարարածս քո : Այժմ
և յաւիտեանս ժամանակաց բարե
բանեալ ես ամենամեծդ Աստուած,
ընդ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ .
այժմ և միշտ և :

ՍԱՂՄՈՍ ԴԹ.

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն եր
կիր . ծաւալեցէք Տեառն ուրախու
թեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ .
ծաներուք զինաւ Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ, և ոչ մեք էաք. մեք
 ժողովուրդք և խաչն արօտի նորա:
 Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովա-
 նութեամբ, և օրհնութեամբ ՚ի
 յարկս նորա:

Խոստովան եղերուք Տեառն, և
 օրհնեցէք զանուն նորա:

Քաղցր է Տէր, յաւիտեան է ողոր-
 մութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազ-
 գէ ճշմարտութիւն նորա:
 Փառք հօր և որդւոյ և:

Ե Ր Գ

Ճգնաւո՞րք Աստուծոյ, և՛ ժառանգի դի
 դորդք երկնի՛ց անբանութեանն.
 ո՞րք փոխանակեալք զանցաւորս
 առիք զանանցը՛ն բարո՞ւթիւնսն.
 բարեխօսեցէ՛ք ան Տէր վասն ման-
 կա՞նց եկե՛ղեցւոյ:

Նահատա՞ւկք պանծա՞լիք, և՛ սիրե-
 ցեալք ՚ի յե՞րկնա՛ւո՞ր հօ՞տէն. ո՞րք
 մկրտեցայք ընդ Քրիստոսի արեամբ
 ձերո՞վ ՚ի՛ մա՛հ խա՛չին. բարե:
 Մարտիրո՞սք ցանկա՞լիք, և՛ օթե-

վանք հոգւոյն ճշմարտութեանն
 ոհմբ յաղթեցիք հոգւով կար
 եանց և ցանկոլթեան . բարե
 Գովելիք անխաբհի, և բաղձալի
 վերնոցն պետութեանց . ոհմբ երա
 նութեան մասին հասիք քան զամե
 նայն որդիս մարդկան . բարե
 Կամաւոհր պատարագք , մանկունի
 տիօք և կատարեալք իմաստութե
 անք . ոհմբ փոխանակ կաթին
 բիք զգինի՜ն զմա՜յ

ՅՈՐԴԱՆԻ

Ճշգեաւորք ճշմարտեք վրկայք
 Քրիստոսի . բարեխօսեցէք առ
 Տէր վասն անձանց մերոց :
 Նահատակք կենդանիք սիրող
 Քրիստոսի . ոհմբ չարչարեցայք մարմ
 նով վասն անուանն Տեառն :
 Մարտիրոսք ցանկալիք մարդկ
 ըղձալիք . հայցեցէք ի սոլք հո
 ւոյն տալ մեզ ըղբարիս :
 Գովելիք վերնոց դասուց . պարծանք

անխարհի՛. խընդրեցէ՛ք զխաղա՛ն
 զուժի՛ւն տա՛լ եկե՛ղեցւո՛յ :
 Կա՛մաւոր սուրբ պա՛տարանք հասա՛ւ
 իկա՛ւ մանկո՛ւնք . հայցեցէ՛ք լինե՛լ
 և՞ մեզ՝ ձեզ պա՛սկակի՛ց :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Աղաչեմք՝ ողորմեաց Տէր բարերար,
 աղաչեմք, ողորմեաց . վասն աղօթից
 սրբոց ճգնաւորացն՝ աղաչեմք ողոր-
 մեաց :

Ո Զ

Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք ըզ-
 Տէր, որք զչարսն պարտեցին, նեղու-
 թեանցն համբերեցին, լուսեղէն և
 երկնային անթառամ պսակացն ար-
 վանի եղեն . աղօթիւք նոցա և բա-
 յեխօսու թեամբ մեզ ողորմեսցի :
 մենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո
 և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Սուրբ ես Տէր, և ՚ի սուրբս հան-
 դուցեալ . և մեք սուրբ վկայիւքս ա-

դաչեմք զքեզ. բարեխօսութե
սուրբ Աստուածածնին և աղաչա
ամենայն սրբոց քոց. մի՛ մերժեր
մեզ յողորմութենէ քումմէ.
Կեցո զմեզ աղօթիւք սոցին. զի
ես բազումողորմ Աստուած. և
վայելէ փառք իշխանութիւն
պատիւ. այժմ և միշտ և :
Յիշեա տէր զպաշտօնեայս :
Բարերար և բազումողորմ Աստ

ՍԱՂՄՈՍ ԿԲ.

Աստուած Աստուած իմ, ես ա
քեզ առաւօտ առնեմ. ծար
ւեաց առ քեզ հոգի իմ, քանի՛ պ
տիկ եւս և մարմին իմ :
Որպէս երկիր անապատ և անշո
ուր ո՛չ գոյ 'ի նմա ճանապարհ :
Այսպէս 'ի սուրբս երեւեցայց քե
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո
զփառս քո :
Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւ
քո քան զկեանս իմ. և շրթունք ի
գովեսցեն զքեզ :
Այսպէս օրհնեցից զքեզ 'ի կեանո

և յանուան քո համբարձից ըզ-
ձեռս իմ:

Եւ զապէս 'ի ճարպոյ պարարտութենէ
թերի անձն իմ, շրթամբք ցնծու-
նաւ, քան օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ:
Եւ թէ յիշէի զքեզ յանկողնի ի-
մ, ընդ առաւօտս կանխեալ
խօսէի ընդ քեզ:

Եղեր իմ օգնական, 'ի հովանի
թերոց քոց ցնծացայց:

Եւ զկնի քո անձն իմ, և զիս ընկա-
լաւ աջ քո, և նոքա 'ի նանիր խըն-
դրեցին զանձն իմ:

Եւ ցեն 'ի ներքոյ անդնդոց երկրի.
Եւ ատնեսցին 'ի ձեռս սրոյ, և բաժինք
աղուխուց եղիցին:

Եւ թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր, գովես-
ցին ամենեքեան՝ ոյք երդնուն նո-
ւաւ. խցցին բերանք այնոցիկ՝ ոյք
խօսէին զանիրաւութիւն:

Եւ ըր Աստուած աղօթից իմոց յա-
ղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թըշ-
նամւոյն փրկեա զանձն իմ:

Եւ Թաճկեսցես զիս 'ի ժողովոց չարաց.
'ի բազմութենէ՝ ոյք գործեն զանո-
րէնութիւն:

Ոյք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս
իւրեանց . լարեցին զաղեղունս իւր
եանց յիրս դառնութեան :

Զգեւլ 'ի գաղտնիս այնոցիկ՝ ոյք ու
ղիղ են սրտիւք . յանկարծակի ձգես
ցեն 'ի նոսա , և մի՛ երկիցեն :

Ոյք զօրացուցին յանձինս իւրեանց
դքանս չարութեան . խորհեցան թա
գուցանել ինձ որոգայթ , և սասցին
ոչ տեսանէ զայս Տէր :

Քննեցին զանօրէնութիւն , պատրաս
տեցան 'ի քննել զքննութիւն :

Մատիցէ այր 'ի խորութիւն սրտի
իւրոյ , և բարձր եղիցի Աստուած :

Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա . տը
կարացան 'ի նոսա լեզուք նոցա , և
խռովեցան ամենեքեան՝ ոյք հայէին
ընդ նոսա :

Երկեաւ ամենայն մարդ 'ի պատմել
զգործս Աստուծոյ , և զարարածս նո
րա 'ի միտ առին :

Ուրախ եղիցի արդարն 'ի Տէր , և
յուսասցի 'ի նա . նովաւ գովեսցին
ամենեքեան , ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Ե Ր Գ

Լճյս, անբարիչ լուսոյ անաշխն լոյս. դձ
բնակեալ ի լճյս յանմատոյց,
հայր երկնաւոր. ի դասուց լուսեղի-
նացն օրհնեալ. ի ծագել լուսոյ ա-
ռաւօտուս, ծագեա ի հոգիս մեր
ըզլոյս քո ի մանայի:

Լճյս, ի՞նչ լուսոյ ծագումն անբարի
արդար. անճա՞ն ծնունդ հօր որ-
դի. յառաջ քան զարեւ անուն քո
գովեալ ընդ հօր. ի ծա:

Լճյս, ի՞նչ հօրե բղխումն անբարի
բուժեան, հոգի՞ն սուրբ Աստու-
ծոյ. մանկունք եկեղեցւոյ ընդ հրեշ-
տակս զբե՞ռ բարեբանեն. ի ծա:

Լճյս, երբեակ և մի անբաժանելի
սուրբ ե՞րբ ըրողութիւն. զբեզ
ընդ երկնայնոցն երկրածինքս միշտ
փառաւորեմք. ի ծա:

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ա՛նեղանելի՞դ Աստուած հայր ա-
մե՛նակալ. ը՛նկալ զանգաճնս մեր

քոց պաշտօնէից :

Ի՛հօրէ՛ ծագո՛ւմն անճան , անբե-
զանկն արդա՛ր . ծագեա ՚ի՛ յանձի՛նս
մե՛ր զլոյսդ ողորմութեան :

Ի՛հօրէ՛ բղխեա՛լ հոգի՛, անբիւր
բարութեան . լո՛ւսով քո՛վ լըցո՛ ըզ
մե՛զ յայսմ առա՛ւօտո՛ւս :

Երե՛ք անձի՛նք և մի՛ բնութի՛ւն, մի՛
աստուածութի՛ւն . զքեզ խոստովա-
նի՛մք յաւե՛տ սո՛ւրբ երրորդութիւն :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Լուսովդ քով , Քրիստոս՝ ամենեքե-
ան լուսաւորեցաք , և ՚ի սուրբ
խաչ քո , փրկիչ , հաւատացեալքս
ապաւինեցաք : Լուր մեզ Աստուած
փրկիչ մեր , տուր մեզ զխաղաղութիւն քո . և արա առ մեզ զողորմութիւն քո մարդասէր Տէր :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Փառաւորեցուք զամենակալն Աստու-
ած՝ որ ծագեաց զլոյս առաւօտու
յարարածս իւր . ծագեցէ և այժմ

զառատ ողորմութիւն իւր 'ի վերայ
փառաբանչաց անուան իւրոյ : Ամե-
նակալ Տէր Աստուած մեր. կեցո և :

ԱՂՕԹՔ

Զառաւօտու աղօթս և զբանաւոր
պաշտօնս՝ ընկալ ամենակալ ամենա-
մեծդ Աստուած 'իքո անապական և
յերկնային խորանսդ : Ծագեա առ
մեզ զարդարութեան և զխմաստու-
թեան զլոյս քո. արա զմեզ որդիս
լուսոյ և որդիս տուրնջեան. որպէս
զի'իգալ աւուրս երկիւղածութեամբ
վարեացուք զկեանս մեր. և առանց
գայթակղութեան կատարեացուք :
Զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր. և
քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ. այժմ և միշտ և :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԲ .

Տէր հովուեսցէ զիս. և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի :

Ի վայրի գալարւոջ՝ անդ բնակեցոյց
զիս, և առ ջուրս հանգստեան սնոյց
զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջ
նորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդա-
րութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուե-
րաց մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի
դու Տէր ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա միսի
թարեացեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Օձեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակքո
որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ ե-
կեացէ՝ զամենայն աւուրս կենաց ի-
մոց . բնակիլ ինձ 'ի տան Տեառն ընդ
երկայն աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր և գնացից .
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ :
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր ,
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուստ ինձ առնել զկամս քո . զի դու
ես Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեացէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուցես

զիս, արդարու թեամբ քով Հանցես
'ի նեղու թենէ զանձն իմ :

Ողորմու թեամբ քով սատակեա ըզ
թշնամիս իմ . և կորո զամենայն նե
ղիչս անձին իմոյ , զի ես ծառայ քո եմ
Աստուած մեր ապաւէն և զօրու
թիւն . օգնական 'ի վերայ նեղու
թեանց , որք գտին զմեզ յոյժ :

Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք 'ի
խռովիլ երկրի . ի փոփոխիլ լերանց
'ի սիրտս ծովու :

Գոչեցին և խռովեցան ջուրք նոցա .
խռովեցան լերինք 'ի զօրու թենէ նո
րա :

Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքա
ղաքն Աստուծոյ . և սուրբ արար
զյարկս իւր բարձրեալն :

Աստուած 'ի մէջ նոցա , և նոքա մի
սասանեացին . օգնեացէ նոցա Աստ
ուած 'ի վաղորդենէ մինչեւ 'ի վա
ղորդեան :

Խռովեցան հեթանոսք , և խոնարհե
ցան թագաւորու թիւնք . ետ զձայն
իւր բարձրեալն և խռովեցաւ երկիր
Տէր զօրու թեանց ընդ մեզ ընդ ու
նելի է մեր Աստուած Յակոբայ :

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ,
որ արար զնշանս և զարուեստս 'ի
վերայ երկրի:

Եհար զպատերազմ 'ի ծագաց մինչեւ
'ի ծագս երկրի. զաղեղունս փշրեաց,
զգէնս խորտակեաց, և զասպարս այ-
րեաց հրով:

Կանխեցէք և ծաներուք, զի ես եմ
Աստուած. բարձր եղէց 'ի հեթա-
նոսս, և բարձրացոյց 'ի վերայ երկրի:
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ. ընդու-
նելի է մեր Աստուած Յակոբայ:

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց. և
Տէր յընկերել ինձ փութա:

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք
խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս
և ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար:
Դարձցին առ ժամայն ամաչեսցեալք.
ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ:

Տնծասցեն և ուրախ լիցին 'ի քեզ ա-
մենեքեան, ոյք խնդրեն զքեզ Տէր:
Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է
Աստուած. և ոյք սիրեն զփրկու-
թիւնս քո:

Ես աղքատ և տնանկ եմ, Աստուած

օգնեա ինձ • օգնականն և փրկիչ իմեա,
 և դու Տէր իմ՝ մի յամենար :
 Տուր զօրու[թիւն ծառայի քո • կեցո
 զորդի աղախնոյ քո • և արա առ իս
 նշան բարու[թեան :
 Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն •
 զի դու Տէր օգնեցեր ինձ, և մխի
 [թարեցեր զիս :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

Ե Ր Գ

Ճանա^հպարհ^ս • և ճը^լշմա^հր^ս դի
 տո^հւ[թիւն • և կե^անք^ս Քրի^ստո^ս
 տո^հւ^ս • առա^հջնորդեա^հ հո^հգւոց
 մե^հրոց • յերկրէ ելա^հնել յե^ար^ս
 կի^նս :

Դուռը^ն կենա^հր^ս մլտի^ց
 Յիսո^ս • մո^հյծ և ըզմե^հզ ա^հն
 հայր քո և հոգի • երգել միշտ ը^հ
 փառս :

Յ Ո Ր Դ Ո Ր Ա Կ

Ճանապարհ բարի Քրիստոս և ճը^լշ
 մարտու[թիւն • անաջնորդ հոգւոց
 մերոց յերկրէ ՚ի յերկի^նս :
 Դուռը^ն կենա^հր^ս մլտի^ց Յիսո^ս • Ա՛ւ

տոււած ճըշմարիտ, մոյճ և զմեզ առ
հայրըդ քո. հոգւովըդ սրբեով:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Տէր, ուղղեա զգնացս մեր 'ի ճանաչ
պարհս խաղաղութեան. **Տէր** ուղղեա
և առաջնորդեա հոգւոց մերոց և աշ
մենայն հաւատացելոց՝ գնալ յար
դարութեան ճանապարհն և 'ի
կեանսն յաւիտենից:

Ք Ա Ր Ո Զ

Աղաչեսցուք զամենակալն **Աստուած**,
դի յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհ
հըս ծառայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խա
ղաղութիւն: **Ամենակալ Տէր Աստու
ած մեր**, կեցո և ողորմեա:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Առաջնորդ կենաց և պարգեւիչ խա
ղաղութեան **Քրիստոս Աստուած մեր**,
առաջնորդեա մեզ գնալ 'ի ճանաչ
պարհս քո արդարութեան, և խաղա
ղութեամբ ժամանել 'ի նաւահան
գիստն կենաց և փրկութեան՝ շնորհօք

ողորմութեան քոյ, զի դու ես օգնա-
կան և փրկիչ մեր, և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ .
այժմ և :

ԱՂՕԹՔ ԱԻՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ, ՅՈՐՍ ՏՕՆ ՈՉ ԼԻՆԻ

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած փրկիչ
մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես,
և ոչ երբէք թողուս ՚ի ձեռանէ քում
մէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով և ճշ-
մարտութեամբ կարդան առ քեզ։ Ա-
ղաչեմք և խնդրեմք ՚ի քէն Տէր, ճա-
նապարհորդակից լեր ծառայից քոյ
քոյին վերակացու թեամբդ՝ պահելով
՚ի խաղաղութեան . և առաջնորդեա
մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ և
խնդութեամբ հասանել յիւրաքան-
չիւր ՚ի բնակութիւնս ՚ի Քրիստոս Յի-
սուս ՚ի Տէր մեր։ Որում վայելէ
փառք իշխանութիւն և պատիւ .
այժմ և :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս . ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ր Գ Ա Ի Ո Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՈԹԻՑ ԵՐՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՑԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ԻԶՄԱՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՑ

ԵՒ Ի ԴԷՄՍ ՆԱԽԱՄՕՐՆ ՃԱԵԱԿՄԱՆ ԵՒ

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

**Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ աստ-
ուած ճշմարիտ, ամէն:**

ՍԱՂՄՈՅ Ծ.

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ըստ բա-
ղում գթութեան քում. քաւեա զա-
նօրէնութիւնս իմ:

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ
իմմէ. և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս:
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գի-
տեմ, և մեղք իմ առաջի իմ եւն
յամենայն ժամ:

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար ա-
ռաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիա 'ի բանս քո ,
և յաղթող 'ի դատել գաս :

Անօրէնութեամբ յղացաւ և 'ի մե-
ղրս ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր ,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեայ յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց ,
լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց :
Լսելի արա ինձ Տէր զցնծութիւն
և զուրախութիւն , և ցնծասցեն ու-
կերբ իմ տառապեալք :

Գարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց , և
զամենայն անօրէնութիւնս իմ
քաւեա յինէն :

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստ-
ուած , և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի
փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց ,
և զհոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն :
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան
քոյ , և հոգւով պետութեան քոյ
հաստատեա զիս :

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս
քո , և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարե՛նէ Աստուած, Աստուած
փրկու[թեան իմոյ. ցնծասցէ
լէզու իմ յարդարու[թեան քում:
Տէր ե[թէ զշր[թունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրհնու[թիւնս քո:
Թէ կամեցեալ էիր, պատարագս
մատուցանէաք. բայց դու ընդ ող-
ջակէզս իսկ ոչ հաճեցար:

Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ,
զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ
Աստուած ոչ արհամարհէ:

Բարի արա Տէր կամօք քովք սիօնի,
և շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի:
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարա-
դըս արդարու[թեան. յորժամ ուխ-
տից պատարագս հանցեն ՚ի սեղան
քո զուարակս:

Փառք հօր և որդւոյ և:

ԵՐԳ ԵՐԲՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒ ԱԻՈՒՐՆ՝ ԶԿՆԻ ՈՂՈՐՄԵԱՅԻՆ

74 Օրհնեմք զքե՛զ հայր անըսկիզբն է
ից էա՛կ ՚ի յանգոյից. բարձեր ձեռօք
նի՛ւթ ՚ի հողոյ և ստե՛ղծեր մարդ
՚ի պա՛տկեր քո՝. զը՛ւխն ոտի՞ց խո-

նարհեցաւ զի զպատուիրանքս մո՛ւ
ռացաւ . դա՛րձեալ ասեմք ը՛ստ ա
նա՛ռակին թէ հա՛յր մեղայ քեզ ՚ի՛
յերկիրն ։

Ե՛րկնաւորացն անքննելի եղեր մարդ
կան տեսանելի . զգեցար պատկեր
հողե՛ղինի պատկերդ հօր անխօխելի .
ե՛լեր յերրորդ ժամ ՚ի խա՛չին վասն Ա
դամայ նախա՛ստեղծին , ը՛նդ անա
ղակին քու՛մ խա՛չակցին արժանացո
ղմե՛զ գրախտի՛ն ։

Թա՛գաւոր թագաւորաց առատա
բո՛ւղիս հոգի՛ շնորհաց . ժողովելոցն
՚ի վերնատանն արա՛քելոցն երկնո՛ւա
սան . ՚ի՛ հրոյ լեզո՛ւս երեւեցար յո
գիս նոցա վերա՛նստա՛ր . լո՛ւր յանո՛ւն
քո ժողովելոցս , եջ և ան մեզ յեր
րորդ ժամո՛ւս ։

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Յառնայն ժամու աղաչանք իմ այո
են , ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս
Տէր . և յօտարէն պահեա զճառայս

քո մարդասէր Տէր :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :

Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ :

ՔԱՐՈՋ ԾԵԾ ՊԱՀՈՅՆ Ի ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԱՆԴԱԿՈՒՆԻՈՅ
ԱՍՏՅԵԱԼ

Միաբան ամենեքեան դոհացարուք
զմարդասիրէն Աստուծոյ և զփրկչէն
մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ : Որ ազա-
տեաց զագգս մարդկան 'ի դատա-
պարտութենէ անիծիցն . և եբարձ
զմեղս աշխարհի 'ի ժամուս յայսմիկ
խաչիւն իւրով . և շնորհեաց առա-
տապէս զպարգեւս հոգւոյն սրբոյ
երանելի առաքելոցն : Խնդրեսցուք
հաւատով, զի զմեզ զամենեւեան ա-
րասցէ հաղորդս մեծամեծաց և աս-
տուածային բարեացն այնոցիկ, աղօ-
թիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն
սրբոյ . որք աստ և ընդ ամենայն
տիեզերս : Որպէս զի անարատ վա-
րուք և ճշմարիտ առաքինութեամբ
կացեալք ըստ կամաց նորա յայսմ
աշխարհիս, զմասն և զվիճակ ժա-
ռանդութեան ընկալցուք ընդ ամե-

նայն սուրբ սնորա, զբնակութիւն յաւիտենական և երկնային խորանացն :
 Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս, Տէր մեր կեցո և ողորմեա : Զժամս և զառաջակայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք : Զհրեշտակ խաղաղութեան : Զքաւութիւն : Զսրբոյ խա : Եւ եւս միա : Զանձինս : Ողորմեաց :

Ա Ղ Ս Թ Ք

Որ 'ի քրովբեական և յանպատում հանգուցեալ ես յաթոռ, և այցելու ես միշտ արարածոց քոց : Որ և 'ի ժամուս յայսմիկ հեղեր յերանելի առաքեալսն զշնորհս հոգւոյդ սրբոյ : Դու Տէր յառաջակայ ժամուս՝ և յաւէտ մինչեւ 'ի կենցաղոյս աւարտումն՝ տալաւ որեալ միացո զմեզ ընդ ամենայն բարեգործութեան յորդորմունս, և խոստացելոց բարեացդ հաղորդս լինել զմեզ արժանի արա, Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս : Որ ես օրհնեալ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւնն ամենեցուն :

Որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս
բանդ Աստուած, էակից հօր և արարչ
չակից սուրբ հոգւոյդ : Որ և զնախաս
տեղծին պատուիրանազանցութիւն
պտղոյն ճաշակմանն՝ նշանաւ ամենա
յաղթ խաչիւ քո՝ ի ժամուս յայսմիկ
ենթագրեալ՝ ի կենդանութիւն փո
խեցեր : և զանօրէնութիւնս մեր ի
նմա բեւեռեալ՝ կեանք անապական
և նորոգումն կենաց յուսացելոց ի
քեզ խոստացար : Որոց մասնաւորիլ
և զմեզ արժանի արա Տէր մեր Յի
սուս Քրիստոս, որ ես օրհնեալ ընդ
հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և :

սղ **Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ**
է Տէր զօրհանապազ :

Աստուած մեր՝ Աստուած կենարար,
և նա փրկեցէ զմեզ :

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ
Տէր զօրհանապազ, առաջնորդեցէ
մեզ Աստուած փրկիչ մեր :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Խնդրեցուք հաւատով ի Տեառնէ

վասն ճանապարհորդաց հարց և եղբարց մերոց, որք ընդ ծով և ընդ ցամաք գնասցեն. որպէս զի առաջ նորդեսցէ նոցա, խաղաղութեամբ պահեսցէ, և տարեալ հասուսցէ յիւրաքանչիւր տեղիս Տէր Աստուած մեր: Վասն զի նա ինքն է առաջնորդ կենաց և յոյս փրկութեան. որ յաջողէ ծառայից իւրոց խաղաղութեամբ հասանիլ ՚ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր. կեցո և ողորմեա:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Առաջնորդեա մեզ Տէր Աստուած մեր, և ուսո մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո արդարութեամբ. պահեա ՚ի խաղաղութեան զկեանս մեր, և զգնացս ՚ի հաճոյս քո. ժամանեցո զհոգեւոր և զմարմնաւոր ընթացս ծառայից քոց անարատ ճանապարհաւդ յաւիտենական ՚ի կեանսդ, չը նորհօք միածնի քոյ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, որ եղեւ մեզ առաջնորդ կենաց և յոյս փրկ-

կուլթեան : Ընդ որում օրհնեալ ես
հայր ամենակալ հանդերձ կենդա-
նարար և ազատիչ սուրբ հոգւովդ
այժմ և միշտ և :

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո :
Բարերար և բազումողորմ Աստ :

ՍԱՂԾՈՍ ԻԲ.

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ
ոչ պակասեսցի :

Ի վայրի դալարւոյ անդ բնակեցոյց
զիս , և առ ջուրս հանգստեան սը-
նոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , և ա-
ռաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս
արդարուլթեան վասն անուան իւրոյ
Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուե-
րաց մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի
դու Տէր ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան , նոքամիսի-
լթարեսցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան ակն յանդիման նեղչաց իմոց :
Օձեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ
քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եւ
կեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իւ
մոց, բնակիլ ինձ 'ի տան Տեառն ընդ
երկայն աւուրս :

Յոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնացից,
զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ
Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր,
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :

Ուսո ինձ առնել զկամս քո, զի դու
ես Աստուած իմ :

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

Վասն անուան քո Տէր կեցուսցես
զիս արդարութեամբ քով . հանցես
'ի նեղութենէ զանձն իմ :

Ողորմութեամբ քով սատակեա զթըշ
նամիս իմ . եւ կորո զամենայն նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ :

Փառք հօր եւ որդւոյ ե :

Ք Ա Ր Ո Ջ

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղա :
Գոհաբանելով աղաչեսցուք զբարեւ
րար հոգին Աստուած , եւ խնդրես
ցուք զողորմութիւն 'ի նմանէ . զի ան

ցուսցէ 'ի մէնջ զցասումն պատու-
հասի յանցանաց մերոց բարերարու-
թեամբն իւրով: Ամենակալ:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Խաղաղութեամբ քով, հոգիդ սուրբ
Աստուած ճշմարիտ, որ 'ի վեր է քան
զամենայն միտս և զխորհուրդս, մխի-
թարեա զանձինս ծառայից քոց՝ ըն-
դունելով զաղաչանս մեր. անցո 'ի
մէնջ զցասումն պատուհասի յանցա-
նաց մերոց բարերարութեամբ քով:
Ներեա և լուր մեզ, քաւեա և թող
զմեզս մեր. արժանաւորեա դռհու-
թեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր
և ընդ որդւոյն միածնի, այժմ և:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս.
ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

ԿԱՐԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՈԹԻՑ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒՄՈՅ

ԱՅՈՒ ԵՒ Ի ԴԷՄՍ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ԽԱԶԵԼՈՒԹԵԱՆ

ՈՐԴՈՒՅՆ ԱՍՏՈՒՄՈՅ

**Օրհնեալ Հայր սուրբ աստու
ուած ճշմարիտ. ամէն :**

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ըստ բա-
ղում գլխութեան քում քաւեա
զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ.

Լ շն : Տե- յե- . 336 :

Փառք Հօր և որդւոյ և :

ԵՐԳ ՎԵՑԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

Խաւարեցաւ լոյսն արեւո՛ւն 'ի վե- 74
ցե՛րորդ ժամ ո՛ւրբաթնէն. ծա՛նոյց

Թէ լոյսն արարչական նրսե՛մացոյց
զլոյսն ե՛ղական. կախեալ ըզքե՞զ
մերկ ՚ի խա՛չին, քողով ստուե՛րաւըն
ծա՛ծկէի՛ն. հէրքեա ՚ի մէնջ զծա՛ն
րուԹիւն շըրջո՛ղ դիւին մի՛ջօրէի՛:
Չա՛նձրուԹեան մա՛րտ այսոյն չա՛րի
որ յայսմ ժա՛մուս պատե՛րազմի՛.
զօ՛ղեալ յողւո՛ց մեր հէրքե՛սցի քո
նըչանա՛ւ սրբո՛յ խաչի՛ն. ճը՛շմարտու
Թեա՛ն քո ճառա՛գայԹ զա՛ռ ՚ի յերկ
նից անկեա՛լ փայլա՛նն. մե՛րժեալ
՚ի մէնջ հալա՛ծեցէ և զմե՛զ լու
սով քո վա՛ռեցէ՛:

Յայս միջօրեայ տուրնջեան ժա՛մուս
վայելչա՛նն աչաց մա՛րմնոյս. նե՛
տիւք գաղտնեա՛ց մի՛ խոցե՛սցուք ՚ի
խաւա՛րէն որ ՚ի՛ ծածո՛ւկ շո՛ւրջանա
կի՞ բանակե՛սցեն զմեօք բա՛նակըք
հրե՛շտակաց. որք պարակից մեզ լինե
լով զքեզ ը՛նդ հօր փառատրելո՛վ:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս

են 'ի մեղաց խմոց սուրբ ։

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա ։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ ։

ՔԱՐՈՋ ԾԵՅԻ ՊԱՀՈՅՆ

Արթուն մտօք և անգբօս խորհրդով
կացցուք միաբան յաղօթս առաջի
Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
Քրիստոսի ։ Հաւատով խնդրեսցուք
'ի նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան
պահապան անձանց մերոց . որ եկեալ
բանակեսցէ շուրջ զմեօք , և աներկ
կիւղ պահեսցէ զմեզ յամենայն
հրեղէն նետից սատանայի , որ թռչի
'ի տուէ , յիրաց խաւարային գնացից ,
ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասարակ
աւուր ։ Յորմէ զգուշութեամբ
պահելով աղօթիւք և բարեխօսու-
թեամբ ամենայն սրբոց , շնորհեսցէ
մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ ա-
ռաքինութեամբ 'ի փրկութիւն ան-
ձանց մերոց , 'ի պատիւ և 'ի փառս
կենդանացուցիչ անուան իւրոյ ։ Յոյս
հաղորդութեան ընկալցուք 'ի յայտ-
նութեան միաճնի որդւոյն Աստուծոյ ։

կերպարանակից առնել զմարմին խո-
նարհութեան մերոյ՝ ըստ նմանու-
թեան մարմնոյ փառաց իւրոց . վասն
զի զայս խոստացաւ սիրելեաց իւրոց
ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիս-
տոս Տէր մեր . կեցո և ողորմեա :
ԶԺամս և զառաջակայ օրս խաղա-
ղութեամբ անցուցանել հաւատով
'ի Տեառնէ խնդրեսցուք : Զհրեշտակ :
Զքաւութիւն : Զսրբոյ : Եւ եւս :
Զանձինս : Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Զգեցո մեզ Տէր Աստուած մեր զէն-
արդարութեան, զօրաւոր և յաղթող
լինել ընդդէմ սատանայական սլա-
տերազմաց . և զամենայն հրեղէն
նետանորա շիջուցանելով՝ անկասկած
լիցուք յիրաց խաւարային գնացից՝
'ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասա-
րակ աւուր : Եւ զգաստացեալք վա-
յելչական տուրնջեամբս՝ առաքինու-
թեամբ կացցուք 'ի փրկութիւն ան-
ձանց մերոց . 'ի սլաութիւ և 'ի փառս սրբ-
բոյ Երրորդութեանդ , այժմ և միշտ :

խաղաղութիւն ամենեցուն :

Երկնաւոր խաղաղութեամբդ քով
պարսպեալ պահեա զանձինս մեր
Տէր զօրութեանց : Ասան զի դու
ես Աստուած խաղաղութեան, և բաց
'ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք . և զա-
նուն քո ամենազօր՝ կարդամք յօգ-
նականութիւն անձանց մերոց : Նայ-
եա յերկրպագութիւնս մեր, և ուսո
մեզ առնել զարդարութիւն ճշմար-
տութեան : Եւ գոհութեամբ փառա-
ւորեսցուք զհայր և զորդի և զսուրբ
Հոգիդ , այժմ և միշտ և :

Տէր՝ մի՛ յիշեր զմեզս մեր զառաջինս . ^{աղ}
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն
քո Տէր . զի աղքատացաք յոյժ :
Յոգնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր՝
վասն փառաց անուան քոյ :
Տէր փրկեա զմեզ և քաւեա զմեզս
մեր վասն անուան քոյ :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտա-
ցելոց՝ աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիս-
տոս, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողոր-

մութեան իւրում. և բժշկեսցէ զախտըս և զհիւանդութիւնս հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց, և կատարեալ առողջութեամբ հասուսցէ զամենեւեան ի մշտնջենաւոր և յանախտ կեանս : Որ առաքեցաւ 'ի հօրէ 'ի բժշկութիւն ազգի մարդկան՝ միածին որդին Աստուծոյ . Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս կեցո և ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Բ

Փարատեա զցաւս և բժշկեա զհիւանդութիւնս 'ի ժողովրդ ենէ քումմէ Տէր Աստուած մեր, և շնորհեա աւմենեցուն զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ խաչիւ քով որով բարձեր զտկարութիւն ազգի մարդկան, և դատապարտեցեր զթըշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ : Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝ բարերար և բազում ողորմ Աստուած, որ միայն կարող ես թողուլ զմեզս՝ և մերժել զախտս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ, որում յայտնի են պետք կարեաց մերոց, պարգեւիչդ

բարեաց՝ պարգեւեա զառատ ողորձ
մութիւն քո ի վերայ արարածոցքոց՝
ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից. յորոց
հանապազ փառաւորեալ գոլի ամե-
նասուրբ Երրորդ ութիւնդ, այժմեա:

Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս քո:
Բարերար և բազումողորմ Աստ:

ՍԱՂԾՈՍ Ի.

Երանի որ խորհի զաղքատն և ըզ-
տնանկն յաւուր չարի փրկէ
զնա Տէր:

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ, երա-
նելի առնէ զնա ՚ի վերայ երկրի, և
ոչ մատնէ զնա ՚ի ձեռս թշնամեաց
իւրոց:

Տէր օգնական է նմա ՚ի մահիճս ցա-
ւոց իւրոց, զամենայն անկողինս նորա
դարձուցանէ ՚ի հիւանդ ութեանէ նո-
րա:

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ. բժըշ-
կեա զանձն իմ, ես մեղայ քեզ:

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն, ընդ հովանեալ Աստուծոյ
յերկինս հանդիցէ:

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես,

ապաւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ 'ի նա :

Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին, և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ 'ի հովանի թեւոց նորա յուսասցիա :
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ՝ ճըշմարտութիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ 'ի նեւտէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :
Յիրէ՝ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակղութենէ գիւին 'ի հասարակ աւուր :
Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, և առքեզ ինչ ոչ մերձեցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիա դու, և զհասուցումն մեղաւորաց տեսցես. զի դու Տէր յոյս իմ ես :
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն. զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տանջանք մի մերձեցին 'ի յարկս քո :
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո, 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ.

զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զօտնքո՛ւ :
Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու , և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից
զնա . հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ
զանուէն իմ :

Կարգացէ առ իս՝ և ես լուայց նմա .
և առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան :

Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա .
երկայն աւուրբք լցուցից , և ցու-
ցից նմա զփրկութիւն իմ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա :

Խնդրեսցուք հաւատով ՚ի հօրէ
վասն քաւութեան մեզաց և թողու-
թեան յանցանաց . փրկելոյ զմեզ ՚ի
վշտաց և ՚ի նեղութեանց . իջանելոյ
՚ի վերայ մեր ողորմութեան և գը-
թութեան տեառն Աստուծոյ ամե-
նակալին . կեցո և ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Հայր գթութեանց և Աստուած ամենայն մխիթարութեանց. որ մխիթարես զմեզ յամենայն նեղութեան մերում. լուր և այժմ ձայնի պաղատանաց ծառայից քոց՝ ընդունելով զպաշտանս մեր. անցո՛ւի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբ քով։ Ներեա և լուր մեզ. քաւեա և թող զմեզս մեր. արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես։

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՅԻՑ ԻՆՆԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՑԱՐԻ Ի ԴԷՄՍ ՈՐԴԻՈՑՆ ԱՍՏՈՒԹՈՅ

ԱՅԼ ԵՒ ՄԱՀՈՒԱՆՆ ԵՒ ԲԱՆԱԿԱՆ ՀՈԳԻՈՑՆ

Ա Ի Ա Ն Գ Մ Ա Ն Ն

**Օրհնեալ որդիդ սուրբ ասա
ուած ճշմարիտ. ամէն :**

ՍԱՂՄՈՍ Ծ.

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ըստ բա
ղում գթութեան քում քաւեա
զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուազիս յանօրէնութենէ :
Լ ԴԷ : ՏԵ. ԵԷԵ. 336 :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ԵՐԳ ԻՆՆԵՐՈՐԴԻ ԺԱՄՈՒՆ

Չա՞րչարակցեալ քեզ տի՛ւ լուսոյ դէ
երեք ժա՛մու խաւա՛րելոյ. պա՛յծաւ

ռացեալ յիննե՛րորդին 'ի տի՛պլըր
ման մահո՛ւ ստուերի՛ն . ջա՛հըդ լու
սո՛յ մեծասպայծա՛ռ աւանդե՛ցեր զհո
գի՛դ առ հայր , ոահիւ կըցորդ
քեզ 'ի՛ յերկինս զմե՛զ ուղղեա հո
գւո՛վ քոյի՛ն :

Սա՞նդարամե՛տըք սարսեցի՛ն զկապ
եալ հոգիսն արձակեցին . վե՛մք 'ի
վիմէդ պատասուեցան 'ի տապանաց
մեռեալք յարեան . տարերք երկրի՞
տատանելին և աշխա՛րհի սիւնք դո
ղային . բամեալքս առ քեզ պաղա
տեսցո՛ւք զի ընդ արդարսն գա
տե՛սցո՛ւք :

Յո՞ւցեր յայնժամ՝ ըսքանչելիս և
այժըմ մեզ ողո՛ւմեսցիս . լիւծեալ
քնու թիւնս քեւ ողջացա՛ւ , շնորհեա
և մեզ լինել անցաւ . փոխան մահո՛ւ
քո կենարար կեցո՛ւ զմեզ Տէր բա
րերար . քեզ պաղատիմք ը՞ստ աւա
ղակի՛ն յիշեա զմեզ յօրն ահագին :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս
են , 'ի մեղաց իմոց սուրբ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ :

ՔԱՐՈՁ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՅՆ

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւա-
տով կացցուք միաբան յաղօթս ա-
ռաջի Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսու-
սի Քրիստոսի , յիշելով զմեծամեծս
նորա զանչափ շնորհս , զհամբերու-
թիւն կենսատու խաչին , և զհե-
ղումն ազատեցուցիչ արեան նորա ,
և զսոցին 'նմանս՝ որ յայսմ ժամու
վասն մեր մեղաւորացս կրեաց նա :
Եւ մեք զայս ամենայն զմտաւ ածե-
լով՝ սրբեացուք 'ի մեղաց զխորհուր-
դըս , զբանս և զգործս մեր . կատա-
րեացուք զսրբութիւն անձանց մե-
րոց ահիւն Աստուծոյ : Մի՛ յապա-
ղիցուք խոստովան լինել նմա զմեղս
մեր և խնդրել զթողութիւն մեղաց
մերոց . զի մի՛ կորիցուք անապաշխար

զյաւիտենական կորուստն : Այլ
մինչդեռ ժամանակս 'ի ձեռս է, գոր-
ծեսցուք զքարիս 'ի կեանս յայսօսիկ,
օրինակ վարուց մերոց ունելով զա-
մենայն սուրբս և զյաղթող նահա-
տակսն . որք միանգամ 'ի սկզբանե
հաճոյ եղեն Տեառն և փրկչին բոլո-
րեցունց : Որոց աղօթիւք և բարե-
խօսութեամբն՝ շնորհեսցէ մեզ մար-
գասէրն Աստուած՝ զհաճոյսն իւր և
զօգուտն մեր խորհիլ միշտ և առ-
նել, և անպատում պարգեւացն հա-
ղորդս գտանիլ : Զոր խոստացաւ սի-
րելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած՝
Յիսուս Քրիստոս Տէր մեր . կեցո և
ողորմեաւ Զժամս և զառաջակայ օրս
խաղաղութեամբ : Զհրեշտակ : Զքա-
ւութիւն : Զսրբոյ : Եւ եւս : Զան-
ձինս : Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր զօրութեանց՝ որ կամաւոր մահ-
ուամբքով 'ի ժամուս յայսմիկ կեն-
դանացուցեր զմեզ 'ի մեռելութենէ
մեղաց մերոց, և բեւեռեցեր զլինիք

դատապարտու թեան մերոյ 'ի խաչին . և շնորհեցեր ազատու թիւն ազգի մարդկան 'ի ծառայու թենէ ապականու թեան՝ յազատու թիւն փառաց՝ հեղմամբ արեան քոյ սրբոյ : Ընկալ և այժմ զազաչանս մեր . և յաջողեա մեզ՝ ուղիղ հաւատով և առաքինասէր վարուք՝ կեալ յայսմ աշխարհիս, և արժանաւոր լինել յաւիտեանական և երկնային ուրախու թեանցն ընդ ամենայն սուրբս քո : Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ հօր և սրբոյ հոգւոյդ . այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Բազումոզորմ Աստուած և հաստիչ խաղաղութեան՝ հաստատեալանձինըս մեր քոյով խաղաղութեամբդ, որով ունիս յիւրաքանչիւր կարգի զամենայն արարածս քո՝ ուղիղ հրամանաւդ մատակարարելով . վասն զի՝ այդ իսկ է կամք քո՝ խաղաղական և հոգեւոր սիրով կալ մեզ առ միմեանս, և սպասել արթուն մտօք յայտնու թեան միածնիդ Աստուծոյ :

և փրկչիդ մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
որում արժանաւորք եղիցուք հան-
դիպել ամպովք ընդ առաջ Տեառն
յօդս: Զուարթերես կացցուք յաջմե-
քումմէ ընդ սուրբս և ընդ սիրելիա-
նեռանդ քոյ սրբոյ, և ժառանգես-
ցուք զպատրաստեալն 'ի սկզբանէ
աշխարհի սրբոց քոց զարբայ ութիւնդ:
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառա-
ւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ամենա-
սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և:

առ Տէր մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վասն
անուանդ քում սրբոյ, մի՛ ցրեր
զուխտս քո, և մի՛ 'ի բացեայ առ-
ներ զողորմութիւնս քո 'ի մէնջ:

Վասն Աբրահամու սիրելւոյ քո, Ի-
սահակայ ծառայի քո, և Իսրայէլի
սրբոյ քո:

Տէր՝ մի՛ մատներ զմեզ իսպառ վասն
անուանդ քում սրբոյ, մի՛ ցրեր զուխ-
տըս քո, և մի՛ 'ի բացեայ առներ զու-
ղորմութիւնս քո 'ի մէնջ:

ԵՐԳ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ

բձ Նահապետին Աբրահամու հայց-

մամբն ընկա՛լ Տէր զաղաչա՛նս : Եւ
 ծառայի՛նքում Սա՛հա՛կայ խնդրուաւ
 ծովք ՚ի՛ մեզ գըլթա՛ն : Բենատեսին
 խորայե՛լի : Սիրով սրբո՛յն ՚ի մեզ խը
 նայեա : Երեքսը՛րբեան երիւք սոցին :
 Սրբեա զհոգի՛ զմիտս և զմարմի՛ն :

Ք Ա Ր Ո Ձ

Աղաչեացուք զկենսատու փրկիչն մեր
 Քրիստոս՝ որ կամաւոր խաչելու
 թեամբն իւրով զարարածս փրկեաց
 և հեղմամբ արեան իւրոյ զթողու
 թիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց :
 Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կե
 ցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Անկեալ առաջիքոյ բարերար և բա
 զումողորմ Աստուած՝ աղաչեմք ա
 մենայն սրտիւք մերովք և խնդրեմք
 զգլթուլթիւն ՚ի քէն . որպէս խոստա
 ցար ծառայից քոց և ասացեր՝ զա
 մենայն զոր ինչ խնդրիցէք հաւատով
 յանուն որդւոյ ՚ի հօրէ , տացի ձեզ
 Շնորհեա և այժմ հաւատացելոցս ՚ի

քեզ՝ և կատարեալ իբարի զխընդ-
րուածս մեր, զի ի քեզ եմք ապաւի-
նեալ: Եւ քո առատ ողորմութեամբդ
մխիթարեալ զմեզ ի կեանս յայտ-
սիկ. և առաջնորդեալ հաստ յան-
ճառ երկնից արքայութիւնդ, ի փա-
ռաբանութիւն և ի պատիւ ամենա-
սուրբ Երրորդութեանդ. այժմ և :
Յիշեալ Տէր զպաշտօնեայս քո :
Բարերար և բազում ողորմ Աստ :

ՍԱՂԾՈՍ ՃԺԴ .

Ա իրեցի՝ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօ-
թից իմոց . զի խոնարհեցոյց
զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս
իմ կարգացի առ նա :
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու .
և վիշտք դժոխոց գտին զիս :
Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի,
և զանուն Տեառն կարգացի :
Ա՛ Տէր՝ փրկեալ զանձն իմ. ողորմած
Աստուած մեր, ողորմի և պահէ ըզ-
տղայս Տէր :
Ես խոնարհ եղէ՝ և Տէր կեցոյց զիս .
դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո . զի

Տէր օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ՝ ի մահուանէ, զաչս
իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ի
գայթակղութենէ. հաճոյ եղէց ա-
ռաջի Տեառն յերկրին կենդանեաց :
Հաւատացի զոր և խօսեցայ. և ես
խոնարհ եղէ յոյժ :

Ես ասացի ի զարմանալ իմում, թէ
ամենայն մարդ սուտ է :

Զի՞նչ տաց տրիտուր Տեառն ընդ
ամենայնի՞ զոր և ետ ինձ :

Զբաժակ փրկութեան ընկալացց, և
զանու՛ն Տեառն կարգացից :

Զաղօթս իմ Տեառն տաց՝ առաջի
ամենայն ժողովրդեան նորա :

Պատուական է առաջի Տեառն մահ
սրբոց իւրոց. ո՞հ Տէր ես ծառայ քո

եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հատեր զկապանս իմ. քեզ մատու-
ցից պատարագ օրհնութեան, և
զանու՛ն Տեառն կարգացից :

Զաղօթս իմ Տեառն տաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեան նորա. ի գա-
ւիթս տան Տեառն, և ի մէջ քո Ե-
րուսաղէմ :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազինք . գո-
վեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :
Զօրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վերայ
մեր . և ճշմարտութիւն Տեառն մը-
նասցէ յաւիտեան :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՇԱՐԱԿԱՆ ՏԷՐՈՒՆԵԱՅ ԵՒ ԾԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

— ամ — Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո
Տէր պատուեցէր ըզմեզ . ընկալ և
այժմ զննջեցեալսն 'ի քեզ ուղի՛ղ
հաւատով . ըստ մեծի՛ր քում ողոր-
մութեան : Որ շնորհօք սուրբ հոգ-
ւոյն լուսաւորեցեր . յիշատակի՛ իւր-
եանց զհոգի՛ս նոցա ընկալ՝ մարդա-
սէր . ըստ մե : Որք հազորդեցան
մարմնոյ և արեան՝ քո՛ Տէր . հանգո
զհոգի՛ս նոցա ընդ սուրբս քո Քրիս-
տո՛ս Աստուած . քանզի գի՛նք սուրբ
արեան՝ քո ե՛ն : Միայն օրհնեալդ 'ի
կա՛նաչս . մայր և մի՛շտ կոյս և իմա-
նաղի՛ լոյս . ծընո՛ղ արարչին մերոյ
անդա՛յդ ա՛ր բարե՛բանեացո՛ւք :

Արարի՛չ Աստուած և ստեղծի՛չ անկողնի մարդկա՛ն, մի անտես առնե՛ր զննջեցեալսն մեր, այլ հանգ՛ն զհոգիս նոցա ընդ սուրբս քո՛ւ Որդի՛դ միածին յարութիւն տիեզերա՛նց, մի ան : Հոգի՛դ ճշմարիտ միսիթարիչ սգաւորա՛նց, մի ան : Հոգւոյն ըզքեւ հովանացեալ միայն սըրբուհի, ծնար զբա՛նն Աստուած, զանճառելւոյ հօր ծընունդ, և յայտնեցաւ միութիւն Երրորդութեա՛նն :

Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ Տէ՛ր զտիե՛րզեհս ամենայն, ընկալ զմեր ըզնընջեցեալսն ի գո՛գ նահապետին Աբրա՛համու, ողորմա՛ծ Տէ՛ր փըրկի՛չ և բարերա՛ր : Ո՛ր թողնէ թեանց ես տըւո՛ղ Աստուա՛ծ, թող զմե՛ղս մեր ննջեցելոյն, կա՛րող յամենայնի և հզօր, ողոր՛ Ո՛ր լուսատու ես տիե՛ղեւրաց Քրիստոս Ա՛ստուած, լուսաւորեա՛ն և ըզմեր ըզնընջեցեալսն լո՛ւսով եւ րանաւէ՛տ զըւարթնոցն, ո՛ղոր՛ Յո՛յս

մեր և ապաւէն մայր Տեառն և
կոյս սուրբ . որ հուր աստուածու
թեանն ոչ բոցակիզեաց զքո սուրբ
զորովայն . բարեխօսեա՞ն առ Տէր
վասըն մերոյ փրկութեան :

ԲԿ Ո՛ր որդիդ ես և բանդ Աստըւած .
հաւասարակից ընդ հօր յէ՞նթեան.
առ քեզ կարդամք մարդասէր . հան-
գո՛ զհոգի՞նն ննջեցելոց մեր ընդ
սուրբըս քո : Ո՛ր իջեր յերկնից վա-
սըն մեր . զառաջինն առեր զյան-
ցանսն Ադամայ . մերով բնութեամբ
բարձեր ՚ի վերայ խաչին անարատ ձե-
ռօք . հանգո՛ : Ո՛ր լուծեր զիշխանու-
թիւն մահո՛ւ . կամաւորակա՛ն մահ-
ուամբ քո Քրի՛ստոս . բանաւորաց
զաղաչանս առաջի՛ քո հեղեալ մահդ
թեմք . հանգո՛ : Տիրուհի անարատ
մայր Տեառն և կոյս Մարիամ . քրուկ
բէական աթոռ ըզքեզ տեսմբ ՚ի
յերկրի . բարեխօսեա՞ն առ Տէր վասըն
մերոյ փրկութեան :

Հայր բա՛րեգուլ թ որ գլխացար 'ի գձ
 յազգս ի՛րդւոց մարդկան . առաքե-
 ցե՛ր զմիածինդ 'ի՛ փրկուլթիւն . յիշեա՛
 եա՛՞ զՀոգի՛ս ննջեցելոց մերո՛ց . և
 հանգո՛ւնդ սուրբս քո՛ . Որդի՛դ մի՛-
 ածի՛ն որ յարեարդ 'ի՛ մեռելոց . 'ի
 միւսանգա՛մ գալստեաննն քո՛ յա-
 րուլթիւն մեզ խոստացար . յիշեա՛՞ :
 Հոգի՛դ ճը՛շմարիտ մխի՛թարիչ սը՛-
 գաւորաց . աղաչանօ՛ք սուրբ Աստ-
 ուածածնին և ամենայն քոց սրբոց .
 յիշեա՛՞ : Ի բարեխօսո՛ւլթիւն փու-
 թացիր մեզ սուրբ Ա՛ստուածածին .
 առ 'ի փրկե՛լ զժողովուրդս 'ի՛ մե՛-
 զա՛յց և՛ յապականուլթենե՛ :

Յանսկզբնական ծոցոյ հօր խոնար գկ
 հեա՛լ բանըդ մարմնացա՛ր 'ի կուսե՛ն
 վասն փրկուլթեան մերո՛ց . աղաչեմք
 ըզքեզ զննջեցեա՛լսն մեր 'ի քեզ ու-
 դիզ հաւատով . յիշեա՛՞ Տէ՛հ՛ր յոր-
 ժամ գա՛ս թա՛ղաւորուլթեամբդ քո՛ :
 Անխակա՛լ քաղցրո՛ւլթեամբ որդի՛

Աստուծոյ . հաճեցար բաննալ զմեզս
աշխարհի՛ք խանչելու թեամբն . ա-
կամաւորակա՛ն մահուամբ քո լուծե՛ր
զերկունս մահու . և արժանի արա-
լեր թողու թեան յանցանա՛ց քաւիչ
քո արեամբ . ա՛ղա : Որ փոխանակ
մեզաւորաց զմեռանի՛լ յանձն առեր .
իջանելով ՚ի դժոխս փրկեցեր ՚ի մեզ
սասե՛ր բանտէն զգերեանլսն ա՛ղա :
Բարեբանեմք զանչափ քո՛ զմարդա-
սիրութիւնդ . որ երեքօրեայ յա-
րուցեալ զկենդանութիւն պարգե-
ւեցեր աշխարհի՛ք . ա՛ղա : Մաքուր և
անբի՛ծ կոյս յե՛տ ծննդեան . որ
մարմնով ծնար զարձա՛կո՛ղն ՚ի կանպից
մահու . բա՞րեխօս լեր վասն անձա՛նց
մերոց . փրկել ՚ի սպա՛ռնալեաց գե-
հե՛նոյն :

դձ Յորժամ հարկանի փո՛ղ գալլատեա՛ն
քո՛ Տէր . յայնժա՛մ զա՛րհո՛ւրեալ
դո՛ղա՛ն արա՛րա՛ծք ՚ի յահէ քո՛ւմմե՛ .
աղաչեմք ըզքե՛ղ փըրկիչ . հանգ՛

և զմեր զննջեցեալսն ընդ սուրբքս
քո, որ միանդ էս բազումնդորմ:
Յահաբեկ լուսոյ ծագմանքո՛ Տէր
ցնծան. դասք անաքինեացն 'ի
վերայ լուսեղէն ամպոյն. աղա:
Անոխակալ բազմագո՛ւթ ողորմա՛ծ
Տէր. մի՛ ա՛նտե՛ս աններ զմեղուց
եալքն յահագին անուրն. որ մի:
Որ իջե՛ր 'ի յերկնից և մարմնա՛ցար
'ի սուրբ կուսէ՛ն. անճառե՛լի քո
յին ծննդեամբդ. և զի՛ս մի անտես
աններ. այլ պահեա՛ պատուական
և սուրբ խաչիւ քո:

Ո՛ր թագաւորդ ես յաւիտենից Քր. 74
րի՛ստոս Աստուած. ընկալ զծառայս
քո՛ 'ի բարի. և՛՛ շնորհեա 'ի յաջա
կողմեա՞ն քում դասիլ: Ո՛ր ունի՛ս
իշխանութիւն մահո՛ւ և կենաց. հան
դո զհոգիա քոց ծառայից. և՛՛: Յո՛ր
ժամ կարգի՛աթո՛ւ տէրո՛ւթեանդ
քո. և հաստատի՛ ատեան դա՛տաւ
տանին. յայնժամ խնայեա 'ի ծա

ուայսքո, և՜՜՜, Ամէ՜նօրհնեալ աստ-
ուածամայր Մարիամ. քերովբէա-
կան աթոռ անարչին մերոյ տնօրէ-
նու թեան, զոր երանե՞մն ամենայն
ազինք հանապազ :

մաղ Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստոս
Աստուած՝ արա հանգիստ և ողորմու-
թիւն, և մեզ մեղաւորացս շնորհեա
զթողութիւն յանցանաց :

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :

բրդ Վասն հանգուցեալ Հոգւոցն աղա-
չեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ, և ըզ-
մեզ կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան
իւրոյ : Ամենակալ Տէր : Տէր ողոր-
մեա. Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ
և բարեգութ՝ զթա քո արարչական
սիրովդ ՚ի հոգիս հանգուցեալ ծա-
ռայից քոց : Յիշեա յաւուր մեծի գա-
լլատեան արքայութեան քոյ : Արա
արժանի ողորմութեան՝ քաւութեան

և թողու թեան մեղաց: Դասաւորեալ
պայծառացո ընդ սուրբս քոյ յաջա-
կողմեան դասուն: Զի դու ես Տէր և
արարիչ ամենեցուն. դատաւոր կեն-
դանեաց և մեռելոց: Եւ քեզ վայել-
է փառք իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա:
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Զսաղմոսերգութիւնս և զաղաչանս
ընկալ մարդասէր Աստուած, 'ի հա-
ճոյս բարերար կամաց քոց, մեր մե-
ղաց և բազում յանցանացն թողու-
թիւն շնորհեա. 'ի չարեաց փրկեա.
'ի մեղաց պահեա. և նմա փառք
յաւիտեանս. ամէն:

Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն:

ԵՒ ԱՅԻ ԺԱՄԱՄՈՒՏ ԸՍՏ ԿԱՐԳԻ ԱԻՈՒՐՑ ՊԱՀՈՑ
ԵՒ ՅՕՆԻՑ ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆԱՑ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ

պահ **Ո**ր 'ի հօրէ առաքեցար փրկիչ և
բշ մարմնացար 'ի սրբոյ կուսէն, որ
դշ վասն մեր 'ի յերկնից իջեր և լուսա-
ւշւորեցեր զտիեզերս: Զխաղաղութիւն
քո տուր մեզ Տէր, որ խաղաղու-
թեանց ես թագաւոր: զխաղաղու-
թիւն և զողորմութիւն՝ որ յամե-
նայնի ես դու կարող մարդասէր:
դշ **Ո**ր ըստ ամենայն միտս անցանեա,
ուր զխաղաղութիւն քո Աստուած տուր
մեզ հանապաղ՝ դքեզ աղաչեմք:
կիր **Մ**իաժին որդի և բանդ Աստուած և
անմահ էութիւն, որ յանձն առեր
մարմնանալ 'ի սրբուհւոյ աստուածած-
նէն և 'ի միշտ կուսէն. անխորխորից
մարդ եղեալ խաչեցար քրիստոս Աստ-
ուած մեր. մահուամբ զմահ կոխեցեր.
մինդ 'ի սրբոյ Նորորդութենէն՝ փա-

ռաւորակից ընդ հօր և սրբոյ հոգւ
ւոյն՝ կեցո զմեզ :

Աստուածածին անհարսնացեալ՝ ըզ ծնն
բանն անսկիզբն յղացար և զաստ
ուածն անիմանալի ծնար, զանպարագ
րելին 'ի գիրկս քո բարձեր, նմա ան
գաղար բարեխօսեա վասն անձանց
մերոց :

Աստուածածին զբեզ խոստովանեալ ծնն
երկրապէ եկեղեցի ուղղափառաց,
քանզի՝ ուր քերովբէքն բազմաչեայք
և աթոռք հրանիւթք և վեցթեւեան
սերովբէքն նայիլ ոչ իշխելին, կրեցեր
անսերմնապէս զանապականումն 'ի
յարգանդի քում որպէս աղախին ըզ
Տէր, և ծնար որպէս զմարդ զԱստ
ուածն բոլորից զմարմնացեալն առ 'ի
քէն զանճառ զբանն 'ի փրկութիւն
աշխարհի և կեանք անձանց մերոց :

Աղաչեմք զբեզ սուրբ կոյս Մարիամ ծնն
աստուածածին՝ բարձրելոյն զօրու
թեամբն հովանաւորեալ և սուրբ
հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսա
ւորեալ, որ զամենայն գոյութեանց
ստեղծիչն յղացեալ ծնար անճառա

պէս. մարմնացելոյն առ 'ի քէն բարե-
խօսեա կեցուցանել՝ զանձինս մեր :

^{տուն} **Օ**երուհին այսօր Սիմէօն՝ հոգւովն
^{ընդ} գայր 'ի տաճարն՝ երեւելով քերովքէ-
^{առջ} իցն վեհագոյն, զի որոց թեւօքն սա-
ւառնեալ ոչ իշխէին հայիլ 'ի յահեղ
փառացն, սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ
համբուրէր համարձակապէս և գըղ-
ուէր որպէս զմանուկ. և աղերսելով
հայցէր արձակիլ 'ի խաղաղութիւն :

^{տուն} **Ա**նակգբնական բանդ Աստուած, 'ի
^{ընդ} վերջին աւուրս յանձն առեր լինել
^{առջ} մարդ 'ի կուսէն. և արարիչդ յաւի-
տենից՝ փակեցար ընդ ժամանակաւ,
սուրբ, Տէր սրբութեանց և անկա-
րօտ մաքրութեանց. եկիր 'ի տաճարն
քառասնօրեայ, զօրինացն կատարե-
ցեր զարդարութիւն : Զոր բարձեալ
Սիմէօնի զանպարագրելիդ 'ի գիրկս
իւր հայցէր, որ արձակիչդ ես կապելոց
արձակեա զիս ի խաղաղութիւն : Ասն
որոյ՝ ընդ ծերունւոյն Սիմէօնի վերա-
գոչեմք առ քեզ Տէր, սուրբ՝ սուրբ՝
սուրբ՝ Տէր զօրութեանց, լի են եր-
կինք և երկիր փառօք քովք 'ի փրկ-

կուժիւն մեզ Քրիստոս Աստուած,
փառք քեզ :

Չղաղարու ննջումն՝ որպէս կանխաղաղ
գէտ յառաջասէիր. որ և 'ի բեթա
նիա յառաջէիր՝ զի յարուսցես զսի
րելին քո: Արդ՝ և մեք գոչելով ա
սեմք, օրհնեալ որ դաս 'ի չարչարա
նրս կամաւ հօր՝ 'ի փրկուժիւն ան
ձանց մերոց :

Յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզղաղ
մանն զաղարու. յորժամ եկեալ կե
նարարդ 'ի գերեզմանն զաղարու. ա
ւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասե
լով զսղարէ՝ արի եկ արտաքս: Իսկ
մեռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ. և
նոյն ինքնդ զանմահու թեան պար
գեւս ետուր սիրելւոյդ, և Աստուա
ծային ձայնիւդ 'ի գերեզմանէն կոչե
ցեր: Ասան որոյ՝ և մանկունք եբրա
յեցոց ոստովք օրհնէին զանմահ
թագաւորու թիւն քո Ընդ նոսին և
մեք ասեմք, իմասննա՝ օրհնեալ է
գալուստ քո. օրհնու թիւն 'ի բար
ձունս, օրհնեալ որ գալոցդ ես ան
ուամք Տեառն :

Յնձա երուսաղէմ և զարդարեա զաւծաղ

ռազաստ քո սիօն, քանզի՝ ահա թա-
ղաւոր քո Քրիստոս նստեալ ՚ի յաւա-
նակի նորոյ՝ հեղու թիւն ցուցանելով
դայ մտանէ յառազաստ քո Եւ մեք
աղաղակեմք, իսկաննա՝ օրհնեալ ե-
կեալ ՚ի յանուն Տեառն, որ ունի ըզ-
մեծ զողորմութիւնս :

զատ Քրիստոս յարեալ ՚ի մեռելոց, մահ-
ուամբ զմահ կոխեաց, և յարու-
թեամբն իւրով մեզ զկեանս պարգե-
ւեաց, նմա փառք յաւիտեանս ամէն :

յին Ահաւոր և սքանչելի է խորհուրդ
փրկութեան մերոյ, որ անսկիզբն ՚ի
հօրէ անճառաբար մարմնացաւ ՚ի կու-
սէն, իսաչի համբերելով և կամաւոր
մահուամբն իւրով զկենդանութեան
մեզ պարգեւեաց շնորհս :

յին Քանզի յարեալ ՚ի մեռելոց Քրիստոս
Աստուած յաւիտենից՝ արարիչ և յա-
րութիւն ազգի մարդկան, զոր օրհնեն
անդադար զինուորութիւնք հրեշտա-
կաց և ամենայն զուարթունք երկնից,
Ընդ որս գոչելով ասեմք, փառք սոս-
կալի յարութեան քո Տէր :

հմք Հիացան վերնական բազմութիւնքն

տեսանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս
բազմեալ՝ սարսեալ ասէին, ո՞վ է սա
որ դիմեալ գայ յԵդովմայ, և ե-
կեալ մտանէ փառօք 'ի փառս. Տէր
փառք քեզ :

Որ յանպատում աթոռ նստիս և ^{հմբ}
յանմարմնոցն վերօրհնիս, անհասա-
նելի բանդ Աստուած, 'ի յերկրի ե-
րեւեցար ճշմարիտ մարդ. զտնօրէնու-
թեանն կատարեալ զխորհուրդ, խա-
չի և մահու համբերեցեր. և զհրա-
շալի զյարու թիւնդ քո ցուցեր հզօր
զօրութեամբ. այսօր համբարձար
փառօք 'ի յերկինս և զկուսածին մար-
մինդ քո հրաշափառապէս լուսազար-
դեցեր. զոր տեսեալ Նսայիաս՝ նա-
խաձայնեալ ասէր, ո՞վ է սա՝ որ դի-
մեալ գայ յերկրէ : Հիացեալ պե-
տութեանց երկնից գոչէին առ մի-
մեանս, համբարձէք իշխանք զդրօնս
ձեր'ի վեր և մտցէ թագաւոր փառաց :
Արդ՝ որ յամենայնի կարողդ ես և
հզօր, շնորհեա և մեզ հանդիպիլ
քեզ ամպովք 'ի միւսանդամքո գալս-
տեանդ. որ միայնդ ես մարդասէր :

հզԼ Աստուած զքեզ խոստովանիմք ըզսուրբ Հոգիդ և երկրպագանեմք . որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոցս և խաղաղարար աշխարհի . որ զտգիտութիւն աշակերտացն բազում գիտութեամբ ցեր . և 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճառելեօք ցուցարնոցա . աղաղակեմք Տէր , խնայեա և կեցո զմեզ :

ԲԶ Այսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսն՝ լուսաւորելով զնոսա . և այժմ աղաչեմք զքեզ սուրբ Հոգիդ աստուած , որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոց և խաղաղարար աշխարհի , խնայեա և կեցո զմեզ :

գԶ Վասն որոյ և մեք զՀոգիդ սուրբ Աստուած ընդ հօր և ընդ որդւոյ միասնական խոստովանիմք . և հայցեմք մեզ 'ի վերնաստուողէդ զհոգեւորական խաղաղութիւնդ . Տէր փառք քեզ :

գար Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի թափօրական լերինն . և աշակերտացդ զարհուրեալք աղաղակէին ասելով . ա

րասցուէք երիս տաղաւարս՝ մի Տեառ-
նըդ, և մի Մովսէսի և մի Նդիայի :
Արդ՝ և մեք բանաւոր հօտքս երգեմք
ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ . առաքեա
լի մեզ զլոյս քո շնորհացդ ՚ի քոյ միւ-
սանգամ գալստեանդ և կեցո :

Առաջի պատուական ամենայաղթ ^{խաչ}
խաչի քոյ անկանիմք երկրպագելով
և խնդրեմք զթողութիւն յանցանաց
մերոց . քանզի սովաւ բարձեր զդա-
տապարտութիւն ազգի մարդկան :
Եւ այժմ վասն սրբոյ աստուածային
քոյ նշանի՝ շնորհեա զերկնային զխա-
ղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի :

Տեր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, ^{էջ} ^{միած}
որ աղօթիւք և միջնորդութեամբ ^{նի}
բաղմաչարչար վկային քոյ և հօրն մե-
րոյ սրբոյն Պրիգորի լուսաւորչին, մե-
ծաւ փառօք և բաղմութեամբ զօ-
րացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից ՚ի
դաշտն արարատեան, ՚ի յայցելու-
թիւն փոքու հօտիդ քոյ ազգիս հայոց՝
և ՚ի ցուցումն յատկականի սիրոյդ
և մեծի ողորմութեանդ . և ոսկե-
ուռամբ բաղխեցեր զխորս անդըն-

դոց, և հալածեցեր զգունդս սանդա-
րամետականաց. ուր և լուսածեւ յօ-
րինմամբ հրաշակերտեցեր զմայր ա-
թուռն մեր զսուրբ Էջմիածին. և ա-
րարեր զնա շտեմարան անապառելի
շնորհացդ աստուածայնոց՝ ՚ի լինել
ճնող՝ դաստիարակ և կատարելագոր-
ծիչ ամենայն եկեղեցեացս հայաս-
տանեայց։ Արդ՝ պահեա զնա անա-
րատ, հաստատուն և անաղօտ, ՚ի
պայծառազարդութիւն եկեղեցեացս
մերոց և մանկանցս սոցին մինչեւ ՚ի
կատարած աշխարհի. յորոց միշտ
փառաւորի ամենասուրբ անուն քո
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

եկդ **Ձ**խաղաղութիւն շնորհեա եկեղեցւոյ
քումսրբոյ, զխաղաղութիւն և զան-
շարժութիւն ՚ի թշնամեաց պատե-
րազմէ. և հաստատեա ՚ի մի հաւատ
զկաթուղիկէ եկեղեցի. զքեզ խոս-
տովանիմք Տէր և Աստուած կեցո
զմեզ։

յով **Ձ**յառաջընթացութիւնքո և զկա-
րապետութիւն Աստուծոյբանին խա-
փանել կարծելով որ ՚ի ձեռն կնոջն

զնախաստեղծն 'ի դրախտէն արտաքս
լնկէց: Նա և այժմ՝ զհերօդիադա
անօրէնու թեամբ բորբոքեալ, և բազ
մելոցն հերօդիայ՝ զկաքաւս ոտից
աղջկանն հաճոյացոյց՝ զիւզքոյդ հատ
ցէ զգլուխ, որ զամենեցուն ձեռնադ
րեցեր զգլուխն Քրիստոս: Այլ դու
որ յանապատէ բարբառոյ ձայն,
գոչեա որում ձեռնադրեցեր պարգե
ւել զխաղաղութիւն և զմեծ զողոր
մութիւն:

Յնձա այսօր ցնձա և զուարճացիր ^{ստոյ}
կաթուղիկէ եկեղեցի սուրբ՝ յիշա
տակաւ սրբոյն Ստեփաննոսի նախա
վկային Քրիստոսի վկայեցելոյ հօր:
Որ աղօթիւք բանայր զերկինս՝ զոր
փակեաց Ադամ և հրեշտակաւերպ
տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն
հօր 'ի կերպի Ադամայ նստեալ 'ի յա
թոռ փառաց: Որ զբազմութիւն քա
րանցն որպէս զճաղիկս հաւաքելով
բոլորէր պսակս փոխանակ փշոցն և
եղեգանն: Եւ զմարտիրոսական ա
րիւնն իւր խառնէր ընդ փրկական
արեանն Քրիստոսի հոսեցելոյն 'ի կոչ

դէն : Վասն որոյ՝ գերազանցեալ 'ի
փառս առաւելքան զամենայն սուր-
բըս՝ հայցէ և վասն մեր 'ի վերնա-
սուողէն զպարգևս կենաց անվախ
ճանից և զմեծ զոյլորմութիւն :

ստի **Յ**որովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստե-
փաննոս, յորովայնէ ընտրեալ սուրբն
Ստեփաննոս, վկայ ճշմարիտ առաքե-
լական քարոզութեանցն, որ 'ի վերայ
անօրէն քարածղողացն աղօթէր առ
Քրիստոս Աստուածդ ասելով մի՛ հա-
մարիր սոցա զայս մեղս : Արդ՝ 'ի ձեռն
սորին բարեխօսութեանն շնորհեա
մեզ Տէր զմեծ քո զոյլորմութիւնդ :

լուս **Յ**նծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ
եկեղեցի սուրբ՝ տօնելով մեծաւ
հանդիսիւ զհանրատենչ յիշատակս
քո՝ ով գերազանցեալդ 'ի հարս սուրբ
հայրապետ և լուսաւորիչ տանս թոր-
գոմայ սուրբդ Պրիգորիոս : Որքոյով
անտանելի չարչարանօքդ զաշխարհս
ամենայն հիացուցեր : Անօրինակ ճըգ-
նութեամբդ զհրեղէնսն զարմացու-
ցեր, որք և գունդ գունդ յերկնից
'ի յերկիր խոնարհեալ 'ի տես հան-

դիտինա հատակութեանդ փութային
 Եւ անհամեմատ համբերութեամբդ
 զգողողացեալ արքայն իւրական զօ-
 րօքն ընդ ոտիւքդ նուաճեցեր : Եւ
 աստուածահաճոյ աղօթիւքդ զկու-
 րացեալ միտս նոցին լուսաւորեցեր,
 և աւետարանին Քրիստոսի պաշտօն
 եայս արարեր : Ընդ նմին և զազգս
 հայոց նորոգ հոգեւոր ծննդեամբ 'ի
 լոյս աստուածգիտութեան ածեր :
 Վասն որոյ և յատկապէս լուսափայ-
 լեցար 'ի մէջ ամենայն սրբոց, և զա-
 ռաքելականն ընկալար զաթոռ և զպա-
 տիւ, և ընդ նոսին պսակեցար 'ի Քրիս-
 տոսէ Աստուծոյ : Արդ՝ ո՛վ հայր մեր
 և լուսաւորիչ հոգւոց մերոց. աղա-
 չեմք զքեզ միաբան ուխտիւք եկե-
 ղեցւոյ քոյ, զի յաւուրս հրաշալւոյ
 տօնի քոյ, յատկապէս բարեխօսես-
 ցես առ Քրիստոս Աստուածն մեր,
 զի զեկեղեցիս և զմնացորդս ժողո-
 վրդեան քոյ պահեսցէ 'ի խաղաղու-
 թեան՝ փրկելով 'ի հոգեւոր և մարմ-
 նաւոր թշնամեաց. զի և մեք միշտ
 զյիշատակս քո կատարելով՝ փառա-

Լորենցուք զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգին յաւիտեանս ամէն :

Լուս **Ք**րիզոր սուրբ քահանայապետ՝ որ
զհաւատս ուսուցեր և զքանակս դի-
ւացն հալածեցեր . մարդկան ուսու-
ցեր քարոզել զԵրրորդ ութիւն, պսա-
կեցար յարքայութեանն . արդ բա-
րեխօս լեր առ Տէր վասն մեր :

առք **Ա**ռաքեալք և վկայք Քրիստոսի Աս-
տուծոյ՝ ամենակալ հոգւոյն զօրու-
թեամբն զամենեւեան ընդ հանուր
յորդեգրութիւն կենաց կոչելով, մի-
ասնական սուրբ Երրորդ ութեանն
յորդորեցին երգել զփառս 'ի յա-
ւիտեանս ամէն :

որոտ **Ա**յսօր ահաւոր ձայնք որոտման հըն-
չեցին յերկնից 'ի յերկիր՝ կոչելով
յորդեգրութիւն զմեզ վերնոյն սի-
օնի . հաստատութիւնքն հաւատոյ և
պարծանքն եկեղեցւոյ , որք ցօղով
արեան իւրեանց մաքրեցին զտիեզերա-
յանօրէն կռապաշտութեանց, և միշտ
հայցեն 'ի Քրիստոսէ զքաւութիւն
աթնողացս անուանց իւրեանց : Արդ՝
մաղթանօք սոցա Տէր՝ խնայեա 'ի

փրկեալքո ժողովուրդս որ միայնդ
ես մարդասէր :

Տէր , որ հիմնեցուցեր զեկեղեցիքո՞ւ ^{մրգ}
'ի վերայ վիմի հաւատոյ , և կարգե-
ցեր 'ի սմա առաքեալս և մարդարէս ,
հովիւս և վարդապետս՝ առ 'ի հաս-
տատու թիւն սրբոց . և ճգնու թեամբ
վկայից զթշնամին սորա վանեցեր .
'ի խաղաղու թեան զսա պահեա Աստ-
ուած որպէս մարդասէր :

Զհայրապետականն զարդարեցեր աւ ^{հայր}
թող 'ի յերկրի , առաքելական առեր
զպատիւ յերկնուստ՝ ծառայ Քրիս-
տոսի , ո՞վ երանելիդ 'ի հարս սուրբ
հայրապետ : Քանզի՝ քո վարդապե-
տու թեանդ սերմունք՝ բարեպաշտու
թեան բուսուցին հասկս , ուրախու-
թեան պտուղ հատուցանելով և հա-
ւատացելոցս փրկու թիւն շնորհելով .
վասն որոյ բարեխօսեա առ Տէր վասն
անձանց մերոց :

Որպէս յետ աստուածասէր թագաւ ^{թագ}
ւորին Խորայելի Եզեկիայ՝ յարոյց
Աստուած զՅովսէ , որ զամենայն կռա-
պաշտու թիւնսն 'ի բացընկէց . որպէս

և զբարեպաշտն Աստուանդիանոս, որ
զԱրիոսի զմոլումն խափանեաց. և
զմեծն Թէոդոս յարոյց աստուածա-
յին նախանձուն վառեալ՝ ընդդէմ
այնոցիկ, որք զսուրբ Հոգին Հայհո-
յէին: Արդ՝ ո՛վ աստուածաբեալ և
ուղղափառ սուրբ Թագաւոր՝ աղա-
չեա զՏէր 'ի փրկել զմեզ 'ի մարդա-
պաշտ Հայհոյութենէ. զի և մեք
տօնեսցուք զյիշատակս քո՝ խնդրե-
լով 'ի Քրիստոսէ զհաշտութիւն և
զմեծ զոգորմութիւն:

Քաղ Արպէս յետ աստուածասէր Թագա-
ւորին Խորայելի Եղեկիայ՝ յարոյց
Աստուած զՅովսէ՝ որ զամենայն կու-
պաշտութիւնսն Հնոյ ժողովրդեանն
'ի բաց ընկէց, որպէս և 'ի նորումս
յարոյց զանդրանիկն Թագաւորաց
զբարեպաշտն Աբգարիոս, որ 'ի Հե-
ռաստանէ ծանեալ զերկնաւոր Թա-
գաւորն զՔրիստոս. և եղել քարոզ
աստուածութեան նորա ընդ ծագս
տիեզերաց: Յետ նորին և զմեծն Տըր-
դատիոս, որ իսպառ հալածեաց զդի-
ւամոլ կուպաշտութիւնսն յաշխար-

Հէս Հայաստանեայց, և զարդարեաց
ճշմարիտ և ուղղափառ Հաւատով:
Արդ՝ իմ աստուածարեալ և բարե-
պաշտ սուրբ Թագաւոր, աղաչեալ զ
Տէր, ՚ի փրկել զմեզ յանօրէն բռ-
նաւորաց. զի եւ մեք տօնելով զյի-
շատակս քո՝ ինդրեացուք ՚ի Քրիստոսէ
զխաղաղութիւն և զմեծ զոգորմու-
թիւն :

Ի տաճարի սրբոց և յիշատակի սրբ ^{մրտ}
բոց մարտիրոսաց՝ զձեռս Համբառնա-
լով աղաչեմք. բարեխօսութեամբ
սոցա և աղօթիւք՝ զկենդանութիւնս
մեր խաղաղացո Աստուած որպէս
մարդասէր :

Ճգնաւորք Քրիստոսի, որք տանջանաց ^{ճգն}
անօրինացն Համբերեցիք և զմոլու-
թիւն կռոցն խափանեցիք. դասա-
ւորեալք ընդ հրեշտակս ՚ի յերկինս,
ունիք զՀամարձակութիւն ՚ի Քրիս-
տոսէ՝ բարեխօսեցէք կեցուցանել
զանձինս մեր՝ զձեզ աղաչեմք :

Որք ծագեցան մեզ յարեւմտից որ ^{հոի}
պէս զարեգակն, և լուսաւորեցին Հա-
մանդամայն զաշխարհս Հայաստան

եայց, փարատեցին զխաւարն անգիւ
տու թեան կռապաշտու թեան, և լու
սաւորեցին զամենայն հոգի հաւա
տով աստուածգիտու թեան : Սոցա
բարեխօսու թեամբն Քրիստոս Աստ
ուած՝ պարգեւեա աշխարհի քում
զխաղաղութիւն, և անձանց մերոց
զմեղաց թողութիւն, որպէս մարդա
սէր Տէր :

գայ **Զ**յաղթանակ ձեր զհանդէս զուար
ճացեալ տօնէ եկեղեցի սուրբ, քանզի
սրբութեամբ ստացայք զկուսու
թիւն, և ՚ի մարմնի զանմարմնոցն
ցուցիք զհանդէս :

կուս **Հ**արսնացեալք Քրիստոսի երկնաւոր
փեսային դստերք վերին սիօնի, խընդ
րեցէք ՚ի Քրիստոսէ զհաշտութիւն
և զմեծ զողորմութիւն :

փար
դա
նանց **Յ**աշխարհական ՚ի ճակատամարտին,
յաշխարհական ՚ի ճակատամարտին և
՚ի մեծ պատերազմին ընդդիմամարտ
եալ լինէր անօրինացն պատերազմ :
Իսկ երանելի նահատակքն՝ զմոլու
թիւն անօրինացն խաւանեցին և յաղ
թող գտան, քանզի՝ որոց ստացեալ

էր զաստուածային զօրութիւն , ոչ
 ժուժկալէր նոցա մարմնաւորական
 պատերազմ : Արդ՝ Քրիստոս Աստ-
 ուած՝ սոցա բարեխօսութեամբն
 խնայեա 'ի մեզ և ողորմեա :

Զօրական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ նա զինւ
 հատակդ Քրիստոսի սուրբդ (Թեոփիլոս) ,
 որ փոխանակեցեր զմարմինդ ընդ
 հոգւոյդ քում փրկանս . և ոչ ածեր
 զմտաւ զսպառնալիսն անօրէն բռն-
 նաւորացն : Այլ վերին ազգեցու-
 թեամբն դիտելով զայրեցումն հոգ-
 ւոյ նոցա , վասն այնորիկ լուցեր ըզ-
 տաճառ կոողն և անարգեցեր զպաշ-
 տամունս նոցա : Արդ՝ 'ի յաղթող
 պատերազմի տօնողացս զօր նահա-
 տակութեան քոյ , բարեխօսեա առ
 Տէր վասն անձանց մերոց :

Գնալով փառաց քոց 'ի փառս կա քոան
 թուղիկէ եկեղեցի քո Քրիստոս մե մեկն
 ծապէս պայծառանայ . քանզի՝ թա-
 գաւորեալքն 'ի քէն դիմեալք 'ի յեր-
 կինս , ի Սեբաստիա նահատակին՝ 'ի
 յամօթ և 'ի քարընկէց յերեսս բան-
 սարկունն : Որք և քաջալերէին զմիմ

եանս, զի մի լուծեալ ոք բաղանեօք
անցաւորիս պակասեացի . այլ դողա-
լով առաքինաբար՝ զինքն ըղերձեալ
ի յանիւս աստուածային գանձուցն
հղովիցի աղաղակելով առ Քրիստոս:
Արդ՝ սոցա բարեխօսութեամբն՝ ըն-
կալ և զորդեգրութիւն ժողովոյս
մերոյ՝ ի յոյս սիրողաց քոց՝ Տէր
փառք քեզ :

^{երկց}
^{ման} **Որ** ի վերայ քերովբէիցն հանգչիս և
իջեր ի Բաբելոն և փրկեցեր զերիս
մանկունսն ի հրոյն բռնութենէ: Որք
աղաղակելով գոչէին երգ նոր . ամե-
նայն գործք օրհնեցէք և բարձր ա-
րարէք : Թագաւոր փառաց և արա-
րիչ բոլորից , որ մարդասիրապէս
գլխացար ի սուրբ մանկունսն և փրկ-
կեցեր ի բորբոքեալ բոցոյն . որք ա-
նարդեցին զբռնութիւն թագաւորին
և շիջուցին զզօրութիւն հրոյն . ընդ
նոսին և մեքքեզ վերագոչեմք, փրկ-
կեա զմեզ ի հրոյն յաւիտենից: Զի
դու միայն ես բազմագութ Տէր ,
քեզ փառք յաւիտեանս ամէն :

Ձոր օրհնեն անլուելի ձայնիւ իմա ^{հրշ}
նայի զօրու[թիւնք՝ երկնաւոր նահա-
պետու[թիւնք, հրեշտակք և հրեշ-
տակապետք, ա[թոռք և տէրու[թիւնք,
իշխանու[թիւնք և պետու[թիւնք, սե-
րովբէք և քերովբէք, և մեք օրհ-
նեսցուք զնոյն ամենասուրբ Երրորդ
դու[թիւնն և զմի Աստուածու[թիւնն:

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահա ^{հրշ}
նայապետու[թիւն ցնծայ հրաշափա-
ռապէս՝ զերկնաւոր քահանայապե-
տու[թեանցդ կատարելով զտօնա-
խմբու[թեան տօնս: Եւ ընդ անմարմ-
նականաց և հոգեղինաց դասուցդ՝
և մեք մարմնականքս և հոգեղէնքս
համաձայնեալ փառաւորեմք զփա-
ռաւորեցեալն 'ի ձէնջ: Արդ՝ ո՛վ
սուրբ Պաբրիէլ և Միքայէլ մեծ հրեշ-
տակապետք բարձրելոյն, և ամենայն
զինուորու[թիւնք երկնից, որք կայք
միշտ առաջի ա[թոռոյ աստուածու-
[թեանն. անդադար բարեխօս լերուք
վասն մեր առ Տէր, վերաբերել զմեզ
զամենեւեան ընդ ձեզ յերկնից ար-
քայու[թիւնն. և միաձայն բարբա-

ուով երգել զփառս :

ամե Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստ-
նայն ուածածնին, սրբոյն Յօհաննու Կա-
սրբց րապետին, սրբոյն Ստեփաննոսի նա-
խավկային, և սրբոյն Գրիգորի մերոյ
լուսաւորչին, և սրբոց առաքելոց և
մարգարէից, հայրապետաց և վար-
դապետաց, մարտիրոսաց և թագա-
ւորաց, ճգնաւորաց և կուսանաց, նա-
հապետաց և միանձանց, և ամենայն
սրբոց քոց հնոց և նորոց, յայտից և
անյայտից, որոց այսօր է յիշատակ-
զխաղաղութիւն և զերկնային ողոր-
մութիւն քո պարգեւեա մեզ մար-
դասէր Տէր :

քզ Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա-
չեսցուք. ընկալ կեցո և ողորմեա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ. այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խ Ր Ա Տ Ք

ԱՒԵՏԵԱՅ , ԾՆՆԴԵԱՆ , ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱԶԻՆ ,
ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ , ՎԵՐԱՓՈԽԾԱՆ ,
ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՏՕՆԻՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ՝
ճաշու փոխն այս է :

Մեծացուսցէ անձն իմ . Է 204 :

ԱՂՈՒՀԱՑԻՆ , ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ , ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ ,
ԽԱԶԻՆ , ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ԿԻՐԱԿԷԻՑ՝
ճաշու փոխն այս է :

Տէր թագաւորեաց՝ զվայելչու-
թիւնն զգեցաւ , զգեցաւ Տէր զօ-
րութիւնն՝ ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի մի՛ սա-
սանեացի . պատրաստ է աթոռ քո՝
ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես :

Ամբարձան գետք Տէր , և ամբարձին
գետք զձայնս իւրեանց . և յարիցեն
գետք ի գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց , սքանչելի ե-
ղեն զբօսանք ծովու :

Աքանչելի ես դու Տէր ի բարձունս .
վկայութեանց քոց մեք յոյժ հա-
ւատացաք :

Տան քում վայելէ սրբութիւն Տէր՝
ընդ երկայն աւուրս :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ԶԱՏԿԷՆ ՄԻՆՁԵԻ Ի ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՈՒՍՏՆ՝
այս է ճաշու փոխն :

Գովեա երուսաղէմ զՏէր :
Եւ օրհնեա զԱստուած քո սիօն :
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և
օրհնեաց զորդիս քո ՚ի քեզ :
Ո՛ր եդ զսահմանս քո ՚ի խաղաղութիւն.
պարարտութեամբ ցորենոյ
լցոյց զքեզ :
Առաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ
ընթանան պատգամք նորա :
Դնէ զձիւն որպէս զասր, և զմէգ որ
պէս փռչի ցանեաց :
Արկանէ զսառն որպէս պատառս.
առաջի ցրտոյ նորա ռկարէ կեալ :
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա,
չնչեացեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք :
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս Խորայելի :
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց

Տէր , և զդատաստանս իւր ոչ յայտ-
նեաց նոցա :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՏՕՆԻԾ՝ ճաշու փոխն այս է :

Սիրեցի՝ զի լուիցէ Տէր զճայն աղօ-
թից իմոց : Եւ Եւ Եւ Եւ Եւ 286 :

ՇԱՐԱԹԱՊԱՀՈՑ ՅՈՐՈ ՏՕՆ ՈՉ ՏՕՆԻ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ՝
ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹԻ՝ ՅՈՐՈ ՊԱՀՔ ԼԻՆԻ
ճաշու փոխն այս է :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազինք .
գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք :
Զօրասցի ողորմութիւն նորա 'ի վե-
րայ մեր . և ճշմարտութիւն Տեառն
մնասցէ յաւիտեան :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ԵՒ ԱՊԱ ԱՍԻ ՇԱՐԱԿԱՆ ԸՍՏ ՏՕՆԻԾ ՊԱՏՇԱՃԻՑ ԵՒ
ԿԻՒՐԱԿԷԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԶԹագաւորն փանաց Քրիստոս . որ ճ
վասըն մեր մարմնացաւ 'ի սրբոյ կու աճ
սէ՛ն և խաչի համբերելով . միաբա

նութեամբ երգով բարեբանեացո՛ւք:
Ո՛ր զթաղովն երեքօրեայ յանձն է՛
ան յարուցեալ ՚ի մեռելոց ի՛շխա
նութեամբ . միա : Կարողապէ՛ս ըզ
դրունս դժոխոց խորտակեաց . եկե՛
ղեցւոյ իւրում զգեցո՛յց զմեծ վա՛
յելչութիւն . միաբա :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

դժ Այսօր ուրախացեալ սուրբ եկեղե-
ցի՝ Քրիստոսի . տօ՛նէ խնդ ո՛ւթեամբ
զտօն վերի՛նն Երո՛ւսաղէմի՛ . սրբա
սաց ձայնի՛ւ փառաւորելով զՔրիս-
տոս : Այսօր համաձայնեալք որդիք
սիովնի՝ երկրայնոյ . տօ՛նիւ զուար-
ձանա՛ն որդւոց անդրանկաց վերի՛ն
սիովնի՛ . սրբա : Այսօր դասք անմարմ
նոցն երգս առեալ պարե՛ն ընդ մարդ-
կա՛ն . զերգս հոգեւորս անմահ
փե՛սայի՛ն յառազանստ . սրբա :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՅ

աժ Ճառագայթ անճառ լուսոյ անքննե-

ի՛ տէրութիւն. յառաջագոյն հրա-
շացուցեր զտեսողութիւն մարգա-
րէիցն. իջանելով ի՛ ստորինս աստ-
ուածային տնօրէ՛նութեամբ ։

Աբ զտաճա՛ր հաւատոյ հիմնեցու-
ցին շնորհօք սուրբ հոգւոյն. յոր
եմուտ բանն Աստուած եօթնար-
փեան ճառագայթիւք. իջանելով ։
Երեւեցա՛ւ յաշխարհի՛ ճշմարիտ մար-
դ եղութեամբ. զոր քարոզեցի՛ն մեզ
հրաւիրողքն համագոյ հօր և հոգ-
ւոյն. լուսաւորելով զտիեզերս աստ-
ուածային տնօրէ՛նութեամբ ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ԶՈՐԵԿԵԱԲԹԻ ՊԱՆՈՅ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

Փառաբանութիւն առաքեմք քեզ դկ
Հայր երկնաւոր. յի՛շեա՛ զննջեցեալ-
սըն մեր. և հանգո ընդ սուրբս քո՛ ։
Ո՛ր էակիցդ ես հօր և հոգւոյ՝ ո՛ր
դի՛մք միածին. յի՛շ ։ Ո՛ր փառակիցդ
ես հօր և որդւոյ՝ հոգի՛դ ճշմարիտ.
յի՛շեա՛ ։

ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

— ակ ՈՐ սիրո՞ղդ է՞ք արարչի՛ն արարա-
ծո՞ց Քրիստոսի՛ սո՛ւրբ առաքեալք .
բարեխօսեցէ՛ք առ Տէ՛ր վասն մե՛ր :
ՈՐ քարո՞ղդ է՞ք ընդ հանճա՛ր տիե՛ղե-
րանց . Քրիստոսի՛ սո՛ւրբ առաքեալք :
ՈՐ պըսա՛կդ է՞ք ամենայն եկեղեց-
եանց . Քրիստոսի՛ սո՛ւրբ առաքեալք :

— րդ Ո՞ր անսկի՜ղբն յեռ-թեան եկի՞ր
յաշխարհս . մաքրմաքա՛ր 'ի կուսե՛ն
յաղագս մե՛րոյ պարտեանց . հան-
գո՞՞՞՞ զննջեցեալսն մե՛ր :
Ո՞ր 'ի հօրէ լուսոյ լոյս ծագեցա՞ր մեզ
և՞ կեանք . մի՞ածի՛ն որդի՛ հօր հա-
մա՞ղոյակից . հանգո՞՞՞՞ զննջեցեալ :
Ո՞ր 'ի վերդ ես քան զմիտս և զխո՞ր-
հուրդս . և՞ իաչի՛ համբերեալ փըր-
կեցեր ըզտի՞եզերս . հան :

ՇԱՐԱԹԱՊԱՀՈՅ՝ ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ՈՉ ՏՕՆԵՍՅԻՆ
ԵՐԿՈՒՇԱՐԱԹԻ ԵՐԵՔՇԱՐԱԹԻ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

Ղայս ասա :

— րձ Քրիստո՞ս Ա՛ստուծանձ . յիշեա՛՞ր ըզ

նընջեցեալսն 'ի սուրբ անոնըդ քո :
Զգինա արեան քո Տէր . յիշեա՛հ

և՛ հանգո ընդ սուրբս քո :

Եւ 'ի մի՛ւսանգամ քո գալստեանն .

զնընջեցեալսն մեր յիշեա՛հ :

Ո՞ր յանէի՛ց ստե՛ղծող գո՛հ յից ա՛ղ դ

բարչա՛կից հօր բա՛նդ Ա՛ստուած . [Ժող
դու [Ժի՛ւն շնորհեա՛ն նը՛նջեցելոց քոց
ծա՛ռայից . յորժամ գա՛ն գա՛հ

տե՛լ զոր անա՛րատ ձեռնօք ստե՛ղծեր :

Որ 'ի հօրէ՛ա՛ռաքե՛հ ցա՛ր, և՛ մարմ

նացա՛ր 'ի՞ սուրբ կո՛ւսէն . [Ժողու

[Ժի՛ւն շնորհեա՛ն նը՛նջեցելոց քոց :

Որ 'ի խա՛նի՛ն ա՛նշը՛նչա՛հ ցա՛ր . զմա՛

հու լո՛ւծեր զի՞շխա՛նո՛ւ [Ժիւն . [Ժո :

Որ պսա՛կի՛չդ ե՛ս քոց սը՛հ րբոց . և՛

անվա՛խձա՛ն բա՛րեաց բա՛շխող . [Ժո :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Ճրգնաւորըք ճը՛ջմարի՛տք և՛ վկայք դ

Քրի՛ստո՞սի . ո՛րք զչա՛րչարա՛նա և՛ ըզ

մա՛հ յա՛նձն առի՛ք վա՛սը՛հն Տեառն .

ըզձեզ ունիմք բարեխօս ան Քրիս-
տոս վասն անձանց մեհոց :
Քանզի հեղմամբ արեանն ձերոյ պայ-
ծանայանն սո՛ւրբ եկեղեցիք . և՛
զըստուերամա՛ծ խաւար կռապաշտո՛ւ
թեանցն բա՛րձիք . ըզձեզ ունիմք :
Երկնայի՛ն զօրքն իջեալ ՚ի պատի՛ւ
պատարագի՛ մահուանն ձե՛րոյ . և՛
ըզպըսանկս անանպականս առբե՛րելով
՚ի հօրե՛ լո՛՛ւսոյ . ըզձեզ ունիմք :

ԱԻԵՏԵԱՑ

24 Ա՛ստուածամա՛ծին խորանն լուսոյ ան-
վայրափա՛կ արփուոյն կենանց . որ ե-
ղե՛՛ւր արեւելք արե՛գականն արդա՛-
լու թեան . և նըստելոցս ՚ի խաւարի
լոյս ծագեցար . վասն որոյ ամենեք-
եան ըզքեզ միշտ մեծանցունեմք :
Ա՛նանպական տաճա՛ր և մորենի՛ ան-
կիզելի՛ . ո՛ր զանշե՛՛ջ հո՛ւր ասու-
ուածո՛ւ թեանն ՚ի քեզ տարեալ կրե-
ցեր . որով բնու թեաննս կիզեալ չի-

Զաւ կրից բոց, վասն որոյ ամենե :
Կե՛նդ անի տապանակ կտակարանաց
նորոյ ուխտիս . ո՞րով ե՛րբ յերկիր
աւե՛տեաց հորդեալ հոգւով ՚ի քեզ
տապաւորեալ բանին . վասն որոյ ան :

ԾՆՆԴԵԱՆ

Սուրբ զԱստուածա՛ծինն օրհնո՞ւ դճ
Թեա՛մք մեծացո՛ւցանե՛մք : Ա՛ւե՛-
տաւո՞ր հրեշտակն աւե՛տա՛րա՛նէր ,
ըզճընեա՛լ փրկի՛չն ՚ի սրբո՞յ կուսե՛ն :
Ասե՛ ուրա՛խ լեր բերկրեալդ . քան
զի՛ Տե՛հ՛ր տերանց է՛ ընդ քեզ :

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱԶԻՆ

Ա՛նբակի՜ղբն բա՛նըն յանբակըզբնա՛ դկ
կա՛ն ՚ի հօրէ . և սկըզբնաւորեալ ՚ի
կուսէն մարմնոյ զգեցմամբ . բո՛վան
դակելո՛ւ յորո՛վայնի և ընդ հօ՞ր
գո՛ւով . և սահմանեալ ժամանակաւ
ծընեալ լի՛նի՛ Ա՛ստուած և մարդ :
Մըտեալ ընդ օրինօք անհիւթակա՛նն
հողանի՛ւթ գո՛ւով , զի զհողածնեալ

քրս հօրն ընծայեսցէ. Աստը՛ւածոր
դի՛րն որ ՚ի ծոց հօր տղայ՛ քառ ասնօ
րեայ բառնի՛ ՚ի գիրկըս ծե՛րո՛ւնւոյն .
և յայտնապէս ծանո՛ւցանի՛ Ա՛ստը՛:
Վանն որոյ և Սիմէօն ցընծայր հոգ
ւովն աղանձակէր ՚ի տաճարին . արդ
արձակե՛րս ըզծառայս քո Տէր ըստ
բանի՛ քսւմ ՚ի խաղանդո՛ւթիւն . զի
ընդ հանձնւր տեսի զփը՛րկո՞ղդ Ա՛ստը՛:

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ

դէ Ա՛նբակի՛ցբըն բանըն հօր որ ՚ի վերայ
բերովք էի՛ցըն հանգչի . այսօր՛ի վերայ
յաւանակի նորոյ նստեալ . թհնեալ
արքայ եկեալ անյաղթելի՛ թագաւոր .
Յառաջքան զյաւիտեանս որդին՝ որ ՚ի
վերայ քառակերպի՛ցն բազմի . այսօր՛ի
ծերոց և ՚ի տղայոց փառանորեցաւ . թ
Եկայք նոր ժողովո՛ւրդք ընդ անմարմ
նոցըն դանսս բազմութեան . ըզսա
հընչմամբ երգով քաղցր ձայնիւ
փառանորեացուք . օրհնեալ արքայ :

ԶԱՏԿԻՆ

Յարեալ Քրիստոնէս 'ի մեռելոց. աճ
 անէ՞լ լո՞ւսիս:

Եկայք ժողովո՞ւնք երգեցե՞աք
 Տեառն. անէ՞լ լո՞ւսիս:

Յարուցելոյն 'ի մեռելոց անէ՞լ լո՞ւսիս.
 որ զաշխարհս լուսաւորեաց. ան:

ՀԱՄԱՐԶԹԱՆ

Որ համբարձանն անյսօր անստուածաւ աճ
 յի՛ն իշխա՛նս՝ լծեամբ 'ի հայրա-
 կան 'ի՛ն կանոս սպասաւորելո՞ւն
 'ի հրեշտականկան դասո՞ւնցն. որք նը-
 ւագելի՛ն անսելով. համբարձե՞աք
 իշխանք ըզգրունքս ձե՛ր 'ի վեր. և
 մըտցե՛ր թագաւոր փա՛ռաց:

Հիացա ն վերնական իշխանն լծիւնքն
 և սոսկանի՛ր ձա՛ն յի՛ն աղաղակելի՛ն
 ան միմեանս. ո՞վ է սա թագաւոր
 փառաց ե՛կեալ մարմնով և սքանչե-
 լի՛ր զօրո՞ւն թեամբ. համբարձե՞աք:
 Եղանակելի՛ն վերնական պետու-

Թիւնքն հրաշանլի՝ ձա՞նքն էրդէին
 երգ նոր անհրճիւ. սա ի՞նքն է Թա-
 դաւոր փառանց փը՛րկինչ աշխարհի՛
 և՛ աղատի՛չ ա՛ղգի՛ մանրդկան. համե՛

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍԵԱՆ

բձ Ո՛ր ՚ի հա՛րաշա՛րժ ՚ի՛ յաճճգբե՞րէն
 յառա՛ջ բըղխեալ անհա՛տաբա՛ր ՚ի
 յոճճ՞րդւոյ տիրա՛պէ՛ս սո՛ւրբ հո՛
 գի՛ն անսօ՛ր. ՚ի՛ յե՛րկնի՛ց սա՛տի՛կ
 հե՛ղեալ ՚ի՛ դա՛ս առա՛քելոցն լըցու-
 ցի՛չ բո՛լորի՛ց. ըզը՛նա՞՞ օրհնեա-
 ցո՞հւք ե՛րկըրպանգե՞հ՛ւ լով:

Որ յա՛նըսկի՛գբն և ՚ի մի՞շտ ՚ի յե՛ճճ-
 է՞ն նոյնապոյ՛ բը՛նուԹեա՛մբ ա՛նո՛-
 րի՛չ բա՛ժանմա՛մբ ՚ի յոճճ՞րդւոյ ա-
 րա՛րչակի՛ց սո՛ւրբ հո՛գի՛ն անսօ՛ր. հը-
 բով բա՛ժա՛նեա՞լ լեզո՛ւս քա՛րո՛-
 ղիցն. ՚ի՛ լոյս ածեալ զազգը՛ս մարդ-
 կան բա՛ժանմա՛մբ պէ՛ս պէ՛ս շընոր-
 հաց. ըզը՛նա՞՞ օրհնեացո՞հւք:

Որ ՚ի՛ վերայ ջո՛ւրցը՛ն գոճճ՞ր լով գո՛-
 յացոյց զա՛րարա՛ծս. անա՛նջըրպէ՛տն

ի՛ն հօրէ՛ն և յոճճա՛րդ Եւ ի՛շխանակի՛ց
սո՛ւրբ հոգի՛ն անսօ՛ր . վերա՛ծնեա՛ց
զանձգս ամե՛նայն . ջրո՛յ կենդանեւոյ
բըղխեալ յերուսանդէ՛մ . ըզը՛նա՛ն :

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻՆ

Ո՛ւրախացիր պը՛սակ կո՛ւսիճա՛ց 74
տի՛մրա՛ն մայր . անսօ՛ր որդի՛ն
քո՛ զհա՛յրեճա՛ն ի՛մն փա՛յլեաց
զփա՛ռս . նը՛մա՛ յա՛նէ՛ժ յանձըն
ա՛րա՛ն զանձնձի՛նըս մե՛ր :
Նը՛մա՛ Մո՛վսէս և՛ Հեճա՛ զիմա՛նս ըս-
պասեն . յանո՛ւն նո՛րա՛ ցը՛նծա՛ն
թա՛քօնա՛ր և՛ հե՛նրմօ՛ն . նը՛մա՛:
Յօսայիանս ըզքե՛զ թե՛թե՛ն ա՛մմա
ե՛նտե՛ս . և՛ հա՛յր յա՛մմապոյն զքո՛
զորդի՛ն ի՛նչ զանձա՛նեաց . նը՛

ՓՈԹԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Ս՛նթա՛ռսմ ծա՛ղի՛կ անդա՛տա՛ 75
պա՛րտ շա՛ռա՛նիզ . վե՛րաբո՛ւսեալ
յա՛րմատոյն յե՛սեալ . զքե՛զ Յոսայ-
իանս կանը՛խա՛լ վե՛րադո՛չեաց . եօ՛թ

նարսիսն շնորհաց հոգւոյն ընդուն
 նարա՞ն գո՛ւ. Աստուածա՛ծի՛ն և՛
 կոյս. զքեզ մե՛ծացո՛ւցանեմք :
 Համե՛ղանա՛ շա՛կ պըտըղոյն բանա՛ւոր
 բարո՞ւնանկ. յորմէ կթե՛ցաւ մեզ
 ողկոյցն ա՛ն ըսպառ յուրախո՛ւթի՛ւն
 տըրտմե՛ցելո՞ց ՚ի՛ ճաշա՛կմա՛նէ՛՝ ծա՛
 ուոյն գի՛տո՞ւթեան. Սըրբուհի՛ս
 ա՛ն նարատ ա՛մե՛նէ՛քեան զքեզ մե՛ :
 Քաղաքա՛ վա՛րեալ ՚ի՛ մաւրմը՛նի՛ ա
 նարատ վա՞րո՛ւք. այսօր յառա
 քելոցն ամփոփեա՛լ վերի՛ն ա՛կը
 նարկո՛ւթեամբն վերափոխեցա՛ր յա՛ր
 քայո՛ւթի՛ւն ո՞րդւո՛յ քո՛ և՛ Աստու
 ծոյ մե՛րոյ. բարեխօ՛ս խոստո՞վա՛
 նո՞ղացս. ըզքեզ մե՛ծացո՛ւ :

ԽԱԶԻ

44 Յանգթո՛ղ և՛ զնոր օրհնո՛ւթիւն միշտ
 ՚ի՛ բարձուհա երգեցուք. թաղա՛ւ
 ւորին Քրիստո՞սի հաւանտացեալ ժո
 ղովուրդք :
 Ո՛ր ե՛կն ՚ի լուսաւորե՛լ զընտրեա՛լ

սուրբ զեկեղեցի. և պը՛սանկեաց
սուրբ խանչիւն. նըմա՛ զփառս երգես
Ա՛յսօր և՛ մեք տօնե՛սցուք զնաւակա-
տիս սո՛ւրբ խաչին. և փը՛րկողին մա-
տո՛ւսցուք փառք և՛ պատիւ յա՛ւիտ:

ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ

Որ ՚ի սկզբանէ՛ իմաստութեամբ հաս- ակ
տանտեցեր զե՛կեղեցի՛ հօր իմաստո՛ւ-
թիւն. զո՛ր նախանըկա՛ր տեսու-
թեամբ նըշանակեա՛լ Մովսէ՛ս խո՛րա-
նաւն երկնա՛հանդոյն ՚ի սինա՛ լէրին.
լուսաւորե՛լով փառօքն Ա՛ստո՛ւծոյ՛:
Որ ըզխորհո՛ւրդ անապական տնօրէ-
նութեանդ քո՛ ՚ի սրբոյ կո՛ւսէն. տը-
պաւորե՛լով տապանանկն Աստուա-
ծային ուխտին կտանկարանաց բա՛նիդ
Ա՛ստո՛ւծոյ. փառաց անեղի՛դ տեղի
հա՛նգը՛ստեան:

Որ ՚ի կեա՛նըս վերադարձի՛ բնութեան
դարձմամբ յորդանանո՛ւ օրինա՛կե՛-
ցեր. և ըզբռնութիւն մահու և դը՛-

Ժո՛խո՛ց կործանմանձքն երիբովի տա-
պանակաւ խաչին հրանշագործեանը
նոր իսրայելի. օրհնուլ թիւն քե՛զ
Տէ՛ր երգեսցե՛ն մանկո՛ւնք :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

73 Որ հաստատեցե՛ր բանի՛ւ զե՛կեզե-
ցի քո Քրիստո՛ս. ՚ի վերայ առա-
քելական վիմի՛. ե՛րգել ՚ի սմա՛զ զեր-
զը՛ս հոգեւո՛րբս :

Կանգնեալ ՚ի սմա սեղան սըրբու-
թեան բաշխէ զմարմին իւր և զա-
րի՛ւն. և տայ ՚ի սմանէ մեզ նո՛րոգու-
թի՛ւն, ի՛ թողուլ թի՛ւն մեզայց մերո՛ց.
Իջեալ հոգւոյն սրբոյ՝ անլաւնակերպ
երեւմա՛մբ. ՚ի վերայ մարմնոյ և
արեանըն Տեա՛ռն ՚ի բլթբշկուլ թի՛ւն
հոգւո՛ց մերո՛ց :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

74 Ա՛յսօր երկնայնո՞ցն ընդ մեզ տօ՛նա-
խմբելով զյի՛շատակ սուրբ վարդա-
պետա՛ցն. որք լուսաւո՛րեցին զհա-

Լատոյ մանկո՞ւնա. և ընդ հրե՛շտակացը՛ն դա՛սս վերակա՛րդեցա՛ն :
Ա՛յսօր առա՛քելոց և մարդարե՛լիցըն
դա՛սք տօ՛նակից գոլով դատե՛ր վերին
սիովնի՛ն. ՚ի յիշատակի սուրբ վա՛րդապետա՛նցն. որք զիմաստի՛ց նու
ցն՝ն զխորո՛ց յայտնեցի՛ն զխորհա՛րդ :
Ա՛յսօր քահանայք և պա՛շտօնեայք
սուրբ եկեղեցւոյ վերապատուեն զյի՛շտատակս սուրբ վա՛րդապետացն. ո՛րով
զարդարեցա՛ն երկնային շնորհօ՞ւնքն
երգեն ընդ նոսի՛ն զփառս յա՛ւիտեան :

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր,
սուրբ և անմահ :

Եւրոպէսի Կաթոլիկ եկեղեցւոյն :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի, և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ, զՏէր աղաչեացուք :
Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց, զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն
(շ. շ. շ.) կենաց և փրկութեան հոգւ
ւոյ նորին, զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց, քահանայից,
սարկաւազաց, դպրաց, և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, զՏէր ա:
Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
Աստուածասէր իշխանաց, զօրավա
րաց և զօրաց նոցին, զՏէր աղա:
Վասն հոգւոցն եւ եւս: Զանձինս:
Ողորմեաց :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Զի ողորմած և մարդասէր ես Աստ
ուած գոլով և քեզ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և :

Սաղմոս ճաշու՝ որ ասի յինանցն, յաւուրն եւ
րեք փոխ զի մինչեւ 'ի հոգւոյ գալուստն ճծ
փոխ սաղմոս Դաւթի վճարեցի: Եւ ամեն փոխի
վերջն երեք ալելուիա ասա :

Երանեալ է այր որ ոչ գնաց 'ի խոր:
Ալելուիա. ալելուիա. ալելուիա:
Ընդէր խառվեցան հեթանոսք. ալէ:
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ. ա :

ՀԱՄԲԱՐՁԺԱՆՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԺԱՍ ԿՅՈՐԴ

Համբարձաւ Աստուած օրհնու-
թեամբ. և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ:
Օափս հարէք ամենայն հեթանոսք,
աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն
ցնծութեան: Էջ. (սղ. խղ) :

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ Ի ԳՈՐԾՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Այնպէս պաշտեմ զհայրենի Աստ-
ուածն. հաւատացեալ ամենայնի՝ որ
ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է:
Ունիմ յոյս առ Աստուած. որում և
դժբա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն
լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց:
Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ
միտս ունել առ Աստուած և առ մար-
դիկ յամենայն ժամ:

Ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի
առնել յազգդ իմ. և ետու պատա-
րագիս, որովք գտին զիս սրբեալ 'ի
տաճարին:

ՀՈԳԻՈՑ ԳԱԼՍՏԵԱՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՑՈՐԴ

Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ :

Տէր լուր աղօթից, Լ-յն (սղ. ճխբ) :

ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՑՈՐԴ

Արի Տէր՛ի հանդիստ քո՝ դու և տա-
պանակ կտակի սրբութեան քո :

Յիշեա Տէր գոաւիթ, և զամենայն
հեղութիւն նորա : Լ-յն (սղ. ճլա) :

ՎԱՐԳԱՎԱՌԻՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ

46բ Տէր, ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում,
կամ ո՞վ բնակեցէ 'ի լեառն սուրբ քո :
Որ գնայ անբիծ, գործէ զարդարու-
թիւն, խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի
իւրում :

42 Որ ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով,
և չար ընկերի իւրում ո՞չ արար :
Նտխատինս 'ի մերձաւորաց նա ո՞չ
առնու : արհամարհեալ է առաջի
նորա չարագործն :

42 Զերկիւղածս Տեառն փառաւոր առ-
նէ : որ երգնու ընդ ընկերի իւրում
և ոչ ստէ :

Զարծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ , և
կաշառս 'ի վերայ իրաւանց ոչ առ-
նու . որ զայս արասցէ՝ նա մի՛ սա-
սանեացի յաւիտեան :

ՎԵՐԱՓՈԽԾԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՑՈՐԻ

Արի Տէր 'ի հանգիստ քո՝ գու և
տապանակ կտակի սրբութեան քո :
Յիշեա Տէր զԴաւիթ , և զամենայն
հեղու թիւն նորա : Էյն : (ող . ճլա) :

ՍՈՒՐԲ ԻԱԶԻՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՑՈՐԻ

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոյ .
և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոյ :
Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստ :
Էյն : (ող . Դ) :

ՇՈՂԱԿԱԹԻՆ ԵՒ ԱՅԼՈՅ ԵԿԵՂԵՑԵԱՅ ՏՕՆԻ՝

ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՑՈՐԻ

Աստուած հիմունս էարկ նմա յաւի-
տեան . ընկալաք Աստուած զողորմու-
թիւն քո 'ի մէջ ժողովրդեան քոյ :
Մեծ է Տէր , և օրհնեալ է յոյժ 'ի
քաղաք Աստուծոյ մերոյ , 'ի լեառն
սուրբ նորա : Էյն : (ող . խէ) :

ԱԻԵՏԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՅՈՐԴ

Տէր տացէ զբան, ոյք աւետարա-
նեն զօրութեամբ բազմաւ :

Յարիցէ Աստուած՝ և ցրուեսցին ա-
մենայն թշնամիք նորա . փախիցեն ա-
տելիք նորա յերեսաց : Լայն : (սղ . 4է) :

ԾՆՆԴԻԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՅՈՐԴ

Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, և
ես այսօր ծնայ զքեզ :

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք . և
ժողովուրք խորհեցան ՚ի սնոտիս :
Լայն : (սղ . Բ) :

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ՝

ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՅՈՐԴ

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփր-
կութիւն Աստուծոյ մերոյ :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւննոր,
զի սբանչելիս արար : Լայն : (սղ . 4է) :

ԾԵԾԻ ՈՂՈԳՈՄԵԱՆՆ ՈՐ Է ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻՆ՝

ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ ԿՅՈՐԴ

Լերինք ցնծացեն առաջի Տեառն,

զի դայ, զի հասեալ է Տէր 'ի դա-
տել զերկիր :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր :
Լոյն (սղ. զէ) :

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԿԻՒՐԱԿԵՒՅ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂԾՈՍ

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած
'ի սիօն. և քեզ տացին աղօթք յե-
րուսաղէմ :

Լուր աղօթից իմոց, զի առ քեզ ա-
մենայն մարմին եկեսցէ :

Բանք անօրինաց զօրացան 'ի վերայ
մեր, և զամբարշտութիւնս մեր դու
քաւեսցես :

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և
բնակեսցին 'ի դաւիթս քո :

Լցցուք մեք 'ի բարութենէ տան քո,
սուրբ է տաճար քո՝ սբանչելի արդա-
րութեամբ :

Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս
ամենայն ծագաց երկրի, և որ 'ի ծով
հեռի :

Ո սլատրաստէ զլերինս զօրութեամբ
իւրով. և զգեցեալ է զօրութիւն :
Ո խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու

և զձայն արեաց նորա ցածուցանէ :
Խռովեսցին հեթանոսք, և երկիցեն
բնակիչք երկրի 'ի նշանաց քոց :
Յելս առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զուար-
ճասցին. հայեցար յերկիր՝ արբեցու-
ցեր զնա, և բազում արարեր զմե-
ծութիւնն նորա :

Գետն Աստուծոյ լիեղեւ ջուրք. պատ-
րաստ արարեր զկերակուր նորա, զի
այսպէս է պատրաստութիւնն :

Զակօս նորա արբեցուցեր, և բազում
արարեր զարմտիս նորա :

Իցօղել նորա զուարթ եղիցի բոյս
նորա. օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղց-
րութեան քոյ :

Դաշտք քօլցցին պարարտութեամբ.
պարարտացին գեղեցկութիւնք ա-
նապատի :

Բլուրք զցնծութիւնն զգեցցին, և ըզ-
գեցցին խոյք մաքեաց :

Հովիտք բազում արասցեն զցորեան,
աղաղակեսցեն և օրհնեսցեն :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂՄՈՍ ԿՅՈՐԴ

Ո՛րար զհրեշտակս իւր յողիս, և

զսաշտօնեայս իւր 'ի հուր^քկիղելոյ :
Օրհնեա անձն իմ զՏէր . Տէր Աստ-
ուած իմ մեծ եղեր յոյժ : Էջն : (սղ. 64) :

ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂՄՈՍ ԿՅՈՐԴ

Ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ
 նոցա , և մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի
 են խօսք նոցա :

Երկինք սլատմեն զփառս Աստուծոյ ,
 և զարարածս ձեռաց նորա սլատմէ
 հաստատու թիւն : Էջն : (սղ. 65) :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂՄՈՍ ԿՅՈՐԴ

Քահանայք քո զգեցցին զարդարու
 թիւն , և սուրբքքոցն ծալով ջնծաւ
 ցեն :

Յիշեա Տէր զՂաւիթ , և զամենայն
 հեղալ թիւն նորա :

Որպէս երդ . հու Տեառն . և ուխտս
 եդ Աստուծոյ Յակոբ : Էջն : (սղ. 66) :

ՀԱՄՕՐԷՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ՝ ՃԱՇՈՒ ՍԱՂՄՈՍ ԿՅՈՐԴ

Պատուական է առաջի Տեառն մահ
 սրբոց իւրոց . ո՞ Տէր՝ ես ծառայ քո
 եմ , ծառայ և որդի աղախնոյ քո :

Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և :
Լոյս : (սղ. ճժԵ) :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ Ի ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ
ԱՌԱՋԻՆ ԹՂԹՈՅՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՅ (Գ. 7)

Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս, զի
սէր յԱստուծոյ է. և ամենայն որ
սիրէ՝ յԱստուծոյ է ծնեալ՝ և ճանաչէ
զԱստուած : Եւ որ ոչն սիրէ՝ ոչ
ճանաչէ զԱստուած, զի Աստուած
սէր է : Եւ զի յայսմ երեւեցաւ սէրն
Աստուծոյ՝ ի մեզ, զի զՈրդին իւր միաշին
առաքեաց յաշխարհ, զի եղիւ
ցուք նովաւ կենդանիք : Յայսմ է
սէրն, ոչ զի մեք սիրեցաք զԱստուած՝
այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաքեաց
զՕրդին իւր ի քաւու թիւն մեզ
ղաց մերոց : Սիրելիք՝ եթէ Աստուած
այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա և մեք
պարտիմք զմիմեանս սիրել : ԶԱստուած
ուրուք երբէք չիք տեսեալ. եւ
թէ սիրեսցուք զմիմեանս՝ Աստուած
ի մեզ բնակէ, և սէր նորա ի մեզ
կատարեալ է : Այսուիկ գիտեմք, եւ
թէ մեք ի նմա բնակեալ եմք՝ և նա

'ի մեզ, զի 'ի հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ:
 Եւ մէք տեսաք՝ և վկայեմք զի հայր
 առաքեաց զորդին իւր փրկիչ աշխարհ
 հի: Որ ոք խոստովանեացի՝ եթէ Յիւ
 սուս է Որդի Աստուծոյ, Աստուած
 'ի նմա բնակէ՝ և նա յԱստուած: Եւ
 մէք հաւատացաք, և ծանեաք զսէրն
 Աստուծոյ՝ զոր ունի առ մեզ: Աստ
 ուած սէր է, և որ կայ 'ի սէրն՝ բնա
 կեալ է յԱստուած, և Աստուած 'ի
 նմա բնակէ: Յայսմիկ կատարեալ է
 սէրն նորա 'ի մեզ: զի համարձակու
 թիւն ունիցիմք յաւուրն գտաատա
 նի: Զի որպէս և նայն է՝ նոյնպէս և
 մէք եմք յաշխարհի յայսմիկ: Երկիւզ
 ոչ գոյ 'ի սէր, այլ սէրն կատարեալ
 'ի բացմերթէ զերկիւզն, զի երկիւզ
 քնդ տանջանօք է: Իսկ որ երկնչին,
 չէ կատարեալ 'ի սէրն: Մեք սիրեւ
 ցուք զԱստուած, վասն զի նա նախ
 սիրեաց զմեզ: Եթէ ոք ասիցէ՝ եթէ
 սիրեմ զԱստուած, և զեղբայր իւր
 ասիցէ, սուտ է: որ ոչ սիրէ զեղբայր
 իւր՝ զոր տեսանէ, զԱստուած զոր ոչն
 ետես՝ զիմարդ կարիցէ սիրել: Եւ զայս

պատուէր ունիմք սառ ՚ի նմանէ, զի
որ սիրէ զԱստուած՝ սիրէ նա և զեղ-
բայր իւր :

ՄԵՍԵՂԻՔ՝ ՃԱՇՈՒ ՅԻՆԱՆՑՆ ԶԿՆԻ ԳՈՐԾՈՑՆ .

Ի ԶՈՐԵՔՇԱՐԱԹԷՆ ՍԿՍԵԱ :

- 72 **Գ**ովեա երուսաղէմ զՏէր :
- 73 **Ե**ւ օրհնեա զԱստուած : Էջն : (սղ . 6/սէ) ,
- 74 **Բ**արձր արարէք զՏէր Աստուած մեր .
երկիրպագէք պատուանդանի ոտից
նորա , զի սուրբ է :
- Տէր** թագաւորեաց , բարկացան ժո-
ղովուրդք . որ նստիս ՚ի քրովքէս , սա-
սանեցաւ երկիր : Էջն : (սղ . 72) ,
- 75 **Տ**եօին ամենայն ծագք երկրի զփրկ-
կու թիւն :
- 76 **Օ**րհնեցէք զՏէր ամե : Էջն : (սղ . 73) ,
- 77 **Ա**ստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա
զմեզ , երեւեցս զերեսս քո ՚ի մեզ՝
և ողորմեա մեզ :
- Ճանաչել** յերկրի զճանապարհս քո ,
յազինս ամենայն զփրկու : Էջն : (սղ . 74) ,
- 78 **Ք**եզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած :
Էջն : (սղ . 75) ,

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած բշ

Լայն (սղ. կդ.)

Տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով դշ

պսակեցեր զմեզ :

Բանից խնոց ունկն դիր: Լայն (սղ. ե):

Յերկրորդ Մաղկաղարդին ընթեռնանի:

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՍ ՅԵՍԱՅԵԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԷ (կդ. 1)

Իսկ այս ո՛վ է որ գիմեալ գայ յե-
զովմայ. կարմրութիւն ձորձոց իւրոց
'ի բոսորայ. գեղեցիկ պատմութեանաւ
և բուռն զօրութեամբ: Ես խօսիմ
զարդարութիւն և գիրաւունս փրկու-
թեան: Վասն է՞ր կարմիր են ձորձք
քո. և հանդերձք քո իբրեւ հնձանաւ
հարի լիոյ հնձանի կոխելոյ: Հնձան
հարի միայն. և 'ի հեթանոսաց ոչ որ
էր ընդ իս: Առիսեցի զնոսա սրամտու-
թեամբ՝ և ճմլեցի զնոսա բարկու-
թեամբ՝ և իջուցի յերկիր. և զամե-
նայն հանդերձս իմ թաթաւեցի: Զի
հասեալ էր 'ի վերայ նոցա օր հասուց-
ման. և ամ փրկութեան եկեալ հա-

սեալ : Հայեցայ՝ և ոչ ոք էր որ օգնէր . զմտաւ ածի՝ և ոչ ոք էր որ ՚ի թիկունն հասանէր . փրկեաց զնոսա բազում իմ և սրամտութիւն իմ միայն զգէմ չալաւ : Կոխեցի զնոսա բարկութեամբ իմով . և զենի զնոսա սրամտութեամբ իմով . և իջուցի զնոսա յերկիր :

ԾԵՍԵԴԻՔ՝ ՃԱՇՈՒ ՇԱԲԱԹԱՊԱՀՈՅ, ՆԱԽՒՔԱՆ ԶԴԻՐՔՆ

բԷ Աւքայութիւն քո արքայութիւն ամենայն յաւիտեանից . և տէրութիւն քո ազդէ մինչեւ յազգ :

Ք Հաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս իւր, և արդար է յամենայն գործս իւր :

դԷ Երկիրսպագից ՚ի տաճար սուրբ քո՝ երկիրդ իւր քո Տէր :

Ք Պարծեսցին ՚ի քեզ սիրելիք անուան քո , զի օրհնեսցես դու զարդարն :

դԷ Կեցո զծառայս քո Աստուած իմ , որ ՚ի քեզ յուսացայ :

Ք Ողորմեա ինձ Տէր , զի առ քեզ ազազակեցի զօրհանապաղ :

եԷ Բարձր արարէք զՏէր Աստուած մեր , երկիրսպագէք պատուանդանի ոտից նորա՝ զի սուրբ է :

Տէր թագաւորեաց, բարկացան ժողովուրդք՝ որ նստիս ՚ի քրովբէս,
սասանեցաւ երկիր:

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ:

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր,
զի սքանչելիս արար:

ՄԵՍԵՂԻՔ՝ ՃԱՇՈՒ ԱՂՅԻՑ

Պարծո զիս Տէր ՚ի մեղաց խնոց. և
զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւ-
եա յինէն:

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ըստ բազում
գթութեան քում քաւեա զանօրէ-
նութիւնս իմ:

Երանի ամենեցուն՝ ոյք երկնչին ՚ի
Տեառնէ և գնան ի ճանապարհս նորա:

Զվաստակս ձեռաց քոց կերիցես. և
բանի է քեզ, և բարի եղիցի:

Մի՛ թողուր զիս Տէր Աստուած իմ,
և մի՛ ՚ի բացեաց առնիր յինէն. հայեաց

յօգնել ինձ՝ Տէր փրկութեան խնոց:
Տէր առաջի քո է ամենայն ցանկու-

Թիւն իմ. և հեծուԹիւն իմ'ի քէն
ոչ ծածկեցաւ :

Է Մի ընկենուր զիս Տէր 'ի Ժամանակի
ծերուԹեան. 'ի պակասիլ զօրու
Թեան իմոյ մի' Թողուր զիս :

Փ Ի քեզ Տէր յուսացայ, մի' ամաչե-
ցից յաւիտեան. յարդարուԹեան
քում փրկեա և ապրեցո զիս :

Ուր Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր. ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս :

Փ Ձայնի իմում լուր Տէր՝ ըստ ողոր-
մուԹեան քում. և յիրաւունս քո
կեցո զիս :

ՄԵՍԵՂԻՔ՝ ՃԱՇՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Մձ Ամենայն երկիր երկիրպագցեն քեզ,
և սաղմոս ասացեն քեզ :

Փ Աղաղակեցէք առ Աստուած ամե-
նայն երկիր. սաղմոս ասացէք ան-
ուան նորա. և տուք զիառս օրհն-
ուԹեան նորա :

Մկ Մեծ արարէք զՏէր Աստուած մեր.
և բարձր արասցուք զանուն նորա
'ի միամսին :

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ . յաւ փ
մենայն ժամ օրհնու[թիւն նորա 'ի
բերան իմ :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնու[թիւն նոր . բձ
օրհնեցէք զՏէր ամենայն երկիր :

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն երկիր . փ
օրհնեցէք զՏէր և օրհնեցէք զանուն
նորա :

Օրհնեցէք զԱստուած մեր . օրհնեցէք բկ
և սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ .
Տէր Աստուած օրհնեալ . օրհնեալ է փ
Տէր զօրհանապազ :

Մեծ է Տէր, և մեծ է զօրու[թիւն նո գձ
րա . իմաստու[թեան նորա ոչ գոյ բաւ :
Օրհնեցէք զՏէր՝ զի բարի է սաղմոս . փ
Աստուծոյ մերում քաղցր եղիցի
օրհնու[թիւն :

Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում , գկ
սաղմոս ասացէք թագաւորին մե
րում . սաղմոս ասացէք :

Ծափա հարէք ամենայն հե[թանոսք , փ
աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն
ցնծու[թեան :

Սուրբ է տաճար քո սբանչելի ար գձ
դարու[թեամբ :

Քեզ վայելէ օրհնու[թիւն Աստուած փ

ի սիօն . և քեզ տացին աղօթք յե-
րուսաղէմ :

դէ Այսօր է զոր արար Տէր . եկայք ցըն-
ծասցուք և ուրախ եղիցուք ՚ի սմա :

փ Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի
է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նո-
րա :

ՄԵՍԵՂԻՔ ԱՂՅԻՑ ԿԻՐԱԿԷԻՑ

Ուխտս դիք և կատարեցէք Տեառն
Աստուծոյ մերոյ :

Յայտնի է ՚ի հրէաստանի Աստուած,
և յիսրայէլ մեծ է անուն նորա :

ՍՏՈՂՈԳԻՔ ՄԵՇԻ ՈՒՐՐԱԹՈՒ ՀԱՇՈՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՍԱՂՄՈՍ ԼԴ .

Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք չարաց .
և զոր ինչ ոչ գիտէի՝ հարցանելն ցիւս :
Դատեա Տէր զայնօսիկ՝ ոյք դատեն
զիս . մարտիր ընդ այնօսիկ՝ ոյք մար-
տընչին ընդ իս :

ԵՐԿՐՈՐԻ ՈԱՂՄՈՍ ԼԷ .

Ես ՚ի տանջանս պատրաստ եմ . և
ցաւք իմ առաջի իմ են յամենայն
ժամ :

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յան-
դիմաներ զիս. և մի՛ բարկութեամբ
քով խրատեր զիս :

ԵՐՐՈՐԴ ՍԱՂԺՈՍ. Ի.

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն,
խօսէր 'ի սրտի իւրում, և ժողովէր
զանօրէնութիւն յանձն իւր :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտը-
նանկն. յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

ԶՈՐՈՐԴ ՍԱՂԺՈՍ. ԻԱ.

Բաժանեցին զհանդերձս իմ 'ի մէջ
իւրեանց և 'ի վերայ պատմութեանի
իմոյ վիճակս արկանէին :

Աստուած աստուած իմ՝ նայեաց առ
իս. ընդէ՞ր թողեր զիս. հեռի եղէ 'ի
փրկութենէ իմմէ՝ վասն բանից յան-
ցանաց իմոյ :

ՀԵՆՐԻՐՈՐԴ ՍԱՂԺՈՍ. Լ.

Ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ,
ի քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից
յաւիտեան. յարդարութեան քում
փրկեա և ապրեցո զիս :

ՎԵՏԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՑ. ԿԸ.

Ետու՛ն 'ի կերակուր ինձ լեզի. և 'ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :
Կեցո՛ղիս Աստուած, զի հասին ջուրք
յանձն իմ. ընկլայ ես 'ի խորս անդըն-
դոց, ուր ոչ գոյ ինձ հանգիստ :

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՑ. ԶԷ.

Եղէ՛ ես որպէս մարդ առանց օգնա-
կանի, և 'ի մեռեալս ազատ :
Տէր՝ Աստուած փրկուլթեան իմոյ, 'ի
տուէ կարգացի և գիշերի առաջիքո՛ւ :

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՍԱՂՄՈՑ. ԶԱ.

Այցեցաւ ոսկր իմ 'ի մարմին իմ. նը-
մանեցայ ես հաւալասան անպատիւ :
Տէր՝ լուր աղօթից իմոյ. ազաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ, և մի՛ դարձուցա-
ներ զերեսս քո յինէն :

~~~~~

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ Ի ՏԻՄՈԹԷՈՍԻ ԱՌԱՋԻՆ

ԹՂԹՈՅՆ Է ԸՆԹԵՐՅՈՒԱԾՍ

Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի
ըստ հրամանի փրկչին մերոյ Աստու-

ծոյ՝ և Քրիստոսի Յիսուսի յուսոյն
մերոյ . Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ
հաւատովք , շնորհք , ողորմութիւն
խաղաղութիւն յԱստուծոյ հօրէ և
ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոս
սէ : Որպէս աղաչեցի զքեզ կալ յԵ-
փեսոս՝ մինչ երթային ի Մակեդոնի-
ա . զի պատուէր տացես ոմանց չիւ-
նել օտարութեանս , և չհայել յա-
ռասպելս և ի տոհմաթիւս անշափա-
որ մանաւանդ խնդիրս յուզեն , և ոչ
զանտեսութիւն Աստուծոյ հաւա-
տովք : Քանզի զլուխ պատուիրանին
սէր է , ի սուրբ սրտէ՝ և ի մտաց բար-
եաց՝ և յանկեղծաւոր հաւատոց : Յո-
րոց ոմանք վրիպեցան՝ խոտորեալք
յունայնութիւն բանից : Աամին լինել
վարդապետք օրինաց . ինքեանք ոչ
խմանան զինչ խօսին՝ և ոչ վասն ո-
րոց պնդեալն են : Վիտեմք՝ եթէ բար-
ւոք են օրէնք , եթէ ոք զնոսա օրի-
նօքն կրեացէ : Բայց զայս գիտացէ՝
զի ի վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան ,
այլ ի վերայ անօրինաց և անհնազան-
դից , ամբարշտաց և մեղաւորաց , ան-

սրբոց և պղծոց, զհայր և զմայր անարգողաց, մարդասպանաց, սրուհեաց, արուազիտաց, մարդեւոլագաց, ստաց, ստերդմանց. և եթէ այլ ինչ իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետութեանս. որ ըստ աւետարանի փառաց երանելւոյն Աստուծոյ է, որում եղէ ես հաւատարիմ:

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ԱԽՈՒՐՑ ՊԱՀՈՅ

ՈՐՔ ԱՍԻՆ ՀՍՑ ԶԱՅՆԻՑ

աձ Հողի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
'ի յերկիր ուղիղ:

կամ Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քով հանցես
'ի նեղութենէ զանձն իմ:

ակ Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս. և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս:

կամ Զգնացս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում. և մի՛ տիրեսցեն ինձ
ամենայն մեղք:

բձ Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս, և երկիւղ մահու անկաւ 'ի վերայ իմ:

բկ Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ. կեցո զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում:

Վասն անուան քոյ Տէր քաւեա ըզ դձ
մեղս իմ, զի բազում եղեն յոյժ :

Ողորմեա ինձ Տէր զի հիւանդ եմ դկ
ես, բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ :

Յիշեա Տէր զգթու թիւնս քո, և զո դձ
ղորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

Զմեղս մանկութեան իմոյ և զանգի կամ
տութեան իմոյ մի՛ յիշեր, այլ յիշ-
եա զիս Տէր ըստ ողորմութեան
քում՝ վասն քաղցրութեան քոյ զի
քաղցր և ուղիղ ես :

Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան, դկ
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

Զմեղս մանկութեան իմոյ, դկ
Աղաղակեցի առ քեզ Տէր՝ և ասա կամ

ցի, դու ես, յոյս և բաժին իմ յերկ-
րին կենդանեաց :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅԻ ՇԱԲԱԹԱՊԱՀՈՅ

Երկուշաբթի, երեքշաբթի և Հինգշաբթի՝ երբ
ն) և Դէ լինի՝ զայսոսիկ ասա, իսկ եթէ յայլ
ձայնից՝ զիւրեանցն ասա :

Եկայք ցնծասցուք ՚ի Տէր աղաղա բշ
կեսցուք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳԷ Երգեցէք Տեառն երգ նոր, երգեցէք
Տեառն ամենայն երկիր, երգեցէք
Տեառն և բարձր արարէք զանուն
նորա :

ԵԶ Բարձր արարից զընտրեալն 'ի ժողո՛ւ
վրդէնէ իմմէ : Գտի զՂաւթ ծառայ
իմ, և իւզով սրբով իմով օծի զնա :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ԱՂՏԻՑ ԿԻՐԱԿԷԻՑ

Ազազակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր,
ծառայեցէք Տեառն ուրախու
թեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ :
ԶԻՒՆ ԸՌՆ --- (սղ. զթ.) (Տե. եբ. 320) :

ԱԼԵԼՈՒԻԱՅԺ ՃԱՇՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՇՍՏ ԶԱՅՆԻՆ

աձ Դու յարուցեալ զթացիս 'ի վերայ
սիօնի ժամանակ զթալոյնորա հաս
եալ է ժամ :

կամ Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն
երկիր Աստուած է, սաղմոս ասացէք
նմա իմաստութեամբ :

ակ Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի նոր
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :

բձ Ծափա հարէք ամենայն հեթանոսք,

աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն
ցնծութեան :

Աստուած դու դարձեալ կեցուսցես կամ
զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ ե-
ղիցի 'ի քեզ :

Արի Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանս բկ
քո՝ զոր պատուիրեցեր . և ժողովք
ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքեւ :

Վասն այսորիկ 'ի բարձունս դարձ
Տէր, և Տէր դատէ զժողովուրդս իւր .
Ուրախ եղեւ խորայեւ յարարիչ իւր դձ
որդիք սիօնի ցնծասցեն 'ի թաղա-
ւորն իւրեանց :

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, դկ
որպէս զի ահեղ են խորհրդով՝ քան
զամենայն որդւոց մարդկան :

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դար- դձ
ձուցեր զգերութիւն Յակոբայ :

Յարեաւ Աստուած՝ և շրուեցան ա- դկ
մենայն թշնամիք նորա . փախիցեն
ատելիք նորա յերեսաց նորա :

ՁԱՏԿԻՆ

Հասեալ կային ոտք մեր առ դուռնս
քո՝ Երուսաղէմ :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ԶԱՏԿԻ, ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՅԻՆԱՆՑ
ՃԱՇՈՒ ԱԻՅԱՐԱՆԻ

զատ կիր **Գուլեա Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա :**
Լայն : (սղ . ճխէ) : (Տե՛ երե՛ 396) :

բշ **Գուլեա Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա :**
Լայն : (սղ . ճխէ) : Ուրէ՛ն ' է քեր : :

դշ **Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ ե-**
ղիցի թագաւորն . 'ի փրկութեան
քում ցնծասցէ յոյժ : Լայն : (սղ . ի) :

դշ **Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած :**
Լայն : (սղ . կդ) : (Տե՛ երե՛ 417) :

եշ **Տէր ո՛վ կացցէ 'ի խորանի քում կամ :**
Լայն : (սղ . ժդ) : (Տե՛ երե՛ 80) :

ուր **Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն :**
Լայն : (սղ . շբ) : (Տե՛ երե՛ 395) :

շբ **Ցնծացէք առ Աստուած, օգնական է**
մեր . աղաղակեցէք առ Աստուած
Յակոբայ :

Առէք սաղմոս, և տուք օրհնու-
թիւն . սաղմոս ասացէք նմա 'ի ձայն
քաղցրութեան :

Փող հարէք 'ի գլուխս ամսոց, յա-
ւուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց :
Հրաման է այս իսրայելի, և իրա-
ւունք են Աստուծոյ Յակոբայ :
Վկայութիւնն Յովսէփու՝ զոր եդ ընդ

նմա, որպէս ելանէր նա յերկրէն եւ
գիպտացւոց, լեզու զոր ոչ գիտէր՝
լուաւ :

Իբայ արար իբեռանց զթիկունս
նորա. և զձեռս նորա յորթ և ի թի
ծառայելոյ :

Ինեզու թեան կարգացեր առ իս՝ և
փրկեցի զքեզ. լուայ քեզ ի գաղտն
նութենէ մրրկին, և փորձեցի զքեզ
ի վերայ ջուրցն հակառակութեանս
Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմքեզ
և իսրայէլ՝ թէ լուիցես ինձ :

Մի՛ եւս եղիցին քեզ աստուածք առ
ժամայնք. և մի երկիրպաղանիցես
զու աստուծոյ օտարի :

Ես եմ Տէր Աստուած քո՝ որ հանի
զքեզ յերկրէն եւ գիպտացւոց. բայց
զբերան քո՝ և լցից զգա :

Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իւ
մում, և իսրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :
Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ
կամաց սրտից իւրեանց. զի գնացին
նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց :

Զի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր
ինձ, կամ իսրայէլի զճանապարհս

իմ գնացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր
 իմ զթշնամիս նորա, և 'ի վերայ նեղ-
 չաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ :
 Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա . և ե-
 ղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի :
 Կերակրեաց զնոսա 'ի պարարտութե-
 նէ ցորենոյ, և 'ի վիմէ մեղր յագե-
 ցոյց նոցա :

ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԷԻՆ, ՄԻՆՁԵՒ ՅՀԱՄԱՐՁՈՒՄՆ
 ՅԱՄԵՆԱՅՆ ԿԻՒՐԱԿԷԻ

Գովեա երուսաղէմ զՏէր . և օրհն :
 Էշն : (սղ. ճիւղ) : (Տե՛ երե՛ 396) :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ՀԱՄԱՐՁՄԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՄԻՆՁԵՒ
 Ի ԳԱԼՈՒՍ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐՔՈՅ

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի
 վեր . համբարձցին դրունք յաւի-
 տենից, և մոցէ թաղաւոր փառաց :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐՔՈՅ ԳԱԼՍԵԱՆ

կեր Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ եր-
 կիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաս-
 տատեցան . և հոգւով բերանոյ նո-
 րա ամենայն զօրութիւնք նոցա :

բշ Եկայք ցնծասցուք 'ի Տէր, աղաղա-

կեսցուք առ Աստուած փրկիչ մեր :
 Երգեցէք Տեառն երգ նոր. ծառայե՛ք դչ
 ցէք Տեառն ուրախութեամբ :
 Վասն անուան քո Տէ՛ր՝ կեսցուցես դչ
 զիս, արդարութեամբ քով Հանցես
 'ի նեղութենէ զանձն իմ :
 Ողորմեա ինձ Տէ՛ր, զի Հիւանդ եմ եչ
 ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե՛
 ցան ոսկերք իմ :
 Յիշեա Տէ՛ր զԴաւիթ և զամենայն Հե՛ ուր
 զութիւն նորա :
 Յեկեղեցիս օրհնեցէք զԱստուած, ք
 և զՏէ՛ր յաղբերացն իսրայէլի :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ՏԱՊԱՆԱԿԻՆ

Արի Տէ՛ր 'ի Հանգիստքո՛՝ դու և տա՛
 պանակ կտակի սրբութեան քո :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅԹ ՃԱՇՈՒ ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
 ՈՐ ԿՈՉԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Ամպ լուսաւոր Հովանի լինէր նոցա. կիր
 ձայն եղեւ յամպոյն՝ որ ասէ, դա է
 որդի իմ սիրելի ընդ որ Հաճեցայ :
 Բարձրութիւնք լերանց նորա են. նո՛ բչ
 րա է ծով և նա արար զնա, և զցա՛

մաք ձեռք նորա ստեղծին :

Եկայք երկիրսպագցուք նմա. անկցուք
և լացցուք առաջի Տեառն արարչին
մերոյ :

ՊԸ Քո են երկինք՝ և քո է երկիր. զաշ-
խարհս լրիւ իւրով դու հաստատեցեր.
զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր. թա-
փօր և հերմօն յանուան քո ցնծասցեն:

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ՆԱԻԱԿԱՏԵԱՑ ԽԱԶԻ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՁԲ Սիրեաց Տէր զսիօն և ընտրեաց բը-
նակիլ ՚ի նմա. ասէ՝ այս է հանգիստ
իմ յաւիտեանս յաւիտենից. ՚ի սմա
բնակեցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա:

ԿԲ Տուր զօրու թիւն ծառայի քո. կեցո
զորդի ազախնոյ քո. և արա առ իս
նշան բարու թեան :

ԲԸ Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի
ասպրեացին յերեսաց աղեղան :

ՊԸ Սիրեաց Տէր զսիօն և ընտրեաց ՚ի վեր:

ՊԸ Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո,
և զտեղի յարկի փառաց քոց :

ԷԸ Որպէս սիրելիք են յարկք քո Տէր
զօրութեանց. ցանկայ և փափաքի
անձն իմ ՚ի գաւիթս քո :

Սիրա իմ և մարմին իմ՝ ցնծասցէ
առ Աստուած կենդանի :

Ետուր երկիւղածաց քոց : Դէ՛ս 'ի վերջ' ուր
Որպէ՛ս փրկեցան սիրելիք քո՝ կեցո՛ւ չք
աջով քո , և լուր մեզ :

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա՝ եկդ
սիրէ Տէր զգրունս սիօնի առաւել
քան զամենայն յարկսն Յակոբայ :

Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո , եկդ
ահաւադիկ քաղաքդ Աստուծոյ :

Տէր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ եկդ
ո՞վ բնակեացէ 'ի լեառն սուրբ քո :

Որ գնայ անբիծ՝ գործէ զարդարու
թիւն . խօսի զճշմարտութիւն 'ի
սրտի իւրում :

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, խաչ
և ետուր ուրախութիւն սրտից մե՛
րոց :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ՎԵՐԱՓՈԽԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ
ԻՆՆ ԱԻՈՒՐՆ

Այսօր ծնաւ որ 'ի հօրէ յառաջ կիբ
քան զյաւիտեանս որդին , որ է օծ
եալ Տէր 'ի քաղաքի գաւթի :

Իվայելչութիւն սրբոց քոց՝ յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ գբեղ :

բշ Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս , և օրհ-
նեալ է պտուղ որովայնի քո :

դշ Արի Տէր 'ի հանդիստ քո , դու և
տապանակ կտակի սրբու թեան քո :

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ՃԱՇՈՒ ԱԻԵՏԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Ուրախ լեր բերկրեալդ : « Դէ » ' է Փրոյ :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՃԱՇՈՒ ԾՆՆԴԵԱՆ ԸՍՏ ԱԻՈՒՐՑ

ճրդ Հոգին սուրբ եկեսցէ 'ի քեզ , և զօ-
րութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի 'ի
վերայ քո :

ա . Այսօր ծնաւ որ 'ի հօրէ : Եւն « Դէ » ' է Փրոյ :
բ . Հոգւով սրբով զօրացեալ սուրբ
Ստեփաննոս , և ընտրեալ յորովայնէ .
ճշմարիտ վկայ , սիրող և առաքեալ
առաքողին . 'ի Քրիստոսէ ընկալար
զգուար թնոցն զպսակ :

գ . Կարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ
'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր .
սպասաւ որ եղեւ բանին Աստուծոյ . և
լուեալ զահաւոր զձայնն՝ աղաղակէր
ասելով , ահա գառն Աստուծոյ որ
բառնայ զմեզս աշխարհի :

դ . Ուրախ լեր բերկրեալդ : Եւ « Դէ » ' է Փրոյ :

Դու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն է.

կոչեսցիր. գնասցես առաջի Տեառն՝

պատրաստել զճանապարհս նորա :

Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց , 'ի շ.

կաւոյ և 'ի տղմոյ :

Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ.

և ուղղեաց զգնացս իմ :

Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կամ

կարգին մեկքիսեղեկի . և Տէր ընդ

աջմէ քու միմէ :

Երգուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտու է.

թեամբ՝ և ոչ ստեաց նմա , 'ի պտղոյ

որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ

նորա :

Ուրախ լեր բերկրեալդ : Եւն բերե 'ի վերայ ը.

ԱԼԷԼՈՒԻԱ ՃԱՇՈՒ ՔԱՌԱՍՆՕՐԵԱՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ Ի ՏԱՃԱՐՆ

Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում. Տէր

յերկինս յաթոռ իւրում :

ՄԵՆԻ ՈՂՈԳՈՄԵԱՆ ՃԱՇՈՒՆ

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ.

արարէք տօնս ուրախութեան կան

խաւ , մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ՃԱՇՈՒ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ
երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք
հաստատեցան. և հոգւով բերանոյ
նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

Դու մանուկ՝ մարգարէ : "Եդէ" 'ի վերջ :

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԳԼԽԱՄԱՆ

Կարապետն Յովհաննէս : "Եդէ" 'ի վերջ :

ՀԱՄՈՐԷՆ ՄԱՐԳԱՐԷԻՅ

Յեկեղեցիա օրհնեցէք զՍտուած,
և զՏէր յաղբերացն խորայելի :

ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Կացուսցես զնոսա իշխանս ընդ աւ
մենայն երկիր. և յիշեցի անուն քո
ընդ ամենայն ազգս ազգաց :

Ընդ ամենայն երկիր եւ բարբառ
նոցա, և մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի
են խօսք նոցա :

ԴԱԻԹԻ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ

Յիշեա Տէր զԴաւիթ, և զամենայն
հեզութիւն նորա :

ՆԱԽԱՀԱՐՅՆ

Պատմէ՛ զբան իւր Յակոբայ • զարդարու թիւն և զիրաւունս իսրայէլի :

ԳՐԻԳՈՐԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐԶԻՆ

Համբերելով Համբերի Տեառն , և նայեցաւ առ իս , և լուաւ աղօթից իմոց :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ

Քահանայքքո զգեցցին զարդարու թիւն , և սուրբքքո ցնծալով ցընծասցեն :

ՃԳՆԱՒՈՐԱՑ

Երանելի են որք բնակեալ են 'ի տան Տեառն • յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն զքեզ :

ԿՈՒՍԱՆԱՑ

Աացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ 'ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պաճուճեալ :

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նորա • և զընկերս նորա տարցին նմա :

ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ ե-

դիցի թագաւորն . 'ի փրկութեան
քու՛մ ցնծասցէ յոյժ :

ՔԱՌԱՍՆԻՑ ԵՒ ԵՐԿՈՒՑ ԲԻԻՐՈՒՅՆ

Անցաք մէք ընդ հուր և ընդ ջուր,
և հաներ զմէզ 'ի հանգիստ :

ՄԵՄԻ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան՝ ահն յանդիման նեղչաց իմոց :

ԱՅԳՈՒՑ

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք . ա-
ռաւօտու եղիցի ուրախութիւն :

ԱԼԷԼՈՒԻԱՅՔ ՀԱՇՈՒ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

— ^{աձ}Տէր սիրէ զիրաւունս . և ոչ ընդ
— վայր հարկանէ զսուրբս իւր , այլ
յաւիտեան պահէ զնոսա :

— ^{կամ}Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեառնէ է .
— վերականգու է նոցա 'ի ժամանակս
նեղութեան :

— ^{ակ}Պարծեցիկն սուրբքն փառօք՝ և ցըն-
— ծասցեն 'ի հանգիստ իւրեանց , և
բարձր արասցեն զԱստուած բերա-
նօք իւրեանց :

Լոյս ծագեաց արդարոց. ուղղոց սրբ. կամ
տից եղեւ ուրախութիւն :

Պարծեսցին սուրբքն փառ. : "Եւ" 'ի վեր : բժ

Կարգացին արդարքն առ Տէր, և բկ

Տէր լուաւ նոցա. յամենայն նեղու-

թենէ նոցա փրկեաց զնոսա :

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապաղ. գժ

համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զե-

նումն :

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ որք յու- դէ

սացեալ են 'ի քեզ. յաւիտեան ցըն-

ծասցեն. և բնակեսցիս դու 'ի նոսա :

Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղ- դժ

կեսցին. որպէս զմայրսն լիբանանու

բազումք եղիցին :

Բազում նեղութիւնք են արդարոց. դկ

յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր. և պա-

հէ զամենայն ոսկերս նոցա. և մի

'ի նոցանէ ոչ կորիցէ :

զձէնջ սուտ վասն իմ: Յնծացէք և
ուրախ լերուք, զի վարձք ձեր բազում
էն յերկինս. զի այսպէս հալածեցին ըզ
մարդարէսն որ յառաջ քան զձեզ էին:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ: Գ. 13:

Եւանէ 'ի լեառն՝ և կոչէ առ ինքն
զորս ինքն կամեցաւ, և չոքան առ նա:
Եւ արար երկոտասանս՝ զի իցեն ըզ
նովաւ, և զի առաքեսցէ զնոսա քա
րողել. և ունել իշխանութիւն բժրչ
կելոյ զցաւս՝ և հանելոյ զդեւս: Եւ
եղ անուն Սիմօնի՝ Պետրոս, և Յա
կովբու զեբեդեայ՝ և Յովհաննու եղ
բօրն Յակովբայ, եղ նոցա անուանա
բաներեդէս, որ է՝ որդիք որոտման. և
զԱնդրէաս, և զՓիլիպպոս, և զԲար
թուղիմէոս, և զՄատթէոս զմաք
սաւորն. և զԹովմաս, և զՅակովբոս
ալփեայ, և զԹադէոս, և զՍիմօն
կանանացի. և զՅուդա իսկարիով
տացի, որ և մատնեացն զնա:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ: ԺԴ. 12:

Ասէ և ցկոչնատէրն. յորժամ առնի
ցես ճաշ կամ ընթրիս, մի՛ կոչեր ըզ

բարեկամս քո, և մի՛ զեղբարս քո, և
մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զգրացիս
քո, և մի՛ զմեծամեծս. զի մի՛ և նոքա
փոխարէն կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի
քեզ Հատուցումն: Այլ յորժամ առ-
նիցես ընդ ունեւ թիւն, կոչես
զաղքատս և զխեղս և զկաղս և ըզ
կոյրս: Եւ երանելի լինիցիս. զի ոչ
ունին փոխարէն Հատուցանելոյ քեզ.
և Հատուցի քեզ փոխարէն ՚ի յա-
րութեան արգարոյ: Խբրեւ լուաւ
զայս ոմն ՚ի բազմականացն՝ ասէ ցնա.
Երանի՛ որ կերիցէ ճաշ յարքայու-
թեանն Աստուծոյ:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ: Ժ. 11.

Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ
զանձն իւր գնէ ՚ի վերայ ոչխարաց:
Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հովիւ, որոյ
ոչ իւր են ոչխարքն. իբրեւ անասնէ
զգայն զի գայ՝ թողու զոչխարսն և
փախչի. և գայն յափշտակէ զնոսա
և ցրուէ. քանզի վարձկան է, և չէ
փոյթ նմա վասն ոչխարացն: Ես եմ
հովիւն քաջ, և ճանաչեմ զխմսն և

Ճանաչիմ յիմոցն: Որպէս գիտէ զիս
Հայր, գիտեմ և ես զՀայր. և զանձն
իմ գնեմ'ի վերայ ոչխարաց: Նաեւ
այլ եւս ոչխարք են իմ, որք ոչ են
յայսմ գաւթէ. և զայն եւս պարտ է
ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում լուի-
ցեն, և եղիցին մի Հօտ՝ և մի Հովիւ:
Փառք քեզ Տէր Աստուած:

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն
ամենակալ՝ յարարիչն երկնի և երկրի,
երեւելեաց և աներեւութից: Եւ 'ի մի
Տէր Յիսուս Քրիստոս յորդին Աստու-
ծոյ՝ ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ՝ միա-
ծին, այսինքն յեութեանէ Հօր: Աստ-
ուած յԱստուծոյ, լոյս 'ի լուսոյ, Աստ-
ուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշմար-
տէ՝ ծնունդ և ոչ արարած: Նոյն ինքն
'ի բնութեանէ Հօր. որով ամենայն ինչ
եղել յերկինս և 'ի վերայ երկրի, ե-
րեւելիք և աներեւոյթք: Որ յաղագս
մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկու-
թեան իջեալ 'ի յերկնից՝ մարմնա-
ցաւ, մարդացաւ. ծնաւ կառարելա-

պէս'ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն հոգւոյն սրբով: Որով էառ զմարմին զհոգի և զմիտ, և զամենայն որ ինչ է'ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք: Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ հօր: Վալոյց է նովին մարմնովն և փառօք հօր 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան: Հաւատամք և 'ի սուրբ հոգին՝ յանեղն և 'ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարդարէս և յաւետարանս: Որ էջն 'ի յորդանան, քարոզեաց զառաքեալն, և բնակեցաւ 'ի սուրբսն: Հաւատամք և 'ի մի միայն ընդ հանրական և յառաքելական եկեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, 'ի քաւութիւն և 'ի թուղութիւն մեղաց: Ի յարութիւն մեռելոց, 'ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից և 'ի կեանսն յաւիտենականս:

Մինչեւ ցաստ են հաւատոյ բանք:

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ
 ոչ էր որդի՝ կամ էր երբեմն, յոր-
 ժամ ոչ էր սուրբ հոգի՝ կամ թէ՛
 յոչէից եղեն, կամ յայլմէ եռութենէ
 ասեն լինել զորդին Աստուծոյ և կամ
 զսուրբ Հոգին և թէ՛ փոփոխելիք են
 կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նշովէ
 կոթուղիկէ և առաքելական եկե-
 ղեցի ։

Ի ՍՐԲՈՅ ԼՈՒՍԱԻՈՐՁԷՆ ԾԵՐԾԷ ԱՊՍՏԵԱԼ

Իսկ մեք փառաւորեացուք որ յա-
 ռաջքան զյաւիտեանս, երկիրպա-
 գաննելով սրբոյ Երրորդութեանն և
 միոյ աստուածութեանն հօր և որդ-
 ւոյ և հոգւոյն սրբոյ, այժմ և ։
 Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ապա ։
 Եւ եւս հաւատով աղաչեացուք և քրդ
 խնդրեացուք ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ՝ և
 ՚ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ
 ՚ի ժամուս պաշտաման և աղօթից
 զի արժանի ընդունելութեան արաս-
 ցէ ։ Ըուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց
 մերոց, ընկալցի զխնդրուածս սրտից
 մերոց, թողցէ զյանցանս մեր, ու
 զորմեացի ՚ի վերայ մեր՝ Աղօթք մեր

և խնդրուածք յամենայն ժամ մըտ-
ցեն առաջի մեծի տէրութեան նո-
րա, և նա տացէ մեզ միաբան միով
հաւատով և արդարութեամբ վաս-
տակիլ 'ի գործս բարեաց, զի զողոր-
մութեան զշնորհն իւր՝ արացէ 'ի
վերայ մեր Տէրն ամենակալ, կեցու-
ցէ և ողորմեսցի : Զժամս և : Զհրեշ-
տակ : Զբաւուլթիւն : Զսրբոյ : Եւ
ևս միա : Զանձինս : Ողորմեսց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս,
որ մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ
պարգեւօք բարերարութեան քո : Որ
դու քոյին կամաւդ 'ի ժամուս յայս-
միկ համբերեցեր չարչարանաց խաշի
և մահու՝ յազագս մեղաց մերոց : Եւ
պարգեւեցեր առատապէս զպարգևս
հոգւոյդ սրբոյ երանելի առաքելոցն :
Հաղորդս արա և զմեզ, Տէր, աղա-
չեմք զքեզ՝ աստուածային պարգե-
ւացդ, թողութեան մեղաց և ընդու-
նելութեան հոգւոյդ սրբոյ : Որպէս
զի՝ արժանաւորք եղիցուք գոհու-

Թեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր
և ընդ օրբոյ հոգւոյդ, այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկ
կիչ մեր, որ 'ի վեր է քան զամենայն
միտս և զբանս, ամրացո զմեզ և ա
ներկիւղ պահեա յամենայն չարէ :
Հաւասարեա զմեզ ընդ ճշմարիտ եր
կրպագուս քո, որք հոգւով և ճրշ
մարտութեամբ քեզ երկիրպագանեն :
Վասն զի ամենասուրբ Երրորդու
Թեանդ վայելեն փառք իշխանու
թիւն և պատիւ, այժմ և միշտ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստ :
Տէր Աստուած օրհնեացէ զամենեւ
եանդ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Միայն սուրբ, միայն Տէր, Յիսուս դպ
Քրիստոս 'ի փառս Աստուծոյ հօր, դպ
ամէն :

Օրհնեալ Հայր սուրբ, Աստուած քհ
ճշմարիտ : Ամէն : դպ

Օրհնեալ Արդիդ սուրբ, Աստուած քհ
ճշմարիտ : Ամէն : դպ

քհ Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ՝ Աստուած
դպ ճշմարիտ : Ամէն :

քհ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ
և հոգւոյն սրբոյ , այժմ և միշտ և :
դպ Հայր սուրբ : Որդիդ սուրբ : Հոգիդ
սուրբ :

քհ Օրհնութիւն հօր և որդւոյ և սրբոյ
հոգւոյն, այժմ և միշտ և :

դպ Եղիցի անունն Տեառն օրհնեալ՝ յայ-
սրմհետէ մինչեւ յաւիտեան :
Երէջ՝ երէն :

քհ Աստարումն օրինաց և մարգարէից
դու ես, Քրիստոս Աստուած փրկիչ
մեր . որ լցեր զամենայն հայրական
տնօրէնութիւնս քո . լից և զմեզ
հոգւովդ քով սրբով :

սրկ Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ . յա-
մենայն ժամ . օրհնութիւն նորա 'ի
բերան իմ :

քհ Օրհնեալք եղերուք 'ի չնօրհաց սրբ-
բոյ հոգւոյն . երթայք խաղաղու-
թեամբ , և Տէր եղիցի ընդ ձեզ և
ընդ ամենեւեանդ ամէն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՍԵՂԱՆՈՑ ՎԱՍՆ ՄԱՐՄՆԱԻՈՐ

ԿԵՐԱԿՐՈՑ ԵՒ ԸՄՊԵԼԵԱՑ

Պատրաստեն զսեղանն հացիւ, և զարդարեն
կերակրօք, և կանգնին իւրաքանչիւր դք 'ի տե-
ղիս իւրեանց: Եւ գայ իշխանաւորն, կամ քա-
հանայն, և ասէ ազմուս կցորդ:

Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան, և
գու տաս կերակուր նոցա 'ի ժամու:
Բարձր առնեմ զքեզ Աստուած իմ, դպ
և թագաւոր իմ, և օրհնեմ զանուն
քո յաւիտեան և յաւիտեանս յա-
ւիտենից:

Զօրհանապազ օրհնեցից զքեզ, և
գովեցից զանուն քո յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից:

Մեծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, և
մեծութեան նորա ոչ գոյ չափ:

Ազգք և ազգք գովեսցեն զգործս քո
և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն:

Զմեծ լայելչութիւն փառաց սրբու-
թեան քո խօսեսցին, և զսքանչելիս
քո պատմեսցեն:

Զզօրութիւն ահի քո ասացեն և ըզ-
մեծութիւնս քո պատմեսցեն:

Զ յիշատակ բազում քաղցրութեան
քո բղխեսցեն, և արդարութեամբ
քո ցնծասցեն :

Գ/Ժած ողորմած է Տէր, երկայնա-
միտ և բազումողորմ :

Քաղցր է Տէր առ ամենեւեան, և
գ/Ժութիւն նորա 'ի վերայ ամենայն
արարածոց իւրոց :

Խոստովան եղիցին առ քեզ Տէր ա-
մենայն գործք քո, և սուրբք քո օրհ-
նեսցեն զքեզ :

Զփառս արքայութեան քո ասասցեն
և զզօրութիւնս քո պատմեսցեն :

Ճանաչել որդւոց մարդկան զզօրութիւնս քո, և զփառս մեծւայելչութեան արքայութեան քո :

Արքայութիւն քո արքայութիւն ամե-
նայն յաւիտենից, և տէրութիւն քո
ազգէ մինչեւ յազգ :

Հաւատարիմ է Տէր յամենայն բանս
իւր, և արդար է յամենայն գործս իւր :

Հաստատէ Տէր զամենայն գայթակ-
ղեալս, և կանգնէ զամենայն գլորեալս :

Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան և
դու տաս կերակուր նոցա 'ի ժամու :

Տաս դու նոցա և կերակրին, բանաս
զձեռն քո, և լցուցանես զամենեւ
եան քաղցրութեամբ կամօք քովք ։
Արդար է Տէր յամենայն ճանապարհս
իւր, և սուրբ է յամենայն դործս իւր ։
Մերձ է Տէր առ ամենեւեան՝ ոյք կար
դան առ նա, առ ամենեւեան՝ ոյք
կարդան առ նա ճշմարտութեամբ ։
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
Տէր, աղօթից նոցա լսէ և կեցուցանէ
զնոսա ։

Պահէ Տէր զամենեւեան ոյք սիրեն
զնա, և զամենայն մեղաւորս սատա
կէ Տէր ։

Զօրհնութիւնս Տեառն խօսեցիր եւ
րան իմ. օրհնեցէ ամենայն կենդանի
զանունն սուրբ նորա յաւիտեան, և
յաւիտեանս յաւիտենից ։

Փառք հօր և որդւոյ և ։

Ողորմած գթած է Տէր. կերակուր քհ
տայ երկիւղածաց իւրոց ։

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաւ սրկ

Աղաչեացուք զամենակալն Աստուած՝
զի պարգեւեցէ մեզ կերակուր ու
րախօութեան, և լցուցէ զսիրտս մեր

ի լիութենէ արարածոց իւրոց :

Ամենակալ Տէր Աստուած մեր :

ՔՆ **Օ**րհնեա Քրիստոս Աստուած մեր հոգեւոր օրհնութեամբ զկերակուրս և զլմայելիս ծառայից քոց և շնորհեա առողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ : Որպէս զի կրօնաւորական պարկեշտութեամբ վայելելով 'ի մարմնաւոր պիտոյիցս՝ անանց բարեացդ և երկնից արքայութեանդ հաղորդս լիցուք ընդ ամենայն սուրբս բո : Եւ դոհոյնք թեամբ փառաւորեացուք զքեզ ընդ հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ . այժմ և :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Եւ օրհնող եղանոյն իւրով իմեցան՝ և աւել զհոյն բեկանե ընդ պարսպաւորոցն , որդ աւելնիւր իան . իմ ընդ այնոցն , որ պարսպաւոր ին ճաշոյն , և նոյն առ մեծութեան . և աւել : ճաշակեցէք խաղաղութեամբ . և նոյն 'ի ճաշ : Ինչ եմք զանկանս իցն , իմ անպարսպաւոր , նոյնի մեծ յեղեբոց 'ի բարձրագոյն Կեանք , և աւել ընթերցանացս ընդ գիրքս աստուծոյն . և մեծութեան անկն Կեանքն ընթերցանան՝ անհաւան ճաշկամբ : Եւ եմք ու ինքրեցեղ զլսածառն ինչ Կարմիրաւանց , լսածոցն՝ որդ իւրոցն իցն . և Կարմիր ճաշոցն լսելոյն , և ոչ արգակաւ : Եւ յետ յաւանելոյ 'ի եղանոյն , Կարմիր իւրոցն 'ի Կեանքն : Եւ աւել Կարմիր :

Տէր Յիսուս լցաք ՚ի բարութեանց քհ
քոց :

Տապուք գոհութիւն Տեառն Աս դպ
տուծոյ մերոյ :

Աչք Տեառն ՚ի վերայ երկիւղածաց
իւրոց , և ոյք յուսան յողորմու
թիւն նորա :

Փրկել ՚ի մահուանէ զանձինս նոցա ,
և կերակրել զնոսա ՚ի սովու :

Անձինք մեր համբերեցեն Տեառն ,
զի օգնական և պաշտպան մեր է :

Ինա ուրախ եղիցին սիրտք մեր , և
յանուն սուրբ նորա յուսասցուք :

Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր ՚ի վե
րայ մեր , որպէս յուսացաք ՚ի քեզ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Արակրիչ և ուրախարար Տէր , քհ
փառք քեզ . լցուցանող Քրիստոս
գոհանամք զքէն :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա սրկ

Գոհացարուք ՚ի վերայ լիութեանց
պարգեւաց Տեառն Աստուծոյ մերոյ :

Որ կերակրէ զմեզ օր ըստ օրէ ա
ռատապէս քաղցրութեամբ կամօք
իւրովք :

Զի հոգեւոր բարութեանն և երկնից արքայութեանն հաղորդս աւրասցէ զծառայս իւր ըստ ակնկալութեան յուսոյն մերոյ :

Ամենակալ Տէր Աստուած մեր :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր՝ որ կերակրես զմեզ ՚ի մանկութենէ, և տաս կերակուր ամենայն մահելաց. լցո ուրախութեամբ և բերկրութեամբ զսիրտս մեր. որպէս զի զամենայն բաւականութիւն ունիցիմք առաւելեալք ՚ի գործս բարութեան ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր : Ուրում վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ. այժմ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառք քեզ Տէր՝ փառք քեզ թագաւոր փառաց, որ ետուր մեզ կերակուր ուրախութեան, և լցուցեր զսիրտս մեր ՚ի լիութենէ ամենաբաւական ու զորմութեան քոյ. լցո և այժմ զմեզ հոգւովդ քովսրբով որպէս զի գտցուք

առաջի քոյ հաճոյք , և մի՛ ամաչեց
եալք , զի դու գաս և հատուցանես
իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս .
ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Զկերողքս Աստուած օրհնեսցէ .
սպասաւորացն և երախտաւորացն
վարձս բարեաց պարգեւեսցէ . և
և օրհնեսցէ զամենեւեան : Քրիստոս
Աստուած , որ զմեզ կերակրեաց և
լիացոյց , նմա փառք յաւիտեանս .
ամէն :

ԿԱՐԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԱՂՕԹԻՑ ԵՐԵԿՈՅԻ ԺԱՄՈՒՆ

ՈՐ ԿԱՏԱՐԻ Ի ԴԵՍՍ ՈՐԴԻՈՅՆ ԱՍՅՈՒԾՈՑ

ՈՐ ԷՋ Ի ԽԱԶԷՆ ԵՒ ՊԱՏԵԱԼ ՊԱՍՏԱՌԱԿԱԼԱԻ

Ե Դ Ա Ի Ի Գ Ե Ր Ե Ջ Մ Ա Ն Ի

Ես առ Աստուած կարդացի, և
նա լուաւ ինձ յերեկոյս՝ ՚ի վա-
ղորդայն՝ և ՚ի հասարակ աւուր։
Սպասէի Աստուծոյ իմոյ, և ակն ու-
նէի կենարարին, որ փրկէ զճառայս
իւր և կեցուցանէ։
Փառք հօր և որդւոյ և։
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա։
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ։
Խաղաղութիւն ամենեցուն։

ՍԱՂՄՈՍ 26 .

Խոնարհեցի Տէր զունկն քո և լուր
ինձ. զի աղքատ և տնանկ եմ ես։
Պահեա զանձն իմ սուրբ Տէր. և

փրկեա զծառայս քո Աստուած իմ,
որ 'ի քեզ յուսացայ :

Ողորմեա ինձ , Տէր , զի առ քեզ ա-
ղաղակեցի զօրհանապազ . ուրախ ա-
րա զանձն ծառայի քո , զի առ քեզ
Տէր համբարձի զանձն իմ :

Զի դու , Տէր , քաղցր և ուղիղ ես ,
բազումողորմ առ ամենեւեան՝ որք
կարդան առ քեզ :

Ունկն դիր , Տէր , աղօթից իմոց , և
նայեա 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց :
Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի
առ քեզ , և լուար ինձ :

Ոչ ոք է նման քեզ յԱստուածս ,
Տէր , և ոչ ոք է որպէս զգործս քո :
Զամենայն ազգս զոր արարեր եկեացեն
և երկիրպագցեն առաջի քո , և փառա-
ւոր արասցեն զանուն քո յաւիտեան :
Մեծ ես դու , Տէր , և առնես սքան-
չելիս , և դու միայն ես Աստուած :
Առաջնորդեա ինձ 'ի ճանապարհի
քում , և գնացից 'ի ճշմարտութեան
քում , և ուրախ եղիցի սիրտ իմ՝
երկնչիլ յանուանէ քումս :

Խոստովան եղէց առ քեզ Տէր Աստ-

ոււած իմ բողոքով սրտիւ իմով փառաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան :
Մեծ եղեւ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո , Տէր , և փրկեցեր զանձն իմ 'ի դժոխաց ներքնոց :

Աստուած՝ անօրէնք յարեան 'ի վերայ իմ , և ժողովք հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ , և ոչ համարեցան դքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :
Այլ դու Տէր Աստուած իմ՝ գթած ես և ողորմած , երկայնամիտ բազում ողորմ և ճշմարիտ , նայեա առ իս և ողորմեա ինձ :

Տուր զօրութիւն ծառայի քո , կեցողորդի աղախնոյ քո , և արա առ իս նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեացեն , դի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարեցեր զիս :

Փառք հօր և յօր և յօր և :

Մաղ Փառք քեզ Աստուած՝ փառք քեզ , յաղաղս ամենայնի Տէր փառք քեզ :
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ապրէցո զիս **Տէր** 'ի մարդոյ չարէ ,
յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս :
Խորհեցան զանօրէնութիւն 'ի սիրտս
իւրեանց . զորմամենայն պատրաստե-
ցան 'ի պատերազմ :

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի
և թոյնք թփոց 'ի ներքոյ չրթանցնոցա :
Պահեա զիս **Տէր** 'ի ձեռաց մեղաւո-
րի , և 'ի մարդոյ չարէ փրկեա զիս :
Խորհեցան խափանել զգնացս իմ թա-
գուցին ամբարտաւանք որոգայթ ինձ :
Լարս ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց ,
շուրջ զշաւղօք իմովք եդին ինձ ըզ-
գայթակղութիւն :

Ասացի, **Տէր** **Աստուած** իմ ես դու ,
ունկն դիր **Տէր** ձայնի աղօթից իմոց :
Տէր Տէր զօրութիւն փրկութեան իւ-
մոյ , **Հովանի** գլխոյ իմոյ յաւուր պա-
տերազմի :

Մի մատներ զիս **Տէր** 'ի ցանկութիւն
մեղաւորաց , ոյք **Խորհեցան** վասն իմ
մի ընդ վայր հարկաներ զիս :
Զի մի երբէք բարձրացին , և խոր-

Հուրդք նոցա մի կատարեսցին վախճան կատարածի նոցա՝ վաստակ չըրթանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա։ Արկցես 'ի վերայ նոցա զկայծակունս հրոյ, և կործանեսցես զնոսա. 'ի տառապանաց մի կարասցեն կեալ։

Մարդոյ լեզուանւոյ մի յաջողեսցի 'ի վերայ երկրի, զայր մեղաւոր չարիք իւր որտասցեն 'ի կորուստ։

Ծանեայ զի առնես Տէր դատաստան աղքատի, և իրաւունս տնանկի։

Արդարք գոհասցին զանուանէ քում մէ, և բնակեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց։

Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ, նայեա 'ի ձայն աղօթից իմոց 'ի կարգալ իմում սու քեզ։

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առաջիքո Տէր, համբարձումն ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի։

Դիր Տէր պահապան բերանոյ իմոյ, և դուռն ամուր չրթանց իմոց, զի մի խոտորեսցի սիրտ իմ բանիւ չարու թեան։

Ի պատճառել զպատճառս մեղաց ընդ

մարդս՝ ոյք գործեն զանօրէնութիւն,
և ոչ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա :
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-
թեամբ, և յանդիման արասցէ իւղ
մեղաւորի մի՛ օծցէ զգլուխ իմ, այլ
աղօթք իմ ՚ի կամս նորա :

Արդեւան մերձ առ վիմին դատաւ-
որք նոցա . լուիցեն բանից իմոց և
քաղցրասցին :

Որպէս թանձրութիւն հողոյ՝ զի սըվի-
ռեալ է ՚ի վերայ երկրի . ցրուես-
ցին ոսկերք նոցա մերձ ՚ի դժոխս :

Առ քեզ Տէր Տէր են աչք իմ, ՚ի քեզ
յուսացայ՝ մի հաներ զհոգի յինէն :
Պահեա զիս յորոգայթէ որ թադու-
ցաւ ինձ, ՚ի գայթակղութենէ գոր-
ծողին զանօրէնութիւն :

Անկցին ՚ի ցանցս նորա մեղաւորք, մի-
այն եմ ես, մինչեւ անցից :

Ջայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի .
ձայնիւ իմով զՏէր աղաչեցի :

Սփռեցից առաջի Տեառն զաղօթս
իմ, և զնեղութիւնս իմ առաջի
նորա պատմեցից :

Ի նուաղիլ յինէն հոգւոյ իմոյ, գու-

Տէր ծանեար զչաւիղս իմ, 'ի ճանապարհ յոր և գնայի, [Ժագուցաւ ինձ որոգայթ ։

Հայէի յաջմէ և տեսանէի, և ոչ որ ճանաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ իմ. և ոչ գտաւ խնդրող անձին իմոյ ։

Ազաղակեցի առ քեզ Տէր և ասացի, գու Էս յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդանեաց ։

Նայեա Տէր յաղօթս իմ, զի Էս խոնարհ եղէ յոյժ. ապրեցո զիս 'ի հալածչաց իմոց, զի հզօրք եղէն քան զիս ։

Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գու հանամ զանուանէ քումմէ ։

Եւ քեզ սպասեն արդարք՝ մինչեւ հատուցես ։

Փառք հօր և որդւոյ ։

~~~~~

ԵՐԳ ԿԻՐԱԿԱՄՏԻՑ

Ա՛լէ՛լու՛իա՛. Ա՛լէ՛լու՛իա՛ :

Լ՛ոյս զլ՛աւրթ սո՛ւրբ փա՛ռա՛յ
անձա՛հի՛. հօ՛ր է՛րկնա՛ւորի՛ սը՛ր
բո՛յ կե՛նա՛րարի՛ Յի՛սու՛ս Քրիստո՛ս :

Եկեալքս 'ի մըտանէ՛լ ա՛րեգա՛-
կա՛նն, տե՛սա՛ք ըզլոյս ե՛րե՛կոյի՛ս :
Օրհնե՛մք ըզհայր և՛ զորդի՛ և ըզ
սո՛ւրբ հոգի՛դ Ա՛ստուծոյ՛ :

Ե՛ւ ա՛մենեքեա՛ն ա՛սե՛մք ա՛մէ՛ն :
Ա՛րժա նա՛ւորեա՛ն ըզմե՛զ յա՛մե՛-
նայն ժա՛մ, օրհնե՛լ ձայնի՛ւ եր-
գո՛վ զա՛նո՛ւն փա՛ռանց ա՛մե՛նա՛-
սո՛ւրբ Ե՛րրո՛րդո՛ւթեա՛նդ :

Ո՛ր տայ զկե՛նդա՛նո՛ւթի՛ւն վասն
ո՛րո՛յ և՛ ա՛շխարհս ըզքե՛զ փա՛-
ռա՛ւորե՛ :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Օրհնեալ Տէր՝ որ բնակեալդ ես 'ի
բարձուհս, և օրհնեալ ե՛ն փառք մե-
ծութեան քոյ . որ հաստատեցեր ըզ
լուսաւորս 'ի բարձուհս . 'ի յերկնից
լոյս ծագեցեր ընդ ամենայն տիեզերս :
Արարեր զարեգակն լուսատու տուրն-
ջեան, զլուսինն և զաստեղս՝ լուսա-
տու գիշերոյ, և զլոյս ճրագի . դու ես
լոյս գոլիւլի . սուրբ և առաջին լոյսն .
'իքէն փախնու խաւարն . և զլոյս քո
կենդանի՛ Տէր, ծագեա 'ի սիրտս մեր :

Եւ մէք միաբան ասասցուք, օրհնեալ է անուն սուրբ փառացքոց. և քեզ երգեմք զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ, այ :

ՔԱՐՈԶ

Հասեալքս'ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան համբառնալով զձեռս մեր փառաւորեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր. որ շնորհեցեր մեզ զտիւս խաղաղութեամբ անցուցանել, և հասանիլ 'ի ժամ երեկոյիս : Արժանաւորեա ըզմեզ Տէր՝ սուրբ սրտիւ, հրեշտակային երգով՝ գոհաբանութիւն մատուցանել Տեառն Աստուծոյ ամենակալիդ. կեցո և ողորմեա : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա. Տէր ողոր. Տէր ողոր :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Հասեալքս'ի ժամ երեկոյիս ամենեքեան՝ անդադար փառաւորեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ, այժմ և :

ՄԵՍԵՂԻՔ ԾՆՆԴԵԱՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ԵՒ ԱԻԵՏԵԱՅ, ԵՒ
ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆՆ, ԵՒ ԱՅԼՈՅ ՏՕՆԻՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Տէր ասաց յիս՝ որդի իմ ես դու, և ա.
եւ այսօր ծնայ զքեզ:

Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք, և ժռ
ղովուրդք խորհեցան ՚ի սնոտիս:

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր, և ցըն բ.
ծասցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ
իմով:

Զի հայեցաւ ՚ի խոնարհութիւն աւ
ղախնոյ իւրոյ. ահա յայսմ հետէ եւ
րանիցեն ինձ ամենայն ազգք:

Իջցէ որպէս զանձրեւ ՚ի վերայ գեղ գ.
ման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:

Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր
և զարդարութիւնս քո որդւոյ թա
գաւորի:

ՄԵՍԵՂԻՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Տէր կարող և հզօր. Տէր կարող ՚ի աձ
պատերազմի:

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով. աշխարհ
և ամենայն բնակիչք նորա:

Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յա ափ

ւիտենից, գաւազան ուղղութեան՝
 գաւազան արքայութեան քո :
 Բղխեաց սիրտ իմ զքան բարի. և ա-
 սեմ զգործս իմ թագաւորի :

բձ Տէր թագաւորեաց՝ ցնծացէ երկիր
 ուրախ եղիցին կողիք բազումք :

Երեւեցան փայլատակունք նորա տիե-
 ղերաց. ետես՝ և սասանեցաւ երկիր :

բկ Երգեցէք Տեառն երգ նոր ամենայն
 երկիր. ծառայեցէք Տեառն ուրա-
 խութեամբ :

Մտէք առաջինորա ցնծութեամբ ծա-
 ներուք զինա է Տէր Աստուած մեր :

գձ Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ :
 որ արար զնշանս և զարուեստս 'ի վե-
 րայ երկրի :

Աստուած մեր ապաւէն և զօրու-
 թիւն. օգնական 'ի վերայնեղութեանց
 որք գտին զմեզ յոյժ :

գկ Աստուած մեր յերկինս և յերկրի,
 զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար :
 Յեւանեւն իսրայէլի յեգիպտոսէ. տա-
 նըն Յակոբայ 'ի ժողովրդենէ այլազ-
 գեաց :

գձ Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն, աջ քո

’ի վերայ որդւոյ մարդոյ , զոր զօրա-
ցուցեր զնա ’ի քեզ :

Որ հովուեադ խորայելի՛ նայեաց , որ
առաջնորդես որպէս խաչին Յովսե-
փու :

Աստուած աստուծոյ Տէր խօսեցաւ , դի
և կոչեաց զերկիր :

Յելիցն արեգական մինչեւ ’ի մուտս
արեւու :

ՄԵՍԵՂԻՔ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Օրհնեալ որ գաս յանուն Տեառն ,
օրհնեալ որ գալոց ես :

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ .
արարէք տօնս ուրախութեան կան-
խաւ , մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
տեառն զՏէր :

Ո կայք ’ի տան Տեառն , և ’ի գա-
ւիթս Աստուծոյ մերոյ :

ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻ

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօ-
լթից իմոց :

Զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :

ՄԵՍԵՅԻՔ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

աճ Եղիցի ողորմութիւն քո Տէր 'ի վերայ
մեր . որպէս յուսացաք 'ի քեզ :
Ցնծացէք արդարք 'ի Տէր . ուղղոց
վայելէ օրհնութիւնն :

ակ Տէր սիրէ զիրաւունս , և ոչ ընդ
վայր հարկանէ զսուրբս իւր :
Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեառնէ
է . վերակացու է նոցա 'ի ժամանակս
նեղութեանն :

բձ Աքանչելի է Աստուած 'ի վերայ սրբ
բոց իւրոց , Աստուած իսրայելի :
Տէր Աստուած օրհնեալ . օրհնեալ
է Տէր զօրհանապազ :

բկ Օգնութիւն ինձ 'ի Տեառնէ եկեսցէ ,
որ արար զերկինս և զերկիր :
Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս , ուս
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւնն :

գձ Աստուած փառաւորեալ է 'ի խոր
հուրդս սրբոց իւրոց , մեծ և ահաւոր
'ի վերայ այնոցիկ ոյք շուրջ են զնովաւ :
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչել

Եաց քոց Տէր, և ճշմարտութիւն քո
յեկեղեցիս սրբոց :

Սիրեցից զքեզ՝ Տէր զօրութիւն իմ. դկ
Տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ և
փրկիչ իմ :

Աստուած օգնական իմ, և ես յու
սամ 'ի նա . ապաւէն իմ, եղջիւր
փրկութեան իմոյ՝ ընդ ունեւրի իմ է :

Մերձ է Տէր առ ամենեւեան , ոյք դձ
կարդան առ նա . առ ամենեւեան՝ ոյք
կարդան առ նա ճշմարտութեամբ :
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
Տէր . աղօթից նոցա լսէ՝ և կեցու
ցանէ զնոսա :

Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղ դկ
կեսցին . որպէս զմայրսն լիբանանու
բազումք եղիցին :

Տնկեալք եղիցին 'ի տան Տեառն, և 'ի
դաւիթս Աստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին :

ՄԵՍԵՂԻՔ ԱՊՈՇԵԼՐՈՒԹԵԱՆ

Տէր լուիցէ ինձ 'ի կարդալ իմում աճ
առ նա :

Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստ պահ
ուած ըստ արդարութեան իմոյ :

ա4 Մի ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղ
թեցի նմա . կամ նեղիչք իմ ցնծաւ
ցէն , թէ ես սասանեցայ :

Մինչեւ յէրբ դարձուցանես զերեսս
քո յինէն , մինչեւ յէրբ բարձրա
նայ թշնամին ՚ի վերայ իմ . նայեաւ և
լուր ինձ Տէր Աստուած իմ :

բձ Բերան արդարոյ պատմէ զիմաստու
թիւն , և լեզու նորա խօսեսցի զի
րաւունս :

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս . և մի՛ ընդ
այնոսիկ՝ ոչք դորձեն զանօրէնու
թիւն :

բ4 Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծա
ռայի քում Տէր , ըստ բանի քում :
Քաղցր ես դու Տէր , և քաղցրու
թեամբ քով խրատեա զիս :

գձ Նայեաւ և լուր ինձ Տէր Աստուած իմ :
Մինչեւ յէրբ Տէր՝ մոռանաս զիս
խապառ . մինչեւ յէրբ դարձուցա
նես զերեսս քո յինէն :

գ4 Գթութիւնք քո բազում են Տէր ,
ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս :

Տես զխոնարհութիւն իմ , և փրկեա
զիս . զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

դձ Աստուած յօգնել ինձ նայեսց . և

Տէր յընկերել ինձ փութա :
Ամաչեացեն և յամօթ լիցին, ոյք
խնդրէին զանձն իմ :
Լուր Աստուած աղօթից իմոց յա դէ
ղաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թըշ
նամուռն փրկեա զանձն իմ :
Ծածկեացես զիս 'ի ժողովոց չարաց,
'ի բազմութենէ՝ ոյք գործեն զանօ
րէնութիւն :

Ի ՄԵՅԻ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և
չուրջ եղէց զսեղանովքո՞ Տէր :
Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո,
և զտեղի հարկի փառաց քոց :

Ի ՄԵՅԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի, և 'ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ :
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա
յորոգ այթ, 'ի հատուցումն և 'ի գայ
թակղութիւն :

~~~~~

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՅ ԽԱԶԻՆ

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի
ապրեացին յերեսաց աղեղան :

Որպէս փրկեցան սիրելիք քո՝ կեցո
աջուլքո և լուր մեզ :

ԿԱՐԳ ՈՒՂԻՂ ԵՂԻՑԵԱՑ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ :
Որպէս խուճկ առաջի քո Տէր :
Համբարձումն ձեռաց իմոց :
Պատարագ երեկոյի :

ՅԱՏՈՒԿ ԱՌԱՋԱԿՈՂՄԱՆՆ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խուճկ առաջի քո Տէր : Համբարձումն
ձեռաց իմոց՝ պատարագ երեկոյի :
Տէր աղաղակեցի առ քեզ և լուր ինձ :
Նայեաց 'ի ձայն խնդրուածաց իմոց,
յաղաղակել իմում առ քեզ :

Ի ՄԵՍԻ ՀԻՆԳՇԱԲԱԹՈՒ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս
խուճկ առաջի քո Տէր :
Զերեկոյի աղօթս մեր ընկալ Տէր :
և զտարածումն ձեռաց մերոց :

Ի ՄԵՍԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր որպէս

խուճիկ առաջիքո Տէր. համբարձումն
ձեռաց մերոց՝ պատարագ երեկոյի:

ՔԱՐՈՋ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ ԵՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՒՈՒՐՑ ՏԵՐՈՒՆԵԱՅ

Ասացուք ամենեքեան միաբանու
թեամբ. Տէր ողորմեա :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ
եկեղեցւոյ. զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց. զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն
(Պ՝ Ն՝) կենաց՝ և փրկութեան հոգ
ւոյ նորին. զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն վարդապետաց, քահանայից,
սարկաւազաց, դպրաց և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ. զՏէր :

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավա
րաց և զօրաց նոցին. զՏէր աղա :

Վասն զի Տէրն ամենակալ հնազան
դեցուսցէ առաջի նոցա զամենայն
պատերազմունս թշնամեաց. զՏէր ա :

Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց՝ ուրբ

ի գերութեան են և ՚ի չար ծառա-
յութեան, զՏէր աղաչեսցուք :

Յաղագս ճանապարհորդաց և նաւոր-
դաց խաղաղութեամբ հասանիլ ՚ի նա-
ւահանգիստն բարութեան, զՏէր ա-
Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վրչ-
տացելոց՝ փութապէս առողջութեան,
զՏէր աղաչեսցուք :

Յաղագս բարեխառնութեան օգոց,
անձրեւաց քաղցրութեան և պտղոց
առատութեան, զՏէր աղաչեսցուք :
Յաղագս ուխտաւորաց և պտղաբերից
ի սուրբ եկեղեցի Աստուծոյ զՏէր :
Եւ յաղագս այնոցիկ, որք մասնեալք
են ՚ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն

Քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք :
Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց, որք
ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քր-
իստոս ննջեցին, զՏէր աղաչեսցուք :
Յաղագս փրկելոյ զմեզ Տեառն Աս-
տուծոյ՝ յերեւելի և յաներեւոյ թ-
թնաման, զՏէր աղաչեսցուք :

մաղ Բարեխօս ունիմք սուրբ զՄարիամ
զԱստուածածինն զփառաւորեալ և
օրհնեալ միշտ սուրբ կոյսն, սուրբ

զՅովհաննէս մկրտիչն . սուրբ զՍտեփաննոս նախավկայն . սուրբ զառաքեալն և զմարգարէսն . զարի և զյաղթող սուրբ զվկայսն : Եւ զմեծ խոստովանողն Քրիստոսի զհայրապետն մեր զսուրբն Գրիգորիոս լուսաւորիչն
հայաստանեայց աշխարհի :

Յիշեսցիք և զամենայն սուրբս և նոքօք զՏէր աղաչեսցուք :

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջակայօրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :
Զհրեշտակ : Զքաւութիւն : Զսրբոյ :
Եւ եւս : Զանձինս : Ողորմեաց :

ՔԱՐՈԶ Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՅ ԵՒ ՊԱՀՈՅ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած՝ զհայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի զթագաւորն խաղաղութեան յաղագս խաղաղութեան , և վասն միայնոյ սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցւոյ . զի զբազում ամս խաղաղութեամբ տացէ մեզ Տէր Աստուած մեր . և զթագաւորս խաղա

դադարարս առաքեսցէ առ մեզ, վասն
մեծի սուրբ և ահաւոր անուան իւրոյ
զպետս գաւառաց, զգօրավարս, զղօ-
րագլուխս, զժողովուրդս, զմուտս, և
զելս մեր խաղաղութեամբ պահեսցէ,
և զամենայն պատերազմունս թշնամ-
ւոյն խորտակեսցէ 'ի մէնջ. Տէրն ա-
մենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի: Զե-
րեկս մերձեալ և զառաջակայ գիշերս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հա-
ւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք:
Զհրեշտակ: Զքաւութիւն: Զսրբոյ
խա: Եւ եւս: Զանձինս: Ողորմեաց:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Լուր ձայնից մերոց Տէր Աստուած
մեր. ընկալ զաղաչանս մեր, զհամ-
բարձումն ձեռաց մերոց՝ և զբանս
աղօթից, սրբելով զերեկոյի պատա-
րագս մեր 'ի հօտ անուշից՝ 'ի հաճոյս
քեզ պատրաստել: Յաւել 'ի մեզ
Տէր ամենակալ՝ զհաւատ, զյոյս, ըզ-
սէր, և զամենայն գործս առաքինու-
թեան. որպէս զի ըստ կամաց քոց
բարեսիրաց՝ միշտ կրօնաւորեալք բա-

րեպաշտութեամբ 'ի տուէ և 'ի գիշեր
րի , արժանաւորք եղիցուք յաղագս
անձանց մերոց փրկութեան, և վասն
հոգեւոր կենացդ աղաչել զքեզ Տէր
և գտանել 'ի քէն զշնորհս և զողոր
մութիւն . և գոհանալով փառաւո
րեսցուք զհայր և զորդի և զսուրբ
հոգիդ . այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրպագանելով տէր Աստ
ուած մեր՝ գոհանամք զքէն յաղագս
խաղաղութեամբ անցուցանելոյ 'ի
մէնջ զերկարութիւն տուրնջեանս :
Տուր մեզ, Տէր, աղաչեմք զքեզ զե
րեկս և զառաջակայ գիշերս առանց
մեղաց, և առանց գայթակղութեան
անցուցանել . հաստատուն կալ և
մնալ 'ի հաւատ 'ի յոյս՝ 'ի սէր և 'ի
պատուիրանապահութեանքոյ : Խըն
դրելով զխաղաղութիւն ամենայն
աշխարհի և եկեղեցւոյ քում սրբոյ
զհաստատութիւն և անձանց մերոց
զփրկութիւն : Որպէս զի ընդունե
լով 'ի քէն զհայցուածս մեր՝ և զմեծ
վայելչական փառաբանութիւն միշտ

ի բարձունս առաքեսցուք ամենազօր
տէրութեանդ Քրիստոս Աստուած
մեր, այժմ և միշտ և յաւիտեանս :

ԵՒ ԱՍԻ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾ՝ ԸՍՏ ՊԱՏԵԱԾԻ

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր,
սուրբ և անմահ, որ խաչեցար վասն
մեր, ողորմեա մեզ :

Երկցս կրկնեա : Եւ զկնի փառաորեալն՝
դարցես ի թիւն 269 :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Փրկել զմեզ ի փորձութենէ և յա-
մենայն վտանգից մերոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր ա :

Քրդ Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստու-
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոյ՝ բարե-
խօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նին : Եւ իջանելոյ ի վերայ մեր ողոր-
մութեան և զթութեան Տեառն Աս-
տուծոյ : Ամենակալ տէր Աստուած
մեր, կեցո և ողորմեա : Օրհնու-
թիւն և փառք հօր և որդւոյ և հոգ-
ւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտե-
անս :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս , ուս-
տի եկեսցէ ինձ օգնութիւն :
Օգնութիւն ինձ 'ի Տեառնէ եկեսցէ ,
որ արար զերկինս և զերկիր :
Մի՛ տար 'ի սասանութիւն զոտն քո .
և մի՛ ննջեսցէ պահապան քո :
Որպէս ոչ ննջէ՝ և ոչ 'ի քուն երթայ
պահապանն իտայելի :
Տէր պահեսցէ զքեզ , և Տէր ընկալ-
ցի աջոյ ձեռամբն իւրով :
Արեգակն 'ի տուէ քեզ մի՛ մեղիցէ ,
և մի՛ լուսին 'ի գիշերի :
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չա-
րէ . պահեսցէ տէր զանձն քո :
Տէր պահեսցէ զմուտ և զել քո՝
յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան :
Փառք հօր և որդւոյ և :

~~~~~

Աստուծոյ Համբարձի շնորհակալ ըստ գործերի :
Կիւրակաւոր ըստ ստանալի :

Սուրբ ևս Տէ՛ր զօրո՞ւթեա՛նց . որ աճ
բնակեալդ ևս 'ի յէ՛րկինս . և բա՛րե-
բանի՛ս 'ի սը՛րբոց քոց :

Երկնայի՛ն զօրո՛ւթի՛ւնք սերովբէք
 և քերովբէք . անդադա՛ր օրհնե՛ն
 սուրբ զանուներդ քո՛ :

Քահանայք ընդ նոսի՛ն պաշտօնեայք
 և ժողովուրդք . երկրպագեացո՛ւք
 տէրո՛ւթեանդ քո՛ :

Լոյսդ որ յառաջքան զյաւիտեանս
 ՚ի հօրէ առաքեցա՛ր , և լուսով ի
 մանալեան լը՛ցեր զարարածս . օ՛րհնեա՛լ
 ես թագաւոր յաւիտենից :
 Որզնոյն ի սկզբանէ հաստատեցե՛ր վե-
 րստի՛ն և զխաւարն անդի՛տու թեան
 յարու թեամբդ քո հալածեցեր . օ՛րհն-
 ւստի և մէք լուսաւորեալքս ընդ
 լո՛ւսեղէ՛ն զուարթնոցն . երգեսցո՛ւք
 ցնծու թեամբ ՚ի յարու թեան երեկո՛ւ
 յիս . օ՛րհնեա՛լ ես թագաւոր յա՛ :

Երկնաքաղաքացի՛ն Զովհաննէ՛ս մեծ
 ՚ի ծնո՛ւնդս կանա՛նց , քարոզէ՛ր յա-
 նապատի ազդարարո՛ղ բարբառովն
 ըզճագո՛ւմն լուսոյ արեգականն ան-
 դա՛րու թեան :

Ճիշմարիտ մարդանք և ձեռնանդրող
որդւոյն Աստուծոյ . յանաջընթաց
կարապետ և պանամոզ աստուածա-
յի՛ն օրինացն . հորդէ՛ր ճանապարհս

Թագանորին յանի՛տենի՛ց :

Յանօրէ՛ն գինա՛րբուսն մոլեգնեալ
հերովդիանդայ . ՚ի պարգեւի՛ մասին
խնդրէ՛ր զգլուխ մարգարէ՛ին . շի՛ջու-
ցանե՛լ զմրուսեակն և զանանդօտ
լապտե՛րն :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Սրբուհւոյ աստուածածնին բարեխօ-
սող թեանք պարգեւեա՛ երկրպագ-
ուացս ամենասուրբ Երրորդո՛ւ
թեանդ . զյարուծիւն յուսոյ կե-
նացն յանի՛ն :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :
Զհաւատացեալ ժողովուրդս սուրբ
Երրորդո՛ւ թեանդ , և զապանի՛ն
եալս ՚ի խորան փառանցքոց . պահեա՛
անխրո՛ով ՚ի խանդավորութեան :

Ըզքո՛ յարուծիւնդ օրհնեմք մար- 44
դասէր . աղաղակելով Տէ՛ր փառք

քեզ :

Զոր ծրհներն սերովքէքն և գովէն
քերովքէքն . աղաղակէ :

Անդադար բերանով անհանգիստ
բարբառով . աղաղակէ :

դկ Ա՛ռեան՛լ և՛ մեր զօրհնող թիւնս հը
րեշտակացն երգեմք , և՛ անսեմք
փա՛ռք յանրու թեան քո տէր :

Որ խաչեցար վանն մեր թանգեցա՛ր ,
և՛ յա՛րեան՛ր . անդատեցէ՛ր ՚ի մեղաց :

Սո՛ւրբ Աստու՛ած . սո՛ւրբ և՛ հը՛ղօ՛ր .
սո՛ւրբ անմահ թագաւոր :

դկ Ա՛յսօր մարտի՛րոսանց դասքն ցնծա
ցեալ բերկրի՞ն ընդ առաջ տեա՛մ
ուրն , Քրիստոսի՛ որդւո՛յն Աստու՛ծո՛յ .
Զայն ՚ի յերկնի՛ց վը՛կայեալ ասէ . ե
կայք օրհներալք հօր իմո՛յ , ժա՛ն
ռանգո՛րդք երկնի՛ց խորանանցն :

Լցէք ըզտեղի անկելոցն ապստամ
բողական թշնամւո՛յն , որ ՚ի յերկ
նից վայր անկեալ :

դկ Մտցե՛ն աղօթք իմ տէ՛ր ՚ի տաճար
սո՛ւրբ քո . և առաքեա՛ն ՚ի մեղ տէ՛ր

զօգնուածի՛նն ՚ի լեռնէ սըրբոյ քումմէ՛:
 Հովանասցի՛ աջ քո Տէ՛ր ՚ի վերայ քո
 տեղծուածո՛ց քոց. և առաքեա՛լի:
 Զե՛րեկոյի՛ աղօ՛թս մեր ընկալ Տէ՛ր
 բարեխօսուածեամբ ճնողի՛ քո. և ա:
 Վասն խաղաղուածեան ամենայն աշ քոզ
 խարհի, և հաստատուածեան սրբոյ
 եկեղեցւոյ զտէր աղաչեսցուք: Ասաս
 ցուք ամենեքեան միաբանուածեամբ:
 Տէր ողորմեա. տէր ողորմեա. տէր ողոր:
 Հայր գթած՝ բարեխնամող՝ արարիչ աղ
 ամենայն արարածոց, ընկալ զպաղա
 տանս ծառայից քոց ՚ի ժամ երեկո
 յիս. որ առատդ ես առ ամենեւեան՝
 պարգեւօք բարերարուածեան քո:
 Ողորմեա տէր ամենայն աշխարհի և
 եկեղեցւոյ քում սրբոյ. հիւանդաց,
 վշտացելոց, ճանապարհորդաց, նա
 ւորդաց, խոստովանողաց, ապաշխա
 րողաց և հոգւոցն հանգուցելոց:
 Զի դու տէր ամենակալ՝ գիտես զպէտս
 մեր և զկարիս առաւելքան զոր խընդ
 րեմք և իմանամք. և քեզ ընդ որդւոյ
 և ամենասրբոյ հոգւոյդ վայելէ փառք
 իշխանուածի՛նն և պատիւ, այժմ և:

Թեպէս զանազանքս մերս՝ Տէր ամենակալն, և էւր
 Գրեգորի և Աղբիւն. որն յերեւ 293, յառաւորսն իմանն,
 և յեր Զորս՝ Որ բնակեալն իսկ յայլ առաւորսն զանոց, և
 ի յորմա Մարտիրոսոց՝ մէկ Գրեգորի Որ բնակեալն իսկ
 ինքնաւորսն՝ Աստ օրհնեցէքն :

ԱՐՁԱԿԹԱՆ ՓՈԽ

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ
 րելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ
 յերկինս հանգիցէ :

Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
 ապաւէն իմ Աստուած, և ես յու
 սամ ի նա :

Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսու
 ղին, և ի բանիցն ի խռովութենէ :
 Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ ի
 հովանի թեւոց նորա յուսասցիս :
 Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմար
 տութիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի,
 և ոչ ի նետէ՝ որ թռչի ի տուէ :
 Յիրէ՝ որ շրջի ի խաւարի, ի դայթակ
 ղութենէ գիւին ի հասարակ աւուր :
 Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք
 և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, և առ
 քեզ ինչ ոչ մերձեացին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես. զի դու Տէր յոյս իմ ես:
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն,
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տան
ջանք մի մերձեսցին 'ի յարկս քո:
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, 'ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո:

Ի բազուկս իւրեանց ընկալ ցին զքեզ,
զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո:
Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
և զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա՝ զի ծանեաւ
զանու՛ն իմ:

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նմա,
և առ նմա եղէց 'ի նեղութեան:
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա,
երկայն աւուրբք լցուցից և ցուցից
նմա զփրկութիւն իմ:

Առ քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս:

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն տեառն

խւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ 'ի
ձեռն տիկնոջ խւրոյ :

Այնպէս էն աչք մեր առ քեզ, տէր
Աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս
'ի վերայ մեր :

Ողորմեա մեզ Տէր ողորմեա մեզ, զի
բազում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա
խատանօք, որք նախատէին զմեզ և
արհամարհանօք ամբարտաւանից :

Աստուած յանուանքում կեցո զիս, և
'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հզօրք
ինդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարե-
ցան դքեզ Աստուած առաջի իւրեանց :
Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով տատա-
կեա զնոսա :

Ես կամօք իմեմք պատարագս մատու-
ցից քեզ, և խոստովան եղէց անուան
քում տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Զբարձրեալն զՔրիստոս արասցուք
մեզ ապաւէն, զի ոչ հասցեն առ
մեզ չարք. և տանջանք մի՛ մերձեւ
ցին 'ի յարկս մեր :

ՔԱՐՈԶ

Եւ մեք միաբան զողորմութիւն 'ի
տեառնէ խնդրելով, ասասցուք ա-
մենեքեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա. տէր ողոր. տէր ողոր :

ԱՂՕԹՔ

Յոյս կենաց՝ ընդ ունող աղօթից՝ քա-
ւիչ մեղաց և կատարիչ խնդրուածաց
Քրիստոս Աստուած մեր. ընկալ զսա-
ղատանս մեր 'ի ժամ երեկոյիս՝ բարե-
խօսութեամբ սուրբ Աստուածածնիդ
և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց :
Լուր մեզ տէր և ողորմեա. ներեա
քաւեա և թող զմեզս մեր. արժա-
նաւորեա գոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգ-
ւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտ :

Յիշեա տէր զպաշտօնեայս քո :
Բարերար և բազումողորմ Աստ :
Հայր մեր որ յերկինս :

~~~~~

ՓՈԽ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
տեառն զտէր . ո կայք 'ի տուն տեա
ռըն , և 'ի դաւիթս Աստուծոյ մերոյ :
Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր
'ի սրբութիւն , և օրհնեցէք զտէր :
Օրհնեսցէ զմեզ տէր 'ի սիօնէ , որ
արար զերկինս և զերկիր :

Խոստովան եղէց քեզ տէր՝ բոլորով
սրտիւ իմով . առաջի հրեշտակաց
սաղմոս ասացից քեզ :

Չի լուար զբանս բերանոյ իմոյ . երկիր
պագից 'ի տաճար սուրբ քո . և խոս
տովան եղէց անուանքում , վասն ու
ղորմութեան և ճշմարտութեան քոյ :
Մեծ արարեր յամենայնի զանուն
սուրբ քո . յորում աւուր կարդամ
առ քեզ , վաղվաղակի լուր ինձ . և
բազում արասցես զօրութիւնս
յանձն իմ :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ամենայն
Թագաւորք երկրի , զի լուան զբանս

բերանոյ քո, և օրհնեացեն զճանապարհս քո :

Մեծ են փառք Տեառն. բարձր է Տէր, զխոնարհս տեսանէ, և զբարձունս 'ի հեռաատանէ ճանաչէ :

Թէ գնացից ես 'ի մէջ նեղութեանց կեցուսցես զիս 'ի բարկութենէ թրշնամւոյն :

Չգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս աջ քո. և Տէր հատուցէ ընդ իմ : Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան. ըզգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ : Աստուած յանուան քում կեցո զիս :

Եւայլն որպէս յերես 494 :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՔԱՐՈՁ

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի Տեառնէ զի զողորմութեան զշնորհս իւր արացէ 'ի վերայ մեր : Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի : Կեցո՛ Տէ՛ր :

Տէր ողորմեա՛, Տէ՛ր ո՞ղոր. Տէ՛ր ողոր :

ԱՂԹԹ

Թաղաւ որ խաղաղութեան օգնական

և փրկիչ անձանց մերոց Քրիստոս Աստուած մեր, պարսպեալ պահեա զժողովուրդս քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւղ քո՝ ի խաղաղութեան: Փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն, արժանաւորեա զոհոթեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և :

ՔԱՐՈԶ ԽԱԶԻ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՛, կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւղ քով՝ ի խաղաղութեան, փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն: Արժանաւորեա զոհոթեամբ փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ, այժմ և :

ԻՐԱՏՔ ՎԱՍՆ ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիւս, 'ի
տուն Տեառն երթիցուք մեք :

Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս
քո երուսաղէմ :

Զերուսաղէմ շինեալ որպէս քաղաք,
և բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ :

Անդ ելանէին ազգք՝ ազգք Տեառն,
'ի վկայութիւն խորայելի, խոստովան
լինել անուան Տեառն :

Անդ արկեալ են աթոռք դատաս
տանի. աթոռս արկեալ են 'ի տան
Դաւթի :

Հարցէք զողջունէ երուսաղէմի, և
զշինութենէ՝ ոյք սիրէք զՏէր :

Եղիցի խաղաղութիւն 'ի զօրու
թեան քում, և շինութիւն յաշ
տարակս յամուրս քո :

Վասն եղբարց և ընկերաց իմոց խօ
սեցայ զխաղաղութիւն, վասն քոյ և
վասն տան Տեառն Աստուծոյ մերոյ
խնդրեցաք զբարութիւն 'ի քէն :

Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո
ղորդի աղախնոյ քո. և արա առ իս
նչան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն .
զի դու Տէր օգնեցեր ինձ , և միսի
թարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՔԱՐՈՋ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Սուրբ եկեղեցեալս աղաչեսցուք
զՏէր՝ զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մե-
ղաց . և կեցուսցէ շնորհիւ ողոր-
մութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր
Աստուած մեր՝ կեցո և ողորմես :

ԱՂՕԹՔ

Առ դրան սրբոյ եկեղեցւոյս , և ա-
ռաջի աստուածընկալ և պայծառաց-
եալ սուրբ նշանացս՝ խոնարհեալ եր-
կիւղիւ երկիրպագանեմք . զսուրբ և
զհրաշայի և զյաղթող տէրութիւն
նրդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք ,
և քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
թիւն և զփառս հօր և որդւոյ և
հոգւոյդ սրբոյ . այժմ և միշտ և :

ՓՈԽ

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն եր-
կիր . ծառայեցէք Տեառն ուրախու-
թեամբ :

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ .
ծաներուք , զի նա է Տէր Աստուած
մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մէք էաք . մէք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա :
Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովա
նութեամբ , և օրհնութեամբ 'ի
յարկըս նորա :

Խոստովանեղերուք Տեառն , և օրհն
եցէք զանունն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողոր
մութիւնն նորա . ազգէ մինչեւ յազգ
է ճշմարտութիւնն նորա :
Փառք հօր և որդւոյ և :

ՔԱՐՈՁ

Օրհնեսցուք զամենակալն Աստուած
զհայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս
տոսի . որ արժանի արար զմեզ կալ
'ի տեղւոջ փառաբանութեան և եր
գել զերգս հոգեւորս : Ամենակալ
տէր Աստուած մեր՝ կեցո և ողորմեա :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստ
ուածընկալ և պայծառացեալ սուրբ

նշանացս, և սուրբ սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիրդիւ երկիրպագանեմք. զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող ըզյարութիւնդ քո փառաւորեմք. և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Ի յարկի սրբութեան և ՚ի տեղւոջ փառաբանութեան. հրեշտակաց բընակարանիս և մարդկան քաւարանիս, և առաջի աստուած ընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս և սուրբ սեղանոյս խոնարհեալ երկիրդիւ երկիրպագանեմք. զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող զյարութիւնդ քո օրհնեմք և փառաւորեմք. և ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք. զօրհնութիւն և զփառս ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից խաղա-
ղական ժամուն, որ կատարի 'ի դէմն Հոգւոյն
Աստուծոյ. այլ և 'ի դէմն Բանին Աստուծոյ՝ որ
եղաւ 'ի գերեզմանի. և էջ 'ի դժոխս, և խա-
ղաղութիւն արար Հոգւոյն:

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ,
յամենայն ժամ օրհնութիւն նո-
րա 'ի բերան իմ:

Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ. լուիցեն
հեզք, և ուրախ եղիցին:

Մեծ արարէք զՏէր ինեւ, և բարձր
արասցուք զանուն նորա 'ի միասին:
Խնդրեցի 'ի Տեառնէ և լուաւ ինձ,
յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկ-
կեաց զիս:

Մատիք առ Տէր և առէք զլոյս, և
երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն:

Այս աղքատ կարգաց առ Տէր, և
Տէր լուաւ ամա. յամենայն նեղու-
թենէ սորա փրկեաց զսա:

Բանակք հրեշտակաց Տեառն շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք, և պա-
հեն զնոսա:

Փառք հօր և որդւոյ և :
Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և :

ԵՐԳ ԱՍՏԻՃԱՆԱՅ

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր
կարգացի, և լուաւ ինձ Տէր փրկ-
կեաց զանձն իմ 'ի շրթանց նենգա-
ւորաց և 'ի լեզուէ չարէ :
Զի՞ տացի քեզ կամ զի՞նչ յաւել-
ցի՝ լեզու նենգաւոր :

Զկանոնն բովանդակ ասա : Բայց ոմանք ալէլու-
չառեն, զի երգ աստիճանաց է :

ՍԱՂՄՈՍ ԶԷ .

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ,
'ի տուէ կարգացի և 'ի գիշերի
առաջի քո :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր .
խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուա-
ծքս իմ :

Փառք հօր և որդւոյ և :
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ա :
Օրհնութիւն և փառք հօր և :
Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՍԱՂԱՄԱՍ Դ .

Ի կարգալ խմում լուար ինձ Աստու
ուած ըստ արդարութեան, 'ի նեղութեան
ինձ անդորր արարեր . ողորմեա
ինձ և լուր աղօթից խմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչեւ յէրբ էք
խստասիրտք . ընդէ՞ր սիրէք զնանրու
թիւն, և խնդրէք զստութիւն :

Ծաներուք զի սքանչելիս արար Տէր
սրբոյ իւրում . և Տէր լուիցէ ինձ 'ի
կարգալ խմում առ նա :

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք . զոր
ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս
ձեր զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագս արդարութեան,
և յուսացարուք 'ի Տէր :

Բազումք ասէին, թէ ո՛ր ցուցցէ մեզ
զբարութիւն Տեառն . նշանեցաւ առ
մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ու
րախութիւն սրտից մերոց :

Ի պտղոյ ցորենոյ, գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն նըն
ջեսցուք և զարթիցուք . զի դու Տէր

միայն առանձին յուսովքո բնակե-
ցուցեր զմեզ :

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յան-
դիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ
քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ
ես. բժշկեա զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու
Տէր մինչեւ յէրբ :

Դարձ Տէր և փրկեա զանձն իմ. կե-
ցո զիս Տէր ըստ ողորմութեանքում:
Ձի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ գբեզ
կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի
առ քեզ :

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան ի-
մում լուացի զամենայն գիշեր զմա-
հիճս իմ, և արտասուօք իմովք զան-
կողինս իմ թացի :

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ,
և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն
թշնամեաց իմոց :

Իբաց կացէք յինէն ամենեքեան,
ոյք գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ

Տէր աղօթից խնոց , և Տէր զխընդ-
րուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ա-
մենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս
և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և
խռովեսցին :

Մինչեւ յե՞րբ Տէր մոռանաս զիս իս-
պառ , մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես
զերեսս քո յինէն :

Մինչեւ յե՞րբ դնեմ զխորհուրդս յան-
ձըն իմ , և ցաւք սրտի իմոյ զաւուրս :

Մինչեւ ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին
ի վերայ իմ . նայեա և լուր ինձ Տէր
Աստուած իմ :

Լոյս տուր Տէր աչաց իմոց , զի մի-
երբէք ննջեցից ՚ի մահ :

Մի ասացէ թշնամին , թէ յաղթե-
ցի նմա , կամ նեղիչք իմ ցնծացեն
թէ ես սասանեցայց :

Ես յողորմութիւնս քո Տէր յուսա-
ցայ . ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի փրկու-
թեան քում. օրհնեցից զՏէր զբա-
րերարդ իմ :

Պահեա զիս Աստուած իմ , զի ես ՚ի
քեզ յուսացայ . ասացի Տեառն , Տէր

իմես դու, և բարիք իմինձ իքէն են :
Սրբոց քոց՝ որք են յերկրի քում,
սքանչելի արարեր զամենայն կամս
իմ ի նոսա :

Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :
Ոչ ժողովեցայց ի ժողովս նոցա յա-
րեանց, և ոչ յիշեցից զանուանս
նոցա ի շրթունս իմ :

Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ
և բաժակի իմոյ, դու ես որ այսրէն
դարձուցանես զժառանգութիւն իմ
յիս :

Վիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ :
Օրհնեցից զՏէր՝ որ իմաստուն արար
զիս. մինչ ի գիշերի եւս խրատեցին
զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր առա-
ջի իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ
աջմէ իմմէ զի մի սասանեցայց :

Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ
իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, եւս և
մարմին իմ բնակեսցի յուսով :

Զի ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս,

և ոչ տացես սրբոյ քում տեսանել
զապականութիւն :

Յուցեր ինձ զճանապարհս քո կենաց,
լցուցեր զիս ուրախութեամբ երե-
սաց քոց 'ի քաղցրութենէ վայել-
չութեան աջոյ քո մինչ իսպառ :

Լուր Տէր արդարութեան, և նայեա
'ի խնդրուածս իմ. ունկն գիր աղօթից
իմոց՝ զի ոչ չրթամբք նեղաւորօք :

Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն,
և աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն :

Փորձեցեր զսիրտ իմ և քննեցեր 'ի
գիշերի. փորձեցեր զիս՝ և ոչ գտաւ
յիս անիրաւութիւն :

Մի՛ խօսեսցի բերան իմ զգործս որ
գւոց մարդկան. վասն բանից չրթանց
քոց ես պահեցից զճանապարհս
խիստս :

Հաստատեա զշաւիղս իմ 'ի ճանա-
պարհի քում, զի մի՛ գայթակղես
ցին գնացք իմ :

Ես առ քեզ Տէր կարդացի՝ զի լը-
ուար ինձ Աստուած. խոնարհեցո
առ իս զունկնքո և լուր բանից իմոց :
Աքանչելի արարեր զողորմութիւնս

քո, ո՛ր փրկես զայնոսիկ ոյք յուսա
ցեալ են ՚ի քեզ, յայնցանէ ոյք
Հակառակ կան աջոյ քո :

Պահեա զիս որպէս բիբ ական, ընդ
Հովանեաւ թեւոց քոց ծածկեսցես
զիս յերեսաց ամբարշտաց՝ ոյք տա
ռապեցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, և
՚ի ճարպս իւրեանց արդելին, և բե
րանք նոցա խօսեցան զամբարտա
ւանու թիւն :

Մերթեցին զիս և այժմ դարձեալ
պատեցան զինեւ . ուշ եդին խո
նարհեցուցանել զիս յերկիր :

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ,
զի պատրաստի յորս, և որպէս կո
րիւն առիւծու զի նստի դարանեալ:
Արի Տէր ժամանեայ նոցա և խա
փանեա զնոսա . փրկեա զանձն իմ
յամբարշտաց ՚ի սրոյ և ՚ի ձեռաց
թշնամւոյն :

Տէր կորս զնոսա յերկրէ, բաժանեա և
խափանեա զնոսա ՚ի կեանս իւրեանց :
Պապանեօք քովք լցան որովայնք նո
ցա . յադեցան կերակրովք և թողին

զմնացուածս տղայոց իւրեանց :
Ես արդարութեամբ երեւեցայց ե-
րեսաց քոց . և յագեցայց յերեւիլ
փառաց քոց :

Դատ արա ինձ Աստուած, և իրաւ
արա ինձ 'ի դատաստանի իմում :
Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'ի մարդոյ մե-
ղաւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս :
Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես, ըն-
դէ՞ր մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում
գնամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :
Առաքեա Տէր զլոյսքո և զճշմար-
տութիւն քո, զի առաջնորդեացեն
ինձ և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ
և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած, որ ուրախ առնէ զման-
կութիւն իմ :

Խոստովանեղէց քեզ օրհնութեամբ՝
Աստուած Աստուած իմ :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խռովեա զիս, յուսա առ
Աստուած, խոստովանեանմա՝ փրկիչ
երեսաց իմոյ Աստուած է :

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց, և

Տէր յընկերել ինձ փութա :
Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին, ոյք
խնդրէին զանձն իմ. դարձցին յետս և
ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար :
Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք :

ոյք ասէին ինձ վաչ վաչ :
Յնծասցեն և ուրախ լիցին իբեզա
մենեքեան, ոյք խնդրեն դքեզ Տէր :
Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է
Աստուած, և ոյք սիրեն զփրկու
թիւնս քո :

Ես աղքատ և տնանկ եմ, Աստուած
օգնեա ինձ . օգնական և փրկիչ իմ
ես, դու Տէր իմ՝ մի յամենար :
Տուր զօրութիւն ծառայի քո. կեցո
ղորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս
նչան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
դի դու Տէր օգնեցեր ինձ, և մխի
թարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Ե Ր Գ

Շնորհեա՛ մեզ, Տէր, 'ի գիշերի՛
 զերկնային զխաղաղութիւնն քո՛.
 և պահեա՛ զմեզ 'ի պատրանաց թըշ-
 նամւոյն՝ ամենայա՛ղթ զօրութեամբ
 սուրբ խաչի՛ քոյ։ Տէր Աստուա՛ծ
 փրկութեան իմոյ 'ի տուէ կարգացի՛
 և գիշերի առաջի՛ քոյ։ Մայեհն ա-
 ղօթք իմ առաջի՛ քոյ Տէր. խոնար-
 հեսցի ունկն քո 'ի խնդրուա՛ծս իմ։
 Եկեսցէ առ մե՛զ, Տէ՛ր, պահապան
 'իքէն, և պահեսցէ զմե՛զ յամենայն
 ժամ։ Առաքեա 'ի մե՛զ, Տէ՛ր, զզօրու-
 թիւն սրբոյ խաչին՝ որ պահեսցէ ըզ-
 մե՛զ յամենայն ժամ։ Արժանի արա՛,
 Տէ՛ր, զերեկս զայս խաղաղութեամբ
 և առանց փորձութեան անցո ը՛զ
 մեօ՛ք։ Արժանաւորեա, Տէր, զգիշերս
 զայս խաղաղութեամբ և առանց մե-
 ղաց պահելով զմե՛զ։ Ը՛նդ մե՛զ
 Տէր Աստուած՝ գիտաւջիք հեթանոսք
 և պարտեցարո՛ւք. զի Աստուած ընդ

մեզ է։ Եւ լուարուք զայս 'ի ծագաց
մինչեւ 'ի ծագս երկրի' . զի : Եւ հզօ-
րացեալքդ պարտեցարո՞ւք . զի : Եւ զի
թէպէտ և դարձեալ զօրանայք դար-
ձեալ 'ի պարտութիւն մատնեսջի՞ք . զի :
Եւ ըզխորհուրդն զոր խորհիք՝ խա-
փանէ Տէ՛ր . զի : Եւ զբանն զոր
խօսիք՝ մի՛ մնացէ առ ձե՛զ . զի : Եւ
քանզի յերկիւղէ ձերմէ մեք ո՛չ եր-
կիցուք , և ո՛չ խռովիցո՞ւք . զի : Եւ ըզ
Տէր Աստուած մեր փառաւոր արաս-
ցուք , և նա եղիցի մեզ յերկիւղ . զի :
Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք 'ի նա , և
նա եղիցի մեզ 'ի սրբութիւնն . զի :
Եւ յուսացեալ եղիցուք մեք 'ի նա , և
նա եղիցի մեզ 'ի փրկութիւնն . զի : Եւ
ահաւասիկ ես և մանկունք իմ , զոր
ես ինձ Աստուա՞ծ . զի : Եւ ժողո-
վուրդ որ նստէր 'ի խաւարի՝ ետես
զլոյս մե՛ծ . զի : Եւ որ բնակեալդ
էք 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու ,
լոյս ծագեացի առ ձե՛զ . զի : Եւ քան

զի մանուկ ծընա՛ւ, որդի և տուա՛ւ
մե՛զ. զի : Եւ որոյ իշխանութիւն իւր
'ի վերայ ուսոց իւրո՛ց. զի : Եւ որ կու
չի անուն նորա մեծի խորհրդոյ. հը
րեշտակ. զի : Եւ սքանչելի խորհրդ
դակի՛ց. զի : Եւ Աստուած հզօր իշ
խա՛ն. զի : Եւ իշխան խաղաղութեան
հայր հանդերձելոյ յաւիտենի՛ն. Տէր
Աստուած ընդ մեզ է՛ : Եւ փա՛ռք հօր
և որդւոյ և հոգւոյն սրբո՛յ. այժմ՛ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.
ամէ՛ն :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Ի մերձենալ երեկոյիս՝ համբառնամք
զձեռս մեր 'ի սրբութիւն. զոր ինչ
մեղաք այսօր խորհրդով, բանիւ, կամ
դործով՝ յանկողինս մեր զղջանալով.
խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից
մերոց ծածկազխտից Աստուծոյ, յու
սալով յողորմութիւն քո : Եւ մեք
միաբան գոչեսցուք. յիշեալ ըզմեզ
Տէր, յորժամ դաս արքայու
թեամբ քով, և ողորմեա մեզ :

ՔԱՐՈՋ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա-
 Գոհացարուք զՏեառնէ, որ իւրով
 ողորմութեամբն առաջնորդեաց մեզ
 'ի գործս տուրնջեան, և շնորհեաց
 մեզ միաբան գալ հասանիլ 'ի հան-
 գիստ գիշերիս : Եւ մեք յամենայն
 ժամ աղաչեսցուք զմարդասէրն Աս-
 տուած, լինել պահապան անձանց
 մերոց, և նա իւրով ողորմութեամբն
 պահեսցէ զմեզ, և առաջնորդեալ
 հասուցէ յիւր բարութեան հան-
 գիստն. զոր խոստացաւ սիրելեաց
 իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս
 Քրիստոս. Տէրն ամենակալ կեցուցէ
 և ողորմեսցի : Զհանգիստ գիշերիս :
 Զհրեշտակ : Զքաւութիւն : Զսրբոյ :
 Եւ եւս : Զանձինս : Ողորմեաց :

ԱՂՕԹՔ

Տէր բարերար, որ մեծաւ գթու-
 թեամբ քով պատրաստեցեր գյաւի-
 տենական հանգիստն առաքինու-
 թեամբ աշխատելոցն, և կոչեցեր առ-
 քեզ քաղցր ձայնիւ զճանրաբեռն

եալսն և զտաժանեալսն մեղօք, հան-
գիստնոցա խոստանալով: Շնորհեա և
մեզ Տէր՝ անխռով խաղաղութեամբ
ըզգիշերս անցուցանել: և 'ի ծանրու-
թենէ մեղաց զաշխատեալքս՝ ապա-
հովեա ողորմութեամբ քով: և արժա-
նաւորեա մշտնջենաւոր հանգստեանն
ընդ ամենայն սուրբս քո: Եւ գոհա-
նալով փառաւորեցուք զքեզ ընդ
հօր և ամենասուրբ հոգւոյդ, այժմ և:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Պարգեւատու բարեաց և աղբիւր
խաղաղութեան Տէր Աստուած մեր,
յամենայն սատանայական խռովութեանց
խաղաղացո զմիտս մեր և
զխորհուրդս՝ 'ի գիշերիս յայամիկ և
յամենայն ժամանակի: Որպէս զի ա-
ռաջնորդեալք յանցաւոր կենցաղոյս
ժամանեցուք յաւիտենական երկնից
արքայութեան քո: զոր պատրաստե-
ցեր 'ի սկզբանէ աշխարհի սրբոց քոց:
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւո-
րեցուք զհայր և զորդի և զսուրբ հո-
գիդ, այժմ և միշտ և:

ՍԱՂԽՈՍ ԻԶ .

Տէր՝ լոյս իմ և կեանք իմ, ես յուժ
մէ՞ երկեայց. Տէր ապաւէն կենաց
իմոց՝ ես յուժմէ՞ գողացայց :

Ի մերձե՛նալ առ իս չարաց ուտել
զմարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ՝ նոքա տկարացան և անկան :

Թէ պատրաստիցի 'ի վերայ իմ պա-
տերազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ, և թէ
յարիցէ 'ի վերայ իմ ճակատամարտ,
սակայն և այսուիկ 'ի քեզ Տէր յու-
սացայ :

Զմի խնդրեցի 'ի Տեառնէ , և զսոյն
աղաչեմ . բնակիլ ինձ 'ի տան Տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայելչութիւն Տեառն,
և հրաման տալ 'ի տաճարի նորա :

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում
յաւուր չարի . ընդ յարկաւ արար
զիս 'ի ծածկոյթ խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս . և այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ
թշնամեաց իմոց :

Շուրջ եղէց՝ և մատուցից 'ի խորանի
նորա պատարագ օրհնութեան . օրհն

Նեցից և սաղմոս ասացից Տեառն :
Լուր Տէր ձայնի իմում , զի կարդացի
առ քեզ . ողորմեա ինձ . և լուր ինձ ,
զիքեզ անսաց սիրտ իմ . և խնդրեցին
երեսք իմ , զերեսսքո Տէր խնդրեցին :
Մի դարձուցաներ զերեսսքո յինէն .
և մի՛ խոտորիր բարկութեամբ 'ի ծա-
ռայէ քումմէ :

Օգնական իմ լեր Տէր՝ մի՛ անարգեր
զիս , և մի՛ թողուր զիս Աստուած
փրկիչ իմ :

Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս . և
Տէր իմ ընկալաւ զիս :

Օրէնսդէտ արա զիս Տէր 'ի ճանաչ-
պարհի քում . և առաջնորդեա ինձ
'ի շաւիղս քո ուղիղս :

Վասն թշնամեաց իմոց , մի՛ մատներ
զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Յարեան 'ի վերայ իմ վկայք մեղաց . և
ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւր-
եանց :

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն
Տեառն՝ յերկրին կենդանեաց , համ-
բեր Տեառն՝ և քաջալերեաց . զօրաս-
ցի սիրտ քո և համբեր Տեառն :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Տ
բձ
այեանց սիրով հայրըդ գըլթած 'ի
 քո ստեղծեալ գործըս ձեռանց .
 և ըղբանակըս հրեշտակաց տուր պա-
 հապան մեզ տրկարացս . փըրկեա
 զանձինս 'ի փորձանայ 'ի խաւարի՝
 շրջող դիւանց . զի՞ 'ի՛ տուբնջեան և
 գիշերի տացութեզ փառս անկրուելի՝
 է՛ին անեղ անըսկըղբան ծընունդ ան-
 ճան ողբի և բան . ո՛ր արարե՛ր ըղ-
 տի՛ւ գործոյ և ըղգիշեր 'ի հանգիստ
 քնոյ . տո՛ւր 'ի նընջե՛լ աչաց մարմնոյ
 արթուն լինե՛լ մեզ ըստ հոգւոյ . զի՞
 Բա՛բուն հոգւոց բանաւորաց աղբիւր
 լուսոյ բաշխող շնորհաց . 'ի փակել
 դրանց բնութեանց մարմնոց լոյս
 տուր աչաց սըրտից մերոց . 'ի գիշե-
 րաց առ քեզ կանխել ընդ հրեղի-
 նացն օրհնաբանել . զի՞ 'ի՛ :
 Սո՛ւրբըդ սըրբոց Երրորդութիւն ըղ-
 մեզ մաքրեա՛քեզ բնակութիւն . շը-

նորհեա ընդ մանկանցն առանձնատի
հանգչել ընդ քեզ ՚ի յանկողնի՝ տո՛ւր
ըզհայցուած բարեկամին ըզփոխ ե-
րից նըկանակի՞ն. զի՞նք ՚ի՛ :

Ե՛րեւելի լոյս ըստե՛ղծեր զ՞տիւ և ըզ-
գիշե՛ր բաժանեցեր. ծագեա մեզ Տէ՛ր
՚ի գի՞շերի ըզճառագայթս ի՛մանալի՝
տո՛ւր յամենայն ժամանակի զսրահ-
պանող անձ քո հովանի՝. զի՞նք ՚ի՛ :

Սի՛րոյ քո հուր արկեալ յերկիր բոր-
բոքեսցի՛ ՚ի հոգիս մեր. զխո՛րհուրդ
սրբտի՛ց մեր մաքրե՛սցէ զլոյս գիտու-
թեան քո՛ փայլեսցէ՝. ՚ի՛ քնոյ մահու
զմեզ զարթո՛ւսցէ զմիտըս բոցով քո
վառեսցէ՝. զի՞նք ՚ի՛ :

Ի՛ քեզ նայիմք լոյսդ անմատոյց ՚ի
զգայակա՛ն ծածկեալ լուսոյ. ո՛ր վա-
սըն մե՛ր եղա՛ր ՚ի՛ գբի և նընջեցեր
՚ի՛ տապանի՝. ան մեզ նընջեա ար-
թուն բնո՛ւթիւն հերքեա զչարի՛ն
ներգործութի՛ւն. զի՞նք ՚ի՛ :

Է՛իդ լուսոյ անըստուէ՛րի պաղատա-

նօ՛ք կամք առաջի՛. ո՛ր փակեալ դը-
րամքք յերեկոյն երեւեցար մե՛տա-
սանի՛ն. ը՛նդ Թովմայի առ քեզ գո՛-
չեմք Տէր և Աստո՛ւած զքեզ դաւա-
նեմք. է՛նչ և՞ ան մեզ յերեկոյնս
և տուր զողջոյն քո՛յի հոգի՛ս :

Բամեալքս ըզքեզ Տէր աղա՛չեմք մեզ
յօգնու[թի՛ւն նայեա հայցեմք. պա-
հապա՛նդ խորանջի՛ շնչանց մերոց
լե՛ր հովանի՛. օ՛թեա առ մեզ խաղա-
ղա՛րար և նընջեսցո՛ւք անխռովաբա՛ր.
զի՛նք ընդ անաւօտս կանխե՛սցուք
օրհնե՛լ ըզքեզ ը՛նդ հօր հոգւո՛վ :
Գո՛չման փողոյն Գաբրիէ՛լի ո՛ր ՚ի վերջ
նո՛ւմըն գիշերի՛. լը՛սել արա զմեզ ան-
ժա՛նի և անջակողմն օ՛գեաց դասի՛.
անշէջ վառեալ լոյս լապտե՛րաց ըստ
իմաստո՛ւն հինգ կուսանանցն. զի՛նք
ընդ փե՛սայիդ ՚ի յառանգաստ հար-
սուե՛ք հոգւով մը՛տցուք ՚ի փառս :
Հալածեա՛ի մէ՛նջ Տէ՛ր, նըշանա՛ն խա-
ջի քո՛ զընդդիմամա՛րտ և զաներե՛

ւոյթ գազանն. և մի տար յապակա-
նոլթիւն գքո ժանգուլթիւնա :
Բարեխօսեա՛ վասըն մեր Աստուածա-
ծի՛ն Մարիամ. որ ծընա՛ր զՏէր Աս-
տուա՛ն՝ որ հովուէրըն զիսրայէլ :
ա՛մենա՛ղօր և ըսքանչելի փառօքն
իւրո՛վք :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Տէր մի գարձուցաներ զերեսս քո յի-
նէն. Տէր բարերար՝ աղաչեմ զքեզ,
օգնական իմ լեր : Տէր՝ մի անարգեր
զիս. և մի թողուր զիս Աստուած
փրկիչ իմ :

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած,
և ինդրեսցուք ՚ի նմանէ. զի առա-
քեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ
եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական
գիշերիս, ՚ի դիւական խռովութենէ
ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին
մեր մինչեւ ՚ի կատարումն ժամանա-
կի ամաց մերոց :

Ամենակալ Տէր Աստուած մեր :

ԱՂՈԹՔ

Շնորհատու բարեաց՝ յամենայնի առաւ անմահ Տէր, աղաչեմք զքեզ՝ փարատեա յանձանց մերոց զաղջաւմըջին և զխաւարային խորհուրդս։ Ի պատրանաց բանսարկուին պահեա զմեզ, և շնորհեա մեզ հաւատով ապաւինիլ յամենասուրբ Երրորդու թիւնդ՝ ՚ի հայր և յորդի և ՚ի սուրբ հոգիդ. այժմ և միշտ և։

Յ-----ըստ հայկ. առաք. Ամբիճքն, է-ի Երմ
-----ըստ հայր մեր որ յերկինս։

ՍԱՂԾՈՍ ձԺԸ.

Երանեալ են ամբիճք ՚ի ճանապարհի, և ոյք գնան յօրէնս Տեառն։ Երանի՝ ոյք քնեն զվկայու թիւնս նորա. բոլորով սրտիւ իւրեանց խընդրեսցեն զնա։ Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնու թիւն՝ ՚ի ճանապարհս նորա գնասցեն։ Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո՝ ՚ի պահել ինձ յոյժ։ Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճա

նապարհք իմ, 'ի պահել ինձ զար-
դարութիւնս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի, 'ի զգուշա-
նալ ինձ 'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէցքեզ Տէր յուղղու-
թիւն սրտի իմոյ. որպէս ուսայց զի-
րաւունս արդարութեան քո :

Զիրաւունս քո պահեցի. մի՛ թո-
ղուր զիս մինչ խապառ :

Ի՞նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանա-
պարհս իւր, այլ 'ի պահել զբանս քո :

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ.
մի՛ մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց.
Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո,
որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ :

Օրհնեալ ես դու Տէր. ուսո ինձ
զարդարութիւնս քո :

Շրթամբք իմովք պատմեցից զամե-
նայն իրաւունս բերանոյ քո :

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց
զուարճացայ, որպէս յամենայն 'ի
մեծութեան :

Ի պատուիրանս քո հոգացայ. և ըզ-
գուշացայ 'ի ճանապարհս քո :

Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ոչ մոռա-

ցայ զբանս քո :

Հատո ծառայի քում, զի կեցից և
պահեցից զբանս քո :

Զարթո զաչս իմ, և նայեցայց 'ի սքան
չելիս օրինաց քոց :

Պանդուխտ եմես յերկրի. մի՛ թա
գուցաներ յինէն զպատուիրանս քո :

Փափաքեաց անձն իմ, 'ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Սաստեցեր ամբարտաւանից. անի
ծեալ՝ ոյք խոտորեցան 'ի պատուի
րանաց քոց :

Իբաց արա յինէն զնախատինս և
զարհամարհանս. զի զվկայութիւնս
քո խնդրեցի :

Քանզի նստան իշխանք՝ և չարախօ
սէին զինէն. այլ ծառայ քո խորհէր
յիրաւունս քո :

Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին. և
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող. Տէր
կեցո զիս ըստ բանի քում :

Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ. և
լուար ինձ. ուսո ինձ զարդարու
թիւնս քո :

Ի ճանապարհս արդարու թեանց քոյ
իմաստունն արա զիս , և քննեցից
զսքանչելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձրա-
նալ . հաստատեա զիս 'ի բանս քո :

Զճանապարհս մեղաց 'ի բաց արա
յինէն . և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :

Զճանապարհս ճշմարտութեան քո
ընտրեցի . և զիրաւունս քո ես ոչ
մոռացայ :

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո .
Տէր մի՛ յամօթ առներ զիս :

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոյ
ընթացայ . զի անդորր արարեր սըր-
տի իմոյ :

Օրէնագէտ արա զիս Տէր 'ի ճանա-
պարհս իրաւանց քոյ . և խնդրեցից
զնա յամենայն ժամ :

Իմաստունն արա զիս , և քննեցից
չօրէնս քո . և պահեցից զնա բոլո-
րով սրտիւ իմով :

Առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս պատ-
ուիրանաց քոյ , զի ընդ նոսա հա-
ճեցայ :

Խոնարհեցո զսիրտ իմ 'ի վկայու-
թիւնս քո , և մի՛ յաղահուծիւնն :

Դարձո զաչս իմ, զի մի տեսից ըզ-
նանրութիւն. ի ճանապարհս քո կե-
ցո զիս :

Հաստատեա ծառայի քում՝ զբան
քո յերկիւղ քո :

Հան յինէն զնախատինս, զոր և կար-
ծեցի. զի դատաստանք քո քաղցր են :

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց,
յարդարութեան քում կեցո զիս :

Եկեացէ՛ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո Տէր, և փրկութիւն քո ըստ բա-
նի քում :

Տաց պատասխանի ոյքնախատեն զիս
բանիւք, զի ես՝ի բանս քո յուսացայ :

Մի՛ ՚ի բացեայ առներ՝ի բերանոյ իմ
մէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ

յոյժ. զի յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից :

Գնայի եմ յանդորրու. զի զպատ-
ուիրանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
Թագաւորաց, և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո՝ զոր սի-
րեցի :

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրա-
նիս քո՝ զոր սիրեցի, և խորհէի յար-
դարութեան քում :

Յիշեալ քան ծառայի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս :

Սա մխիթարեցէ զիս 'ի խոնարհու-
թեան իմում. զի բան քո կեցոյց զիս :
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտո-
րեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
Տէր, և մխիթարեցայ :

Տրամութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւո-
րաց, և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղ-
ւոջ պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր, և
պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ 'ի ճանապարհ 'ի կեանս,
զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Բաժին իմ ես դու Տէր, ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո :

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ
իմով. ողորմեա ինձ ըստ բանի քում :

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ. և դարձ
ռուցի զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո :
Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ. զի
պահեցի զպատուիրանս քո :

Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ.
այլ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան. լի
նիլ առ քեզ, վասն իրաւանց և ար
դարութեան քո :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղա
ծաց քոց, որոց պահեալ էին զպատ
ուիրանս քո :

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ եր
կիր. զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառա
յի քում Տէր, ըստ բանի քում :

Զքաղցրութիւն, զխրատ, և զգիտու
թիւն ուսո ինձ. զի 'ի պատուիրանս
քո ես հաւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ.
վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի
յոյժ :

Քաղցր ես դու Տէր, և քաղցրու
թեամբ քով ուսո ինձ զարդարու
թիւնս քո :

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք
ամբարտաւանից. այլ ես բոլորով
սրտիւ իմով քննեցի զպատուիրանս քո:
Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա.

այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ:

Բարի է ինձ, զի խոնարհ արարեր զիս,
որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո:
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո, բան
զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ:

Ձեռք իմ արարին՝ և ստեղծին զիս.
Իմապտուն արա զիս՝ և ուսայց զպատու
ութիւնս քո:

Երկիւղած ք. քո տեսցեն զիս՝ և ուրախ
եղիցին. զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:
Ծանեայ Տէր զի արդարութեամբ են
դատաստանք քո. յիրաւի խոնարհե
ցուցեր զիս:

Եղիցի ողորմութիւն քո ՚ի մխիթարել
զիս, ըստ բանի քում, զճառայս քո:
Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կե
ցից. զի օրէնք քո խօսք իմ էին:

Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք ՚ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս.
այլ ես հոգացայ ՚ի պատուիրանս քո.
Խրատեցին զիս երկիւղածք քո, և ոյք

Ճանաչեն զվկայութիւնս քո :
 Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան քում, զի մի ամաչեցից :
 Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
 Սպասեցին աչք իմ բանի քում . աւսացի՝ երբ մխիթարեսցէ զիս :
 Եղէ ես որպէս տիկ 'ի պարզի . զի զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո . երբ արասցես ինձ իրաւունս 'ի հաւրածաց իմոց :
 Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդ զքս . այլ ոչ որպէս զօրէնս քո :
 Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են . 'ի նանիր հաւածեցին զիս . օգնեա ինձ :
 Փոքր մի եւս՝ և կորուսանէին զիս յերկրի . այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :
 Ըստ ողորմութեան քում կեցի զիս . և պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քո :
 Յաւիտեան Տէր՝ բան քո կայ յերկրինս . ազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ և կայ :
Հրամանի քում մնայ տիւ . զի ամե-
նեքեան ծառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին ,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ
էի 'ի խոնարհութեան իմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայց զարդ արու-
թիւնս քո . զինոքօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես , և կեցո զիս . զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք 'ի կորու-
սանել . զի զվկայութիւնս քո ես 'ի
միտ առի :

Յամենայն կատարածի տեսի զվտխ-
ճան , յոյժ անդորր էին ինձ պատ-
ուիրանք քո :

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո . զօրհա-
նապազ խօսք իմ էին :

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արա-
րեր զիս 'ի պատուիրանս քո . զի
յաւիտեան իմ էին :

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ ի-
մաստուն եղէ . զի վկայութիւնք քո
խօսք իմ էին :

Քան զծերսն իմաստուն եղէ . զի ըզ-

պատուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց ար-
գելի զոտս իմ . որպէս զի պահեցից
զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ .

զի դու օրէնսդ էտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմս իմ բանք
քո քան զմեզր՝ բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ՝ ա-
տեցի զամենայն ճանապարհս չարաց :

զի դու օրէնսդ էտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց , և
լոյս տան շաւղաց իմոց :

Երգուայ և հաստատեցի . զի պա-
հեցից զամենայն իրաւունս արդա-
րութեան քո :

Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . Տէր՝ կե-
ցո զիս ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց
Տէր , և զիրաւունս քո ուսո ինձ :

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն
ժամ , և զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եդին ինձ մեղաւորք որոգայթ . 'ի
պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ .
Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւ-

Լիտեան. զի ցնծութիւն է սրտի իմոց :
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ, առնել
զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վա-
սըն հատուցման :

Ձանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սի-
րեցի :

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և ես
ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և քըն-
նեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և կե-
ցո զիս. և մի յամօթ առնելո՞ղ զիս ի
յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և խոր-
հեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :
Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ապըս-
տամբք եղեն յարդարութեանց քոց .
զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք
նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն
մեղաւորս երկրի. վասն այսորիկ սի-
րեցի զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ. զի ի դատաստանաց քոց երկ-
եայց յոյժ :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի՛ մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Ընկալ զծառայս քո 'ի բարի . զի մի՛ ամբարտաւանք զգուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում՝ Տէր և բանից արդարութեան քո :

Այս քնդ ծառայի քում՝ Տէր ըստ ոչ զորմութեան քում . զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս , և ծանեայց զվկայութիւնս քո : Ժամ է պաշտել զՏէր . խափանեցին զօրէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո , բան զամենայն ոսկի և զտպագիտն : Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ . զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Սքանչելի են վկայութիւնք քո , վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ : Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է , և իմաստուն առնէ զտղայս : Զբերան իմ բացի , և առի զհոգի 'ի

պատուիրանսքո փափագեաց անձն իմե
Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քո :
Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ
ըստ բանի քում, և մի տիրեսցեն
ինձ ամենայն մեղք :

Փրկեա զիս 'ի զրպարտութենէ մարդ-
կան. և պահեցից զպատուիրանս քո :
Երեւեցո զերեսս քո 'ի ծառայս քո,
և ուստ ինձ զարդարութիւնս քո :
Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց. զի
ոչ պահեցին զօրէնս քո :

Արդար ես դու Տէր, և ուղիղ են
դատաստանք քո :

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկա-
յութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ :
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ :

Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծառայ
քո սիրեաց զսա :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ. և
զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
Արդարութիւնքո՝ արդարութիւն յա-
ւիտենից. և օրէնք քո ճշմարիտ են :
Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս. և

սլատու իրանք քո խօսք իմ էին :
Արդարու թեամբ են վկայութիւնք
քո յաւիտեան . իմաստուն արա և
կեցո զիս :

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ
իմով . լուր ինձ Տէր , զի զարդարու
թիւնս քո խնդրեցի :

Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս .
և սահեցից զվկայութիւնս քո :
Կանխեցի տարածամու՝ աղաղակեցի .
և ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու . 'ի
խօսիլ ինձ զբանս քո :
Ձայնի իմում լուր Տէր՝ ըստ ողորմու
թեան քում . և յիրաւունս քո կեցո
զիս :

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զա-
նօրէնութիւն . զի յօրինաց քոց հե-
ռի եղեն :

Մերձ ես գու Տէր . և ամենայն սլատ-
ու իրանք քո ճշմարիտ են :

Ի սկզբանէ ծանեայ 'ի վկայութեանց
քոց . զի յաւիտեան հաստատեցեր
զնոսա :

Տես զխոնարհութիւն իմ , և փրկեա

զիս. զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
Դատեա զդատաստանս իմ, և փրկեա
զիս. և ըստ բանի քում կեցո զիս :
Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութիւն
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին :
Գթութիւնք քո բազում են Տէր, և
ըստ իրաւանց քոց կեցո զիս :
Բազում են որք հալածեն և նեղեն
զիս. 'ի վկայութեանց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ :

Հայէի յանագորոյնս՝ և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին :
Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի.
Տէր՝ ողորմութեամբ քո կեցո զիս :
Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն
է. յաւիտեան են ամենայն իրաւունք
արդարութեան քո :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր.
և 'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ :
Ցնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն,
որ գտանէ աւար բազում :

Զմեղս առեցի և անարդեցի, և զօ-
րէնս քո սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից ըզ-
քեզ, վասն իրաւանց և արդարու-

Թեան քո :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ,
ոյք սիրեն զօրէնս քո. և ոչ գոյ 'ի
նոսա գայթակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, և
զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս
քո, և սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս՝ և զվկայու-
թիւնս քո, զի ամենայն ճանապարհք
իմ առաջի քո են :

Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն
արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր,
և բանիւ քո փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու-
թիւնս քո յորժամ ուսուցես ինձ
զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ա-
մենայն պատուիրանք քո արդարու-
թեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս.
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր,

և օրէնք քո խօսք խմ էին :
 Կեցցէ անձն խմ, օրհնեսցէ զքեզ .
 և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :
 Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ .
 խնդրեա զճառայս քո , զի ըզպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :
 Փառք հօր և որդւոյ և :

ԵՒ ԶԿՆԻ ԱՍԻ ՇԱՐԱԿԱՆՍ

Ի քէն հայցե՛մք հայր գը՛թու գձ
 թեանց և Աստուած մըխի՛թաւ
 րո՛ւթեանց . 'ի՛ տըխրական գիշերա՛ն
 յի՛ն մե՛րձեա՛լ ժամուս . մըխիթաւ
 եա՛ ըզմեզ 'ի տրամութեա՛նց մեղաց,
 և շնորհեա՛ զուրախութի՛ւն գործո՛ւք
 ա՛րդա՛րութեան . աղա՛չաւ
 նօս՛էք սուրբ Աստուածածնին և
 ամենա՛յն ա՛րդա՛րոց :

Ըստ քաղցրագո՛յն աստուածայի՛ն
 քո հրամանի կոչմա՛ն որդի Ա՛ստու
 ծոյ , ե՛կեալ եմք առաջի քո յերեկո
 յիս աշխատեա՛լք և ծանրա՛բեռ
 նեալք . թեթեւացո՛ 'ի ծանրութեանց

մեղանց զանձինս . և զօրացո՛ր բառնալ
կամաւ ըզքանդցը՛ր լո՛ւծ քո՛ց պատ
ուի՛րանաց . աղանչա :

Պաղատի՛մք առ քեզ հոգւո՛վ ՚ի հան
գըստեան հասեալ ժամուս մարդա
սէ՛ր հոգի՛ Ա՛ստուծոյ . յորժամ նո
րոգես զերե՛սս երկրի, և վե՛րստին
ստանա՛նս զո՞գիս մա՛րդկան . նո՛ւ
րափետո՛ւր զարգարեա՛ն զնրնջեցեալ
սըն մեր զծնեալսն ՚ի քե՛ն սո՛ւրբ
աւա՛ղա՛նաւն . աղանչա :

Զկենդանադի՛ր անարատ ծընողի՛ք
արկանե՛մք առաջի՛ անոխակա՛լ տե
րու թեա՛նըդ քո . յո՛րժամ գաս
փառօք հօր գատե՛լ զթըշնամի՛ն խա՛
չի՛ւ քո . նե՛րեա՛ յանցանաց մերոց
բարեխօսու թեամք մօ՛րքո՛ւ կո՛ւսի
աղաչեմք ը՛զքե՛զ Տէ՛ր պահպանեա՛ն
զմեզ ընդ հո՛վանեա՛ն խաչի՛ք սո՛ւրբ :
Հա՛ղորդս արա՛ և զմե՛զ Տէ՛ր . ը՛նդ
սրբո՞ց քոց անա՛քելոցն . որք արժա
նի եղեն տեսանե՛լ զքեզ ՚ի յա՛րո՛ւ

Թե՛անքո՛ւ, արժանաւորեա Տէմ^հր^հ տեսանել զքեզ 'ի միւսանգամ քո՛ գալըստեանն. օրհնուԹիւն առաքու զի^հն 'ի՛ բարձունս :

Ի նըստիլ քո յատենի՛ դատաւոր ահեղ. աղաչանօք սուրբ Աստուածանձնին յիշեա զնք՝ նջեցեալսն մեր, յորժամ գայցես անճառ փառօք. քանզի քո՛ են փամ^հք յաւիտեան նրա ամէն :

Սըրբուհի^հ Մարի^համ, սափոր ոսկի ^{դէ}
 և տապանա՛ն կ'կտա՛ կանրա՛նաց. ո՛ր ^{դէ}
 զի վերո՛ւստ զհացըն կենաց պար ^{ստղ}
 գեւեցե՛ր քաղցեալ բնուԹեանս.
 առ նա միշտ բարեխօսեա՛ վասըն
 քաւուԹեան՝ մեղա՛ց մեքո՛ց :

Դասք անմարմնո՛ց հրեշտա՛ն կացքեզ
 երանեն ամէնօրհնեալ կոյս Մարի^համ
 ո՛ր զէակից բանն ո՛ր ընդ հօր կրե-
 ցեր 'ի քեզ անսերմնապէս. առ նա
 միշտ բարեխօսեա վասն քաւուԹեանս :

Վասն որոյ և մե^հք համաժողովեալքս
քեզ երկըրպադեմք Քրիստոս և ար-
տասուօք հայցեմք ՚ի քէն. բարեխօ-
սութեամբ Աստուածածնի^ն զԱստ-
ուածային լոյս քո ծագեալ յանձինքս
մեր. օրհնեմք զքեզ ՚ի յարութեան
երեկոյիս ահաւոր թաղման^որ :

^{հ2}
^{դ4}
^{ստղ} Աստուածայեալք Աստուծոյ. ըն-
տրեալք ՚ի սկզբանէ^ն նախ քան զան-
խարհս. ո^հրք արժանի^ն եղէք
տեսանել զանտեսը^ն հրեղի^ն նաց.
բարեխօսեցէք մո Տէ^օր վասն
մանկանց եկե^ն զեցւոյ :

Բարեկամք Քրիստոսի. հաղարա-
պետք աստուածայի^ն ել^ն խորհըր-
դոցն. ո^հրք ՚ի հոսանուտ մեղաց
ծովէս վերածիք զմարդի^ն կ ՚ի կեան-
նքս ա^ն նմահ. բարեխօսեա վա :

Վերագո^հյն քան ըզբընաւս. ա^ն ե-
ճառելոյն հասիք երա^ն նութեան.
ո^հրք ՚ի գալըստեան Տեառն նըս-
տջիք յերկոտասան աթոռսը^ն Քրիս-

տո՞սի . բարեխօ :

Պա՛րո՛ւնանկեան՛ը պահէի՛ն յանեղան՛ ուր
 շէ՛ն գրա՛խտի՛ն՝ն զճանապարհս ծաւ դի
 ու՛նյն կե՛նաց, քրո՛վբէական՝ն հոյլ ստղ
 քըն բո՛ցեղէ՛ն սրո՛վբէիւք . անսօ՛ր
 արտափայլեալ ցուցա՛ր յերկրի աստ
 ուածազանդ փայտ կենանց և՛ փըր
 կո՛ւթեան . զքե՛զ օ՛րհնեն ման
 կո՛հնըք սուրբ եկե՛ղեցւո՞յ :
 Սա՛բէ՛կան՛ ծանո՛յն վերաբերեալ խոյ
 յողջակէ՛ն՝զս փոխանակ ի՞սանհա՛
 կայ . ան՛ ի՛ վերա՛նք զենան գա
 ւըն անա՛րատ . ի՛ հաշտու թի՛ւն հօր
 և ի՛ բանան՛ը ը՛զմեղըս մեր . զքե՛զ :
 Պա՛րծանըք պօղո՛սեան՛ . դաւանեալ
 ըզքեզ աստուածային բանին տեղի՛
 և՛ զե՛նարան . քանզի քե՛նը աս
 րեցա՛ք ի խածանող և յանմարմի՛ն
 գա՛զա՛նէ՛ն . և՛ ի՛ վերայքո հեղեալ
 շիթք անապական արեանն ըզկողան
 ծընի՛ն ջը՛նջեաց ը՛զմեղս . զքե՛զ : բշ
 Երկնաւո՛հ՛ը հօտ ը՛հտրեալ . զոր հո՛ դի
ստղ

վիւրն քաջ թողեալ յերկի՛նս , և
եկեալ ՚ի խընդի՛ր մեզ մո՛ղորե՛լոցս .
որով լըցեալ զթիւ հա՛րիւրո՛ցդ , ա-
րա՛ր ուրախութիւն ՚ի յերկի՛նս ե՛րկ-
նան՝որացդ . անաչեմք ըզձե՛զ բարե-
խօս լերուք առ Տե՛ր վա՛սըն քաւու-
թեանն մեզա՛յց մե՛րոց :

Տեսանո՞ղք անտե՛սին . խորհրդա-
ծո՛ւք խորոցն Ա՛ստուծոյ . որք իջեալ
ընդ մի՛ածնին սպասաւորե՛լ տնօրե՛-
նութեանն . ՚ի ծննդեանն աւետա՛-
ւո՞րք հո՛վուա՛ցն . և կանա՛նցն իւղա-
բերից կենաց քա՛րո՞ղք ը՛զկե՛նդա՛ն
ւոյն . անա :

Պահապա՞նք անխա՛րհի , բանալիք
Տեառն շուրջ զերկի՛նզաժո՛ղք . բա-
րեկամք ազգի մարդկան , միջնորդք
մա՛հո՛ւ և՛ յանո՛ւթեան . Միքայի՛ւ և
Գաբրիէ՛լ մե՛ծք , որ կայք միշտ ա-
ռաջի ամենասո՞ւրբ Երրորդու-
թեանն . անա :

72

73

Երկնաւո՛ր փե՛տայ անըստուեր լոյս

խմանանի . ո՛ր 'ի յեօրկնից իջեր , 'ի
սէր հարսին քո եկեղէն^մ ֆ^ահ^ացւոյ . զո՛ր
խօսեցաւ քեզ , բարեկամն և փեսա
ւերըն քո՝ Յովհաննէս . սո՛րին մաղ
թանօք ողո՛մ^մ րմեա՛ :

Քանաղերալիցըն անհաս և անտէս
'ի սերո՛վբէ^մ ից . սըրբու թեանց սուրբ
և Տէր բո՛ղո՛րից . խոնարհեցար 'ի
Յո՛րդան^մ ֆ^ահ^անան . հայցելով 'ի ծառա՛
յէ՛ն , մաքրու թի՛ւն ջրոյ 'ի լուա
նալ զմե՛զս Ա՛գանմայ . սո՛րին :

Ո՛ր յամորդւոյն վրկայեցար դառն
Աստուծոյ բա՛րձո՛ղ մե՛ղաց . զո՛ր գե
րադոյն անդա՛րոց , ծանոցեր մեծ 'ի՛
ծնո՛ւնդըս կա՛ն^մ ֆ^ահ^անաց , և ճրագ
օրի՛նացն . որ և 'ի գլխո՛խս ըզփրկա
կան գալուստն քո՝ քա՛րո՛ղեաց . սո՛րին :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստոս
Աստուած՝ արա հանգիստ և ողոր
մութիւն . և մեզ մեղաւորացս՝ շը
նորհեա զթողութիւն յանցանաց :

ՔԱՐՈՁ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա,
Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղա
չեսցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս՝ զի
զնոսա ընդ արդարսն դասեացէ. և
զմեզ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմու-
թեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստ:
Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա. Տէր ո :

ԱՂՈԹՔ

Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխա-
կալ և բարեգութ՝ գթա քո արար-
չական սիրովդ 'ի հոգիս հանգուց-
եալ ծառայից քոց : Յիշեա յաւուր
մեծի գալստեան արքայութեան քոյ :
Արա արժանի ողորմութեան, քա-
ւութեան և թողութեան մեղաց :
Դասաւորեալ պայծառացո ընդ
սուրբս քո յաջակողման դասուն :
Զի դու ես Տէր և արարիչ ամենե-
ցուն, դատաւոր կենդանեաց և մե-
ռելոց : Եւ քեզ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

կարգաւորութիւն հասարակաց աղօթից հան-
գատեան ժամուն, որ կատարի 'ի դէմն Հօր Աս-
տուծոյ, զի պահպանողական աջով միաձնին պա-
հեցէ զմեզ 'ի խաւարային գիշերիս:

Առաքեա Տէր զլոյս քո և զճրշ-
մարտութիւն քո. զի առաջնոր-
դեացեն ինձ, և հանցեն զիս 'ի լեա-
ռըն սուրբ և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած, որ ուրախ առնէ զման-
կութիւն իմ:

Խոստովան եղէ՛ց քեզ օրհնութեամբ
Աստուած Աստուած իմ:

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խռովեա զիս. յուսաառ
Աստուած, խոստովանեա նմա. փրը-
կիչ երեսաց իմոց Աստուած է:

Փառք Հօր և որդւոյ և:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա:
Օրհնութիւն և փառք Հօր և:

ՍԱՂՄՈՍ ձԺԸ .

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո Տէր, և փրկութիւն քո ըստ
բանի քում :

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես 'ի բանսքոյ յուսացայ :

Մի 'ի բացեայ առնէր 'ի բերանոյ իմ
մէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ
զի յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան՝ և յաւիտեանս յաւի-
տենից :

Գնայի ես յանդորրու. զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնսքոյ առաջի թա-
գաւորաց, և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո զոր սի-
րեցի :

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրա-
նըս քո՝ զոր սիրեցի. և խորհէի յար-
դարութեան քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս :

Սա միտի թարեացէ զիս 'ի խոնարհու-

Թեան իմում. զի բանքո կեցոյց զիս
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս
յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից
Տէր, և մխիթարեցայ :

Տրամուծիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւո-
րաց, և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի ե՛ն ինձ իրաւունք քո, 'ի տեղ-
ւոջ պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր, և
պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս
զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի և զօրէնս քո սի-
րեցի :

Օգնական և փրկիչ իմ ես դու, և
ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Իբաց եղերուք յինէն չարք. և քըն-
նեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, և կե-
ցո զիս. և մի՛ յամօթ առնեմ զիս
'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ, և ապրեցո զիս. և խոր-
հեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարդեցեր զամենեւեան՝ որք աւ
պըստամբք եղեն յարդարութեանց
քոյ. զի անիրաւութեամբ էին խոր
հուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն
մեղաւորս երկրի. վասն այսորիկ՝ սի
րեցի զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին
իմ. զի՛ի դատաստանաց քոց երկեայց
յոյժ :

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո Տէր. ըստ բանի քում իմաս
տուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր,
և բանիւ քո փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնու
թիւնըս քո, յորժամ ուսուսցես
ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի
ամենայն պատուիրանք քո արդա
րութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո՝ ի կեցուցանել զիս,
զի զպատուիրանս քո ընտրեցի :
Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր,
և օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կո-
րուսեալ, խնդրեա զճառայս քո՝ զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :
Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամ
բարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց
մի՛ դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն, մերժեսցին
և այլ մի կարասցեն հաստատիլ :

Ես 'ի Տէր յուսացայ, ցնծացայց և
ուրախ եղէց յԱստուած փրկիչ իմ :
Տէր Տէր ետ ինձ զօրութիւն և կա-
ցոյց զոտս իմ 'ի հաստատութեան .
'ի վերայ պարանոցի թշնամւոյն կա-
ցոյց զիս, և հանգոյց զիս երազ երազ :
Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն . ընդ հովանեաւ Աստուծոյ
յերկինս հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես .
ապաւէն իմ Աստուած, և ես յու-
սամ 'ինս :

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որ-
սողին, և 'ի բանիցն 'ի խռովութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ՝ 'ի
հովանի թեւոց նորա յուսասցիս :
Արպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ՝ ճըշ
մարտու թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի ,
և ոչ 'ի նետէ՝ որ թռչի 'ի տուէ :
Յիրէ որ չըջի 'ի խաւարի, 'ի գայթակ
շու թե՛նէ դիւին 'ի հասարակ աւուր :
Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ հազարք ,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, և առ
քեզ ինչ ոչ մերձեացին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեացիս
դու , և զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես , զի դու Տէր յոյս իմ ես :
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն .
զի ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և տան
ջանք մի՛ մերձեացին 'ի յարկս քո :
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո , 'ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ
զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո :
Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես
դու , և առ ոտն կոխեսցես զառիւ
ծըն և զվիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա. հովանի եղէց նմա զի ծանեաւ
զանուէն իմ:

Կարդասցէ առ իս՝ և ես լուայց նը
մա. և առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան:
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա.
Երկայն աւուրբք լցուցից, և ցուցից
նմա զփրկութիւն իմ:

Առ քեզ Տէր համբարձի զաչս իմ, որ
բնակեալդ ես ՚ի յերկինս:

Որպէս աչք ծառայի ՚ի ձեռն Տեառն
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ ՚ի ձեռ-
ռն տիկնոջ իւրոյ:

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր
Աստուած մեր. մինչեւ ողորմեսցիս
՚ի վերայ մեր:

Ողորմեա մեզ Տէր ողորմեա մեզ. զի
բազում լցաք արհամարհանօք:

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ. և
արհամարհանօք ամբարտաւանից:

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և
՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ:

Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարե-
ցան զքեզ Աստուած առաջի իւր
եանց :

Ահա Աստուած օգնական իմ, և
Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակ
եա զնոսա :

Ես կամովք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ . և խոստովան եղէց ան-
ուան քում Տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և 'ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Օրհնեալ ես դու Տէր Աստուած
հարցն մերոց, գովեալ և առաւել
բարձրացեալ յաւիտեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փա-
ռաց քոց, գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբ-
բութեան քո, գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ ար-
քայութեան քո, գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի բրովքէս և
հայիս յանդունդս, գովեալ և առա :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատու-

Թեան երկնից , գովեալ և առա :
Օրհնեցէք զԱստուած 'ի սրբուԹեան
նորա , օրհնեցէք զնա 'ի հաստատու

Թեան 'ի զօրուԹեան նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրուԹեան նորա,
օրհնեցէք զնա 'ի բազում մեծու
Թեան նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնուԹեան,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհ
նուԹեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծուԹեամբ , գո
վեցէք զնա ուրախուԹեամբ :

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր , գո
վեցէք զնա 'ի բարբառ լսելի :

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհուԹեան,
ամենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր :

Արդ արձակեա զծառայս քո Տէր ըստ
բանի քում 'ի խաղաղուԹիւն . զի
տեսին աչք իմ զփրկուԹիւն քո՝
զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն

Ժողովրդոց :

Լոյս յայտնեցար հեԹանոսաց , և
փառք Ժողովրդեան քում իսրայելի :
Ձգեցեր զձեռն քո՝ և փրկեաց զիս
աջ քո , և Տէր հատուցէ ընդ իմ :

Տէր ողորմու թիւնքոյաւ խտեան ըզ-
գործս ձեռաց քոյ մի՛ անտես առներ:
Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանամ զանուանէ քումմէ:

Եւ քեզ սպասէն արդարք՝ մինչեւ
հատուցես:

Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր, և ցըն-
ծացէ հոգի իմ Աստուծով փրկե-
լաւ իմով:

Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ երա-
նիցեն ինձ ամենայն ազգք:

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և
սուրբ է անուն նորա:

Ողորմու թիւն արար ազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց. արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով:

Յրուեաց զամբարտաւանս 'ի մտաց
սրտից, և քակեաց զհզօրս յաթոռոց:
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս
ելից բարութեամբ, և զմեծատունս
արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց խորայելի ծառայի իւ-
րոյ, յիշելով զողորմութիւն իւր:
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր՝

ընդ Աբրահամու և զաւակի նորա
յաւիտեան :

Տուր զօրու թիւն ծառայի քո , կե-
ցո զորդի աղախնոյ քո և արա առ
իս նշան բարու թեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն ,
զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխի-
թարեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Մ Ա Ղ Թ Ա Ն Ք

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն
ժամ, և 'ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ
եմ թաղաւոր երկնաւոր . զբազմու-
թիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ
առ քեզ : Որ երկայնամիտդ ես առ ա-
մենեսեան , մի անտես առներ զա-
պաւինեալս 'ի քեզ . այլ պահեա
պատուական և սուրբ խաչիւ քով
'ի խաղաղութեան :

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած,
և խնդրեսցուք 'ի նմանէ . զի առա-
քեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան .
որ եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւ-

ղական գիշերիս . 'ի գիւական խռ
վութենէ ամբողջ պահելով զհոգի
և զմարմին մեր , մինչեւ 'ի կատա
րումն ժամանակի ամաց մերոց :

Ամենակալ Տէր Աստուած մեր :
Զհանգիստ գիշերիս խաղաղու : Զհը
րեշտակ : Զքաւութիւն : Զսրբոյ :
Եւ եւս : Զանձինս : Ողորմեաց :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր Աստուած մեր՝ դու պահեա
ղմեղ խաղաղութեամբ 'ի գիշերիս
յայսմիկ և յամենայն ժամանակի :
Ընդ սուրբ երկիւղքո բեւեռեալ
պահեա զմիտս և զխորհուրդս մեր
Որպէս զի յամենայն ժամ քեւ պահ
պանեալ լիցուք յորոգայթից թըշ
նամուռն : Եւ քեզ հանցուք զօրհնու
թիւն և զփառս հօր և որդւոյ և
հոգւոյդ սրբոյ , այժմ և միշտ և :

Խաղաղութիւն ամենեցուն ,

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձն
արա զանձինս մեր Տէր զօրութեանց ,
որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս
'ի տուէ և 'ի գիշերի . յարթնութեան

և 'ի հանգստեան մերում. զի դու ես
արարիչ լուսոյ և հաստիչ գիշերի:
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր Աստ-
ուած մեր, զհանգիստ գիշերիս շնոր-
հեա խաղաղութեամբ անցուցանել,
և հասանիլ 'ի պաշտօն առաւօտու
յերկրպագութիւն և 'ի փառաբա-
նութիւն ամենասուրբ Երրորդու-
թեանդ, այժմ և միշտ և:

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն նըն-
ջեսցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր
միայն առանձին յուսովքո բնակե-
ցուցեր զմեզ:

Ի կարգալ խմում լուար ինձ Աստ-
ուած ըստ արդարութեան, 'ի նե-
ղութենէ ինձ անդորր արարեր. ու
զորմեա ինձ և լուր աղօթից խնայ:
Որդիք մարդկան՝ մինչեւ յերբ էք
խստասիրտք, ընդէ՞ր սիրէք զնան-
րութիւն, և խնդրէք զստութիւն:
Ծաներուք զի սքանչելիս արար Տէր
սրբոյ իւրում. և Տէր լուիցէ ինձ
'ի կարգալ խմում առ նա:

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք. զոր

ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս
ձեր զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագս արդարու
թեան , և յուսացարուք 'ի Տէր :
Բազումք ասէին , թէ ո ցուցցէ մեզ
զբարութիւն Տեառն . նշանեցաւ առ
մեզ լոյս երեսաց քոց , և ետուրու
րախութիւն սրտից մերոց :

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն
ննջեսցուք և զարթիցուք . զի դու
Տէր միայն առանձին յուսովքո բնա
կեցուցեր զմեզ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ աւետարանիս՝ որ ըստ Յով
հաննու :

Փա՛նք քեզ Տէ՛ր Աստուա՛ն ծ մե՛ր :

Պաօսխումէ՛ :

Ասէ Ա՛ստը՛ւա՛ն ծ :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում արդիւնս առնէ : Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ ըզնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, ՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեացէ զնա : Եթէ որ զիս պաշտիցէ, զկնի իմ եկեացէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ որ զիս պաշտիցէ, պատուեացէ զնա հայրն իմ : Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ խաչիւս ազաչեացուք զՏէր՝ զի սովաւ փրկեացէ զմեզ ՚ի մեղաց, և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր. կեցո և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝ ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական խաչիւդ քով ՚ի խաղա-

դու թեան . փրկեա յերեւելի և յա
ներևոյթ թշնամոյն : Արժանաւորեա
գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ . այժմ և :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիս :

Հայր մեր որ յերկինս :

Անկանիմք առաջի քոյ սուրբ Աստ
ուածածին , և աղաչեմք զանարատ
զկոյսդ , բարեխօսեա վասն անձանց
մերոց , և աղաչեա զմիածին որդիդ
փրկել զմեզ 'ի փորձութենէ և յա
մենայն Զվտանդից մերոց :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՕՐԱԽՈՐՔ ԱՐՀԱԽՈՅ ԳԻՇԵՐԱՅՆՈՅ
Սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ ասացեալ :

Բան ժբ .

Ընկալ քաղցրութեամբ Տէր Աստ
ուած հզօր՝ զդառնացողիս զաղա
չանս . մատիր գթութեամբ առ պատ
կառեալս գիմօք . փարատեա ամենա
պարգեւ՝ զամօթական տխրութիւնս ,
բարձ յինէն ողորմած՝ զանբերելի
ծանրութիւնս . անջրպետեա հնարա
ւոր՝ զմահացու կրթութիւնս . աւար
եա միշտ յաղթող՝ զխաբողին հա

ճուլթիւնս. բացադրեա վերնային՝
 զմոլելոյն մառախուղ. կնքեա կեցու-
 ցիչ՝ զկորուսչին ընթացմունս. ցրուեա
 ծածկատես՝ զըմբռնողին չար դըտ-
 մունս. խորտակեա անքննին՝ զմար-
 տողին դիմեցմունս: Տեառնագրեա
 քո անուամբդ զլուսանցոյց երդ յար-
 կիս. պարտակեա քո ձեռամբդ զա-
 ռաստաղ տաճարիս. գծագրեա քո
 արեամբդ զմուտ սեմոց սենեկիս.
 կերպացո գքո նշանդ 'ի հետս ելից
 մաղթողիս. ամրացո քո աջովդ զհան-
 գըստեանս խշտի. մաքրեսցես 'ի յաղ-
 բից զծածկարան անկողնոյս. պահես-
 ցես քո կամօքդ զտառապետլ անձն-
 ողւոյս. անխարդախ արասցես գքո
 շնորհեալ շունչ մարմնոյս. կացուս-
 ցես շրջափակ զպար զօրուդ երկնայ-
 նոյ. կարգեսցես 'ի դիմի ընդդէմ գի-
 լացն դասու: Տուր հանգիստ բերկ-
 րութեան մահահանգոյնս նիրհման
 'ի խորութեան գիշերիս, բարեխօսու-
 թեամբ հայցուածոց սրբոյ Աստուա-
 ծածնիդ և ամենայն ընտրելոց: Ամ-
 փութեալ պարուրեա զպատուհան տե-

սուլթեանց զգայարանացս իմաստից
անզարհուրելի զետեղմամբ՝ 'ի ծփա-
կան խռովութեանց, կենցաղական
ղբաղմանց, անրջական երազոց, խօ-
լականաց ցնորից, յիշատակաւ քո
յուսոյդ անմիասելի պաշտպանեալ,
Եւ սթափեալ վերստին 'ի ննջմանէ
ծանրութեան ամենազգաստ արթ-
նութեամբ՝ հոգենորոգ զուարթու-
թեամբ 'ի քեզ արձանացեալ, զայս
ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ հաւա-
տոց քեզ ամենօրհնեալ թագաւոր
փառաց անճառից, փառաբանողաց
երկնագումար խմբից երգակցեալ
յերկինս առաքել: Զի դու փառա-
ւորեալ ես յամենայն արարածոց
յաւիտեանս յաւիտենից: ամէն:

ԱՂՕԹՔ ԶՕՐԱՆՈՐ

Նորին Սրբոյն Գրիգորի

Բան խա:

Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ օրհ-
նեալ յամենայնի՝ հօրդ ահաւորի
անքննին ծնունդ, որ տկարանայ առ
'ի քէն և ոչինչ: Որ 'ի ծագել ան-

ստուեր նշուլից ողորմութեան քոյ
 փառաց՝ հալին մեղք, հալածին դեւք,
 ջնջին յանցանք, խզին կապանք, խոր-
 տակին շղթայք, կենդանածնին մա-
 հացեալք, բժշկին հարուածք, ողջա-
 նան վերք, բառնին ապականութիւնք,
 տեղի տան տխրութիւնք, նահանջին
 հեծութիւնք, փախնու խաւարն, մեկ-
 նի մէգն, մերժի մառախուղն, փա-
 րատի մռայլն, սպառի աղջամուղջն,
 վերանայ մութն, գնայ գիշերն, տա-
 րագրի տագնապն, չքանան չարիքն,
 հալածին յուսահատութիւնքն, և
 թագաւորէ ձեռնքո ամենակար՝ քա-
 լիչդ ամենայնի : Ար ոչ եկիր կորու-
 սանել զմարդկան ոգիս՝ այլ կեցու-
 ցանել, թող ինձ զանթիւ չարիսն
 իմ բազում ողորմութեամբդ : Զի
 դու միայն ես յերկնի անճառ, և
 յերկրի անգննին, 'ի տարր գոյի, և
 յեզրս ծագաց աշխարհի, սկիզբն ա-
 մենայնի, և յամենայնի, ամենայն
 լրմամբ օրհնեալ 'ի բարձունս, և քեզ
 քնդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ փառք
 յաւիտեանս, ամէն :

ԱՂՕԹՔ ԻՒՐԱՔԱՆՁԻՒՐ ԱՆՁԻՆ ՀԱԻԱՏԱՑԵԼՈՑ
Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Ձոր արարեալ է սրբոյ տեառն Ներսիսի
Հայոց կաթողիկոսի :

Հաւատով խոստովանիմ և երկիր
պագանեմ քեզ՝ հայր և որդի և
սուրբ հոգի . անեղ և անմահ բնու
թիւն , արարիչ հրեշտակաց և մարդ
կան և ամենայն եղելոց . և ողորմեա
քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս :
Հաւատով խոստովանիմ , և երկիր
պագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս ,
միասնական սուրբ Երրորդութիւն և
մի Աստուածութիւն , արարիչ լուսոյ
և հալածիչ խաւարի . հալածեալի
հոգւոյ իմմէ՝ զխաւար մեղաց և ան
գիտութեան . և լուսաւորեա զմիտս
իմ՝ ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ
ի հաճոյս , և ընդունել ի քէն զխըն
դրուածս իմ , և ողորմեա քո :

Հայր երկնաւոր Աստուած ճշմարիտ
որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ի
ինդիր մոլորեալ ոչխարին , մեղայ
յերկինս և առաջի քո . ընկալ զիս
որպէս զանառակ որդին , և զգեցո
ինձ զպատմութեանն զառաջին զոր մեր

կացայ մեղօք, և ողորմեա քո :
Որդի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ՝
որ խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ,
և առերմարմին 'ի սրբոյ կուսէն Մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկութեան.
խաչեցար թաղեցար և յարեար 'ի
մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ
հայր, մեղայ յերկինս և առաջի քո.
յիշեա զիս որպէս զաւաղակն՝ յոր
ժամ դաս արքայութեամբ քով. և :
Հոգի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ՝
որ իջեր 'ի Յորդանան և 'ի վերնա-
տունն, և լուսաւորեցեր զիս մկր-
տութեամբ սուրբ աւաղանին, մե-
ղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա
զիս վերստին աստուածային հրով
քո՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ
զառաքեալն. և ողորմեա :

Անեղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ մտօք
իմովք, հոգւով և մարմնով իմով.
մի՛ յիշեր զմեղս իմ զառաջինս վասն
անուանդ քում սրբոյ. և ողոր :

Տեսող ամենայնի՝ մեղայ քեզ խոր
հըրդով բանիւ և գործով. ջնջեա
զձեռագիր յանցանաց իմոց, և գրեա

զանուն իմ 'ի դպրութեան կենաց և ու
 Քննող գաղտնեաց՝ մեղայ քեզ կա
 մաւ և ակամայ, գիտութեամբ և
 անգիտութեամբ. թողութիւն չը
 նորհեա մեղաւորիս, զի 'ի ծննդենէ
 սուրբ աւագանին մինչեւ ցայսօր մե
 ղուցեալ եմ առաջի աստուածու
 թեանդ քո զգայարանօք իմովք, և
 ամենայն անդամօք մարմնոյս. և ող
 Ամենախնամ Տէր՝ դիր պահապան
 աչաց իմոց զերկիւղքո սուրբ ոչ եւս
 հայիլ յարատ, և ականջաց իմոց՝ ոչ
 ախորժել լսել զքանս չարութեան, և
 բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսիլ զստութիւն, և
 սրտի իմոյ՝ ոչ խորհիլ զչարութիւն, և
 ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւու
 թիւն, և ոտից իմոց՝ ոչ գնալ 'ի ճա
 նապարհս անօրէնութեան. այլ ուղ
 զեա զչարժումն սոցա լինել միշտ ըստ
 պատուիրանաց քոց յամենայնի. և ու
 Հուր կենդանի Քրիստոս՝ զհուր սիրոյ
 քո զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա
 յանձն իմ. զի այրեսցէ զաղտ հոգւոյ
 իմոյ, և սրբեսցէ զխիղճ մտաց իմոյ,
 և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ, և

վառեացէ զլոյս գիտութեան քո 'ի
սրտի իմում. և ողորմ:

Իմաստութիւն հօր Յիսուս՝ տուր ինձ
իմաստութիւն, գբարիս խորհիլ և խօ-
սիլ և գործել առաջի քո յամենայն
ժամ. 'ի չար խորհրդոց, 'ի բանից և
'ի գործոց փրկեա զիս. և ողորմ:

Կամեցող բարեաց Տէր կամարար՝ մի՛
թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ.
այլ առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց. և ողորմ:

Արքայ երկնաւոր՝ տուր ինձ զարքաւ
յուլթիւնքո զոր խոստացար սիրել-
եաց քոց. և զօրացո զսիրտ իմ ատել
զմեղս, և սիրել զքեզ միայն, և առ-
նել զկամս քո. և ողորմ:

Խնամող արարածոց՝ պահեա նշանաւ
խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ 'ի
պատրանաց մեղաց, 'ի փորձու-
թեանց գիւաց, և 'ի մարդոց անի-
րաւաց, և յամենայն վտանգից
հոգւոյ և մարմնոյ. և ողորմ:

Պահապան ամենայնի Քրիստոս՝ աջ
քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ 'ի տուէ
և 'ի գիշերի. 'ի նստիլ 'ի տան, 'ի գը-

նալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և 'ի յառ-
 նել՝ զի մի երբ էք սասանեցայց և ու
 Աստուած իմ՝ որ բանաս զձեռն քո,
 և ընուս զամենայն արարածս ողոր-
 մութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ
 զանձն իմ, դու հոգա և պատրաստեա
 զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմ
 հետէ մինչեւ յաւիտեան. և ողորմ
 Դարձուցիչ մոլորելոց՝ դարձո զիս 'ի
 չար սովորութեանց իմոց 'ի բարի սո-
 վորութիւն. և բեւեռեա 'ի հոգի իմ
 զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գե-
 հենոյն, և զսէր արքայութեանն, զի
 զղջացայց 'ի մեղաց, և գործեցից
 զարդարութիւն. և ողորմ,

Աղբիւր անմահութեան՝ աղբերացո
 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխա-
 րութեան որպէս պոռնկին. զի լուա-
 ցից զմեղս անձին իմոյ յառաջ քան
 զելանելն իմ յաշխարհէս. և ողորմ
 Պարգեւիչ ողորմութեան՝ պարգեւեա
 ինձ ուղղափառ հաւատով, և բարի
 գործով, և սուրբ մարմնոյ և արեանքո
 հաղորդութեամբ գալ առ քեզ և ու
 Բարերար Տէր՝ հրեշտակի բարւոյ

յանձն արասցես զիս քաղցրութեամբ
աւանդել զհոգի իմ, և անխռով ան-
ցուցանել ընդ չարութիւնն այսոցն՝
որ են 'ի ներքոյ երկնից. և ողորմ :
Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս՝ արժանա-
ւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ
տեսանել զլոյս փառաց քոց 'ի կոչման
աւուրն, և հանգչիլ յուսով բար-
եաց յօթեւանս արդարոց մինչեւ
յօր մեծի գալստեան քո. և ողորմ :
Դատաւոր արդար՝ յորժամ գաս փա-
ռօք հօր դատել զկենդանիս և զմեռ-
եալս, մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ
ծառայի քում. այլ փրկեա զիս 'ի յա-
ւիտենական հրոյն, և լսելի արա ինձ
զերանաւետ կոչումն արդարոց յերկ-
նից արքայութիւնդ. և ողորմ :

Ամենողորմ Տէր՝ ողորմեա ամենայն
հաւատացելոց 'ի քեզ, իմոց և օտա-
ւաց, ծանօթից և անծանօթից, կեն-
դանեաց և մեռելոց, շնորհեա և թըշ-
նամեաց իմոց և ատելեաց զթողու-
թիւնն որ առ իս յանցանաց, դարձո
ղնօսա 'ի չարեացն զոր ունին վասն
իմ, զի ողորմութեան քում արժանի

Եղիցին . և ողորմ :

Փառաւորեալ Տէր՝ ընկալ զաղաչանս
ծառայիսքո , և կատարեալ ՚ի բարի
զխնդրուածս իմ՝ բարեխօսութեամբ
սրբուհւոյ Աստուածածնին , և Յով
հաննու Մկրտչին , և սրբոյն Ստեփան
նոսի նախավկային , և սրբոյն Գրիգո
րի մերոյ Լուսաւորչին , և սրբոց ա
ռաքելոց , մարգարէից , վարդապե
տաց , մարտիրոսաց , հայրապետաց ,
ճգնաւորաց , կուսանաց և ամենայն
սրբոց քոց երկնաւորաց և երկրաւո
րաց : Եւ քեզ փառք և երկրպագու
թիւն անբաժանելի սուրբ Երրոր
դութեանդ յաւիտեանս յաւիտե
նից . ամէն :

մաղ Վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին ,
բարեխօսութեանն՝ Տէր ընկալ զա
ղաչանս մեր , և կեցո զմեզ :

քո Սուրբ զԱստուածածնին և զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր
՚ի յերկինս . զի կամեցեալ ողորմեսցի
և զթացեալ կեցուցէ զարարածս
իւր : Ամենակալ Տէր Աստուած մեր :

աղո Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր՝ բարե
խօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին՝

անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քոյ,
 և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց, և
 որոց այսօր է յիշատակ: Լուր մեզ
 Տէր, և ողորմեա. ներեա քաւեա և
 թող զմեզս մեր: Արժանաւորեա գո-
 հու թեամբ փառաւորել զքեզ ընդ
 որդւոյ և ընդ սրբոց հոգւոյդ. այժմ և:
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիս:

Հայր մեր որ յերկինս ես:

Զհանգստեան զաղօթս և զաղաչանս մաղ
 ընկալ մարդասէր Աստուած՝ ի հաճոյս
 բարերար կամաց քոց. մեր մեղաց
 և բազում յանցանաց թողութիւն
 շնորհեա. և քեզ փառք յաւիտեանս
 ամէն:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր, որ
 պարգեւեցեր զօրս զայս բարեաւ և
 խաղաղութեամբ անցուցանել:
 Մարդասէր Աստուած՝ զառաջակայ
 գիշերս որ ՚ի վերայ մեր գալոց է, ՚ի
 մեղաց փրկեա, ՚ի չարեաց ազատեա
 և ՚ի գործս բարիս առաջնորդեա:
 Առաւօտու օրհնութեանցն և փառա-
 բանութեանցն արժանի արա զամե-
 նայն հաւատացեալս անուանդ քում

սրբոյ, և պահեա 'ի խաղաղութեան:
Տէր Աստուած մեր՝ տուր զքո խա-
ղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի,
բարձ զցասումն և զպատուհան
'ի յարարածոցս:

Ողորմեա հարց և եղբարց մերոց՝
կենդանեաց և հանգուցելոց:
Ողորմեա զեկեղեցի շինողաց, երախ-
տաւորաց, պտղատուից, սպասաւո-
րաց, և այնոցիկ՝ որք ընդ հովանեաւ
սրբոյ եկեղեցւոյ են հանգուցեալ:
Տէր Աստուած՝ օգնեա թագաւորացն
քրիստոնէից, և իշխանացն բարե-
պաշտից, զօրաց և զաւակաց նոցին՝
պահելով 'ի խաղաղութեան:

Տէր Աստուած մեր՝ պահեա զառաջ-
նորդս և զեղբայրութիւնս մեր ամ-
բողջ և անխռով 'ի կամս ողորմու-
թեան քոյ:

Նշանաւ սուրբ և պատուական խաչիւ-
քո հալածեա զերեւելի և զաներեւ-
ւոյթ թշնամին 'ի սահմանաց մերոց
և 'ի բնակութենէս մերմէ:

Փրկեա զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից,
և քեզ փառք յաւիտեանս, ամեն:

Օրհնեալք եղերուք 'ի շնորհաց սուրբ
հոգւոյն. հանգերուք խաղաղու-
թեամբ. և Տէր եղիցի ընդ ամենեւ-
եանսդ, ամէն:

Խրատք սարկաւազութեան և դպրութեան՝
զարարողութենէ Պատարագին:

Առնու խնայեմ զբնիս սրբաւորանս՝ և հարնէ
'ի արքայանն. և զսէն զաւրս:

Քահանայք քո զգեցցին զարդարու-
թիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցըն-
ծասցեն:

Յիշեա Տէր զԴաւիթ, և զամենայն
հեղութիւն նորա:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանու-
թեամբ 'ի Տեառնէ՝ զի զողորմու-
թեան զշնորհսն իւր արասցէ 'ի վե-
րայ մեր. Տէրն ամենակալ կեցուսցէ
և ողորմեսցի:

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր:
Եւ զի խնայեմ ի բնիս սրբաւորանս՝ և հարնէ
զաւրս: Եւ սրբաւորանս զաւրսս և զսէն:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա-
Օրհնութիւն և փառք հօր և որդ:
Սննդեւ և շաղկին զսէն և զաւրս և զսէն
և զաւրս:

Շարական հանդերձի, յորժամ զգենու :

դձ **Խ**որհուրդ խորին անհաս անըս-
 Կիցքն. որ զարդարեցեր զվերին
 պետութիւննդ, ի յառաջանստ ան-
 մատոյց լուսոյն. գերապանծ
 փառօք զդասըս հրեղինաց. Անճա-
 ռահրան զօրութեամբ, ստեղծեր զԱ-
 դամ պատկեր տիրականն, և նազե-
 լի փառօք զգեստաւորեցեալ, ի
 դրախտն անդենի տեղի բերկրանաց :
 Զարչարանօք քո սուրբ միածնիդ նո-
 րոգեցան անարածք ամենայն. և
 վերըստին մարդն անմահացաւ,
 զարդարեալ ի զգեստ անկողնպտե-
 լի: Անճրեւածին բաժակ հրահոսան.
 որ հեղար յառաքեալսն ի սուրբ
 վերնատանն. հեղ և ի մեզ հոգիդ
 սուրբ Աստուած, ընդ պան-
 մուճանին զքո զիմաստութիւնն :

Տանքում վայելէ՛ սրբութիւնն ո՛ր
 ըզգեցար ըզվայելչութի՛՞նն . սրբ-
 ութիւնն փառաց ընդ մէ՛ջ քո ա-
 ծեան՝՝՝, պատեան՝ ըզմէ՛ջս մեր ճըշ-
 մարտութեանմբ : Ո՛ր զարարչագործ
 բանդուկըս քո տարածեցեր ընդդէմ
 աստեղան՝ց . հաստատեան՝ զբազուկս
 մեր կանրողութեան՝՝մբ , համբարձ-
 մանմբ ձեռանց առ քեզ միջնորդի՛լ :
 Ի՛ր՝ւամամբ թագ ՚ի գլուխ պանտեա-
 ցես ըզմիտս և ըզգայարան՝նս . խա-
 չանի՛շ ուրարմամբ ըստ Ա՛հարով
 նի՝՝, ծաղկեալ յոսկեթեւ՛ ՚ի զարդ-
 խորանի՛ն : Բանից բոլորից տիրապէ՛ս
 աստուածպետական՝ն . նափորտա-
 պանտ սիրով զմեզ զգեստանւորե-
 ցե՛՝՝, քում սուրբ խո՛րհրդոյդ
 լինել սպասաւո՛ր : Թագաւոր ե՛րկնա-
 ւոր . զեկեղեցի քո անշարժ պանհեա-
 ւ զերկըրպագուս անուանելո՛ւ քում
 պահեան՝ ՚ի խաղաղութեանն :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, ք
 և շուրջ եղեց զսեղանով քով Տէր :

սրկ **Ռ**ատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբը
ծուլթեան իմում գնացի. 'ի Տէր
յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ,
Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս, փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:
Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց
իմոց, և հաճոյ եղէց ճշմարտու
թեան քում:

Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և
ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ
ամբարիշտս ես ոչ նստայց:

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ,
և չուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո, և
պատմել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո,
և զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնա

հեղս զկեանս իմ:

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնու
թեան են, և աջ նոցա լի է կաշառօք:

Ես յամբծութեան իմում գնացի,
փրկեա զիս Տէր և ողորմեա ինձ:

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան. յե-
կեղեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Փառք հօր և որդւոյ և :

Եւ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին : քհ
Սուրբ զաստուածածինն և զամենայն քրդ
սուրբս բարեխօս արասցուք առ հայր
'ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի
և գթացեալ կեցուցէ զարարածս
իւր. ամենակալ :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարե : քհ

Եւ — Դ — Եւ. Խոստովանիմ առաջի Աստ :

Եւ Դէյ — Եւ. Խոստովանիմ առաջի Աստ :

Եւ Դէյ — Եւ. Ազատեսցէ և զձեզ մար :

Յիշեցիւր և զմեզ առաջի անմահ դպ

դառինն Աստուծոյ :

Յիշեալ լիջիք առաջի անմահ քհ

առինն Աստուծոյ :

Ազաղակեցէք առ Տէր ամենայն եր : փոխ

Եւ — Դէյ — Եւ. Խոստովանիմ առաջի Աստ :

Սուրբ եկեղեցեալս աղաչեսցուք քրդ

զՏէր՝ զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի

մեղաց. և կեցուցէ շնորհիւ ողոր-

մութեան իւրոյ : Ամենակալ Տէր :

Ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստուա քհ

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ

առ Աստուած , որ ուրախ առնէ ըզ
մանկութիւն իմ :

սրկ Դատ արա ինձ : եւ այն օրէն ի Եփես 541 :

սրկ Օրհնեսցուք զամենակալն Աստուած
զհայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս
տոսի . որ արժանի արար զմեզ կալ
ի տեղւոջս փառաբանութեան և եր
գել զերգս հոգեւորս . ամենակալ :

քհ Ի յարկի սրբութեան՝ և ի տեղւոջս :

եւ այն օրէն ի Եփես 541 : և Երեմի Եղեւնի Գլխի
Եւրոպայի Եւրոպայի :

աւե Բարբառ աւետեանց ձայնիւ . երե :

Գաբրիէ՛լ Գոշէ՛ր սըրբուհւոյն :

Ա՛ռ քեզ առաքի՛մ մայրուր . երե :

պատրաստեա՛լ տեղի՞ տէրունւոյն :

ծնն Նոր ծաղիկ անյսօր բլղիսէ՛ս , յար

մատոյն յեփեսայ : Ե՛ւ որդի՛ Դաւ

թի՞ ծնանի՞ զորդի՛ն Աստուծո՞յ :

տուն Քրիստոս փառանձմ թագաւորն ,

ընդ այսօր եկեա՛լ յընծայո՛ւմն : Կատա՛

առաջ րելո՛ւ նա զօրէ՛նս , քառանիօր

եան՝ զանրատեանմբն :

ծաղ Ա՛ստ երբայցեց՝ մանկո՛ւնքն , զերգ

ըղ քրովբէիցն առեալ . հե՞ծ թանու
սակա՛ն դասո՛ւց , տօնա՛կից վե՛հիցն
եղեալ :

Ե՛ս ձայն զանի՛ւծո՛ւմս՝ ան ասեմ . յար
ո՞ր գոչե՛մ ի քաճա՛ն թե՛ւի՛ն
Ի քաճա՛ն թե՛ւի՛ն գոչե՛մ . Երեւն . ձայն
առնէ՛ր ի սանդարամե՛տսն . Երեւն :

Ա՛յսօր նո՞ր արեւ հարեա՛լ ի նո՞րա՛ն նոր
հրա՛շ արեգա՛կնէ՛մ . Երեւն : Ա՛յսօր կեր
նո՞ր շո՛ւշան ծաղկեա՛մ . ի նո՞րա՛ն
տո՛ւնկ բուրանստա՛նէ՛մ .

Ա՛յսօր անդրանի՛կ հօր միաճի՛ն որ համ
դի՛ն , յերկի՛նս սըլանայ ադամային
կերպի՛ւ : Նը՛ւագ ներբողի՛ց եղաւ
նակեն անսօ՛ր , հոյ՛ք հոգեղինաց
երկնաւորացն խըմբից :

Նը՛ւանգե՛մք հոգւո՛յն , նը՛ւագս վա՛ն հա
յե՛րուչս : Վայե՛րուչս բա՛նի՛ւ , զաւ
րա՛րչու թի՛ւնն նա՛խ ասեմք :

Գո՛հար վարդըն վա՛ն առեալ . Երեւն : վար
ի վեհի՛ւմս՝ վարսի՛ցն արսիենից . Երեւն :
Ի՛ վեր ի վերայ վարսի՛ցն , սըղալը
ջե՛ւր ծաղի՛կ ծովայի՛ն սըղալը՛ն .

ածա Այսօր Գաբրիէլ հրեշտակապետն
նի եկեալ, բե'րեալ զբրաբիոն պը'սակ
յաղթող կուսին: Այսօր կոչելով
առ բոլորիցն Տէ'րն, զտաճաբ բարձ-
րելոյն և՛ զբնակարան հոգւոյն:

խաչ Խաչն 'ի նախնո'ւ մն երեւեցաւ,
ծաղկեալ 'ի դրանիստն աստուածա-
տո'ւնկ. մըխիթարիչ եղեւ Սէ'թա'յ
նախագուշակ հօրն Ա'դամայ. մեք
'ի յայն փա'յտն եմք յուսացեալ
յոր Տէր Յիսուս բեւեռեցաւ. և
խոնարհեալ երկրրպագեմք աստուա-
ծնեկալ սուրբ նըշանիս:

հրշ Գո'ւ'ստ բերկրանաց, քաղցրա-
ձայնեալ երգե'մք ձեզ հրե'շ-
տան կապետք, և հրեշտակա'յ գու-
մա'ւ'ք:

առք Արեգակն արդար որ 'ի հօրէ' ծա-
ղեալ, զառաքեալսն քո անձառ-
չնորհօք լըցեալ: Ռա'հ լուսոյ ցու-
ցեալ հայաստանեայց ազանց, մեծն
Թադէոս Բարձուղիմեաւ փայլեալ:

Աստուածային խորոցն անճառ, խոր ^{մրգ}
հըրդածո՞ւք սուրբ մարգարէ՞ք,
բանիւ պատմողք զապագայի՛ցն,
յառաջագոյն զեղելու թի՛ւն:

Ի՛հ հանդէս տօնի՛քո՛ր րախացեալ ^{հայր}
ցընծա՞մք, հայր և՛ վարդապետ,
սուրբ հայրապետդ Պետրո՛ս:

Եկեղեցի՛ր կաթողիկէ՛րի հայաս ^{եկե}
տան, այսօր զմանկո՛ւնը՛ս ժողո՛վ
եալ իւր համաձայն:

Ձեռքի՛ն ուր ասես՝ Գեդէ՛ Գ՝ - եր:

Ընտրեալըդ յԱստուծո՞յ, ո՛վ եր
ջանի՛կ սուրբ քա՛հանայ:

Նըմանեալ Ահարօնի՛, և Մովսէսի՛
մարգարէի՛ն:

Այնմ ուր զգեստո՛ւցն եր յօրինող
զոր Ահարօ՛ն միշտ ըզգենոյր:

Յօրինէ՛ր ըզպատմուճա՞նն, զոր ՚ի
չորինց կազմեալ նիւթո՛ց:

Ի կարմըրոյ ՚ի կապուտո՞յ ՚ի բե՛հե
զոյ ՚ի ծի՛րանւոյ:

Թեւ ըզթե՛լըն յօրինէ՛ր կարգն ա

առջի՛ն էր կարկեհա՛ն :
 Եւ օծո՛ւմըն գրապանի՛ն , շուրջա-
 նակի՛ բոլո՛րաչէ՛ն :
 Եւ յընթացս գարշապարի՛ն , հըն-
 չէր երկի՛ր ցընծայր խորա՛նն :
 Արդ ՚ի նո՛յն նըմանուլթեա՛ն , Քրիս-
 տոս ըզմե՛ր Տէրս յօրինէ՛ :
 Յորժամ մըտցե՛ս ՚ի սո՛ւրբ խորա՛նն ,
 անդ յիշեացե՛ս զմեր նը՛նջեցեալսն :
 Յորժամ առնե՛ս ըզպատարա՛նս ,
 յիշեաւ և զի՛ս ըզբազմամե՛ղս :
 Զի և մե՛զ ողորմեսցի՛ . ՚ի միւսան-
 գամ իւր գա՛լըստեա՛նն :
 Հօրըն փա՛ռք , որդւոյն պատի՛ւ , և
 սուրբ հոգւո՛յն այժմ յա՛ւիտեա՛ն :
 Յաւիտեա՛նս յաւիտենի՛ց . Քրիս-
 տոս օրհնեա՛լ ՚ի համայնի՛ց :

ՇԱՐԱԿԱՆ ԽՆԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

ԳԿ **Յ**այս յարկ նուիրանաց ուխտի՛Տեա-
 ռըն տաճարիս՝ ժո՛ղովեալքս աստա-
 նօր ՚ի խորհուրդ պաշտաման պաղա-
 տանաց առաջակա՛յ սուրբ պատարա-

գի՛ս . խնկօք անուշիւք խումբ առեալ
 պարեմք 'ի վերնայա՛րկ սրահս խորա-
 նիս . ուղղուլ թեամբ ընկա՛լ զաղօթս
 մե՛ր որպէս բուրումն անո՛ւշահոտ խըն-
 կոց տաշխի՛ց և կինամոնաց . և ըզմա-
 տուցո՞ղըս պահեա սը՛րբութեամբ
 միշտ և հանապա՛զ քեզ սպասաւորել
 Քա՛րե՛ խօսութեամբ մօրքո և կուսի .
 ընկալ զաղաչա՛նս քոց պաշտօնէի՛ցս .
 Որ գերագոյն քան զերկինս պայծա-
 ռացուցեր սուրբ զեկեղեցի՛ արեամբ
 քո Քրիստոս . և ըստ երկնայնոցըն-
 կարգեցեր 'ի սմա զդասս առաքելոց
 և մարգարէի՛ց սուրբ վարդապետաց
 այսօր ժողովեալ դասք քահանայից
 սարկաւագաց դպրոց և գղերիկոսաց .
 խումնկ մատուցանեմք առաջի քո Տէր
 յօրինակ ըստ հե՛ղմըն Զաքարիայ .
 ընկալ առ 'ի մէ՛նջ ըզ խնկանուէր
 մաղթանս , որպէս զպատարագն Աբե-
 լի զՆոյի՛ և զԱբրահամու . քա՛րե՛ խօսու-
 թեամբ վերին քո զօրացդ , միշտ ան-
 շարժ պահեա՛ն զաթոռ հայկազնեայս .

Խնդա յոյժ գուստըր լուսոյ մայր
սուրբ կաթողիկէ՝ մանկամբք քո
Սիոն. զարդարեալ պըճնեա հարսըն
պանծալի երկնանըման լուսաճեմ
խորան. զի օծեալն Աստուած էնն ՚ի
յէէն անծախապէս ՚ի քեզ միշտ պա-
տարագի. հօր ՚ի հաշտութիւն մեզ ՚ի
քաւութիւն բաշխէ զմարմինն և զար-
իւն իւր սո՛ւրբ. վասն ի՛ւր կատար-
ման սուրբ տնօրէնութեան, շնորհէ
զթողութիւն կանգնողի տաճարի՛ս:
Զանապանկան կոյսըն Մարիամ աստ-
ուածածին խոստովանի՞ սուրբ եկե-
ղեցի. ուստի տըւաւ հացն անմա-
հոութեան և բաժանկ մեզ ուրախա-
րար. տո՛ւք օրհնութիւնք նըմա հո-
գեւոր երգով:

սրկ Օրհնեա՞մ Տէ՛ր:

քհ Օրհնեալ թագաւորութիւնն հօր և:

Եւ ուի յառաջագոյն ըստ պատշաճի հասցնի:

սրկ Եւ եւս խաղաղութիւն: Օրհնեա՞մ Տէ՛ր:

քհ Օրհնութիւն և: Խաղաղութիւն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :	<u>դպ</u>
Աստուծոյ երկրպագե՛սցո՛ւք :	<u>սրկ</u>
Ա՛ռա՛ ջի՛ք քո՛մ Տէ՛ր :	<u>դպ</u>
Տէր Աստուած մեր , որոյ կարողու :	<u>քհ</u>

Եւ --ի գին և յարկանն ըստ դարձնի :

Օրհնեա՛մ Տէ՛ր :	<u>սրկ</u>
Զի քո է կարողութիւն և զօրու :	<u>քհ</u>
Պռօ՛սխո՛ւմէ՛ :	<u>սրկ</u>

Նշնդէն և շնորհ Աստուծոն՝ ըստ դարձնի --
--նն՝ գիտ և -- :

Եւ ե՛ւս խաղաղութեան զՏէ՛ր ա :	<u>սրկ</u>
Տէ՛ր ո՞ղորմեա՛ :	<u>դպ</u>
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի , և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ . զՏէ՛ր աղա :	<u>սրկ</u>
Տէ՛ր ողորմեա՛ :	<u>դպ</u>
Վասն ամենայն սո՛ւրբ և ուղղամիառ եպիսկոպոսաց . զՏէ՛ր ա : Տէ՛ր ողորմեա՛ :	
Վասն հայրապետի՛ն մերոյ Տեառն (այս նշան) կենաց , և փրկութեան հոգւոյ նորին . զՏէ՛ր աղա Տէր ողորմեա՛ :	

Վասն վարդապետաց, քահանայից,
սարկաւագաց, դպրանց և ամենայն
ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, զՏէր
աղաչեացուք: Տէ՛ր ողորմ:

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց, զօրավարաց
և զօրաց նոցին. զՏէր ա: Տէր ո:
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց ո՛րք:
Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛:

Եւ եւս միաբա՛ն վասն ճշմարիտ ,
Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Զանձինքս մե՛ր և ըզմիմեանքս :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցո՛ւք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր :

$$S^k p \text{ ուղղված } \omega', \quad S^k p \text{ ուղղորդ } S^{k+1} p \text{ ու } n:$$

uply 0pζbkw St'p :

Զի ողորմած և մարդասէր ես :

Նշանակումները համապատասխանում են համապատասխան հայերեն բառերին:

up to 0.45 m/s. St. p.

ԹՆ Խոկ մէք ժողովաւորեացուք որ յա :

^{որի} Եւ եւս խաղաղութեան պէտք ա :

7th Sept 1890

Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և սրկ
խնդրեսցուք ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ և
՚ի վրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ
՚ի ժամուս պաշտաման և աղօթից ։
Զի արժանի ընդունելու թեան արաս-
ցէ՛, լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց
մերոց ։ Ընկալցի զխնդրուածս սրբ-
տից մերոց. թողցէ զյանցանքս մեր,
ողորմեսցի ՚ի վերայ մեր. Աղօթք մեր
և խնդրուածք յամենայն ժամ մըտ-
ցեն անառի մեծի տէրութեան նո-
րա՛ն ։ Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով
հաւատով արդարութեան վաստա-
կիլ ՚ի գործքս բարիս ։ Զի զողորմու-
թեան զնորհան իւր արասցէ ՚ի վերայ
մեր. Տէրն ամենակալ ։

Կեցո Տէր ։

Զժամ սուրբ պատարագիս և զառա- սրկ
ջակայ օրս խաղաղութեամբ անցու ։

Շնորհեա Տէր ։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պա-

Շնորհեա Տէր ։

Զբաւութիւն և զթողութիւն ։

Շնորհեա Տէ՛ր :

Զսրբոյ խաչին մե՛ծ և կարո՛ղ զօ :

Շնորհեա Տէ՛ր :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմա :

Տէ՛ր ողորմեա՛ :

Զանձինս մե՛ր և զմիմեանս :

Քե՛զ Տեառնդ յանձն եղիցո՛ւք :

Ողորմեաց մե՛զ Տէ՛ր Աստուած :

Տէ՛ր ողորմեա՛. Տէ՛ր ողոր. Տէ՛ր օ :

սրկ Օրհնեա՛մ Տէ՛ր :

քհ Որպէս զի արժա : Խաղաղութիւն :

դպ Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

սրկ Աստուծոյ երկրպագեացո՛ւք :

դպ Առաջի քո Տէ՛ր :

քհ Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրբ :

սրկ Օրհնեա՛մ Տէ՛ր :

քհ Տէ՛ր Աստուած օրհնեսցէ զամենես :

սրկ Մի ո՛ք յերախանի՛ց, մի ո՛ք ՚ի թե-
րահաւանտի՛ց. և՛ մի ո՛ք յապաշխա-
րողանց և յանմաբրի՛ց մերձեսցի
յաստուածայի՛ն խորհո՛ւրդս :

դպ Մա՛րմի՛ն տէրունակա՛ն, և ար-
ի՛ւն փրկչակա՛ն կայ անաճի՛ր երկ-

նայի՞ն զօրու[թիւնքն աներեւոյ]թք,
երգեն և ասեն անհանգի՛ստ բա՛ր
բանով. սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ .

Տէր զօրու[թեանց :

Սաղմոս ասացէք Տեանն Աստուծոյ սրկ
մերո՛ւմ, դպիրք ձայնիւ քանցրու-
[թեամբ զերգս հոգեւորս :

Ե- ԴԵՐԻ ԵՆՆՆԻ ՍԵՐԵՐԵՐԻ
ԵՄ ԻՐԵՐԵՐԵՐԻ :

ԾՆՆԻԵԱՆ, ԱԻԵՏԵԱՅ, ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԵՒ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Բաղմո՛ւ[թիւնք հրե՛շտանկանց . և՛
զօ՛րանց երկնաւորաց , ի՛ջեան՛լ
ի՛յե՛րկնի՛ց ը՛նդ մի՛նձի՛ն թա՛ն
գա՛նձաւորի՛ն : Ո՛րք երգէին և
ասէի՛ն . սա է որդի՛ն Ա՛ստուծոյ .
ամենեքեա՛ն անանցուք , ուրախ
լերուք երկինք և ցնծասցեն հիմ՛ունք
անշխա՛րհի : Զի Աստու՛ան ծն յաւի-
տենական ՚ի յերկրի երեւեցաւ , և
ընդ մարդկա՛ն շը՛րջեցաւ . զի կե-
ցուացէ՛ զանձինս մե՛ր :

ՄԵԾԻ ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

Ո՛ր վերայ նըստիս ՚ի կանուքս հրա՛ն
նիւթս քանանկե՛րպեա՛նս, անճա՛ն
ռեհ՛ի բանդ Աստը՛ւան ծ : Այսօր
իջեալ ՚ի յերկնայնոցը՛ն վասը՛ն քոյ
ա՛րարածոցս . յա՛նձն ա՛ռեր բա՛հ
մի՛լ ընդ ա՛շա՛նկերտսն : Եւ սեւ
րովքէ՛քն և քերովքէ՛քն հիացեալ
զա՛րմանայի՛ն . և՛ պետութիւնք վեւ
րի՛ն զօրացն սքանչացեալ ա՛զա՛զա՛ն
կէ՛ին ա՛ռեհ՛ըմ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ .
սո՛ւրբ . Տէ՛ր զօրո՛հձւթեա՛նց :

ՅԻՆԱՆՑ ԵՒ ԽԱԶԻ

Ո՛վ է՞ ուրպէս Տէ՛ր Աստը՛ւան ծ մեր ,
խա՛չեցա՛ն վասը՛ն մե՛ր . թա՛ղեցա՛ն ,
և յարեա՛ն հաւատարիմ եղե՛ւ յաշ
խա՛րհի և համբարձա՛ն փա՛ռօք :
Եկայք թողովը՛ւրդք , զօրհնութիւն
ընդ հրեշտակս երգեսցուք նմա աւ
սե՛նմ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ ես
Տէ՛ր Աստու՛ան ծ մեր :

ԿԻՒՐԱԿԷԻ, ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ, ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ
ԵՒ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ

Հրեշտակայի՛ն կարգան՛ւ որո՞ւ թեանմբ
լցե՛ր Աստուան՛ժ, գթո՞ւ սո՛ւրբ զե՛
կեղեհե՛ցի: Հաղա՞րք հաղարանց հրեշ
տակապե՛տք կան առանճի՞քո՛ւ, Եւ
բի՛ւրբ բիւրո՞ւց հրեշտակք պաշտեն
լղբեղ Տէ՛ր, և ՚ի մարդկանէ հան՛
ճեցար ընդ ունիլ զօրհնո՞ւ թի՞ւն: Զա՛յիւ
խորհըրդ ականան՛ւ, սո՛ւրբ,
սո՛ւրբ, սո՛ւրբ, Տէր զօրո՞ւ թեանց:

ՊԱՀՈՅ, ՆՆՋԵՑԵԼՈՅ

Վանքն յիշատակե՛ հանգս՛ւցե՛լոցն
ընկա՛լ հանր սո՛ւրբ մարդա՛սէր ընդ
պանոսն՝ Եւ համարեան զհո՛ւ
գլխս նո՛ցա, ՚ի թի՛ւ սրբոց քո՛ց
յանքայու թեան հոգ երկնից: Մա
նան՛ւն հոգ՝ զի հաւատո՞ւ մատու
ցուք զպանոսն, հանձտե՛սցի՛ ան
տուան ծո՞ւ թի՛ւնդ, և հանդ ուսցե՛
զհոյի՛ս նո՛ցա:

ԾԱՐՏԻՐՈՍԱԾ

Արքեպիսկոպոսն սըրբոց մեծ ես և անհաճոյր։ Եւ զի նուորոշէ թիւնք հըրեշտանկացն օրհնե՛ն ըզքեզ և անսե՛ն։ Փանք ի՛ր բարձն՝ ևս Աստուծոյ. և յերկիր խաղաղութիւն։

ԾԱՐԳԱՐԷԻՑ, ԱՌԱՔԵԼՈՅ, ԵՒ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ:

Ամենակալ ես Տէ՛ր զօրո՞շէ թեանց. որ թագաւորդ ես յաւիտենից։ Ո՛ր նըստի՛ս յերկնից ի յերկրի՛նս և լոյս ծագե՛ս յարարածը՛ս քո։ Որ խոնարհու թեամբ իջե՛ր ի՛ յերկիր, քեզ պատարագս մատուցանեմք։ Եւ սուրբ զանուներդ քո՛ փառաւորեմք։ Տէ՛ր որ պըսակիչդ ես քոց սրբոց՝ (այս անգամ)։ Վասն զի սոքան ե՛ն մեզ բարեխօս։ Տէ՛ր ամենակալ իքում յարքայո՞շէ թեանդ։

Եւ թէ հանդիսաւոր օր լինի, և զսուրբ Իրգուրդն ժեհեհել կոչիցի, այս է որդուղիւնն։

Յորժամ Կահանայն անի։

Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենեւին։

Եւ զիսկէն յայնչե :

Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստու :

Եւ Գրեգոր երգէն շէշտան ըստ իրարոյ
սասան, ինչեւ :

Մի ոք յերեխայից . մի ոք 'ի թերա : սրկ
Մարմին տէրունական . և արիւն : դպ

Եւ Գրեգոր երգէն 'ի շէշտան :

Յարեւոյն էհար ըզ խորան իւր . և սրկ
ինքն որպէս փեսայ , զի ելանէ յա
ռազաստէ իւրմէ :

Եւ ցնծայ նա որպէս հսկայ , յըն դպ
Թանալ ըզճանապարհ իւր :
Որք ըզբոյն զիսկէն 'ի շէշտան : սրկ
Խորհրդաբար կերպարանիմք : դպ

Եւ Գրեգոր երգէն շէշտան :

Ճանապարհ արարէք այնմիկ՝ որ նստի սրկ
յերկնից երկինս ընդ անեւեր :
Եւ կենդանաբար Երրորդն դպ
Թեանն . զերեքսըրբեալն օրհնու
Թիւնս մատնւցանեմք :

Եւ Գրեգոր երգէն շէշտան :

Եւ դարձեալ երկրորդէն զի Եւրոպայէն Եւ Ամերիկայէն
 ի Եւրոպայ, եւ Եւրոպայէն ի Ամերիկայ, ի Եւրոպայ
 եւ Եւրոպայ:

Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Ամեն ինչ ինչ ինչ ինչ ինչ:

դպ

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա:

սրկ

Տէր ողորմեա:

դպ

Եւ եւս հաւատով Եւ սրբութեամբ

սրկ

կացցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ ահիւ: Մի խղճիւ
 Եւ գայթակղութեամբ, մի նենգութեամբ, խորամանկութեամբ, մի
 սլատրանօք Եւ խաբէութեամբ: Մի երկմտութեամբ Եւ մի թերահաւա
 տութեամբ, այլ ուղիղ վարուք, պարզ
 մտօք, միամիտ սրտիւ, կատարեալ
 հաւատով, լցեալ սիրով, լի Եւ առա
 ւելեալ ամենայն գործովք բարու
 թեան, կացցուք յաղօթս առաջի
 սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ, Եւ գլու
 ցուք զողորմութեան զշնորհս յա
 ւուր յայտնութեան Եւ ի միւսան
 գամ գալստեան՝ Տեառն մերոյ Եւ
 փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի կեցու
 ցէ Եւ ողորմեսցի:

դպ Կեցո՞՞՞ր և ողորմեա՛ւ :

սրկ Օրհնեա՛ Տէ՛ր :

քհ Շնորհօք և մար : Խաղաղութիւն :

դպ Եւ ընդ հոգւոյդ քու՛մ :

սրկ Աստուծոյ երկրպագեսցու՛ք :

դպ Առաջի քո Տէ՛ր :

սրկ Ողջոյն տուք միմեանց 'ի համբոյ՛ր սրբութեան. և որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ աստուածային խորհրդո՞յս՝ առ գրունս ելէ՛ք և աղօթեցէ՛ք :

դպ Քրիստոս 'ի մէ՛ջ մեր յայտնեցաւ. որ էնն Աստուած աստ բազմեցաւ : Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ. սուրբ ողջունի հրաման տուա՛ւ : Եկեղեցիս միանձն եղեւ. համբոյրս յօդ լրման տրւա՛ւ : Թշնամութիւնըն հեռացաւ. սէրն յընդհանուրս սփռեցաւ : Արդ պաշտօնեայք բարձրեալ զձայն՝ տուք զօրհնութիւն 'ի մի բերան. միասնական աստուածութեանն. որում սրովբէքն են սրբաբա՛ն :

Ո՛րք հաւատով կայք յանդիման սրկ
սուրբ սեղանոյս արքայական, տե-
սէք բազմեալ զՔրիստոս արքայն և
շուրջ պատեալ զօրք վերնական :
Վե՛ր համբառնամք զաչս ունելով, դպ
և պաղատիմք զայս ասելով : Զմեղրս
մեր մի յիշեսցես, այլ գթութեամբ
քո քաւեսցես : Ընդ հրեշտակացն
օրհնեմք ըզքեզ, և ընդ սրբոց քոց
Տէր փա՛ռք քե՛զ :

Ահի՛ւ կացցուք, երկիւղի՛ւ կաց սրկ
ցո՛ւք, բարւոք կացցուք, և նայե-
ցարձե՛ք ըզգուշութեամբ :

Առ քեզ Աստուա՞ն՝ :

Պատարա՞գ Քրիստո՞ս մատչի գա՛ռն սրկ
Աստուծո՞յ :

Ողորմութի՛ւն և խաղաղութի՛ւն դպ
և պատարագ օրհնութեա՛ն :

Օրհնեա՞մ Տէ՛ր :

Շնորհք՝ սէր՝ և աստուածային սրբ, քհ

Ամէ՛ն, և ընդ հոգւո՞յդ քո՛ւմ :

Ըզդրո՛ւնս, ըզդրո՛ւնս, ամենայն իւ սրկ

մատուցեամբ և ըզգուշու թեամբ :

Ի վեր ընծայեցուցէք ըզմիտրա ձե՞ր
ատուածայի՛ն երկիւղի՛ւ :

դպ Ունիմք առ քեզ Տէր ամենա՛նկա՛լ :

սրկ Եւ գոհացարո՛ւք զՏեառնէ բոլորով
սրբաի՛ւ :

դպ Արժան՞ն և իրա՛ւ :

սրկ Օրհնեա Տէ՛ր :

քհ Եւ ընդ սերովբէսն և ընդ քերով :

Ի-ի՛ ի հռի-ի-ի ———— «հռի» զնի՛ Արժան և իրաւին
—-ին զայս :

սրկ Եւ զըստո՞յգ վերկու թեա՛ն՝ որ միշտ
ընդ ամենայն տեղի՛ս գոհու թիւն
մատուցանե՛մք քեզ Քրի՛ստո՞ս : Ա՛րով
և ըզհրաշալի՛ր զյարու թիւնըդ քո
գովե՛ն զօրու թիւնք :

Սա՛րսի՛ն սե՛րովբէ՛քն . գո՛ղա՛ն քե՛ն
րովբէ՛քն . և իշխանու թիւնք վերի՛ն
պետու թեանցըն սպարառեալ քաղցր
ձայնիւ եղանակեն և անե՛ն :

դպ Սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . սո՛ւրբ . Տէր զօրու
թեա՛նց : Եւ են երկինք և երկիր

փառօ՛ք քո . օրհնու թիւն 'ի բարձո՛ւնս . օրհնեալ որ եկիր և գալոցդ ես անուամբ Տեա՛ռն . զփառնեա՛ն 'ի բարձո՛ւնս :

Օրհնեա Տէ՛ր :

սրկ

Առէք կերէք այս է մարմին իմ որ :

քհ

Ամէ՛ն :

դպ

Օրհնեա Տէ՛ր :

սրկ

Արքէք 'ի սմանէ ամենեքեան . այս :

քհ

Ամէ՛ն : Հայր երկնաւոր . որ զորդիդ

դպ

քո ետնուր 'ի մահ վասըն մեր պա՛րտապան պարտեաց մերոց . հեղմամբ արեան նորա՛ն աղաչեմք ըզքեզ , ու զորմեա՛ք քո բանաւոր հօ՛տի :

Օրհնեա՛ն Տէ՛ր :

սրկ

Եւ գքոյս 'ի բոյոց՝ քեզ մատու :

քհ

Յամենայնի՛ր օրհնեալ ես Տէ՛ր . օրհնեմք ըզքեզ . գովեմք ըզքեզ . դռն

դպ

հանա՛մք ըզքէն . աղաչեմք ըզքեզ

Տէ՛ր Աստուած մե՛ր :

Օրհնեա Տէ՛ր :

սրկ

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

քհ

դպ Եւ ընդ Հոգւոյդ քո՛ւմ :

սրկ Աստուծոյ երկրպագեացո՛ւք :

դպ Առաջի քո Տէ՛ր : Ո՛րդի Աստուծոյ ,
որ պատարանդ եա՛լ Հօ՞ր 'ի հաշտու-
թիւն հա՛ց կենաց բա՛շխիս 'ի մեզ ,
հեղմամբ արեան քո սո՛ւրբ , աղա-
չե՛մք ըզքեզ , ողորմեա արեամբ քով
փրկեալ Հօտի՛ :

սրկ Օ՛րհնեա Տէ՛ր :

քհ Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն :

դպ Հոգի՛՜ Աստուծոյ , ո՛ր զփառակցի քո
զխորհո՛ւրդ իջեալ 'ի յե՛րկնից՝ կա՛-
տարես 'ի ձեռքս մեր . հեղմամբ ա-
րեան սորա՛ աղաչե՛մք ըզքեզ հա՛ն-
գո զՀոգիս մեր ննջեցեւո՛ցն :

սրկ Օրհնեա Տէ՛ր :

քհ Ընդ որս և մեզ այցարասցես բա :

դպ Յիշեա Տէր և ողորմեա՛ :

քհ Աստուածածնին սրբոյ կուսին Մա :

դպ Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ուրիշ-ուրիշ յ-ըն-ըն -եղ-նոյն յեան-նոյն -ուրիշ :

սրկ Առաքելոց սրբոց , մարգարէից , վար-

դապետաց, մարտիրոսաց, և ամեն
նայն հայրապետաց սրբոց: Առաքել
լազործ եպիսկոպոսաց, երիցանց,
ուղղափառ սաքիաւագաց և ամեն
նայն սրբոց, եղիցի յիշատակ 'ի սուրբ
պատարագս՝ աղաչեմք:

Նիսի . Յուսկանն . Գրիգորիսի . Ներսէսի . Սահակայ . Դանիէլի և Խազայ . Մեսրոպայ վարդապետին . և Գրիգորի նարեկացւոյն և Ներսիսի Կլայեցւոյն Յովհաննու Որոտնեցւոյն . և Գրիգորի և Մովսէսի Տաթեւացեացն . և սրբոց Գրիգորիսեանց և Ներսիսեանց . հովուաց և հովուապետացն Հայաստանեայց . եղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս աղա :

դպ Յիշեա Տէր և ողորմեա :

սրկ Միանձնացելոց սրբոց՝ առաքինասէր և աստուածուսոյց կրօնաւորացն, Պօղոսի . Անտօնի . Պօղայ . Մակարայ . Ոնոփրիտի . արքայ Մարկոսի . Արապիոնի . Նեղոսի . Արսէնի . Եւագրի . Պարսամայ . Յովհաննիսեանց և Սիմէօնեանց . սրբոց Ոսկեանց և Սուքիասանց . և ամենայն սրբոց, հարց և աշակերտելոց նոցին ընդ տիեզերս . եղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պա :

դպ Յիշեա Տէր և ողորմեա :

սրկ Թագաւորաց հաւատացելոց սրբոց՝ Աբգարու . Կոստանդիանոսի . Տրդատայ և Թէոդոսից . և ամենայն սուրբ

և բարեպաշտ թագաւորաց և աստ-
ուածասէր իշխանաց. եղիցի յիշա-
Յիշեա Տէր և ողորմեա :

դպ

Ընդհանով ամենայն հաւանտացե-
լոց. արանց և կանանց. ծերոց և տղա-
յոց. և ամենայն չափու հասակի հա-
ւատով և սրբութեամբ 'ի Քրիստոս
ննջեցելոցն. եղիցի յիշատակ

սրկ

Յիշեա Տէր և ողորմեա :

դպ

Օրհնեա՛ Տէր :

սրկ

Եւս առաւել զեպիսկոպոսապետն :

քհ

Գոհութիւն և փառաբանութիւն մա-

սրկ

տուցանեմք քեզ Տէր Աստուած մեր
վասն սուրբ և անմահ պատարագիս
որ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյս. զի
սա մեզ 'ի սրբութիւն կենդանու-
թեան պարգեւեացէ : Սովաւ շնոր-
հեա զսէր զհաստատութիւն և զըղ-
ձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշ-
խարհի. սրբոյ եկեղեցւոյ և ամենայն
ուղղափառ եպիսկոպոսաց. եպիսկո-
պոսապետին մերոյ և պատուական
հայրապետին ամենայն հայոց տեառն :

(շ. 222), և սրբոյ Երուսաղիմայ Պատրիարքի տեառն (շ. 222) արքեպիսկոպոսի, և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքի Տեառն (շ. 222) արքեպիսկոպոսի. և քահանայիս՝ որ զպատարագս մատուցանէ՝ Եւ վասն զօրութեանց և յաղթութեանց թագաւորաց քրիստոնէից և իշխանացն բարեպաշտից։ Ազաչեացուք և խնդրեսցուք և վասն հոգւոցն հանգուցելոց, Եւս առաւել վասն հանգուցեալ բաբունապետացն մերոց, և շինողաց սուրբ եկեղեցւոյս, և որք ընդ հովանեաւ սորին են հանգուցեալ։ Ազատութիւն եղբարց մերոց գերելոց և շնորհ առաջակայ ժողովրդեանս։ Հանգիստ հաւատով և սրբութեամբ ՚ի Քրիստոս կատարելոցն. եղիցի յիշատակ ՚ի սուրբ պատարագս։

Դպ Ըստ ամենայնի՝ և յաղագս ամենեւորի Օրհնեա՛մ Տէ՛ր։

Քհ Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծիս Աս։
Դպ Ամէ՛ն. և ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ։

Եւ զիս զիս զիս զիս զիս :

Եւ եւս իսաղաղութեան զՏէր աղա : սրկ

Տէր ողորմեա՛ : դպ

Ամենայն սրբովք , զորս յիշատակե- սրկ

ցաք . եւս առաւելապէս զՏէր աղա :

Տէր ողորմեա՛ : դպ

Վասն մատուցեալ սուրբ և աստուա- սրկ

ծային պատարագիս՝ որ ՚ի վերայ սրբ-

բոյ սեղանոյս . զՏէր աղա :

Տէր ողորմեա՛ : դպ

Որպէս զի Տէր Աստուած մեր , որ քն- սրկ

կալաւ զսա ՚ի սուրբ յերկնային և յի-

մանալի իւր մատուցարանն . զփոխա-

նակն առաքեսցէ առ մեզ զշնորհս և

զօրարդեւս հոգւոյն սրբոյ . զՏէր ա :

Տէր ողորմեա՛ : դպ

Ընկալ կեցո և ողորմեա . և պահեա- սրկ

զմեզ Տէր քոյին շնորհիւդ :

Կեցո Տէր և ողորմեա՛ : դպ

Ջամենասրբուհի զԱստուածածինն սրկ

զմիշտ կոյսն Մարիամ , հանդերձ ա-

մենայն սրբովք յիշելով . զՏէր աղա :

դպ Յիշեա Տէր և ողորմեա՛ :

սրկ Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և :

դպ Տէր ողորմեա՛ :

սրկ Զանձինս մեր և զմիմեանս, Տեառն :

դպ Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցո՛ւք :

սրկ Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր :

դպ Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա. Տէր ո՛ր :

սրկ Օրհնեա Տէ՛ր :

քհ Եւ տուր մեզ համարձակածայն :

դպ Հայր մեր ո՛ր յերկրի՛նս ես. սուրբ ե՛ւ
ղիցի՛ անուն քո. Եկեսցէ՛ արքայու
թիւն քո. եղիցին կամք քո՛ որպէս
յերկրի՛նս և յերկրի՛ն. Զհայր մեր հա
նապազորդ տո՛ւր մեզ այսօ՛ր. Եւ թող
մեզ ըզպարտիս մեր, որպէս և մեք
թողո՛ւմք մերոց պարտապանաց. Եւ
մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն. այլ
փրկեա՛ ՚ի չարե՛ :

սրկ Օրհնեա Տէ՛ր :

քհ Զի քո է արքայութիւն : Խաղաղու :

դպ Եւ ընդ հոգւոյդ քո՛ւմ :

սրկ Աստուծոյ երկրպագեսցո՛ւք :

դպ Առաջի՛ քո Տէ՛ր :

Ֆինանսն ինքնակի. և զանայն ժողովուրդն ինքնակի
 ի վրէժն ինքնակի յայն:

Օրհնեա՞նք Տէ՛ր :

սրկ

Քրիստոսի՛ն Յիսուսի՛ն տերամք :

քհ

Ինքնակի յայն Բարե:

Պաճօսիսի՛ն մէ՛ն :

սրկ

Ի սրբու[թիւնն սրբոց :

քհ

Միայն սուրբ. միայն Տէ՛ր. Յիսուս Քրիստոս
 ի փառս Աստուծոյ հօր. Ամէ՛ն :

դպ

Օրհնեա՞նք Տէ՛ր :

սրկ

Օրհնեալ Հայր սուրբ Աստուած ճրշ :

քհ

Ամէ՛ն :

դպ

Օրհնեա՞նք Տէ՛ր :

սրկ

Օրհնեալ Որդիդ սուրբ Աստուած ճրշ :

քհ

Ամէ՛ն :

դպ

Օրհնեա՞նք Տէ՛ր :

սրկ

Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած ճրշ :

քհ

Ամէ՛ն :

դպ

Օրհնեա՞նք Տէ՛ր :

սրկ

Օրհնու[թիւնն և փառք հօր և :

քհ

Ամէ՛ն : Հայր սուրբ. Որդի՛դ սուրբ. դպ

Հոգի՛դ սուրբ : Օրհնու[թիւնն հօր և

որդւոյ և սրբոյ հոգւոյն . այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե՛նից .

Ա՛մէ՛ն :

սրկ Օ՛րհնեա՛մ Տէ՛ր :

քչ Ի սո՛ւրբ ՚ի սո՛ւրբ պատուական մարմն

ե- ի-ւն-ի-ե + -ան-ոյն -կէ-ն-ի ՚ի վերայ խաղաղեան և
բառնոյ ՚ի -որ-ի-ն -եզ-ան . և + -ը-ն զվեր-ի-ոյն :

ե- + -ը-ն -որ-ի-ն :

Սաղմոս սաացէք Տեառն Աստուծոյ
մերում, դպիրք , ձայնիւ քաղցրու-
թեամբ զերգս հոգեւորս : Զի սմա
վայելեն սաղմոսք և օրհնութիւնք . ա-
լելուք և երգք հոգեւորք : Պաշտօն-
եայք , հանդերձ երգովք սաղմոս ա-
սացէք , և զՏէր յերկինս օրհնեցէք :

ե- Գ-ն-ի-ն եզ-ն-կէն :

Քրիստոս պատարագեալ բաշխի ՚ի
միջի մերում . ալէլուիա՛ :

Զմարմին իւր տայ մեզ կերակո՛ւր և
սուրբ զարիւն իւր ցօղէ ՚ի մեզ . ալ-
լէլուիա՛ :

Մատիք առ Տէր և առէք ըզլո՛յս .
ալէլուիա՛ :

Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է
Տէ՛ր. անէ՛լո՛ւիա՛ :

Օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զՏէ՛ր յե՛րկի՛նա. անէ՛ :

Օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զնա՛ ի՛ բանձո՛ւնա. անէ՛ :

Օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զնա՛ ամենայն հրե՛շ
տա՛կք նո՛րա՛. անէ՛լո՛ւիա՛ :

Օ՛րհնեցէ՛ք ը՛զնա՛ ամենայն զօրո՛ւ
թի՛ւնք նո՛րա՛. անէ՛լո՛ւիա՛ :

Ե- Գրեմ Եղեմ-Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ

Ե- Գրեմ Եղեմ-Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ
Եղեմ Եղեմ :

Երկիւղիւ և հաւատով յառաջ մա-
տիք և սրբութեամբ հաղորդեցաւ
լուք :

Ե- Գրեմ Եղեմ-Եղեմ Եղեմ Եղեմ :

Աստուած մեր և Տէր մեր երեւեալ դպ
ցաւ մեզ. օրհնեալ եկեալ անուամբ
Տեսուն :

Կեցո՛ Տէր զԺողովուրդս քո. և : Ք՛

Դ-Եղեմ Եղեմ-Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ Եղեմ :

Լցա՛ք ի՛ բարութեամբ քոց Տէր.
Ճաշակելով զմարմնի՛նք և զանձնի՛նք :

փառհօք ՚ի բարձունքս կերակրողիդ
ըզմեզ: Որ հանապազ կերակրես
ըզմեզ. առաքեա ՚ի մեզ ըզհոգե-
ւո՛րքո՛ղօրհնո՛ւթիւն. փառհօք ՚ի
բարձունքս կերակրողիդ ըզմեզ:

Եւ ---հի---հն +---հն:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա:
Եւ եւս հաւատով ընկալեալք յաստ-
ուածային, սուրբ երկնային անմահ
անարատ և անապական խորհրդոյս,
զՏեառնէ գոհացարուք:

դպ Գոհանամք ըզքէն Տէր. որ կերակ-
րեցեր ըզմեզ յանմահական սեղանոյ
քո՞յ Բաշխելով ըզմարմինդ և զար-
խնդ ՚ի փրկութիւն աշխարհի. և
կեանք անձոնոց մերոց:

Քի ինչ ---տանօր Գղիհն եղանկն տալ իւրհրդաւոր:

Դիւն +հանայն ի---տրե-ցէ զիւրի ---զօնիցն:

Իւ յորժամ հաւորքն որժանաւորն:

Գղիհն երէն շաւա շաւ:

Մայր հաւատոյ սուրբ հարանարան
և առաջնատ գերադրական.

դու փեսայի՛դ անմահականն .
որ զարդարեա՞ց զքեզ անվախճանն .
Երկրորդ երկի՞նք դու հրաշականն .
փառաց ՚ի փա՛ռքս բարձրականն .
որ զմեզ ծնանի՞ս լուսոյ նրմանն .
աւազանա՞ւն որդիականն :

Բաշխես ըզհա՞ցըն մաքրականն .
զարիւնդ ըմպե՛լ տաս սոսկականն .
հանես ՚ի վե՛ր գերաստիճանն .
յիմանալեա՞ցն անջոկականն :

Եկայք որդի՛ք նոր սիօնի՛ .
մատիք առ Տէ՛ր մեր սրբու[թեան]ք .
ճաշակեցե՛ք և տեսե՛ք .
զի քաղցր է Տէ՛ր մեր զօրու[թեան]ք :

Նա բաժանեա՞ց ըզՅորդանանն .
դու զծով մեղա՞ց աշխարհականն .
նրման Բեսուա՞յ մեծ զօրականն .
զքեզ Տէր Յիսո՛ւս հօր էականն :

Հինն օրինա՞կ քեզ և նրմանն .
դու խորանի՞ն գերազրականն .

նախորտակեանց զգրուեն անդամանդ,
դու դըժոխոց զգրուեն ՚ի հիմանց:

Հացս այս մարմինն է Քրիստոսի,
բաժակս արիւնն նորոյ ուխտի.
Ծածկեալ խորհուրդքն մեծ յայտնի.
Աստուած ՚ի սմա մեզ տեսանի:

Սա է Քրիստոս բանն Աստուած.
որ ընդ աջմէ՛ հօրն բազմի.
եւ աստ ՚ի մեզ պատարագի.
բառնայ ըզմե՛ղքս աշխարհի:

Այն որ օրհնեալ է յաւիտեան.
հարբ և հոգւովքն միական.
այժմ և յաւէ՛տ և յապագայն.
եւ անըսպան միշտ յաւիտեան:

Ե- է Երբ --գն --է --բի--գն:

սրկ Օրհնեա Տէ՛ր:

քհ Որ օրհնես զայնոսիկ որք օրհնեն:

դպ Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան: Եւն՝ Երբ--

քհ Կատարումն օրինաց և մարգարէից:

սրկ Ե- --գն՝ Աւելուիա օրթի:

Այս աղքատ կարգաց առ Տէր, և
Տէր լուաւ սմա. յամենայն նեղու-
թենէ սորա փրկեաց զսա:

Բանակք հրեշտակաց Տեառն շուրջ
են զերկիւղածովք իւրովք, և պահեն
զնոսա:

Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր է
Տէր. երանեալ է այր որ յուսայ՝ ի նա:
Երկերուք ՚ի Տեառնէ ամենայն սուրբք
նորա. զի ոչինչ է պակասութիւն եր-
կիւղածաց նորա:

Մեծամեծք աղքատացան և քաղց-
եան. բայց ոյք խնդրեն զՏէր, մի
պակասեսցի ՚ի նոցանէ ամենայն բա-
րութիւն:

Եկայք որդեակք իմ լուարուք ինձ,
և զերկիւղ Տեառն ուսուցից ձեզ:
Ով է մարդ՝ որ կամի զկեանս. սիրէ
զաւուրս իւր տեսանել ի բարութեան:
Լըռեցո զլեզու քո ՚ի չարութենէ. և
չրթունք քո մի խօսեսցի զնենգու-
թիւն:

Խոտորեա ՚ի չարէ և արա զբարի.
Խնդրեա զխաղաղութիւն, և երթ
զհետ նորա:

Ազք Տեառն 'ի վերայ արդարոց, և ա-
կանջք նորա 'ի վերայ աղօթիցնոցա-
Երեսք Տեառն 'ի վերայ չարագործաց,
սատակել յերկրէ զյիշատակս նոցա-
Կարդացին արդարքն առ Տէր, և Տէր
լուաւ նոցա. յամենայն նեղութենէ
նոցա փրկեաց զնոսա:

Մերձ է Տէր առ այնոսիկ՝ որք մա-
շեալ են սրտիւք. և զխոնարհս հոգ-
ւով կեցուցանէ:

Բազում նեղութիւնք են արդարոց.
յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր. և պա-
հէ զամենայն ոսկերս նոցա. և մի 'ի
նոցանէ մի՛ փշրեացի:

Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ ա-
տէ զարդարն, զղջացի:

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց.
մի՛ զղջացին ամենեքեան՝ ոյք յու-
սացեալ են 'ի նա:

Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ:
Այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. ամէն:

Աւելութիւն աւուրց աւագ շաբաթուն	182 :
Աւելութիւն եկեղեցւոյ	175 :
Աւելութիւն խաչի	170 :
Աւելութիւն ծննդեան	152 :
Աւելութիւն համբարձման	161 :
Աւելութիւն հոգւոյ գալուստեան	166 :
Աւելութիւն հրեշտակապետաց	179 :
Աւելութիւն ծագկաղարդի	182 :
Աւելութիւն Ղազարու յարութեան	181 :
Աւելութիւն յարութեան	157 :
Աւելութիւն վարդափառի	186 :
Աւելութիւն տեառնընդառաջի	157 :
Աղաչեսցուք զամենա	483 :
Աղբերացն անապահտն	78 :
Այնպէս պաշտեմ զհայրե	413 :
Այսօր տնճառ լուսոյն ծա	60 :
Այսօր դառը հրեշտակաց	148 :
Աշխարհ ամենայն . առ իս նայե	30 :
Առաւօտ լուսոյ . արե	33 :
Առաւօտու երգք , զկնի փառք 'ի բար-	
ձունսին	247 :
Ասացուք ամենեքեան միաբա	255 :
Աստուած անեղ անժամանակ	180 :
Աստուած մեծ հզօր և փառա	258 :
Արարչական բանին հրա	303 :
Արեւադալի ժամուն	317 :
Աւետարանք հանգստեան	92 :

Աւետարանը մարտիրոսաց . նախ քան

զհաւատաւն	448 :
Բարբառելով զէլի էլին	77 :
Բժշկութեան աւետարանքն	271 :
Գոհանամբ զքէն Տէր Աստ	266 :
Գոհացարուք զՏեառնէ	516 :
Դատեա Տէր զայնոսիկ	38 :
Ետուն ըմպել քեզ զլեզին	75 :
Երգ ննջեցելոց	100 :
Եւ եւս հաւատով ազա	453 :
Զարթուցեալքս ամենեքեան	27 :
Զուարճացեալքս մեծաւ ու	227 :
Զսաղմոսերգութիւնս և զազա	373 :
Զքէն գոհանամբ Տէր Աստ	36 :
Լլից զօրէնսն Մովսէսի	63 :
Թագաւորք ապաշխարութեան	130 :
Թագաւորք մարտիրոսաց	141 :
Թափօրի երգն	278 :
Ժամամուտքն	374 :
Ի կարգալ իմում լուար ինձ Աստ	505 :
Իսկ այս ով է որ գիմեալ	423 :
Իւղաբերից երգն և աւե	212 :
Լցաք առաւօտու ողոր	188 :
Խաչ քո եղիցի մեզ ապա	315 :
Խնամով սիրոյն յիւր սի	65 :
Խնդրեսցուք հաւատով միա	277 :
Խոնարհեցո Տէր զունկն քո	464 :
Խրատք երկրպագութեան տաճա	499 :
Նկանոնագլուխք	38 :
Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս	487 :
Հարցի փոխն	189 :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած	451 :
Հրաժարիւմք 'ի սատանայէ	5 :
Ճաշու ալէլուք , յետ գրքին	432 :
Ճաշու շարականք	397 :
Ճաշու սաղմոսք , նախ քան զգիրքն	412 :
Ճաշու փոխք	395 :
Ճառագայթ փառաց էին	67 :
Մաղթանք տօնից	117 :
Մայր սուրբ սքանչելի լու	262 :
Մեծացուսցէ անձն իմ	204 :
Մեսեդիք աղցից կիւրակէից	428 :
Մեսեդիք ճաշու աղցից	425 :
Մեսեդիք երեկոյիցն	473 :
Մեսեդիք ճաշու յարութեան	426 :
Մեսեդիք յետ գրքին	422 :
Յիշեա Տէր զպաշտօնեայս	291 :
Յիշեսցուք 'ի գիշերի	23 :
Նորաստեղծեալ	275 :
Նորոգող տիեզերաց	74 :
Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մե	228 :
Որ բնակեալն է յօգնու	492 :
Չար կապանաց մարդկան	69 :
Պսակիչ սրբոց Քրիստոս որ պսա	292 :
Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստո	430 :
Սաղմոսք հանգստեան աւետարանի	80 :
Սեղան օրհնէքն	457 :
Սիրելիք՝ սիրեսցուք զմիմեանս	420 :
Սիրեցի՝ զի լուիցէ Տէր	286 :
Սուրբ Աստուած , սուրբ և հզօր	267 :
Սուրբ եւ Տէր Աստուած մեր հը	285 :
Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք	280 :

Տարածեալ ձեռք ընդ ձեռաց	72 :
Տէր ամենակալ Աստուած Աբրա	293 :
Տէր բարերար , որ մեծաւ	516 :
Տէր երկնից փռն	235 :
Տէր եթէ զըթունս իմ բա	16 :
Տէր զի բազում եղեն նեղիչք	16 :
Փառաւորեացուք զամենակա	265 :
Փառք 'ի բարձունս Աստու	244 :
Գում ամենազօր և հրաշալի	277 :
Քրիստոս Աստուած մեր վասն խա	289 :
Օրհնեցէք զՏէր ամենայն ազիւք	397 :
Օրհնեցէք մանկունք զՏէր	281 :

Խ Ր Ա Տ

ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ ԱՂԻՍԱԿԻՍ

Այալ զթուական փրկչի կամ Հայոց յորում ամի և իցես՝ յառաջիկայ աղիւսակէ աստի, և դիտ 'ի կարգի տանր թուականի զՏարեգիրն նոյն տարւոյն, որոյ առաջի եդեալ կան եօթներեակն, վերագիրն, և տանուտէրն, իւ աստի յառաջ գնացեալ յայն մշտնջենաւոր պարզատոմարն՝ որ յերկուս զոյգ երեսս թղթոց պարունակեալ է, գտցես անդ զնոյն Տարեգիրն, որ ըստ կարգի այբուբենից եդեալ կայ գլխագրով և 'ի շարս նորին գտցես յառաջին տուփն զօրն յայտնութեան, յերկրորդումն՝ զմիջոց ուտիքն և այսու կարգաւ յառաջ գնացես մինչեւ ցօր բարեկենդանի յայտնութեան:

Օրինակ իմն. թուական փրկչի առաջիկայ տարւոյս է (1895 և Հայոց ուխտ), և տարեգիրն (Լ), զոր գտցես յառաջին Աղիւսակի անդ. և 'ի նմին կարգի տուփսն առ ձեռն պատրաստ գրտանես զօրն յայտնութեան՝ որ է (աւ), և զմիջոց ուտիքն՝ որ է (ժէ) օր, և զԱռաջաւորաց բարեկենդանն որ է յանուրի (իբ), և զայլսն ամեանայն ըստ վերոյգրեալ խրատուն, մինչեւ ցօր բարեկենդանի Յայտնութեան:

Ամբ Տեառն և թուականը Հայոց:		Բարձրագույն Վիճակ	Կրթական Երկրորդ	Կրթական Վիճակ	Տանուտէր:
1894	Այխա	Չ	չ	գ	Կոյսն :
1895	Այխա	Լ	է	ժդ	Կշիռն :
1896	Այխա	դդ	ար	իե	Կարիճն :
1897	Այխա	Չ	դ	չ	Աղեղնաւորն :
1898	Այխա	կ	դ	ժէ	Այծեղջիւրն :
1899	Այխա	ա	ե	իը	Ջրհոսն :
1900	Այխա	մճ	զէ	թ	Չուկն :
1901	Այծ	ի	ա	իա	Խոյն :
1902	Այծա	ո	բ	բ	Յուլն :
1903	Այծբ	հ	գ	ժգ	Երկաւորն :
1904	Այծգ	ըէ	դե	իդ	Խեցդեաթինն :
1905	Այծդ	Չ	չ	ե	Առիւծն :
1906	Այծե	Լ	է	ժգ	Կոյսն :
1907	Այծզ	բ	ա	իէ	Կշիռն :
1908	Այծէ	ոչ	բգ	ը	Կարիճն :
1909	Այծը	ը	դ	ժթ	Աղեղնաւորն :
1910	Այծթ	ա	ե	Լ	Այծեղջիւրն :
1911	Այկ	մ	չ	ժա	Ջրհոսն :
1912	Այկա	եդ	էա	իբ	Չուկն :
1913	Այկբ	ո	բ	գ	Խոյն :
1914	Այկգ	հ	դ	ժդ	Յուլն :
1915	Այկդ	ա	դ	իե	Երկաւորն :
1916	Այկե	յմ	եզ	չ	Խեցդեաթինն :
1917	Այկզ	Լ	է	ժէ	Առիւծն :
1918	Այկէ	ը	ա	իը	Կոյսն :
1919	Այկը	հ	բ	թ	Կշիռն :
1920	Այկթ	թը	դդ	իա	Կարիճն :

Գիր տարւոյ :	Օր յայտնութեան :	Միջոց ուտիք աւուրք :	Առաջաւորաց բարեկէն :	Բուն բարեկէնդան :	ԶԱՏԻԿ :	Երեւման խաչ :	Համբարձումն :	Հոգեգալուստ :	Սուրբ Գրիգորի բարեկ :	Վարդապետ :
Ա	ԺՀ.	Ղ	Ժա	ա	Իբ	ԺԹ	Լ	Ժ	Լա	ԻԸ
Բ	ԺԶ.	է	Ժբ	բ	Իգ	Ի	Ժ.ա	Ժա	Ժ.ա	ԻԹ
Գ	ԺԷ.	Ը	Ժգ	գ	Իդ	Իա	բ	Ժբ	բ	Լ
Դ	ԺԸ.	Թ	Ժդ	դ	Իե	Իբ	գ	Ժգ	գ	Ժ.ա
Ե	ԺԹ.	Ժ	Ժե	ե	Իզ	Իդ	դ	Ժդ	դ	բ
Զ	ԺԺ.	Ժա	Ժզ	զ	Իէ	Իդ	ե	Ժե	ե	գ
Է	ԺԺ.	Ժբ	Ժէ	է	ԻԸ	Իե	զ	Ժզ	զ	դ
Ը	ԺԺ.	Ժգ	ԺԸ	Ը	ԻԹ	Իզ	է	Ժէ	է	ե
Թ	ԺԺ.	Ժդ	ԺԹ	Թ	Լ	Իէ	Ը	ԺԸ	Ը	զ
Ժ	ԺԺ.	Ժե	Ի	Ժ	Լա	Իբ	Թ	ԺԹ	Թ	է
Ի	ԺԺ.	Ժզ	Իա	Ժա	Ժ.ա	ԻԹ	Ժ	Ի	Ժ	Ը
Լ	ԺԺ.	Ժէ	Իբ	Ժբ	բ	Լ	Ժա	Իա	Ժա	Թ
Խ	ԺԺ.	ԺԸ	Իդ	Ժդ	դ	Ժ.ա	Ժբ	Իբ	Ժբ	Ժ
Մ	ԺԺ.	ԺԹ	Իդ	Ժդ	դ	բ	Ժգ	Իգ	Ժգ	Ժա
Կ	ԺԺ.	Ի	Իե	Ժե	ե	գ	Ժդ	Իդ	Ժդ	Ժբ
Հ	ԺԺ.	Իա	Իզ	Ժզ	զ	դ	Ժե	Իե	Ժե	Ժգ
Ձ	ԺԺ.	Իբ	Իէ	Ժէ	է	ե	Ժզ	Իզ	Ժզ	Ժդ
Ղ	ԺԺ.	Իգ	ԻԸ	ԺԸ	Ը	զ	Ժէ	Իէ	Ժէ	Ժե

Միջոց չարաթիք պահօք:	Աստուածածին:	Միջոց չարաթիք պահօք:	Սուրբ խաչ:	Սուրբ Գէորգայ բարեկ:	Միջոց ուտիք չարաթիք:	Գիւտ խաչ:	Յիսնակաց բարեկենդան:	Սուրբ Յակոբայ բարեկ:	Միջոց ուտիք աւուրք:	Օր բարեկենդանի յայտ:
է	ժգ	դ	ժգ	ի	է	իե	ժե	զ	ժը	էշ.
է	ժէ	դ	ժգ	իա	է	իզ	ժզ	է	ժէ	էշ.
է	ժը	դ	ժե	իբ	է	իէ	ժէ	ը	ժզ	էե.
զ	ժբ	ե	ժդ	իգ	է	իը	ժը	թ	ժե	շք.
զ	ժգ	ե	ժէ	իդ	է	իթ	ժթ	ժ	ժդ	ադ.
զ	ժդ	դ	ժա	ժը	ը	իզ	ի	ժա	ժգ	եշ.
զ	ժե	դ	ժբ	ժթ	ը	իդ	իա	ժբ	ժբ	աշ.
զ	ժզ	դ	ժգ	ի	է	իե	ժե	զ	ժը	էշ.
զ	ժէ	դ	ժդ	իա	է	իզ	ժզ	է	ժէ	էշ.
դ	ժը	դ	ժե	իբ	է	իէ	ժէ	ը	ժզ	էե.
ե	ժբ	ե	ժդ	իգ	է	իը	ժը	թ	ժե	շք.
ե	ժգ	ե	ժէ	իդ	է	իթ	ժթ	ժ	ժդ	ադ.
ե	ժդ	դ	ժա	ժը	ը	իզ	ի	ժա	ժգ	եշ.
ե	ժե	դ	ժբ	ժթ	ը	իդ	իա	ժբ	ժբ	աշ.
ե	ժզ	դ	ժգ	ի	է	իե	ժե	զ	ժը	էշ.
ե	ժէ	դ	ժդ	իա	է	իզ	ժզ	է	ժէ	էշ.
ե	ժը	դ	ժե	իբ	է	իէ	ժէ	ը	ժզ	էե.
դ	ժբ	ե	ժդ	իգ	է	իը	ժը	թ	ժե	շք.

Միջոց շաբաթ ք պահօք :

Աստուածածին :

Միջոց շաբաթ ք պահօք :

Սուրբ խաչ :

Սուրբ Պէտրոսայ բարեկ :

Միջոց ուտիք շաբաթ ք :

Պիւտ խաչ :

Յիսնակաց բարեկենդան :

Սուրբ Յակոբայ բարեկ :

Միջոց ուտիք աւուրք :

Օր բարեկենդանի յայտ :

դ	ժգ	ե	ժէ	իդ	է	իթ	ժթ	ժ	ժգ	— Դ .
դ	ժդ	դ	ժա	ժը	ը	իդ	ի	ժա	ժգ	ԵԼ .
դ	ժե	դ	ժբ	ժթ	ը	իդ	իա	ժբ	ժբ	ԴԼ .
դ	ժղ	դ	ժգ	ի	է	իե	ժե	ղ	ժը	ԶԼ .
դ	ժէ	դ	ժդ	իա	է	իդ	ժգ	է	ժէ	ԷԼ .
դ	ժը	դ	ժե	իբ	է	իէ	ժէ	ը	ժղ	ԱԵ .
դ	ժբ	ե	ժդ	իդ	է	իը	ժը	թ	ժե	ԶԲ .
դ	ժգ	ե	ժէ	իդ	է	իթ	ժթ	ժ	ժգ	— Դ .
դ	ժդ	դ	ժա	ժը	ը	իդ	ի	ժա	ժգ	ԵԼ .
դ	ժե	դ	ժբ	ժթ	ը	իդ	իա	ժբ	ժբ	ԴԼ .
դ	ժղ	դ	ժգ	ի	է	իե	ժե	ղ	ժը	ԶԼ .
դ	ժէ	դ	ժդ	իա	է	իդ	ժգ	է	ժէ	ԷԼ .
դ	ժը	դ	ժե	իբ	է	իէ	ժէ	ը	ժղ	ԱԵ .
բ	ժբ	ե	ժդ	իդ	է	իը	ժը	թ	ժե	ԶԲ .
բ	ժգ	ե	ժէ	իդ	է	իթ	ժթ	ժ	ժգ	— Դ .
բ	ժդ	դ	ժա	ժը	ը	իդ	ի	ժա	ժգ	ԵԼ .
բ	ժե	դ	ժբ	ժթ	ը	իդ	իա	ժբ	ժբ	ԴԼ .

ԳՐԱՏՈՒՆ

ՄԻՋՐԱՆ Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ՅԱԶՈՐԴ Յ. ԳԱՂԱԾԵԱՆԻ

Կ. Պոլիս, Ձիւնդիւղի խան, թիւ 21, 22.

ԿԵԴՐՈՆ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԳՐՈՑ

Կ Ը Հ Ա Յ Թ Ա Յ Թ Է

Պոլսոյ և գաւառային վարժարանաց դպրոցա-
կան դասադրքեր ամէն տեսակօք, Հայերէն,
Գաղիերէն, Տաճկերէն, Յունարէն. խիստ գոշ
հայուցիչ պայմաններով և զեղջեալ գներով:

Ե Ի Կ Ս Տ Ա Ն Ձ Ն Է

Գրավաճառութեան ճիւղին վերաբերեալ ամէն
յանձնարարութիւնք թէ՛ մեծաքանակ լինի և
թէ՛ փոքրաքանակ:

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ ԵՆ

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

Աստուծոյ հարկ կը համարիմք զնէշ մեր գրասան ջանկէն, որ արդէն ծանօթ է մեր բազմաթիւ յանա-
խորդաց: Այնու նպատակաւ զի, քերէս զտնտիկն
այնպիսի զաւանդներ, որք քեզ կը փափային զործ
ընէշ մեզ հետ, այլ սակայն չունին որոշ տեղեկու-
թիւն մեր հանրածանօթ գրասան մասին:

Այժմեկն չեմք կարող թան մը ըսել մեք. փորձը
միայն պիտի վկայէ մեր ըսածներուն տուգութիւնն,
եւ տայ այն կատարեալ վստահութիւնն, զոր մեր
գրասան կէտ նպատակին ընտրած էմք:

ՅԱՆԿ ԳՐՈՑ

ՄԻՋՐԱՆ ՓԱՓԱՋԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԴՐԵ. ԳՐԵ.

Աշխարհագրութիւն Բնական Ա. Մ. Գարագաշ.	2	20
Աշխարհագր. Քաղաքական Ա. Մ. Գարագաշ.	4	
Աշխարհագր. Ուսումնական Ե. Մ. Գարագաշ.	4	
Այբբենարան Գաղիերէն լեզուի Յ. Գօնթ Պէյ.	1	
Առաջնորդ Իտալական լեզուի Յ. Գօնթ Պէյ.	2	
Դիտական զուարճալի գրօսանք երկու հատոր.	2	20
Ընթերցարան կամ Խորէն, Ա. տարի Գարագաշ.	1	20
Ընթերցարան կամ Արմենակ, Բ. տարի Գրգշ.	2	
Թուարանութիւն Համառօտ. Ե. Գարթալեան.	3	
Թուարանութիւն ընդարձակ. Ե. Գարթալեան.	7	20
Ժամագիրք տոճեռն, ընտիր թղթով.	16	
Ժամագիրք տոճեռն, էլէք թղթով. նէթօ	25	
Հատնտիր քաղուածք Ա. Մ. Գարագաշեան.	8	
Նամականի կամ փոքրիկ քարտուղար Գարագաշ.	5	
Պատմութիւն Հայոց, Ա. Մ. Գարագաշեան.	3	
Պատմութիւն Ս. Գրոց, Ա. Մ. Գարագաշեան.	4	

Պատմութիւն Մեծին Աղէքսանդրի, Ճէճիգեան.	5
Պարտէզ հոգեւոր, ընտիր թղթով.	4
Պարտէզ հոգեւոր, փառակազմ, ոսկեղօծ.	15
Սկզբունք Հայերէն քերականութեան, Գրղչ.	1
Սալնամէ միւլէմմէ Մ. Պիտարի. նոր տարւոյ.	1 20
Քերականութիւն Ալիարհարաու Ա. Գարազաշ.	2 20
Քերականութիւն Դպրութիւն, Ա. Գարազաշ.	6
Քերականութիւն Դործնական, Գարազաշեան.	6
Քերականութիւն Համառօտ, Ա. Գարազաշեան.	1 20

Քերական, պարզ թղթով. նէթօ 100 հատը.	5
Քերական, ընտիր թղթով. նէթօ 100 հատը.	9
Քերական, թանձր թղթով. նէթօ 100 հատը.	17
Քերական պատկերազարդ. նէթօ 100 հատը.	10
Հեղարան ընտիր թղթով. նէթօ 100 հատը.	15
Հեղարան թանձր թղթով. նէթօ 100 հատը.	35

ԸՆԴ ՄԱՍԼՈՎ ՀՐԱՏԱՐԱԿԵԼԻ

Ընթերցարան Մեծ, Գ. տարի. Ա. Մ. Գարազաշեան.
 Բանալի Դործնական քերականութեան. Գարազաշ.
 Սաղմոս, ընտիր եւ թանձր թղթով.
 Հօյր Այրահամ եւ Յովսէփ գեղեցիկ.
 Ժամագիրք ատենի.

